

၂၀၂၀ White Book

ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ

CO-FUNDED BY

ENGLISH VERSION

EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်း၏ အဓိကတာဝန်မှာ နိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိ ဥရောပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် အာဆီယံဒေသတွင်း နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစိုးရတို့ကို ဥရောပစက်မှု လုပ်ငန်းများမှစိတ်ဝင်စားမှုကိုထောက်ခံပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအခြေအနေတိုးတက်လာစေရန် မြှင့်တင်ပေးနေပါသည်။

EuroCham Myanmar သည် အကြံပြုတင်ပြတိုက်တွန်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများ၊ သုတေသနနှင့် ကွန်ရက် ချဲ့ထွင်ခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ပါဝင်စားသော ဥရောပစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို ခိုင်မာ၍ ကျယ်ပြန့်များပြားလာသော မိတ်ဖက်ကွန်ရက်များဖြင့် လက်တွေ့ကျကျ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

EUROCHAMBRES (ဥရောပ၏ အကြီးမားဆုံး ကုန်သည်ကြီးများအသင်း) နှင့် ပြင်သစ်-မြန်မာ ကုန်သည်စက်မှု အသင်း (FMCCI) တို့သည် ဥရောပ သမဂ္ဂ၏ ပံ့ပိုးပေးငွေဖြင့် EuroCham Myanmar ကို တည်ထောင်ခဲ့ ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ EuroCham Myanmar သည် ဥရောပကိုယ်စားပြု ထောက်ခံရေး ကိစ္စရပ်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်လာပြီး ထူးခြားစွာ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ် (UMFCCI) အပါအဝင် ဂျာမနီ၊ ဂရိ၊ အီတလီ နှင့် ယူကေတို့မှ ကုန်သည်အသင်းများ နှင့် နားလည်မှု စာချွန်လွှာများ (MoU) ကိုလည်း လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

EuroCham Myanmar ၏ အကြံပြုတင်ပြတိုက်တွန်းမှု လုပ်ငန်းရှိ အဓိက အပိုင်းတစ်ရပ်မှာ အချက်အလက်များ မျှဝေခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းများ အတွက် ပလက်ဖောင်း တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် Advocacy Groups ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်များမှာ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ အတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ လေးစားလိုက်နာမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု တို့ကို မြှင့်တင်ရန်၊ (၂) စီးပွားရေးဝန်းကျင် တစ်ရပ်လုံး တိုးတက်လာစေရန် မြန်မာ အာဏာပိုင်များအား သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံတကာ နည်းလမ်း များကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် (၃) အခြား အစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဆက်ဆံရေး ခိုင်မာ လာစေရန်တို့ ဖြစ်သည်။

ယခု White Book သည် EuroCham Myanmar မှ နှစ်စဉ် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ကို စတုတ္ထအကြိမ် ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ EuroCham အဖွဲ့ဝင်များ၊ လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းနှင့် အချို့ ကိစ္စရပ် များတွင် လူမှု အဖွဲ့အစည်းကို ကြီးစွာသက်ရောက်စေသော ယခုနှစ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်ရေး နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

White Book သည် EuroCham Myanmar ၏ Advocacy Group များမှ မူကြမ်း ရေးဆွဲ ထားသော စက္ကူဖြူ စာတမ်း များနှင့်အညီ ပြုစုထားကာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ ဥရောပသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်၊ သံအမတ်များ၊ ကောင်စစ်ဝန်များ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥရောပအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေး ကော်မရှင်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကဏ္ဍ အလိုက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် လက်တွေ့ကျသည့် အကြံပြုချက်များ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ရန်ကုန်၊ ဇွန်လ ၂၀၂၀

ဤစာအုပ်ကို ဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများမှာ EuroCham မြန်မာ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပြီး ဥရောပသမဂ္ဂ၏ အမြင်သဘောထား များကို တစ်နည်းတစ်ရပ်ထင်ဟပ်ခြင်းမျိုး အလျဉ်းမရှိနိုင်ပါ။

IMPLEMENTED BY

EUROCHAM MYANMAR PARTNERS

ခိုင်မာတည်တံ့၍ အလုံးစုံပါဝင်သော စီးပွားရေးကို ပုံဖော်ခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လုပ်ငန်းခွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်ရာတွင် အရေးကြီးပါသည်။ ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည်များစွာသောပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကိုအကျိုးရရှိစေမည့်လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးတန်ဖိုးများကိုဖန်တီးပေးသည့်အလျောက် ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်အခြေချလုပ်ကိုင်လိုသည့်ဥရောပကုမ္ပဏီများကိုတက်ကြွစွာပံ့ပိုးကူညီပေးနေပါသည်။

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုသည် မျှတ၍ ရေရှည်တည်တံ့သော လူတိုင်းမျှမျှတတပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို တည်ဆောက်ရာတွင် အရေးပါသည်ဟု လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်ပါသည်။ နှစ်စဉ်နစ်တိုင်း အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များ၏အပြီးသတ်စုစည်းမှုအနေဖြင့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ အကြံပြုချက်များကို EuroCham

Myanmar Whitebook တွင် ဖော်ပြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် EuroCham Myanmar နှင့် အစိုးရအာဏာပိုင်များကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ခိုင်မာစေရန် အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ရန်ကုန်နှင့် နေပြည်တော်ကြား အမြဲမပြတ် အပြန်အလှန် ကူးလူးဆက်ဆံမှုများသည် ထိုကဲ့သို့သော အောင်မြင်မှု၏ ထင်ရှားသော သက်သေပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း လွန်ခဲ့သောနှစ်က ကျွန်တော်တို့နှင့် အတူလက်တွဲလုပ်ကိုင်ခဲ့သည် အားလုံးသော အစိုးရအရာရှိလူကြီးမင်းများအား ကျေးဇူးဥပကာရအထူးတင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

ယနေ့တွင် EuroCham Myanmar ၏ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၊ Advocacy အဖွဲ့များ၊ မိတ်ဖတ်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားသော အဖွဲ့ဝင်များကိုယ်စား စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တည်းဖြတ်မှုကို ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလူမှုအကျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရှည်တည်တံ့မှုတို့နှင့် သဘာဝတရားစရန်ရည်ရွက်သော EuroCham Myanmar တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပဏာမဆောင်ရွက်မှု(EMRBI) သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိဥရောပလုပ်ငန်းများအတွက် အရေးပါသော အရင်းအမြစ်တစ်ခု အဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ (၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သော) EMRBIနှင့် အတူ EuroCham Myanmar Digital Initiative(EMDI)နှင့် EuroCham Myanmar Anti-Ilicit Trade Initiative(EMAIT) တို့ကိုလည်းယခုနှစ် အစောပိုင်းက စတင်ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဤပဏာမဆောင်ရွက်မှုInitiative သုံးခုသည် ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်မှုရှိလာစေရန်ရည်ရွယ်သည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှု နှင့် သက်ဆိုင်ရာခေါင်းစဉ်အလိုက် အားလုံးပါဝင်သော အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုတို့ ဖြစ်ထွန်းစေရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများသည်လက်ရှိဈေးကွက်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေသော အခွင့်အလမ်းများ၏သက်သေသာကများပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံသည် များစွာသော နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်ကို သတိပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိဒီမိုကရေစီအကူးအပြောင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တို့အတွက် အခရာကျပါသည်။ MyCoကို စတင်မိတ်ဆက်ခြင်း၊ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့်ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်နိုင်သော ပလက်ဖောင်းတစ်ခုကိုဖော်ဆောင်ခြင်း၊ အသိဉာဏ်ပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း(MSDP)ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း နှင့် အာမခံကဏ္ဍကို လမ်းဖွင့်ပေးခြင်းတို့အပါအဝင် သိသာထင်ရှားသောတိုးတက်မှုများကို ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤ WhiteBook သည် ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်မြန်မာနိုင်ငံ၏လက်ရှိအခင်းအကျင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော သဘောထားအမြင်တစ်ရပ်ကိုပေးစွမ်းနိုင်လိမ့်မည်ဟုကျွန်တော်တို့ယုံကြည်ပါသည်။ EuroCham Myanmar၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် အင်မတန်စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြောင်းပြသနေသော ပြယုဒတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံသားများနှင့် ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအားအကျိုးရှိစေမည့်ပိုမိုကောင်းမွန်သောစီးပွားရေးအလေ့အကျင့်များပြန့်ပွားလာစေရေး အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။စင်စစ်အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် တိုင်းပြည်အတွက် ရေရှည်တန်ဖိုးတစ်ခုဖန်တီးရန်ရည်ရွယ်ကြသည့်အားလျော်စွာကျွန်တော်တို့သည်လူတိုင်းပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် သာယာဝပြောရေးကို အထောက်အကူပေးနိုင်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းသွားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဥရောပ၏ မိတ်ဆွေများခင်ဗျာ

ဥရောပသမဂ္ဂသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများ အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်လူမှုစီးပွားရေးပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန်တို့အတွက်စတင်လုပ်ဆောင်နေသည်တို့တွင်လည်းအပြည့်အဝစေ့စပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) သည် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကိုဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည့် အတွက် ဥရောပ သမဂ္ဂ အထွေထွေဦးစားပေးမှု စီမံချက် (GSP) မှရရှိလာသောတစ်ဖက်သတ်ကုန်သွယ်ရေးအခွင့်ထူးများကိုပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ ယနေ့တွင်တော့ဥရောပ-မြန်မာအပြန်အလှန်ကုန်ပစ္စည်းကုန်သွယ်မှုမှာ ၂၀၁၉ အတွင်းမှာပင်ယူရှိ ၃.၄ ဘီလီယံ တန်ဖိုးရှိခဲ့ပြီး ကုန်သွယ်မှုအမြင့်ဆုံး အခြေအနေရောက်နေပြီဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှေးကွေးနေပြီး Corona Virus ရောဂါများ ကြားပွင်မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမှာ ဆက်လက်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေ များသည် ထိုဖွံ့ဖြိုးမှုပေါ်တွင် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော သက်ရောက်မှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ Doing Business 2020 တွင် စီးပွားရေးတစ်ခု စတင်ရန် ထောက်ပံ့သောပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူနည်းစု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ကာကွယ်ပေးမှုများ ရှိလာသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အလေးပေးဖော်ပြထားကာ မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုးတက်မှုအကောင်းဆုံး နိုင်ငံ ၂၀ တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခံခဲ့ရပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရပ်ဝန်း တိုးတက်လာခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများမှာအထင်အရှား ကျန်ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့ကို မဖြေရှင်းပါက ဥရောပနှင့် မြန်မာကြား ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆက်ဆံရေးအပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်စီးပွားရေးပါ ကျဆင်းနိုင်ပါသည်။နိုင်ငံတကာ ကတိကဝတ်များ၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ GSP လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ထိုစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့် ဒေသအားလုံးတွင် ရေရှည်ဖြေရှင်းချက်များကိုရှာဖွေရန်နှင့်လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများကိုဖြေရှင်းနရန်နှစ်ဖက်နိုင်ငံကြားဆွေးနွေးမှုများကို အရှိန်မြှင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ ဈေးကွက် ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိမှုကို ထိန်းသိမ်းရန်မှာမူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တာဝန်ပေးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ထိုကဲ့သို့ ထိလွယ်ရှလွယ်ရှိတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဆွေးနွေးပွဲများကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန် အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေလျက်ရှိပါသည်။

ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ဤဆက်ဆံရေး၏ မရှိမဖြစ်အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အထူးသဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူ တာဝန်ခံမှု၊ ကော်ပိုရိတ် လူမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှုတို့ကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တည်ရှိမှုကို ဆက်လက်ထင်ဟပ်နေစေရန်နှင့်ကြံ့ကြံ့ခံတည် ရှိနေရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဤရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် EuroCham Myanmar White Book 2020 သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးအခြေအနေကို တိုးတက်စေရန် ဥရောပကုမ္ပဏီများမှ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပြီး မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို အကောင်းဆုံး ဖော်ပြထားရာတစ်နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဤ White Book သည် ပို၍ ပွင့်လင်းပြီး ထိန်းထားနိုင်သော စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် ဥရောပနှင့်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအကြား အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် EU ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက်ပါ ကိုးကားရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့် ဤနှစ် White Book အတွက် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော Eurocham Myanmar နှင့် အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း အလွန်ပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

Thank you to our Partner Members!

မာတိကာ

PLATINUM

GOLD

SILVER

၁	ပြုစုရေးသားပုံနှိပ်လမ်း	၇
၂	မိတ်ဆက် EuroCham Myanmar ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစပြုလုပ်ရှားမှု	၁၁
၃	စီးပွားရေးအခြေအနေ	၂၄
၄	၂၀၂၀ မူဝါဒတို့ ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ	၄၂
၅	အထွေထွေအကြံပြုချက်များနှင့် စီးရိမ်ပူပန်မှုများ	၅၁
၆	အကျဉ်းချုပ်	၅၇
၇	စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	၅၉
၈	တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး	၆၆
၉	မော်တော်ယာဉ်	၇၅
၁၀	ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ	၈၂
၁၁	ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ	၈၉
၁၂	စွမ်းအင်	၉၆
၁၃	အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း	၁၀၆
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁၁၃
၁၅	ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်	၁၂၁
၁၆	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	၁၃၆
၁၇	ပိုင်နှင့်အရက်	၁၄၆
၁၈	အတိုကောက်စကားလုံးများ	၁၅၁
၁၉	ကျေးဇူးတင်လွှာ	၁၅၅
၂၀	မသက်ဆိုင်ကြောင်းရှင်းလင်းချက်	၁၅၆

English language version

ပြုစုရေးသားပုံနှိပ်ရေးလမ်း

EuroCham Myanmar White Book 2020 သည် ဥရောပမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသူ ရှယ်ယာရှင်များ အကျယ်တပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ထားကြသည့် မှုရေးသားပြုစုထားကာ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပေါ်လစီအကြံပြုချက်များကို ရေးသားဖော်ပြထားသည့် စာတမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ စာတမ်းအတွင်း စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် တာဝန်သိတတ်ပြီး ရေရှည်ထိန်းထားနိုင်သော လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်းကို EuroCham Myanmar Responsible Business Initiative (EMRBI) က အသားပေးဖော်ပြထားပုံနှင့် စတင်ထားသည်။

စီးပွားရေး အခြေအနေကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်းကျင်၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် တစ်ရပ်ကို တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေနိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ထောက်ပြထားပြီး ဖတ်ရှုသူများ သိရှိနိုင်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပေးစွမ်းနိုင်သည့် အလားအလာများကို ထုတ်ဖော်ပြသရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အထွေထွေအကြံပြုချက်များနှင့် မူဝါဒ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများအပိုင်းတွင် Advocacy Group တစ်ခု၏ အစီရင်ခံစာများကို ရှေ့ပြေးဖော်ပြထားပါသည်။ အထွေထွေ အကြံပြုချက်များ အပိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ လည်ပတ်နိုင်မှုကို ဟန့်တားနိုင်သည့် အဓိကစိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် အားကိုး ယုံကြည်နိုင် လောက်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များကိုဖော်ပြထားပါသည်။ မူဝါဒ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ အပိုင်းတွင် ၂၀၁၉ တစ်နှစ်လုံး နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စံအဖြစ်သတ်မှတ်နိုင်သော တိုးတက်မှုများကို အလေးပေး ဖော်ပြထားသည်။

ထို့အပြင် ဤ EuroCham Myanmar's White Book ၏ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေခြင်းကို စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ၊ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့်အခြေခံအဆောက်အ အုံကဏ္ဍ၊ အင်ဂျင်နီယာနည်းပညာ စဉ်ဆောင်ရွက်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၊ စွမ်းအင်လုပ်ငန်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၊ ဥပဒေနှင့် အခွန်ကဏ္ဍ၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍ နှင့် ဝိုင်နှင့် အရက်ယမကာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍ စသည်တို့မှ သက်ဆိုင်သူများ နှင့်အတူ အနီးကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤ white book ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ပြဿနာရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် သင့်လျော်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ခုရရှိစေရေးတို့တွင် အစိုးရအား အထောက်အကူပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီအလိုက် ပြဿနာရပ်များကို ထောက်ပြထားပြီး သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများအတွက်အပြုသဘောဆောင် သည့် အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

ဤစာတမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်

ဤအပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍ၌ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အဆိုးရွားဆုံး ကိစ္စရပ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလားအလာရှိသော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဤအပိုင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝန်းကျင်၊ စီးပွားရေးနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အလားအလာရှိသော အကျိုးကျေးဇူးများကို သရုပ်ဖော်ပြသခြင်းဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာရပ်များကို ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းရန်အတွက် တိုင်းတာနိုင်ပြီး အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို တင်ပြချက်တစ်ရပ်။

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ဆောင်မှုများတွင်အလေးအနက်ထားလိုပြီးဖော် ပြထားသည့် အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်အစိုးရနှင့်အတူတကွစွာစေ့စပ်ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိပါသည်။ ဤစာအုပ်ပါ အကြံပြုချက်များကိုထိရောက်စွာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလားအလာရှိသော စီးပွားရေးဝန်းကျင် အတွက် အထောက်အပံ့ ပြုနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာမည်ဟု EuroCham Myanmar မှ ခိုင်မာစွာ ယုံကြည်ထားပါသည်။

မိတ်ဆက်: EUROCHAM MYANMAR ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစပြုလုပ်ရှားမှု

နိဒါန်း

သဘောတရား

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းသည် လူမှုရေး တိုးတက်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့နှင့် ချိန်ညှိရန် လိုအပ်သည်ဟု အခိုင်အမာ ယုံကြည်လျက်ရှိပါသည်။

EuroCham Myanmar သည် နိုင်ငံတွင်းရှိ သာယာဝပြောပြီး မျှတသော စီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုအတွင်းတွင်ကွင်းဆက်တုံ့ပြန်မှုတစ်ခု ဖန်တီးခြင်းဖြင့် ကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များအား ၎င်းတို့၏ အကျိုးရှိမှုနှင့်သက်ရောက်မှုပေါ်မူတည်၍ သာ ဖြန့်ကျက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေပါသည်။

EuroCham Myanmar သည် ၎င်း၏ ကနဦးအစကတည်းကပင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေပမာ တာဝန်သိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်များ၏ တန်ဖိုးကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ တာဝန်သိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်များအား အားပေးခြင်း၏ အကျိုးရှိမှုအား ပို၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် EuroCham Myanmar သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးကို ဖွင့်ပေးခဲ့ပြီး EuroCham Myanmar Responsible Business Initiative (EMRBI) အား အစပျိုးခဲ့ပါသည်။ EMRBI အား အပ်နှံထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ တာဝန်သိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်များ၏ တန်ဖိုးကို ဆော်ဩပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ

EMRBI ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များအား အကောင်းဆုံး လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များနှင့် တာဝန်သိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြောင်း ထိုးထွင်းအမြင်များနှင့် ဗဟုသုတများအကြောင်း အားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပဏာမခြေလှမ်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးအား ၎င်းတို့၏ နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် ရေရှည် မဟာဗျူဟာများတွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုနှင့် တာဝန်သိမှုတို့အား ပို၍ ပေါင်းစပ်လုပ်ကိုင်ကြစေရန် တွန်းအားပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

EMRBI သည် အဖွဲ့ဝင်များအား အတွေ့အကြုံများ ဖလှယ်ရန် လမ်းကြောင်းတစ်ခု ပေးထားပြီး အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူတို့အကြား အပြုသဘောဆောင်သော အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအား အားပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် ဤသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား တာဝန်သိစွာ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ၎င်းတို့၏ လက်တွေ့ကျမ်းကျင်မှုနှင့် အတတ်ပညာများအား ဝေမျှပေးနိုင်မည့် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ စီစဉ်ပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) အား တင်ပြခဲ့ပါသည်။ EuroCham Myanmar နှင့် EMRBI တို့သည် အစိုးရအား ဤစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ၎င်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်အထမြောက်ရေးတို့တွင် အားပေးသွားရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၉-၂၀၂၀ ခုနှစ် EMRBI အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်

၁။ ဆောင်ရွက်လုပ်ရှားမှု ရေရှည်တည်တံ့ရေး ကြေညာစာတမ်း

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် EMRBI သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြား ရှေ့နေရုံးခန်း ၁၁ ရုံးနှင့် အတူတကွ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော “ဆောင်ရွက်လုပ်ရှားမှု ရေရှည်တည်တံ့ရေး ကြေညာစာတမ်း” အား အစပျိုးခဲ့ပါသည်။ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသူများသည် ပွဲအစီအစဉ်များကျင်းပရာ နေရာများတွင် တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်ပစ္စည်းများ (ဥပမာ - ရေသန့်ဗူးများ၊ ပိုက်များ၊ အသုံးအဆောင်များ၊ ခွက်များ၊ ကုန်ထုပ်ပစ္စည်းများ အစရှိသည်တို့) ကို ဖယ်ရှားရန်နှင့် ပွဲတစ်ခု ကျင်းပရာတွင် ၎င်းတို့ကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော အခြားရွေးချယ်စရာများဖြင့် အစားထိုးရန် ကတိပြုထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍတာဝန်ယူမှုရှိရေးအထောက်အကူပြုဌာန (MCRB) ၏အကူအညီဖြင့် ကုန်သည်ကြီးများအသင်းတို့သည် စီးပွားရေးအလေ့အကျင့်ကောင်းများ ပြည်သူဆီသို့ ရောက်ရှိရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) အား ပို၍ ထောက်ခံအားပေးနိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ စကားသံများကို အသုံးပြုနေလျက်ရှိပါသည်။

ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးသူများသည်လည်း ၎င်းတို့၏အဖွဲ့ဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား လုပ်နည်း ကိုင်နည်း ပုံစံတူများ ကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းကာ တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်နှင့် အခြားစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား တတ်နိုင်သမျှ အနည်းဆုံးလျော့ချရန် အတူတကွ လျော့ချခြင်း (reduce)၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း (reuse) နှင့် ပြန်လည်ပြုပြင် အသုံးပြုခြင်း (recycle) တို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း လက်တွေ့ဖော်ပြနေပါသည်။

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် ဤပဏာမခြေလှမ်းသည် အခြား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား အားပေးရာရာကပ်ပြီး စီးပွားရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မည်သို့ အပြန်အလှန် ပြည့်စုံစေနိုင်ကြောင်း သရုပ်ပြနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်နေပါသည်။

၂။ သုံးလတစ်ကြိမ် မနက်ခင်းစကားပိုင်း အစီအစဉ်များ

EMRBI ကိုယ်တိုင်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ၎င်းတို့အဖွဲ့ဝင်များ လုပ်ဆောင်နေကြသည့် တာဝန်သိသော မည်သည့် စီးပွားရေး ပဏာမခြေလှမ်းများကိုမဆို စင်တင်ပေးသည့် ဗဟုသုတ မျှဝေရာ လမ်းကြောင်းတစ်ခုအဖြစ် ခံယူထားပါသည်။ EMRBI သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေပေးပေးမှုနှင့် ဒေသခံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ နှစ်မျိုးစလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တာဝန်သိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်များနှင့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ကိစ္စများအား မီးမောင်းထိုးပြရန် မနက်ခင်းစကားပိုင်း အစီအစဉ်များအား သုံးလတစ်ကြိမ် တင်ဆက်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

စကားပိုင်း ၁။ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အမြတ်အစွန်းအတွက် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

EMRBI သည် ကွဲပြားခြားနားသော တာဝန်ဝတ္တရားများဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုအား မည်သို့ အားပေးသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အမြတ်အစွန်းအတွက် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NFPs) အား စုစည်းရန် မနက်ခင်းစကားပိုင်းတစ်ခု စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ အများပြည်သူအားလုံးအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော အနာဂတ်တစ်ခုရရှိရန် ဝေမျှရမည်ဖြစ်သော ပန်းတိုင်ဖြစ်သည့် ရေရှည်တည်တံ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များ (SDGs) ကို အများပြည်သူ လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် တစ်ဦးတည်း အောင်မြင်ရယူနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် အမြတ်အစွန်းအတွက် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NFP) နှစ်မျိုးလုံးသည် နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား အတူတကွ ကာကွယ်ပေးခြင်းတို့၏ တန်ဖိုးကို သိမြင်သည်နှင့် အညီ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့သည် သမားရိုးကျ လူတန်းမှုကို အခြေခံသည့် ငွေမတည်မှု ပုံစံမှ အဖွဲ့အစည်းနှစ်ဖက်စလုံးရှိ လုပ်ငန်းသက်ဆိုင်သူများမှ ဥပမာ -ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ၊ ထင်မြင်ယူဆချက်များ၊ ရည်မှန်းချက်တွင် မြှုပ်နှံထားသော ဝန်ထမ်းအင်အားများ ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် တက်ကြွစွာပါဝင်သည့် မိတ်ဖက်ပုံစံအဖြစ်သို့ တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲလာကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း ပုံစံသည် တန်းတူညီမျှ၊ ဥတုရာသီပြောင်းလဲမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုကဲ့သို့သော တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ရန်အတွက် လိုအပ်သည်သာမက အဖွဲ့အစည်းနှစ်ဖက်စလုံးနှင့် အစိုးရအတွက်ပါ အောင်မြင်မှုရစေနိုင်သော အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ အမြတ်အစွန်းအတွက် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NFP) သည် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ လုံခြုံစိတ်ချရသော လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် တည်ငြိမ်စွာ လည်ပတ်နေသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ဖန်တီးခြင်းတို့ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ချို့တဲ့သော၊ ဖယ်ကျဉ်ခံရသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် အလုပ်နေရာများနှင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေများ ရရှိရန် ပိုမိုဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အလားအလာကောင်းသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းသည် အပြုသဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုအား ဖန်တီးပေးနေပြီး ကုမ္ပဏီများ၏ လုံခြုံရေး၊ ကျန်းမာရေး နှင့် သက်ဝယ်အလုပ်သမားဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ စံများအား ပိုမိုချမှတ်လာစေနိုင်ပါသည်။ မနက်ခင်းစကားပိုင်းသည် ထိုကဲ့သို့ အစုစပ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အကျိုးကျေးဇူးခံစားရရန် အစိုးရအပါအဝင် လုပ်ငန်းသက်ဆိုင်သူများအား အားပေးရန်အတွက် မက်လုံးများ ပေးသင့်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းအောင်မြင်မှုအတွက် အဓိကသော့ချက်အဖြစ် လူ့အဖွဲ့အစည်းအခန်းကဏ္ဍ၏ အရေးကြီးပုံကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

- မနက်ခင်းစကားပိုင်းဆွေးနွေးမှုများတွင် အောက်ပါအချက်တို့ကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။
- အမြတ်အစွန်းအတွက် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NFP) နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအကြား ပူးပေါင်းမှုကို အားပေးရန် မက်လုံးများနှင့် အထူးစည်းမျဉ်းများ လိုအပ်ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအား လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြား အခက်ခဲဆုံးသော ပြဿနာများ (ဥပမာ - ခွဲခြားဆက်ဆံမှု၊ ဆင်းရဲမှု နှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ) ထဲမှ အချို့အား ဖြေရှင်းနိုင်သည့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲနိုင်သော ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ဖန်တီးနိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အရေးများ ပေးနိုင်ပါသည်။

- ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် လူ့ဒါန်းသူများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ ပေးထားသော နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများအား အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တာဝန်သိသော နည်းပညာများနှင့် လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်စေသင့်ပါသည်။

စကားပိုင်း ၂။ အလုပ်နေရာတွင် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှ

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှအား မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေပေး တာဝန်သိသော စီးပွားရေး အလေ့အကျင့်များ၏ အဓိက အခြေခံသဘောတရား တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားထားပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် EM-RBI သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (BCGE) နှင့် ပူးပေါင်းပြီး မနက်ခင်း စကားပိုင်းတစ်ခု စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုရေး နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အလုပ်နေရာများတွင် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှရေးသည် အရေးကြီးလှပါသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်းတွင် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးများသည် ယနေ့ခေတ်၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး နှင့် စီးပွားရေး ကဏ္ဍများတွင် မရှိမဖြစ် ဖြစ်လာပါသည်။ အလုပ်နေရာများ နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ရာထူးနေရာများတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုမိုတာဝန်ထမ်းဆောင်လာကြသော်လည်း ကျား၊မ တန်းတူညီမျှ (ကျား၊မ တန်းတူ ရည်တူ ခံစားခွင့်) ဟု ဆိုရာတွင် အလုပ်နေရာများတွင် ကျား နှင့် မ အချိုးကျ ရှိနေခြင်းမျှကိုသာ ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့နှင့် အဆင့်တူ အမျိုးသား ဝန်ထမ်းများကဲ့သို့ တူညီသော အခွင့်အရေးများနှင့် တူညီသော လစာများ ရရှိနိုင်ရန် လုပ်ငန်းအဆင့်များ ပိုမိုလုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှသည် မကြာခင်က အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပေးခဲ့ပြီး မှတ်ယူခံနေရပါသည်။ လူအများအပြားသည် ဤကိစ္စရပ်သည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှုနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည် (သို့မဟုတ်) ဤကိစ္စသည် အမျိုးသားများနှင့် မသက်ဆိုင်ဟု ယုံကြည်နေကြပါသည်။ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှ ရရှိနိုင်ရန် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် အမျိုးသားများလည်း ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှအား အားပေးခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂ ရေရှည်တည်တံ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင် နံပါတ် ၅ (ကျား၊မ တန်းတူညီမျှ)၊ နံပါတ် ၈ (သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အလုပ်နှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု) နှင့် နံပါတ် ၁၀ (ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ လျော့ချနိုင်ရေး) တို့ကို ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်နေရာများတွင် မတူကွဲပြားမှုကို အားပေးသော ကုမ္ပဏီများသည် လုပ်ဆောင်မှု နှင့် ဖန်တီးမှု အပိုင်းတို့တွင် တိုးတက်လာပုံပေါက်ကြောင်း မနက်ခင်း စကားပိုင်းတွင် ထောက်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများအတွက် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှသည် ၎င်းတို့၏ တီထွင်ဆန်းသစ်နိုင်စွမ်း သာမက ၎င်းတို့၏ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိမှု နှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းတို့အတွက် အရေးကြီးသော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အမျိုးသမီးများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ လွှဲပြောင်းခြင်းသည် အပြန်အလှန် ပုံစံဖြင့်သာ အလုပ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အလုပ်ရှင်ဘက်မှ အခွင့်အရေး ဖန်တီးပေးရန် တာဝန်ရှိသကဲ့သို့ အလုပ်သမားဘက်မှလည်း ပေးလာသော အခွင့်အရေးအား ယုံကြည်လက်ခံရမည့် တာဝန်ရှိပါသည်။

ကျား၊မ တန်းတူညီမျှအား ပိုမိုအားပေးရန် EuroCham Myanmar သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (BCGE) နှင့် နားလည်မှု စာချုပ်လွှာ (MoU) တစ်ခု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့်အတွက် ကျေနပ်အားရလျက်ရှိပါသည်။ နားလည်မှု စာချုပ်လွှာ (MoU) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဖွဲ့အစည်း နှစ်ခု အကြား ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် အရည်အချင်းနယ်ပယ် အတိုင်းအတာအတွင်းတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမို ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (BCGE) သည် EMRBI ၏ မူဝါဒအောင်အောက်၌ အလုပ်နေရာများတွင် ကျား၊မ တန်းတူညီမျှအလေ့အကျင့်များ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးရေးကို အားပေးရန် အတွက် EuroCham Myanmar ၏ အရေးကြီးသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ မနက်ခင်းစကားပိုင်းပြီးနောက် အဖွဲ့အစည်း နှစ်ခုသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုအတွက် အချက်အချာကျသော ကျား၊မ တန်းတူညီမျှနှင့် အလုပ်နေရာများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့၏ အရေးကြီးပုံကို မီးမောင်းထိုးပြခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားမှုများအား အတူတကွ ပိုမိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ နှင့် အကြံပြုချက်များ

- မနက်ခင်းစကားပိုင်းတွင် အောက်ပါ အချက်တို့အား ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီများအား ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပိုမိုအားပေးမည့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ကျား၊မ တန်းတူညီမျှသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိကြောင်း ခိုင်လုံသော ဒေသခံ သက်သေအထောက်အထား အခြေစိုက်စခန်းတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ကူညီပေးမည့် သုတေသန ပဏာမခြေလှမ်းများအား အားပေးသင့်ပါသည်။

• လက်ရှိဥပဒေသည် လုပ်ငန်းခွင် ကျားမ တန်းတူညီမျှနှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မရှိသည်နှင့် အညီ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလုပ်သမားများအနေဖြင့် အသိအမြင် မရှိခြင်းသို့ ဦးတည်သွားနိုင်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် လူမှုဖူလုံရေး ဥပဒေအောက် မွေးကင်းစကလေးကို အကြောင်းပြု၍ ဖခင်ဖြစ်သူ ရရှိသော ခွင့်ရက်များ၊ ကလေးထိန်းထောက်ပံ့မှု၊ ခွင့်ရက်နှင့် အလုပ်ပိတ်ရက် ဥပဒေအောက် ရရှိသော ခွင့်ရက်များနှင့် အချိန်ပိုလုပ်ခပေးငွေများအတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဆိုင်များ နှင့် အလုပ်ဌာနများ ဥပဒေကဲ့သို့သော နိုင်ငံတော် ဥပဒေများသည် အားနည်းနေသေးပြီး ရံဖန်ရံခါမျှသာ အသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။

• အစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ငန်းခွင် ကျားမ တန်းတူညီမျှ ပဏာမလုပ်ဆောင်မှုများအတိုင်း အလုပ်ခန့် တာဝန်ပေးနေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ဘဏ္ဍာရေး နှင့် အခွန်လျော့ပေါ့ပေးသော မက်လုံးများ ပေးနိုင်ပါသည်။

• ပြည်နယ်အဖွဲ့အစည်းများအတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများအား ပို၍ ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရသည် ကျားမ တန်းတူညီမျှအား ဦးဆောင်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဦးဆောင်ခြင်းသည် အဓိက သော့ချက်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတွင် ကျားမ တန်းတူညီမျှရေး လှုပ်ရှားမှုများအား ကြီးကြပ်သည့် ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများတွင် လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန (ကျားမ တန်းတူညီမျှ ရရှိရေး နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ဗဟိုဝန်ကြီးဌာန)၊ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန (MO-LIP) (အလုပ်သမား ဥပဒေများအတွက် ဗဟိုဝန်ကြီးဌာန) နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန (MIFER) (ရေရှည်တည်တံ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များ SDG အတွက် ဗဟိုဝန်ကြီးဌာန) တို့ ပါဝင်ပါသည်။

• ကတိကဝတ်ပြုထားပြီးသော ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး အခြေအနေများအကြောင်း ပိုမိုဝေမျှသင့်ပြီး ၎င်းသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား အဘယ်ကြောင့် နှင့် မည်သို့ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားရန် ကူညီခဲ့ကြောင်း အပါအဝင် ၎င်းတို့၏ အကောင်းဆုံး စီးပွားရေး အလေ့အကျင့်များအား ဝေမျှသင့်ပါသည်။

စကားတိုင်း ၃ ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝမျိုးကွဲများ- ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များကို မည်ကဲ့သို့ အောင်မြင်ရရှိနိုင်မည်နည်း

EMRBI ၏ ရည်ရွယ်ချက်များထဲမှ တစ်ခုသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို မြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေအရ အဓိပ္ပာယ်ပြန်ပြီး နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်နေ့အား ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်နေ့သည် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း ကိစ္စရပ်များအား ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်နှင့် အစိမ်းရောင် နည်းပညာများအား စူးစမ်းဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ မြို့ပြများနှင့် ဒေသများ၏ လေထုအရည်အသွေးအား တိုးမြှင့်ခြင်းတို့ကို အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရများ၊ လုပ်ငန်းကဏ္ဍများ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ခြင်းတို့အား ပန်ကြားခြင်းတို့အပေါ် အာရုံစူးစိုက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၌ လမစေ့သားဖွား သေဆုံးမှုပေါင်း ခန့်မှန်းခြေ ၄၅၀၀၀ ခန့်သည် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသည်နှင့် အညီ ဤ အာဘော်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လွန်စွာ ဆီလျော်သက်ဆိုင်နေပါသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်နေ့သည် သက်ရှိအမျိုးမျိုး ပူးတွဲ တည်ရှိမှု အာဘော်အပေါ် မူတည်နေခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များ ပေါများကြွယ်ဝသော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် သက်ရှိအမျိုးမျိုး ပူးတွဲတည်ရှိမှု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာနိုင်ပါသည်။ ဥပမာပ ဝသမဂ္ဂသည် အစိမ်းရောင် ကုန်သွယ်မှု၏ တက်ကြွလှုပ်ရှားစေခြင်းအပေါ်တွင် ပို၍ ရှုမြင်လာပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းအဆင့်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု နည်းနိုင်သမျှ အနည်းဆုံးသာ ပါဝင်ရမည်ဟူသော ကြိုတင်သတ်မှတ်ချက်အောက်၌ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအား ကုန်သွယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ EMRBI သည် ဤအာဘော်ကို လက်ခံပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ် သက်ရှိအမျိုးမျိုး ပူးတွဲ တည်ရှိမှု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍအပေါ် ဆွေးနွေးခြင်းများတွင် ပို၍ ပါဝင်လာပါသည်။ သက်ရှိအမျိုးမျိုး ပူးတွဲ တည်ရှိမှုအား ကာကွယ်ခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂ ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များအား အလေးအနက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်အမှတ် ၁၄ သည် သမုဒ္ဒရာများ၊ ပင်လယ်များနှင့် ရေထွက်သံယဇာတများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် ဆင်ခြင်အသုံးပြုရန်နှင့် ပန်းတိုင်အမှတ် ၁၅ သည် ကုန်းနေဂေဟစနစ်များ၏ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော အသုံးပြုမှုအား ကာကွယ်ခြင်း၊ ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် အားပေးခြင်း၊ သစ်တောများအား ရေရှည်တည်တံ့နိုင်စေရန် စီမံခြင်း၊ တစ်စတစ်စ သဲကန္တာရ ဖြစ်လာခြင်းအား တိုက်ဖျက်ခြင်း၊ မြေယာပျက်စီးခြင်းအား ရပ်တန့်ခြင်းနှင့် ပြောင်းပြန်ပြောင်းလဲစေနိုင်ခြင်းနှင့် သက်ရှိအမျိုးမျိုး ပူးတွဲတည်ရှိမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနေမှုများအား ဟန့်တားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် သဘာဝမျိုးကွဲများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်တွင် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း သိသာသော သက်ရောက်မှုများ ရှိနေပြီး ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ COVID-19 ကပ်ရောဂါကြီးသည် “ပို၍ကောင်းမွန်ရန် တဖန်ပြန် တည်ဆောက်မည်” ဟူသည့် နိုးဆော်မှုဆီသို့ ဦးတည်လျက်ရှိပါသည်။ OECD မှ ပြောကြားသကဲ့သို့ပင် COVID-19 ကပ်ရောဂါမှ စီးပွားရေးများ ပြန်လည်နုလန်ထူရာတွင် တာရှည်ကြံ့ခိုင်ခံနိုင်ရန် ယခင် လုပ်ငန်းပုံစံများ ပြန်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုပုံစံများကို ရှောင်ရှားရမည်ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝမျိုးကွဲများ မျိုးတုံးပျောက်ကွယ်ခြင်းတို့ကဲ့သို့ အဟန့်အတားမရှိသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရေးပေါ်အခြေအနေများသည် COVID-19 ကပ်ရောဂါထက် ပိုမိုဆိုးရွားသော လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးထိခိုက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် EMRBI သည် ဤပြောင်းလဲမှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေနှင့် မည်သည့်ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ကို အဓိကထား ဆွေးနွေးရန် စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအား ကာကွယ်ခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် လုပ်ငန်းကဏ္ဍတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်း အစရှိသည့် ကိစ္စများကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီရန် သဘာဝအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (WWF) နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များအဖွဲ့ (FFI) တို့မှ ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို မျှဝေခဲ့ပြီး သင်ခန်းစာများကို နားလည်သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးအလေ့အကျင့်များကို ပြန်လည်အကောင်အထည်ဖော်ရန် အခွင့်အလမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သံသယတစ်ခုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တောဌာနမှ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည့် မြန်မာသဘာဝမျိုးကွဲများ ရန်ပုံငွေနှင့် ပတ်သက်၍ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ အစည်းမှ အသေးစိတ်ရှင်းလင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုစစ်တမ်း (EIA) နှင့် ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကဲ့သို့သော စံနှုန်းများကို ပိုမိုမျှဝေနိုင်မည့် အခမ်းအနားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ နှင့် အကြံပြုချက်များ

EMRBI သည် သဘာဝအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (WWF) နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များအဖွဲ့ (FFI) တို့နှင့် စတင်တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည့် အရေးကြီးသော ကိစ္စများအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

• တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဈေးများသည် တရားမဝင် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကုန်သွယ်မှုအား အားပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြွယ်ဝပေါများ သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များအား အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်နှင့်အညီ ထိုဈေးများကို နှောင့်နှေးခြင်းမရှိဘဲ ပိတ်သိမ်းရန် အကြံပြုထားပါသည်။ ထိုဈေးများသည် အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး အန္တရာယ်များကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

• COVID-19 ရောဂါအား ကျော်လွှားနိုင်ပြီး နောက်စီးပွားရေးပိုင်ရှင်အများအပြားသည် ပုံမှန်အတိုင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖြစ်သာ ၎င်းတို့၏ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် စီးပွားရေးကို အာရုံစိုက်လာလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင် မြဲရေး အလေ့အကျင့်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ဦးစားပေးတော့မည် မဟုတ်ပဲ စီးပွားရေး အခြေအနေများကြောင့် အစိုးရ၏ ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာစေခြင်းသည်လည်း အရှိန်လျော့သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ COVID-19 အခြေအနေသည် အစိုးရအား နာလန်ထူ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး စီးပွားရေး အလေ့အကျင့်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် အခွင့်အရေးတစ်ခု ဖန်တီးပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

• ဘဏ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေရေး နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဆီသို့ အရှိန်ရသွားစေမည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လူမှုရေး အကာအကွယ်များအား ၎င်းတို့၏ ငွေချေးလုပ်ငန်း ဥပဒေများတွင် ပါဝင်သတ်မှတ်သွားသင့်ပါသည်။

• အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းကဏ္ဍမှ ထောက်ပံ့ကြေးများအား တောင်းခံရယူနေစဉ် မြန်မာနိုင်ငံ ဇီဝမျိုးစုံ၊ မျိုးကွဲ ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့အတွက်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ရန်ပုံငွေ တည်ထောင်ထားသင့်ပါသည်။

• မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြီးမားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ခြေရာရှိသော (လူတစ်ဦး၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၊ လုပ်ရပ်တစ်ခုကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အပေါ်သက်ရောက်မှု) လုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး အကာအကွယ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ခိုင်ခံ့သော ဥပဒေများ ကင်းမဲ့နေခြင်းကို ဖြေရှင်းသင့်ပါသည်။ ဤအချိန်အတောအတွင်းတွင် ကတိကဝတ်ပြုထားပြီးသော ကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံး လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များအား ၎င်းတို့ဆန္ဒအလျောက် သဘောတူလက်ခံပြီး သီးခြားဖြစ်သော အရန်စံနှုန်းများကိုလည်း စတင်မိတ်ဆက်သင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော စံနှုန်းဥပဒေများတွင် သစ်တောဘဏ္ဍာရေး ကောင်စီ (FFC)၊ သစ်တောဆိုင်ရာ လက်မှတ်များ ထောက်ခံခြင်းအတွက် အစီအစဉ် (PEFC)၊ မြင့်မားသော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတန်ဖိုး (HCV) နှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော အုန်းဆီအကြောင်း စကားဝိုင်းဆွေးနွေးမှု (RSPO) တို့ ပါဝင်ပါသည်။

• ကတိကဝတ်ပြုထားပြီးသော ကုမ္ပဏီများသည် ကာဗွန်အသုံးပြုမှုလျော့ချခြင်းဖြစ်စေ၊ တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်များ ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင်တောရိုင်းပစ္စည်းများ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများကို သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်စေ ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်သော ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပန်းတိုင်များနှင့် နိုင်ငံတော် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအပေါ် ရည်ရွယ်သည့် အများပြည်သူသိစေရန် ထုတ်ပြန်ချက်များကို ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

• ကတိကဝတ်ပြုထားပြီးသော ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ထမ်းများအကြား ပတ်ဝန်းကျင် စီမံကိန်းစီမံရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်မှုများအား ဥပမာ - အလုပ်ချိန်အတွင်း လူထုမဲဆွယ် စည်းရုံးရေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGO) များထံသို့ အလှူငွေများ ပံ့ပိုးခြင်း အစရှိသဖြင့် အားပေးနိုင်ပါသည်။

စီးပွားရေးအခြေအနေ

နိုင်ငံခြား

တပ်မတော်အစိုးရ၏ ဆယ်စုနှစ်များစွာ အုပ်ချုပ်မှုအပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် ပြန်လည် ချိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံရေး နှင့် စီးပွားရေး ဖြေလျော့မှုဆိုင်ရာ အခြေခံကျသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ရာစုနှစ် တစ်ဝက်ခန့် တစ်ခါတရံအဖြစ် ဖြစ်ခဲ့မှုမှ ရုန်းထွက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို တစ်ဖက်က တည်ငြိမ် တိုးတက်သော နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရေး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိစဉ် တစ်ဖက်တွင်လည်း အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည့်အတွက် ကြောင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာ များစွာကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုကို တိုးတက်စေပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကိုလည်း တိုက်ဖျက်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့သည့်အပြင် စိုက်ပျိုးရေး၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍများကို ဖြေလျော့မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းသည် အခရာကျပါသည်။။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ လက်နက်မှလွတ်၍ အခြားကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့ခွင့် သဘောတူညီချက်အရ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အထူးအခွင့်အရေး(GSP) ကို ရရှိခဲ့သည့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များ၏ စိတ်ဝင်စားမှုသည် သိသိသာသာတိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ GSP အားဖြင့် နှစ်ဖက်နိုင်ငံများရှိကုန်စည်တင်ပို့သူ များသည် ဥပဒေပေးကွက်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့သော စစ်လက်နက်ပစ္စည်းမှအပ ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံး အတွက် အကောက်ခွန် နှင့် ပမာဏအကန့်အသတ် အပြည့်အဝကင်းလွတ်ခွင့်ကို ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။^၁

၂၀၁၅ခုနှစ် အကုန်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် လွှတ်တော်တွင် နေရာအများစု ရရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အစိုးရသစ် တက်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲသည် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ မြန်မာ စီးပွားရေးဆက်ဆံမှုတွင် အရေးပါသောမှတ်တိုင်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ ဥပဒေပညာမရှိဘဲ တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုမိုစွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသောအုပ်ချုပ်မှု နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်လျက် “ဥပဒေပညာမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာအပေါ် သုံးသပ်ချက်” ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။^၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြွယ်ဝသောသဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ မဟာဗျူဟာကျသော အနေအထား၊ နှင့် ငယ်ရွယ်တက်ကြွသော ပြည်သူလူထုတို့သည် ယခုအခါ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ကမ္ဘာနှင့် ထိတွေ့နိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း အဓိကအားဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ကြန့်ကြာမှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံဈေးကွက်အပေါ် ယုံကြည်မှု သိသာစွာ လျော့ကျခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်သူများကြား စိတ်ဝင်စားမှု တစ်ဖန်မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။ EuroCham Myanmar ၏ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ယုံကြည်မှုစစ်တမ်းအရ စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ ၃၈% က ပြည်တွင်းစီးပွားရေးဝန်းကျင်သည် လွန်ခဲ့သော ၁၂ လ အတွင်း တိုးတက်လာခဲ့သည် သို့မဟုတ် ကြီးကြီးမားမား တိုးတက်လာခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုကြပါသည်။ ၎င်းသည် ၈၁% သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုံးစုံ စီးပွားရေးဝန်းကျင်သည် အားနည်းသေးသည် သို့မဟုတ် တိုးတက်ရန်လိုအပ်နေသေးသည်ဟု ဖြေဆိုခဲ့သော ၂၀၁၈ခုနှစ်ထက်စာလျှင် ၁၉ % တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၉ခုနှစ် အချက်အလက်များသည် လွန်ခဲ့သော အဆိုးမြင် (၂)နှစ်အပြီးဝယ် အပြုသဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံဈေးကွက်အပေါ် ပိုမိုခိုင်မာသော ယုံကြည်မှုရှိလာကြောင်း ညွှန်ပြနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများနှင့် အစိုးရအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် တင်ခြင်းနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုမှတစ်ဆင့် တည်ငြိမ်သော ပြန်လည်တိုးတက်မှုကို ရရှိလိမ့်မည်ဟု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်အတူ EuroCham Myanmar က ယုံကြည်ပါသည်။ အားနည်းသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ နည်းပါးခြင်းကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများ က အရေးကြီးကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည့် ကိစ္စများအဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့စည်းပုံကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်လိုသော ဆန္ဒရှိနေသည်ကို အစိုးရ၏ ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ပညာရေးအသုံးစရိတ် မြန်မာကျပ် ၂.၇ ထရီလီယံ (ကျပ်သီလီယံပေါင်း နှစ်ထောင်ခုနစ်ရာ)က သာကောပေးလျက်ရှိပါသည်။

အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ(၂၀၁၇)၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ(၂၀၁၆) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုညွှန်ညွှန်းဥပဒေ (၂၀၁၆) ကဲ့သို့ လူစိတ်ဝင်စားမှုများသော ကြားရည်စောင့်ခဲ့ရသော ဥပဒေများကို ချမှတ်ခြင်းနှင့်အတူ စီး ပွားရေးအပေါ် ပို၍အာရုံစိုက်လာသော အစိုးရ၏ အမှတ်လက္ခဏာများ ပေါ်လာပြီဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဓိကတိုးတက်မှုများကို အထူးသဖြင့် စွမ်းအင်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အာမခံကဏ္ဍကဲ့သို့ အခြားသောကဏ္ဍများတွင်လည်း ဖော်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

၁ Moser, S. F. (၂၀၁၈). အီးယူ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအထူးအခွင့်အရေး(GSP) နှင့် ၎င်း၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်. Bonn: GIZ. [https://www.commerce.gov. mm/sites/default/files/EU%20GSP%20Handbook_English_Oct%202018.pdf](https://www.commerce.gov.mm/sites/default/files/EU%20GSP%20Handbook_English_Oct%202018.pdf) မူရင်းပါသည်။
၂ ဥပဒေပညာမရှိဘဲ (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ ၁၇ ရက်)။ မြန်မာနိုင်ငံ။ <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/myanmar/> မူရင်းပါသည်။

သို့သော်လည်း အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်၊ ထို့နည်းတူ ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်(COVID-19) ရှုတ်တရက်ကူးစက်ပြန့်နှံမှုကြောင့် ဖြစ်လာနိုင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်း အသွင်အပြင်ကို လွှမ်းမိုးလိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးသော နှစ်တစ်နှစ်ဖြစ်ပါသည်။ Euro-Cham Myanmar နှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် တဖက်ကလည်း ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပစီးပွားရေးဝန်းကျင်ကို ခိုင်မာအောင်မြင်တင် ထိန်းသိမ်းလျက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ် ဆက်လက်တိုးတက်စေရန် အထောက်အကူပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

ဦးသိန်းစိန်သည် အရပ်သားအစိုးရသစ်၏ သမ္မတဖြစ်လာသည်။
• တရုတ်နိုင်ငံ ကျောထောက်နောက်ခံပြု အငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို ဦးသိန်းစိန်အစိုးရက ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့သည်။
• လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။
• အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် သပိတ်မှောက်ခြင်းများကို ခွင့်ပြုသော ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။
• လက်နက်မှလွတ်၍ အခြားကုန်စည်များ တင်ပို့ခွင့်သဘောတူညီချက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အထူးအခွင့်အရေး(GSP)ကို ရရှိခဲ့သည်။

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD သည် မဲဆန္ဒနယ် ၄၄ခုအနက် ၄၃ခုတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။
• အမေရိကန်-မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးမြှင့်တင်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ ဘားရက် အိုဘားမား လာရောက် လည်ပတ်ခဲ့သည်။
• အလည်အပတ်ရောက်ရှိနေသော ဥပဒေပညာမရှိဘဲ အကြီးအကဲ Jose Manuel Barroso သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံအား အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ ကျော် ပေးရန်ကတိပြုခဲ့သည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၀နီးပါးအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ပုဂ္ဂလိကပိုင်နေ့စဉ်သတင်းစာလေးစောင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
• ဥပဒေပညာမရှိဘဲ ကျန်ရှိနေသော ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် တစ်ဦးချင်းပိတ်ဆို့မှုများကို ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည်။
• ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍကို ဖြေလျော့ပေးခဲ့ပြီး နောက်နှစ်တွင် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီများ ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။
• နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ နိုင်ငံတော်အလည်အပတ် ခရီးသွားရောက်ခဲ့သည်။

စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် တပ်မတော်က ဆက်လက်ပါဝင်နေသဖြင့် အမေရိကန်က အချို့သော ပိတ်ဆို့မှုများကို ကာလတိုမြှင့်ခဲ့သည်။
• အစိုးရက ဖက်ဒရယ်စနစ်ကိုကျင့်သုံးမည်ဟု ကတိပြုခဲ့သည်။

အစိုးရတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။
• အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ၁၆ဖွဲ့ အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်မူကြမ်းကိုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။
• သီလဝါအထူးစီးပွားရေးရန်၏ ပထမအဆင့်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ဦးထင်ကျော် သမ္မတဖြစ်လာပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။
• အမေရိကန်အစိုးရသည် ကျန်ရှိနေသောပိတ်ဆို့မှုများကို ဖယ်ရှားပေးခဲ့သည်။
• ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်း (YSX)ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။
• ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်း အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ခြင်းကို ၇ လကြာ ဆိုင်းငံ့ခဲ့သည်။
• ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၏ အဆင့်မြှင့်တင်ထားသော နိုင်ငံတကာ terminal အပိုင်းကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ပဋိပက္ခများ အရှိန်မြင့်လာခဲ့ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင် ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။
• အစိုးရသည် (၂၀၁၉ခုနှစ်မှစ၍) ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အပြောင်းအလဲကို ကြေညာခဲ့သည်။
• ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

သမ္မတဦးထင်ကျော် နတ်ထွက်ခဲ့ပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးဝင်းမြင့် သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သည်။
• ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် တင်းမာမှုများ မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကို GSP သဘောတူညီချက်မှ ဖယ်ရှားရန် ဥပဒေပညာမရှိဘဲ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။
• မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၉

- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဦးစီးကော်မတီတည်ထောင်ရန် လွှတ်တော်မှ သဘောတူညီခဲ့သည်။^၃
- အာမခံလုပ်ငန်းကဏ္ဍကို ဖြေလျော့ပေးခဲ့သည်။
 - ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ ထုတ်ယူရန် အခွင့်အလမ်းအသစ်များ ကြေညာခဲ့သည်။
 - လက်လီ၊ လက်ကား အရောင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည်။

၂၀၂၀

- နေပြည်တော်မှ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း အဆိုပြုလွှာများ ကို တနေရာတည်းတွင် သိုမှီးရန်နှင့် ထုတ်ပြန်ရန် Project Bank ကို စတင်ခဲ့သည်။
- ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ် ဖြစ်ပွားမှု၏ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် COVID -19 စီးပွားရေး ကုစားမှုအစီအစဉ် (CERP)ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။
 - နိုင်ငံခြားဖြစ် အဖျက်ယမကာများ တင်သွင်းမှုကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။
 - ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင် တတိယအကြိမ်မြောက် နိုင်ငံခြားများအား ဘဏ်လိုင်စင်ချပေးခြင်းကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။
 - ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပမည် ဖြစ်သည်။

မကြာသေးမီက ဥပဒေမူဘောင်အပြောင်းအလဲများ

ဥပဒေ/အက်ဥပဒေ	ရှင်းပြချက်	ပြဋ္ဌာန်း သည့်နှစ်
အာဆီယံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူညီချက် ^၄	အာဆီယံ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူညီချက်သည် ၂၀၁၅ တွင် အာဆီယံ စီးပွားရေးအဖွဲ့ အစည်းတစ်ရပ်ကိုရရှိရေး ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ လွတ်လပ်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီးပေါင်စပ်ဖွဲ့စည်းထားသော အာဆီယံဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကို အားပေးထောက်ခံပါသည်။	၂၀၁၂
အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေ ^၅	အဆိုပါဥပဒေ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်များသည် တင်ပို့မှုများ၊ နိုင်ငံခြားငွေကြေး ရှာဖွေမှုများနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးမြှင့်ရန် စက်မှုလုပ်ငန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုက်တွန်းအားပေးရန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ (SEZs) အတွင်း ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြုပါသည်။	၂၀၁၄
ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဥပဒေ ^၆	ခုံသမာဓိ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဖြင့် ပြည်ပစီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များအား အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းရှိ မရှိ စိစစ်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို တရားမျှတ၍ ထိရောက်မှုရှိစွာ ဖြေရှင်းရန်အတွက် ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဥပဒေသည် ၁၉၄၄ မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေကို ပယ်ဖျက် အစားထိုးခဲ့ပါသည်။	၂၀၁၆
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ ^၇	အဆိုပါဥပဒေသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလျှောက်လွှာတင်ခြင်းလုပ်ငန်း စင်ကို များစွာ ရိုးရှင်းအောင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အထူးသတ်မှတ်ထားသော ဇုန်များအတွင်း တည်ရှိနေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များ၊ မက်လုံးများ၊ အာမခံချက်များ၊ အခွင့်အရေးနှင့် အကာအကွယ်ပေးထားပါသည်။	၂၀၁၆
စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အအုံ ဆိုင်ရာ ဥပဒေ ^၈	အဆိုပါဥပဒေသည် နိုင်ငံခြားသား ဝယ်ယူသူများအတွက် အိမ်ခြံမြေဈေးကွက်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးသည့် ဥပဒေပြုခြင်းဖြစ်ပြီး အိမ်ခြံမြေဈေးကွက်တွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပိုမို ဝင်ရောက်လာစေနိုင်ပါသည်။	၂၀၁၆

မြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ ^၉	၁၉၁၄ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေကို ကုမ္ပဏီများဥပဒေသစ်ဖြင့် အစားထိုးလိုက်သည်။ ဥပဒေအသစ်အရ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများတွင် ၃၅%အထိ နိုင်ငံခြားသားများပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဥပဒေတွင် ရယ်ယာရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ဝေစုအမြတ်များ၊ ကနဦးမ တည်ရင်းနှီးငွေလျှော့ချခြင်းနှင့် အစုရှင်လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပါအဝင် ပြည် တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စည်းမျဉ်းများပါဝင်ပါသည်။	၂၀၁၇
စားသုံးသူကာကွယ်ရေး ဥပဒေ ^{၁၀}	၂၀၁၉ခုနှစ် မတ်လတွင် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါ သည်။ စားသုံးသူများ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မသမာမှုများကို တားဆီးရန် ဥပဒေကို ရေးဆွဲထားပါသည်။ ဥပဒေသည် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှစ်ရပ်စလုံးကို ကိုင်တွယ်ပြီး စားသုံးသူများသို့ ဘေးကင်းသော ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ^{၁၁}	၂၀၁၉
လူမွဲခံယူခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ^{၁၂}	၂၀၂၀ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၅ရက်နေ့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ နှင့် စွန့်ထွက်လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် ခေတ်မီလူမွဲခံယူခြင်းစနစ်တစ်ရပ် စတင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် အစိုးရသည်လူမွဲခံယူခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေသစ် ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ဥပဒေကို ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှု ဥပဒေဆိုင်ရာကော်မရှင်(UNCITRAL) ၏ မူများကို ထင်ဟပ်ရေးဆွဲထား ခြင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားကျော် လူမွဲခံယူမှုများကိုပါ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရှိ ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ ဥပဒေ၏အဓိကဦးတည်ချက်မှာ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများအတွက် ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့်ပြန် လည်ထူထောင်ခြင်းလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။	၂၀၂၀
အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေသစ် ^{၁၃}	၂၀၂၀ပြည့်နှစ် မေလ ၂၆ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော အဆိုပါဥပဒေသည် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စက်မှုဇုန် ၆၀ ကျော်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစီမံ ကွပ်ကဲမှုကို မြှင့်တင်ရန် နှင့် မြေဈေးကစားမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စကို တိုက်ဖျက်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။	၂၀၂၀
ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး နှင့် မော်တော်ယာဉ် စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေ ^{၁၄}	၂၀၂၀ပြည့်နှစ်မေလ ၂၆ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သောယာဉ်အန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် မော်တော်ယာဉ် စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေသည် မော်တော် ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိလာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ မူလရည်ရွယ်ချက်သည်အရည် အချင်းပြည့်ဝသော ယာဉ်မောင်းများကိုသာလိုင်စင်ထုတ်ပေးရန်ဖြစ်ပြီး ဤနည်းဖြင့် ယာဉ်မော်တော်တစ်စီးကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။	၂၀၂၀

၃ Umezaki, S. (၂၀၁၂). အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် အခွင့်အလမ်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ၊ လာရာ နှင့် လားရာများ။ BRC သုတေသန အစီရင်ခံစာ, (၁၀).

၄ McNulty, L. (၂၀၁၂). အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရန် မြန်မာ ပြင်ဆင်၊ International Financial Law Review.

၅ Finch, J., & Aye, T. (၂၀၁၆). မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဥပဒေပါ နိုင်ငံတကာခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု၊ Asian International Arbitration Journal, 12(2), 235-252.

၆ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်. (၁၈ရက်). အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆). ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၄၀/ ၂၀၁၆ - မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ ချမှတ်ခြင်း. (၂၀၁၇၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၉). သုံးနှစ်ကြာပြီးနောက် စုပေါင်းပိုင်အဆောက်အအုံဆိုင်ရာဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်မာလာ. The Myanmar Times. <https://www.mmmtimes.com/news/after-three-years-regulations-under-condominium-law-firm.html> မှ ရယူပါသည်။

၇ Lai, K. (၂၀၁၇)။ မြန်မာစီးပွားရေးအတွက် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သော ကုမ္ပဏီဥပဒေသစ်၊ International Financial Law Review

၉ Zico. (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်). မြန်မာနိုင်ငံစားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေ ၂၀၁၉၊ <https://zico.group/blog/myanmar-consumer-protection-law-2019/> မှ ရယူပါသည်။

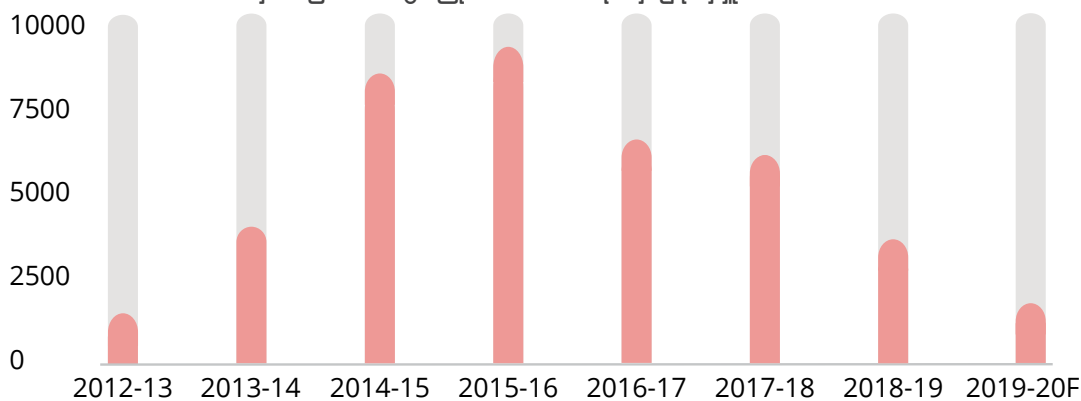
၁၀ ထူးသန့်၊ (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ရက်)။ စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေသည် အစိုးရစီးပွားရေးကဏ္ဍပေါ်တွင်လည်း လွှမ်းမိုးမှုရှိမည်-တရားဝင်၊ The Myanmar Times. <https://www.mmmtimes.com/news/consumer-protection-law-also-applies-public-sector-official.html> မှ ရယူပါသည်။

၁၁ ASEAN Briefing၊ (၂၀၂၀၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ရက်)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမွဲခံယူခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေသစ်လမ်းညွှန်၊ <https://www.aseanbriefing.com/news/guide-myanmars-new-insolvency-law/> မှ ရယူပါသည်။

၁၂ Liu, J. (၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ရက်)။ ဥပဒေအသစ်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် စက်မှုဇုန်များ စီမံကွပ်ကဲမှုကို ပြုပြင်မွမ်းမံသွားမည်၊ The Myanmar Times <https://www.mmmtimes.com/news/myanmar-revamp-governance-industrial-zones-under-new-law.html> မှ ရယူပါသည်။

၁၃ EuroCham Myanmar, Government Affairs Weekly Updates (၂၂.၀၅.၂၀၂၀) မှ (၂၉.၀၅.၂၀၂၀) <https://eurocham-myanmar.org/uploads/e37d1-25-5-2020-to-29-5-2020.pdf> မှ ရယူပါသည်။

နှစ်စဉ် FDI (ခွင့်ပြုထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု USD)

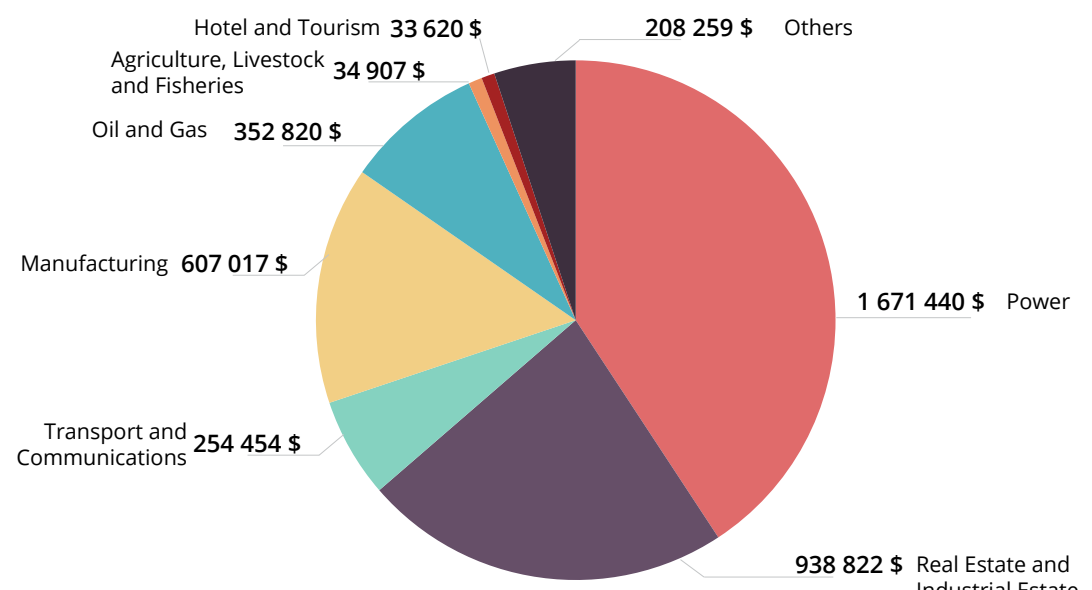
နှစ်စဉ် ခွင့်ပြုထားသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ (အရင်းအမြစ်- DICA, ဧပြီလ ၂၀၂၀)

သို့သော် ကိုဗစ်-၁၉ ဖြစ်ပွားမှုသည် အမှန်တကယ် FDI ဝင်ရောက်မှုအလားအလာကို သံသယဖြစ်စေပါသည်။ စီမံထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အောင်မြင်နိုင်စွမ်းသည် ဗိုင်းရပ်စ်ကို ကောင်းစွာ ထိန်းချုပ်နိုင်မှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သီးခြားဖြစ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို လျော့ချနိုင်ခြင်းများအပေါ် မူတည်နေသကဲ့သို့ မသေချာမရေရာသော ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်များဆင့်ကဲတိုးတက်ပြောင်းလဲမှုအပေါ် တွင်လည်းမူတည်နေပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့အထိ ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် FDI အဖြစ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂.၂ ဘီလီယံ နီးပါး ရရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည် မနှစ်က ဘဏ္ဍာနှစ် ကာလတူနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၃၃% တိုးတက်မှုဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ၎င်းပမာဏသည် FDI အဖြစ် စုစုပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄.၂ ဘီလီယံ ရရှိခဲ့သော လွန်ခဲ့သော ၂ နှစ်ကထက် နည်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အောင်မြင်နိုင်စွမ်းသည် ပဋိပက္ခကို လျော့ကျစေရန် မြန်မာအစိုးရချမှတ်ထားသော အစီအမံများ၏ တင်းကြပ်မှု အပေါ် များစွာ မူတည်သည့်အတွက် ကိုဗစ်-၁၉ ဖြစ်ပွားမှုသည် ခန့်မှန်းထားသော FDI ဝင်ရောက်မှုကို လမ်းကြောင်းပြောင်းသွားစေနိုင်ပါသည်။^{၆၁} မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံနေသောနိုင်ငံများမှာ စင်ကာပူနိုင်ငံ (၂၇%)၊ တရုတ်နိုင်ငံ (၂၅%)၊ ထိုင်းနိုင်ငံ (၁၄%)၊ ဟောင်ကောင် (၁၁%) နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂ (၉%) တို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကိုဗစ်-၁၉ ၏ အကျိုးဆက်များကြောင့် ကိန်းဂဏန်းအချိုးအစားများ ပြောင်းလဲဖြစ်သွားပါသည်။ ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ပထမလေးလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာ ဟောင်ကောင် (၅၅%)၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ (၃၃.၅%) နှင့် တရုတ်နိုင်ငံ (၃%) တို့ဖြစ်ပါသည်။^{၆၂} FDI အများဆုံးဝင်ရောက်သော ကဏ္ဍကြီး ၅ ခုမှာ လျှပ်စစ်၊ အိမ်ခြံမြေ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း FDI ဝင်ရောက်မှု၏ ၈၀% ကျော် အထိရှိပါသည်။ အဓိက ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ စီမံကိန်းအချို့သည် ၂၀၁၄-၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၁၆ တို့တွင် အချိုးအစားကြီးကြီးမားမားပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ မတိုင်မီကာလတွင် အဓိကအားဖြင့် ခရီးသွားကဏ္ဍတွင် FDI ဝင်ရောက်မှုကြောင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ၏တိုးတက်မှုသည် လာမည့်နှစ်တွင် ၉% အထိ တိုးတက်လိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းခဲ့ကြပါသည်။ မျှော်မှန်းထားသကဲ့သို့ပင် ခရီးသွားကဏ္ဍတွင် FDI ဝင်ရောက်မှု သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်နှင့် ယှဉ်လျှင် သုံးပုံတစ်ပုံခန့် ကျဆင်းသွားခဲ့ပါသည်။

အခြားတဖက်တွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍသည် ၂၀၂၀ တွင်လည်း တိုးတက်မှုတန်ဖိုးမရှိပါ။^{၆၃} လျှပ်စစ်၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍနှစ်ရပ်ပေါင်းသို့ စီးဝင်သော FDI ရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ၃၃ % မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂၇% ထိ ကျဆင်းသွားပါသည်။ သို့သော် ဤကျဆင်းမှုသည် လက်ရှိစီးပွားရေးအကြပ်အတည်းမှ အခြားကဏ္ဍများနှင့်ယှဉ်လျှင် ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ လွတ်မြောက်လာသော အခြားအဓိက ဈေးကွက်ကဏ္ဍများတွင် ရာခိုင်နှုန်း ကြီးကြီးမားမား မြင့်တက်လာစေရန် လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ (၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် FDI ၏ ၁၀.၅ % မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၁၄ % တိုးလာပြီး ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ပထမခုနှစ်လတွင် စုစုပေါင်း FDI ၏ ၁၆% အထိရှိလာခဲ့)၊ အိမ်ခြံမြေကဏ္ဍ (၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် FDI ၏ ၄.၂ % မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ၈% တိုးလာပြီး ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ပထမခုနှစ်လတွင် စုစုပေါင်း FDI ၏ ၂၇ % အထိရှိလာခဲ့) နှင့် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ (၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် FDI ၏ ၈ % မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၁၅ % တိုးလာခဲ့) တို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍသို့ စီးဝင်ခဲ့သော စုစုပေါင်း FDI ပမာဏ သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ခန့်မှန်း ၃.၅ % တွင် တန်ဖိုးမရှိပါ။^{၆၄,၆၅}

၆၁ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)၊ အမှန်တကယ်စီးဝင်မှုများတွင် မသေချာမှုများဖြင့်တက်နေခြင်းလည်း ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် FDI ဝင်ရောက်မှုများ တိုးခဲ့၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးစောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာ ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် - ကိုဗစ်-၁၉ ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၊ <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-june-2020-myanmar-in-the-time-of-covid-19> မှ ရယူပါသည်။
 ၆၂ DICA (ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်) နိုင်ငံအလိုက် နှစ်စဉ်အတည်ပြုထားသော နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ <https://www.dica.gov.mm/en/topic/foreign-investment-country> မှ ရယူပါသည်။
 ၆၃ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)၊ အမှန်တကယ်စီးဝင်မှုများတွင် မသေချာမှုများဖြင့်တက်နေခြင်းလည်း ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် FDI ဝင်ရောက်မှုများ တိုးခဲ့၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးစောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာ ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် - ကိုဗစ်-၁၉ ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၊ <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-june-2020-myanmar-in-the-time-of-covid-19> မှ ရယူပါသည်။
 ၆၄ အာရှမြို့ပြရေးသင်္ချာ (၂၀၁၉ ခုနှစ်)၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးအလားအလာ၊ အဓိကအချက်များ၊ အာရှမြို့ပြရေးသင်္ချာ။

FDI by Sector (2019 - 2020 as of April 30th)

ကဏ္ဍအလိုက်ခွင့်ပြုထားသော FDI အချိုးအစား (အရင်းအမြစ်- DICA အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၈)

ကိစ္စရပ်များစွာ ရှိနေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ လက်လီနှင့် လက်ကားကဏ္ဍများကို ဖြေလျော့ပေးမှုများသည် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် တည်ငြိမ်၍ ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် စီးပွားရေးအခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများစွာလည်းရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် အစိုးရအနေဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်ပြီး စီမံချက်များကို ပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သည်။ ရေရှည်တည်တံ့၍ တည်ငြိမ်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးရာတွင် အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးသည် အဓိကအရေးကြီးပါသည်။ ကျန်းမာရေး နှင့် ပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှတစ်ဆင့် လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ အစိုးရ၏ အဆိုပါကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆောင်ရွက်ချက်များကို လက်ရှိ နှင့် အနာဂတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက အနီးကပ် စောင့်ကြည့်နေမည် ဖြစ်ပါသည်။

သိသာထင်ရှားသောစီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ

> ၂၀၁၈

ပညာရေးကဏ္ဍဖြေလျော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဂ္ဂလိကပညာရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြား မတည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်လာနေသော အရည်အသွေးမီ ပညာရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်အားဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နှင့် ပညာရေး ပံ့ပိုးပေးသူများကို အားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။^{၆၆}

၆၆ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလအထိ DICA ၏ စာရင်းအလားအရ ၎င်းသည် နှစ်စဉ် ခွင့်ပြုထားသော နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပမာဏဖြစ်ပါသည်။
 ၆၇ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)၊ အမှန်တကယ်စီးဝင်မှုများတွင် မသေချာမှုများဖြင့်တက်နေခြင်းလည်း ၂၀၁၉/၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် FDI ဝင်ရောက်မှုများ တိုးခဲ့၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးစောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာ ဇွန်လ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် - ကိုဗစ်-၁၉ ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၊ <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-june-2020-myanmar-in-the-time-of-covid-19> မှ ရယူပါသည်။
 ၆၈ PwC. ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာ့စီးပွားရေးလမ်းညွှန်၊ <https://www.pwc.com/mm/en/publications/assets/myanmar-business-guide.pdf> မှ ရယူပါသည်။

လက်လီ၊ လက်ကားလုပ်ငန်းကဏ္ဍဖြေလျှော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်အရ အလုံးစုံ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံခြားနှင့်ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတို့ အကျိုးတူပူးပေါင်းထားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လက်လီနှင့် လက်ကား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုပေးလိုက်သည်။ ယခင်က အဆိုပါလုပ်ငန်းများကိုပြည် တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းထားသည့် ကုမ္ပဏီများသာ လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အထဲတွင်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းအနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ပြည်တွင်းစားသုံးသူများအနေဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နည်းပညာနှင့် အရည်အသွေးမီ ကုန်ပစ္စည်းများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပြည်တွင်းအသေးစား လက်လီလုပ်ငန်းများကို အကာအကွယ်ပေးရန် ကန့်သတ်ချက်အချို့ ကျန်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်ပြီး မိနီမားကတ်များ၊ ကုန်မျိုးဆိုင်များ နှင့် လက်လီလုပ်ငန်းငယ်များကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည်အကန့်အ သတ်ဖြင့်သာ ရှိနေဦးမည် ဖြစ်သည်။^{၉၆}

မြန်မာ ခရက်ဒစ် ဗြူရို လီမိတက်

၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလတွင် မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုဘဏ်မှ မြန်မာ ခရက်ဒစ် ဗြူရို လီမိတက်(MCBL) ကို လိုင်စင် ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး ခရက်ဒစ် ဗြူရိုကို စတင်ပူပေါင်းပုံ ခရက်ဒစ်ဗြူရိုတစ်ခု နှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း၍ ထူထောင်ခဲ့သည်။ MCBL ၏ အဓိက လုပ်ငန်းတာဝန်သည် ငွေချေးယူသူများ၏ကြွေးမြီမှတ်တမ်းကို တည်ဆောက်ရန်အတွက် ငွေချေးယူမှုများ၏ သတင်းအချက်ကို စုဆောင်းရန်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်သည် ငွေချေးယူသူများ၏ ကြွေးမြီယူရန် ထိုက်တန်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စိစစ်နိုင်ခြင်းဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် ငွေထုတ်ချေးသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ် ငန်းများ (SMEs) သည် ခရက်ဒစ်ဗြူရိုကြောင့် အာမခံပစ္စည်း မလိုဘဲ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။^{၉၇}

ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍဖြေလျှော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဒေသတွင်း e-commerce ကဏ္ဍ လျင်မြန်စွာတိုးတက်လာပြီးနောက် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ကုန်စည်သိုလှောင်ခြင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို ဖွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်း အမြန်ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း ၇ ခုကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဂျပန်ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ အပြည့်အဝပိုင်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးမားဆုံး ကုန်လောင်ရုံဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီကို သီလဝါ SEZ တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီသည် ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်တိုင်းကို ပံ့ပိုးပေးရန် ကုန်သိုလှောင်ရုံတစ်ရုံဆောက် လုပ်ရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း(MSDP)ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းသည် အများအားဖြင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုရရှိစေရေး နည်းလမ်းများ ရှာဖွေရန်အတွက် နိုင်ငံ၏မူဝါဒများနှင့် အင်စတီကျူးရှင်းများကို ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်းပေးသွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းတွင် ဦးစားပေးကဏ္ဍ ၅ ရပ်ကို အလေးထား လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှာ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အောင်မြင်ရေး၊ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှု ရရှိစေရေး၊ အလုပ်အကိုင်များဖန် တီးပေးခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတို့ တိုးတက်စေရေးနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ

မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေသည် ၁၉၁၄ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေကို အစားထိုးခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စတင်အသက်ဝင်လာခဲ့ပါသည်။ ဤဥပဒေသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နိုင်ငံသို့ဝင်လာရေး တံခါးဖွင့်ပေးထားပါသည်။ ၎င်း၏အကြီးမားဆုံး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအနက် တစ်ရပ်မှာ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးချင်းကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများတွင် ပိုင်ဆိုင်မှု ၃၅% အထိခွင့်ပြုပေးပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အီလက်ထရောနစ် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်စနစ် (MyCO)

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် DICA သည် အီလက်ထရောနစ် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ခြင်း ပလက်ဖောင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် MyCO ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာရင်းဝင်ထားသော ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ ၅၀,၀၀၀ နှင့် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီ ၇,၀၀၀ တို့သည် ကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေအသစ်အရ ဝက်ဘ်ဆိုက်မှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းပုံစံဖြင့် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။^{၉၈} အွန်လိုင်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် စာရွက်စာတမ်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်မတူဘဲ အခမဲ့ဖြစ်ကာ အချိန်အခါမရွေး လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ရေရှည်တွင် MyCO ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ကုမ္ပဏီ၏ လိုင်စင်သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်အခါ စာရွက်စာတမ်းဖြင့် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တဖြည်းဖြည်းအစားထိုးသွား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစနစ်သည် ကုမ္ပဏီအမျိုးအစား၊ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့ရက် စသည့် ယေဘုယျ အချက်အလက်များကို အများပြည်သူ တွေ့မြင်စေနိုင်မည်လည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး စီမံချက်

၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်(MIC) သည် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး စီမံချက်(MIPP) ကို စတင်ခဲ့ပါသည်။^{၉၉} ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် လာမည့်နှစ် ၂၀ အတွင်း တာဝန်ယူမှုရှိ၍ အရည်အသွေးမီ လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဘီလီယံကျော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤစီမံချက်သည် မျှတ၍ ပွင်းလင်းမြင်သာမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစနစ်များကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို အလယ်အလတ်တန်းစား ဝင်ငွေရှိသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

Invest Myanmar Summit 2019 (၂၀၁၉ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုညီလာခံ) အတွင်း အစိုးရ၏ ပထမဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် MIPP အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ကြေညာခဲ့ပါသည်။^{၉၉} ထိုစီမံချက်၏ ပထမအဆင့်သည် စက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်သော တည်နေရာများကို နေရာသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို အလေးထားခြင်းဖြင့် မြေယာအသုံးပြုမှုကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် မြေယာဘဏ်အား တည်ထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

Project Bank (ပရောဂျက်ဘဏ်)

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စက်မှုဝန်ကြီးဌာနသည် အွန်လိုင်း ပရောဂျက်ဘဏ် ကို စတင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဘဏ်သည် MSDP ၏ မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစဉ် ၂၅၁ ချက်ကို ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အကူပြုမည့် အဓိကကျသော စီမံကိန်းများဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် များကို တစ်နေရာတည်းတွင် စုစည်းထားပြီး အများပြည်သူ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သော အချက်အလက်များ သိမှီးသိမ်းဆည်းရာ နေရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပရောဂျက်ဘဏ်သည် မူဝါဒများနှင့် အင်စတီကျူးရှင်းများက ဖော်ဆောင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ချိန်ညှိသွားမည်ဖြစ်ပြီး အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် မူဘောင်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပရောဂျက်ဘဏ်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်နှင့် MSDP ဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်များ တင်ပြရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များကို ပေးစွမ်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်လာနိုင်ချေရှိသော လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ခွဲခြားစိစစ်ရန် စီမံကိန်းတိုင်းကို DICA၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ကြိုတင်စစ်ဆေးမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စီမံကိန်းကို ထိရောက်မှုရှိစွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်မှာ တကယ့် စိန်ခေါ်မှုကြီးအဖြစ် ရှိနေသေးသည့်အတွက် လက်ရှိတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် နောက်ထပ် အချက်အလက်များကို ထပ်မံ တောင်းဆိုလျက်ရှိပါသည်။^{၉၇}

၉၆ သီဟကိုကို နှင့် Chau T. (၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၁၄ ရက်) နိုင်ငံခြားမှလက်လီလုပ်ငန်းများနှင့် လက်ကားလုပ်ငန်းများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံက လမ်းဖွင့်ပေး၊ The Myanmar Times. <https://www.mmimes.com/news/myanmar-opens-foreign-retailers-and-wholesalers.html> မှ ရယူပါသည်။
၉၇ သီဟကိုကို၊ (၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၂၂ ရက်)၊ ဗဟိုဘဏ်သည် မြန်မာခရက်ဒစ် ဗြူရိုကို လိုင်စင်ချပေး၊ The Myanmar Times. <https://www.mmimes.com/news/central-bank-issues-license-myanmar-credit-bureau.html> မှ ရယူပါသည်။
၉၈ Chau, T. (၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၅ ရက်) ကုမ္ပဏီများအားလုံး ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုမည်၊ Myanmar Times. <https://www.mmimes.com/news/all-companies-need-re-register-starting-august-1.html> မှ ရယူပါသည်။
၉၉ DICA. (၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်) အနှစ် ၂၀ အတွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ဘီလီယံ ၂၀၀ ကျော်ရရှိရန် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်း စတင်၊ <https://www.dica.gov.mm/en/news/launch-myanmar-investment-promotion-plan-mipp-attract-more-us-200-billion-20-years> မှ ရယူပါသည်။
၉၇ နန်းလွင် (၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်)၊ ဒေါ်လာ ၁ ဘီလီယံတန်ဖိုးရှိ စီမံကိန်းပေါင်း ၁၂၀ ကို Invest Myanmar Summit 2019 တွင် ပြသသွားမည်၊ The Irrawaddy. Retrieved from: <https://www.irrawaddy.com/business/120-projects-worth-3b-showcase-invest-myanmar-summit-2019-2.html> မှ ရယူပါသည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ

၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်က ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်အရ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးများဖြင့် ချေးငွေပေးရန် ပြည်ပလိုင်စင်ရဘဏ် ၁၃ ဘဏ်ကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။^{၈၅} အဆိုပါပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမတိုင်မီက နိုင်ငံသားပိုင် မဟုတ်သည့် ဘဏ်များသည် နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းရှင် များကိုသာ နိုင်ငံခြားငွေကြေးဖြင့် ငွေထုတ်ချေးနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဗဟိုဘဏ်သည် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဘဏ်များကို အာမခံမဲ့ ချေးငွေများအပေါ် အတိုးနှုန်း ၁၆ % အထိ ကောက်ခံခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဤညွှန်ကြားချက်အရ နိုင်ငံခြား ငွေချေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ပိုမိုကြီးမားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်၍ငွေရေးကြေးရေး ဆိုင်ရာကဏ္ဍ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနယ်ပယ်ကို ချဲ့ထွင်ရာတွင် အထောက်အကူ ပြုစေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန(MIFER) နှင့် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန(MOPFI) MIFER ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏တာဝန်သည် မြန်မာနိုင်ငံကို ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ရန် ကောင်းမွန်သောနေရာတစ်ခု ဖြစ်လာရေး ကြိုးပမ်းရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပိုမိုလျင်မြန်၍ ငွေကုန်ကြေးကျ နည်းပါးစေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုရိုးရှင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။^{၈၆} ယခင် MOPF ကို အစားထိုးပြီး အသစ်ဖြစ်လာသော MOPFI ကလည်း နိုင်ငံခြား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီပေးနေပါသည်။

> ၂၀၁၉-၂၀၂၀

အာမခံလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံဒေသတွင်းတွင် အာမခံကဏ္ဍ ထိုးဖောက်မှု အနိမ့်ဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ရှိနေပါသည်။ (အကိုးအကား အနေဖြင့် ပြောရလျှင် အသက်အာမခံလုပ်ငန်းသည် GDP၏ ၀.၁ % ကိုကိုယ်စားပြုပါသည်။)^{၈၇} သို့သော် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုသည် ဤကဏ္ဍတွင်လုပ်ကိုင်နေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးပါသည်။ တစ်ချိန်က တိုင်းပြည်၏ အာမခံဈေးကွက်သည် ပြည်တွင်းနှင့် အစိုးရပိုင် ကုမ္ပဏီများအတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။^{၈၈} ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံခြားမှ အသက်အာမခံကုမ္ပဏီများနှင့် အသက်အာမခံ မဟုတ်သောကုမ္ပဏီများကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသော ထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင်ကို MOPFI က ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် နိုင်ငံခြား အသက်အာမခံ ကုမ္ပဏီ ၅ ခုအထိ အပြည့်အဝ သီးခြား လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် လိုင်စင်ကို ပေးထားပြီးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၁၄ နိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုယ်စားလှယ်ရုံး ၃၁ ရုံးဖွင့်လှစ်ထားသော နိုင်ငံခြား အာမခံလုပ်ငန်းရှင်တို့သည် ထိုကဏ္ဍအတွက် ကန့်သတ်ချက်များအားလုံးကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် ယခင်ကတည်းက စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ကြပါသည်။ နှေးကွေးသည့် ဖြေလျှော့ပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် Samsung အသက်အာမခံကုမ္ပဏီကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံဈေးကွက်မှ ထွက်ခွာစေခဲ့ပါသည်။ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများသည် လွန်ခဲ့သည့် ၆ နှစ်ကတည်းက လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုင်စင်ရရှိခဲ့၍ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လျက် ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားပြိုင်ဘက်များသည် ပြည်တွင်း အာမခံကဏ္ဍတွင် ပိုမို ကောင်းမွန်မျှတသည့် ဈေးနှုန်းရှိသည့် ရလဒ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိစေရန် အထောက်အကူပြုစေမည် ဖြစ်ကြောင်း အာမခံလုပ်ငန်းရှင်များစွာက ယုံကြည်ကြပါသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီများ ရောက်ရှိလာမှုသည် အစိုးရ၏ ငွေချေးစာချုပ်ဈေးကွက် တိုးတက်စေရန် လိုအပ်သော ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများကိုလည်း ယူဆောင်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ် လိုင်စင်ရရှိရန် လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးငွေ၏ ၃၀ % ကို အဆိုပါ ငွေချေးစာချုပ်များကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက်များအတွက် ဈေးပြိုင်ခေါ်ယူမှုအသစ်များ

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန(MOEE)သည် ကမ်းလွန် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၁၃ ခုနှင့် ကုန်းတွင်း ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၁၈ ခုတို့ အတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှုအသစ်များကို ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ၂၀၁၉ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်နှင့် ဒုတိယ သုံးလပတ်ကာလအတွင်း အဆိုပါ ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု ခေါ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ တင်ဒါတင်သွင်းမှုများကို ဖိတ်ခေါ်ခြင်းသည် နိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့ရေနံနှင့်

သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းမှ ပထမဦးစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခင် ကနဦးလုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်က စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်းတွင်းရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၅၃ ခုရှိခဲ့ပြီး ၂၅ ခုကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများက အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကမ်းလွန်ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၅၃ခုကိုလည်း အတည်ပြုပေးခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် ၃၈ ခုကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများက လုပ်ကိုင်နေပါသည်။^{၈၉} MOEE ၏အဆိုအရ မြန်မာအစိုးရ၏ နောက်ဆုံးအသုတ် ဈေးပြိုင်ခေါ်ခြင်းမှ ကုန်းတွင်းလုပ်ကွက် ၂၇ ခု နှင့် ကမ်းလွန်လုပ်ကွက် ၃၈ ခုတွင် လုပ်ကိုင်ရန် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေ

၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၄ခုနှစ် စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်သည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ရရှိနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများတွင် အညွှန်းစာသားများကပ်ပေးရန် ညွှန်ကြားခြင်းဖြင့် စားသုံးသူများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို အာမခံနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အဆိုပါ ထုတ်ကုန်အညွှန်းကပ်ပြားတွင် ကုန်ပစ္စည်း၏ အမည်၊ အမျိုးအစား၊ အရွယ်အစား၊ အရေအတွက်နှင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှု အားလုံးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေချိုးဖောက်မှုများအတွက် ထောင်ဒဏ် ၆ လမှ ဒဏ်ကြေး သိန်း ၅၀ ကျပ် မှသည် သိန်း ၂၀၀၀ ကျပ်အထိ ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အစတွင် ပြောင်းလဲမှုများကို ဥပဒေကို အတည်ပြုပြီး ၆ လအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ သို့သော် ၎င်းကြောင့်ဖြစ်လာမည့် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများကြောင့် နိုင်ငံခြားတွင်သွင်းသူများအကြား စိုးရိမ်မှုများမြင့်တက်ခဲ့ပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ပြဿနာတစ်ရပ်မှာ (နည်းပညာမြင့် ဆေးဝါးများ ကဲ့သို့) အမျိုးမျိုးသော သွင်းကုန်များ၏ ထောက်ပံ့ရေးကို ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်၊ ဗြိတိသျှ နှင့် ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်းတို့က အစွမ်းကုန် စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးနောက်တွင် ၂၀၁၉ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်ချက်ကို အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အရ ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို ဥပဒေအသစ်နှင့်အညီဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် တစ်နှစ် အချိန်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေသစ်ကို ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် မတ်လတွင် အပြည့်အဝ ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံခြားဖြစ် အရက်ယမကာများ တင်သွင်းခြင်း

၂၀၂၀ပြည့်နှစ် မေလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (MOC) သည် သွင်းကုန်ကန့်သတ်ချက် များနှင့် ပတ်သက်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာတစ်စောင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့်နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်ယမကာ များသည် တင်သွင်းခြင်းမှ တားမြစ်ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများစာရင်းတွင် မပါဝင်တော့ဘဲ ဈေးကွက်တွင်ရောင်းချခွင့်ရှိသွားပြီ ဖြစ်သည်။ အာဏာပိုင်များသည်အရက်တင်သွင်းခွင့်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဟုအမည်ပေးထားသောတရားဝင်စာတစ် စောင်ကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ဥပဒေအရအရက်တစ်လီတာလျှင်ဆိပ်ကမ်းအရောက်တန်ဖိုး(CIF)သည်ခေါ်လာအထက်ရှိပါက လေဆိပ်များနှင့် ဆိပ်ကမ်းများကိုဖြတ်၍ မြန်မာပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခွင့်ပြုထားပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်လေးနှစ်အတွင်းတွင် ဟိုတယ်နှင့် အကောက်ခွန်လွတ်(duty free) ဆိုင်များသာ နိုင်ငံခြားအရက်နှင့် ဘီယာများရောင်းချခွင့်ရှိပါသည်။ ၁၉၉၅ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်အစိုးရသည် ထိုပိတ်ပင်မှုကို ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရသည် နိုင်ငံခြားဖြစ် ဝိုင်များ တင်သွင်းမှုကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။^{၉၀}

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများ ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလွှာစုံသော ဈေးကွက်သည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆက်လက် ဆွဲဆောင်ထားဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တွင် တိုင်းပြည်သည် ထိုအခွင့်အလမ်းများကို ထိထိရောက်ရောက် ထိန်းချုပ်အသုံးချရန်နှင့် နိုင်ငံသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို လုံလုံလောက်လောက် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို တည်ဆောက်ရန် သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ဥရောပ ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု ရရှိစေရန် ၎င်းတို့၏ နည်းပညာ နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

၈၅ Oxford Business Group. (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ရက်) FDI များကို ဆွဲဆောင်ရန် မြန်မာအစိုးရ၏ အစီအစဉ် တစ်စိတ် တဒေသအဖြစ် ဝန်ကြီးဌာနအသစ် တည်ထောင်ခြင်း၊ The Myanmar Times, <https://www.mmtimes.com/news/creation-new-ministry-part-myanmars-plan-incentivise-fdi.html> မှ ရယူပါသည်။
၈၆ Oxford Business Group. (n.d.)(ရက်စွဲမပါ). မြန်မာနိုင်ငံရှိအာမခံကုမ္ပဏီများ ဖွင့်လှစ်တော့မည့်ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက်ပြင်ဆင်၊ <https://oxfordbusinessgroup.com/overview/poised-expansion-insurers-prepare-opening-market> မှ ရယူပါသည်။
၈၈ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန(၂၀၁၉ခုနှစ်) အမိန့်ကြေညာစာအမှတ်(၁/၂၀၁၉)၊ https://www.mopf.gov.mm/sites/default/files/upload_pdf/2019/01/Announcement%20E_0.pdf မှ ရယူပါသည်။

၈၉ သီဟကတို (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ရက်) မကြာမီ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရှာဖွေခြင်းအတွက် နောက်ထပ် တင်ဒါခေါ်သွားမည်၊ Myanmar Times (<https://www.mmtimes.com/news/new-round-oil-and-gas-exploration-bids-be-called-soon.html>) မှ ရယူပါသည်။
၉၀ ဇေယျာပီ (၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၅ရက်) စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားအရက်ယမကာများ တင်သွင်းခြင်းဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများထုတ်ပြန်၊ Myanmar Times, <https://www.mmtimes.com/news/commerce-ministry-issues-foreign-liquor-import-guidelines-myanmar.html> မှ ရယူပါသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အကြီးစားစီမံကိန်းလေးခုကို ဖော်ဆောင်နေကြောင်း အတည်ပြုပြောကြားခဲ့ပါသည်။^{၇၄} ဆောက်လုပ်မှုပြီးစီးလျှင် အဆိုပါစီမံကိန်းသည် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အစားအသောက် နှင့် သစ်သားအချောထည် ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်း၊ ဘက်လုပ်ငန်း နှင့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအစရှိသည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံတွင်အ လုပ်အကိုင်အပေါင်း ၃၃,၇၀၀ ကျော်ကို ဖန်တီးပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားစီမံကိန်းနှစ်ခုမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင်တည် ရှိ၍ ရန်ကုန်မြို့တော်သစ်နှင့် ခေတ်မီရန်ကုန်ခရိုင်ဟု အမည်ပေးထားပြီး မြို့တော်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရုံးများ ဗဟိုချက်နှင့် ၁၃ ကီလိုမီတာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ လှည်းကူးတွင် ကိုရီးယားကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာနတို့သည် Eco Green City စီမံကိန်းကို တည်ဆောက်ရန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းကို ၂၀၂၃ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီးကုန်ကျစရိတ်နည်းပါးသော အိမ်ရာ၊ ပို့ဆောင်ရေး ဝိတ်တစ်ခုနှင့် ဈေးဝယ်စင်တာကြီးများလည်းပါဝင်ပါသည်။^{၇၅}

ဒီဂျစ်တယ် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ

ဒီဂျစ်တယ်ကဏ္ဍသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျကျန်နေသေးသော်လည်း ငွေပေးချေမှု နည်းပညာအသစ်များ ပေါ်ထွက်လာမှုနှင့် လူထု၏သိရှိနားလည်မှု ပိုမိုမြင့်တက်လာမှုတို့ကြောင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၎င်းနယ်ပယ်သည် ပိုမိုတိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ အခကြေးငွေများနှင့် အခွန်အခများ ပေးဆောင်ရန်အတွက် e-commerce၊ e-banking၊ ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်မှုနှင့် mobile ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို စီမံခြင်းဖြစ်လာပါမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ်များနှင့် Flymya နှင့် Invoeller ကဲ့သို့သော ကနဦးလုပ်ငန်းများသည် အွန်လိုင်းမှ လက်မှတ်ဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ e-commerce စနစ်များနှင့် လစာလွှဲပြောင်းမှုများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက်ရှိပါသည်။^{၇၆} သုံးစွဲသူများအနေဖြင့် QR ကုတ်ဒ်များဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်ငွေပေးချေမှုများလုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် မူဘောင်တစ်ရပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်မှ စတင်ဖော်ဆောင်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ သို့သော် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ် ရှိခြင်း တို့သည် ဒီဂျစ်တယ်မူဝါဒတစ်ခု အလုပ်ဖြစ်ဖို့ရန် လိုအပ်သော အခြေအနေများဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအနေအထားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ထောက်ပံ့ရန် ဒီဂျစ်တယ် အလားအလာကို အသုံးပြုနိုင်သော အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် လူငယ်ထုနှင့် အမျိုးသမီးထု နှစ်ရပ်စလုံး၏ အလုပ်အကိုင်ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှုကို လွယ်လင့်တကူ အကောင်အထည် ဖော်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိအောင် တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းသည် ငွေသားမဲ့အနာဂတ် (cashless future) အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကိုရိုနာဗိုင်းရပ် (COVID -19) ကပ်ရောဂါ ဖြစ်နေသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးနှင့် e-commerce လုပ်ဆောင်မှုများ ရုတ်တရက် တဟုန်ထိုး တိုးတက်လာမှုသည် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ(ICT)ကဏ္ဍ၏ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလားအလာကို ပြသနေပါသည်။^{၇၇}

အိမ်ခြံမြေကဏ္ဍ

ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ပိုမိုပြင်းထန်လာခြင်းနှင့် ဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိမ်ခြံမြေကဏ္ဍသည် တည်ငြိမ်သော FDI ပမာဏတစ်ရပ်ကို ဆက်လက်ဆွဲဆောင်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။ စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အအုံဆိုင်ရာဥပဒေ ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းနှင့် စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အအုံမှတ်ပုံတင်ရုံးကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီးသည့်နောက် အိမ်ခြံမြေရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အထောက်အကူပေးသော ဝန်းကျင်တစ်ရပ်ကို မျှော်မှန်းကြပါသည်။ ဝယ်ယူသူများ၏ အရင်းအမြစ်ချုပ်နှံခြင်းမရှိသော ဝင်ငွေများအတွက် အစိုးရ၏ အခွန်များနှင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များ ဖြေလျော့ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ချက်အပြီးတွင် အိမ်ခြံမြေအရောင်းအဝယ် အရေအတွက်သည် မနှစ်က ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။^{၇၈} ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးအကြားတွင် ၂၀၁၅/၂၀၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း တိုက်ခန်း ၃၀၀၀ ကျော်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အာဏာပိုင်များသည် ၂၀၂၀/၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် နိုင်ငံအဝှမ်း၌ အိမ်ရာအဆောက်အအုံပေါင်း ၁၈၀,၀၀၀ ဆောက်လုပ်သွားရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ စီမံကိန်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ နယ်စပ်ဒေသများတွင် အဓိကနေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအကြား ချိတ်ဆက်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။^{၇၉}

၇၄ Williams, C. (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်) မြန်မာနိုင်ငံသည် သမ္မတရီ၏ ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း(BRI)တွင် ပါဝင်သွားမည်။ <https://globalriskinsights.com/2019/01/myanmar-set-embrace-xis-belt-road-initiative/> မှ ရယူပါသည်။
၇၅ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ၊ (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ် ၁၇/၂၀၁၉ - အလုပ်သမားရေးရာအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းဥပဒေကို ခုတ်ယူအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ
၇၆ စိုးမင်းထိုက် (၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ရက်) ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကြံ့ကြပ်ကွပ်ကဲရေးဥပဒေ(CIDBL) မူကြမ်းပြီးစီး။ Eleven Media Group. <https://elevenmyanmar.com/news/draft-of-construction-industry-development-board-law-completed> မှ ရယူပါသည်။
၇၇ Reuters (၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်၊ ၂ရက်) ကြေးမြိန်စားကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် တရုတ်ကော်ထောက်နောက်ကျဲပျံ ဆွဲပမ်း စီမံကိန်းကို ပမ္နာပူနှုတ်လျှော့စီမံ။ The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/02/myanmar-scales-back-chinese-backed-port-project-over-debt-fears> မှ ရယူပါသည်။
၇၈ သီဟကိုကို (၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ရက်) ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် အကြီးစားစီမံကိန်းကြီးလေးခုကို ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်။ The Myanmar Times. <https://www.mmtimes.com/news/ministry-construction-commits-four-mega-projects-2018.html> မှ ရယူပါသည်။
၇၉ Global New Light of Myanmar. (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ ၂၆ရက်) ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတွင် အကြီးစားမြို့ပြစီမံကိန်းကြီးလေးခုကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိ။ Global New Light of Myanmar. <https://www.globalnewlightofmyanmar.com/four-mega-urban-projects-under-implementation-in-yangon-and-mandalay/> မှ ရယူပါသည်။

အာမခံဈေးကွက်ကို တစ်တံတပိုင်း ဖြေလျော့ပေးခြင်း

လက်ရှိတွင် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၁% သာ အာမခံ အသုံးပြုမှုရှိပါသည်။ ဤအချက်အလက်မှ ညွှန်းပြနေသည်မှာ အာမခံဈေးကွက်သည် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်တွင်သိသိသာသာတိုးတက်မှုရှိလာနိုင်ပါသည်။လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံတွင်အာမခံအမျိုးအစား ၂၉ မျိုး ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော အာမခံကုမ္ပဏီ ၁၂ ခု ရှိပြီး ပိုမိုစုံလင်သော အမျိုးအစားများကို ဈေးကွက်တွင် မကြာမီ ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် စီးပွားရေးကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိပညာဗဟုသုတနှင့် အာမခံကုမ္ပဏီများက ပေးအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ လူထုသိရှိနားလည်မှု အားနည်းခြင်းတို့က အာမခံကဏ္ဍ၏ တိုးတက်မှုကို ကြီးကြီးမားမား အတားအဆီး ဖြစ်စေပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ အာမခံကဏ္ဍသည် ဂျီဒီပီ၏ ၀.၀၇% သာ ပါဝင်သည်ကို ကြည့်ပါက တိုးတက်မှုအတွက် အလားအလာ များစွာရှိပါသည်။ အကယ်၍ ဖြေလျော့မှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားခြင်း၊ လူဦးရေတိုးတက်မှုနှုန်းကို ထိန်းထားနိုင်ခြင်း၊ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေများ ဆက်လက်တိုးတက်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် သိရှိနားလည်မှု တိုးမြှင့်လာခြင်းတို့ ဆက်လက်ရှိသွားပါက ဤကဏ္ဍသည် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံအထိဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။^{၈၀}

၇၆ Myanmar Times. (၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ရက်) ယခုနှစ်တွင် စောင့်ကြည့်ရမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကဏ္ဍငါးရပ်။ Myanmar Times. Retrieved from: <https://www.mmtimes.com/news/five-sectors-myanmar-watch-year.html> မှ ရယူပါသည်။
၇၇ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ (၂၀၂၀ပြည့်နှစ် ဇွန်လ) မြန်မာ့စီးပွားရေးစောင့်ကြည့်မှုအစီရင်ခံစာ ဇွန်လ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် ကိုစပ်-၁၉ ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ။ <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-june-2020-myanmar-in-the-time-of-covid-19> မှ ရယူပါသည်။
၇၈ Myanmar Times. (၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ရက်) ယခုနှစ်တွင် စောင့်ကြည့်ရမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကဏ္ဍငါးရပ်။ Myanmar Times. Retrieved from: <https://www.mmtimes.com/news/five-sectors-myanmar-watch-year.html> မှ ရယူပါသည်။
၇၉ Oxford Business Group. (၂၀၁၉ခုနှစ်) ယုံကြည်မှုကိုတည်ဆောက်ခြင်း- နိုင်ငံခြားသားများပါဝင်မှုအားမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်လာခြင်းတို့ကြောင့် အချိန်ကောင်းသောတိုးတက်မှု ဆက်လက်တည်ရှိသွားမည်ဟု မှန်းဆ။ The Report, Myanmar 2019.
၈၀ PwC(၂၀၁၈ခုနှစ်) မြန်မာ့ရဲ့ အာမခံကဏ္ဍ၊ စီးပွားရေးလမ်းညွှန် <https://www.pwc.com/mm/en/publications/assets/myanmar-business-guide.pdf> မှ ရယူပါသည်။

၂၀၂၀ မူဝါဒဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း။

၁။ ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေး အလေ့အထများ (GAP) အား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး အွန်လိုင်းနှင့် မြို့နယ်အဆင့်တွင်ပါ ရရှိနိုင်စေခြင်း။ မှန်ကန်ကြောင်း တရားဝင် ထောက်ခံခြင်း အဆင့်များကို လွယ်ကူအောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စံနှုန်းများကို ဒေသအဆင့်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့် အသိအမှတ်ပြုခံရစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း Advocacy Group အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန (DoA) ၏ တရားဝင် Website တွင် ကောက်ပဲသီးနှံအချို့အတွက် GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို တင်ပေးထားကြောင်း သိရှိရသည့်အတွက် ကျေနပ်အားရ မိပါသည်။ သို့သော်လည်း လယ်သမားအများစုသည် ဒီဂျစ်တယ်အပိုင်းတွင် လုံလောက်သော ကျွမ်းကျင်မှု မရှိသည့်အတွက် ထိုလမ်းညွှန်ချက်များကို မြို့နယ်အတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန အဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့် အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ပေးကြရန် Advocacy Group မှ တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

၂။ အမျိုးသားအစား အသောက် ဥပဒေနှင့် GAP လမ်းညွှန်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရေးကို အာဏာတည်စေရန် လုပ်ငန်းအင်အားစုတစ်ရပ် တည်ထောင်ခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

အစားအသောက်နှင့် ကွပ်ကဲရေး ဦးစီး ဌာနသည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော အမျိုးသား အစားအသောက် ဥပဒေ အဟောင်းကို အစားထိုးရန်အတွက် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုကို ရေးဆွဲနေကြောင်းကို စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း Advocacy Group သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ဥပဒေဟောင်းအရ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့် အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကြီးကြပ်ရေး ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ခဲ့သော်လည်း ထိုကော်မတီများသည် များသောအားဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိသည့်အပြင် လိုက်နာလုပ်ဆောင်စေမှုတွင် အားနည်းခဲ့သည်။ Advocacy Group အနေဖြင့် ဥပဒေအသစ်တွင် သက်ဆိုင်သော အစိုးရအဖွဲ့များ အားလုံးပါဝင်သည့် ထိရောက်သော ပူးပေါင်း လုပ်ငန်းအင်အားစုတစ်ရပ်မှ ကိုင်တွယ်မည့်ပုံပြင်ထုတ်ဖော်သော လိုက်နာလုပ်ဆောင်စေမှုရှိလာစေရန် မျှော်လင့်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရသည် GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် လုပ်ငန်းအင်အားစုတစ်ရပ် ထူထောင်ရန် ဦးစားပေးစဉ်းစားနေသည့်ဟန် မရှိသေးပါ။

၃။ မြေနေရာရှာဖွေနေကြသော နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

မြေလွတ် မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ (VFV ဥပဒေ) ကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မိုင်းလုပ်ငန်းနှင့် အခြား လုပ်ငန်းများအတွက် မြေလွတ်၊ လယ်ရိုင်း၊ မြေရိုင်းများကို အသုံးပြုပြီး စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ပြုလုပ်မည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင် (MIC) မှ ခွင့်ပြုချက် ရရှိပြီးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ယောက်သည် မြေ၏ အရွယ်အစားပေါ် မူတည်၍ ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့ဆီမှ မြေလွတ်၊ လယ်ရိုင်း၊ မြေရိုင်းများ သုံးစွဲခွင့်ကို တောင်းခံနိုင်သည်။ ဥပဒေတွင် မြေနေရာ တောင်းခံရန်အတွက် အဆင့်များကို ဖော်ပြထားသော်လည်း ကိစ္စတစ်ခုစီတိုင်းသည် တရားဝင် စစ်ဆေးခြင်း များစွာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန (MOALI) ကြား သတင်းပေးပို့ အကြောင်းကြားခြင်းများ လိုအပ်သည့်အတွက် မြေနေရာ ခွင့်ပြုချက်များ ချပေးရာတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။

၄။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထူးကော်မတီ တစ်ရပ် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများကို တိုက်ဖျက်ရန် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန် ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဒုသမ္မတ ဦးမြင့်ဆွေ ဦးဆောင်ပြီး တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဦးဆောင် ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ တရားမဝင် သွင်းကုန်များ တင်သွင်းခြင်းကို ဖမ်းဆီးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် နယ်မြေဒေသ ၉ ခုတွင် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ဟန့်တားရေးအဖွဲ့ ၉ ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၅။ လယ်သမားများ ရရှိနိုင်သည့် ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်များ ပိုမို ထုတ်ပေးခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

မြန်မာ့ လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ လယ်သမားများအတွက် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးနေသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ဘဏ်ချေးငွေများသည် ပိုမို လိုအပ်သည့် အချိန်များတွင်မဟုတ်ဘဲ သီးနှံရိတ်သိမ်းပြီးချိန်မှသာ ကျသည့်အတွက် လယ်သမားများအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များနှင့် အတိုးကြီးစားသူများဆီမှ ချေးငွေများ ယူနေကြရဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရဘဏ်များသည် ထုတ်ချေးသော ချေးငွေပမာဏကို တိုးမြှင့်လိုက်သော်လည်း ထုတ်ချေးပေးသော အချိန်မှာ အခက်အခဲ ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေး။

၁။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု စုစုပေါင်း ပမာဏကို တိုင်းတာခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များမှာ လစ်ဟာနေသေးသည့်အတွက် EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများကြောင့် အခွန်ဘဏ္ဍာ ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာတစ်ခုကို ရေးသားခဲ့ပြီး ထိုအစီရင်ခံစာမှ ရရှိလာသော တွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြရန် နေပြည်တော်၌ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် Anti-Illicit Trade Forum 2019 ကို ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဦးစိုးဝင်းက အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပြီး ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ပင်ရောက်နေသော တရားမဝင်သောထုတ်ကုန်၊ ထုတ်ကုန်အတုများကို ထိထိရောက်ရောက် လျော့ချသွားရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများကို တင်းကြပ်စွာ ကြီးကြပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုခဲ့ပါသည်။ EuroCham Myanmar မှ ဖော်ပြခဲ့သည်အရ ၂၀၁၇၊ ၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုပမာဏသည် စုစုပေါင်း ၆.၄ ဘီလီယံဒေါ်လာ တန်ဖိုး ရှိခဲ့ပါသည်။ ပို့ကုန် စာရင်းဇယားများအရ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုပမာဏသည် ၂၅.၁ ဘီလီယံဒေါ်လာတန်ဖိုး ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသော်လည်း EuroCham Myanmar ၏ အစီရင်ခံစာတွင်မူ ပို့ကုန်ပမာဏအစစ်သည် ၁၈.၇ ဘီလီယံဒေါ်လာတန်ဖိုးသာ ရှိခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ဤပမာဏသည် တရားမဝင် ဘီယာ၊ ဝီစကီ၊ စီးကရက်၊ ဆေးဝါးများ၊ ဒီလက်ထရွန်နစ် ပစ္စည်းများ၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများနှင့် အခြား လူသုံးကုန်ပစ္စည်း ပမာဏများကိုပါ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ထားပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်မည့် အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် လိုအပ်သော အခွင့်အာဏာများကို ပြဌာန်းခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဦးဆောင် ကော်မတီကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး Global Illicit Trade Environment Index တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင့် တက်လာစေရန် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဌာနများ အချင်းချင်း ပိုမို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လာကြစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းတာဝန် ၁၃ ခုကို သတ်မှတ်ခဲ့ပေ လုပ်ဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး တာဝန်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာနမှာ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဖြစ်ပါသည်။ တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု ကာကွယ်တားဆီးရေး စီမံချက်များကို ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ကော်မတီများ၊ ကော်မတီခွဲများနှင့် လုပ်ငန်းအင်အားစုများ ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် ပြည်နယ်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာများသည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် လူအင်အားများ တိုးမြှင့်ပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် ကုန်အဝင်အထွက်များကို စောင့်ကြည့်ရန် လူအင်အား ပမာဏတွင် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသော်လည်း အစိုးရသည် ကွန်တင်နာများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ စိတ်ချရသော သော့ခတ်စနစ်တစ်ခု ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ကုန်တင်ကုန်ချနေရာတွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို သို့လှောင်ရန် လုံခြုံရေး အဆင့်မြှင့် ပိုဒေါင်များ တည်ဆောက်ခြင်း အပါအဝင် ရေကြောင်းမှ ကုန်ပစ္စည်းများ ဝင်ထွက်ခြင်းကို ထိန်းချုပ်ရန် စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နေသည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ EuroCham Myanmar Anti-Illicit Trade Initiative (EMAITI) သည် ထိုစနစ်ကို တတ်အားသမျှ ဆောလျင်စွာ စတင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အဝင်ဆိပ်ကမ်းများတွင် လူအင်အား တိုးမြှင့်ရန် အစိုးရအား တိုက်တွန်းအားပေးနေပါသည်။

၄။ အစိုးရအချင်းချင်း တိုးမြှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၄ နှစ်အတွင်းတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မြန်မာနှင့် တရုတ်ကြား နှစ်နိုင်ငံပိုင်နယ်စပ်၌ ပူးတွဲစစ်ဆေးခြင်းကို ပြန်လည်စတင်ရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာအစိုးရနှင့် ကချင်ဒေသ အစိုးရတို့အနေဖြင့် ဒေသအတွင်း နယ်စပ်ဒေသ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် လုံခြုံရေးအင်အား စိုက်ထုတ်မှုတို့တွင် လိုအပ်သည်များ ရှိနေသေးကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ UN Office on Drugs and Crime (UNODC) နှင့် အစည်းအဝေးများတွင် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု၊ အထူးသဖြင့် တရားမဝင် ဆေးဝါးနှင့် မူးယစ်ဆေး ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ဓာတုပစ္စည်းများ ကုန်သွယ်မှုနှင့်အတူ အခြား နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်မှုများ ဖြစ်သည့် လူ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သစ် မှောင်ခို ကုန်ကူးမှုများ အစရှိသည်တို့ကို လျော့ချရေးအတွက် ဒေသအလိုက် မဟာဗျူဟာများကို အသားပေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့များသည် အထူးသဖြင့် အိမ်နီးချင်း ယူနန်မြို့၊ တရုတ်ပြည်နှင့် နယ်နိမိတ်ဖြတ်ကျော်မှု သတင်းများကို ပိုမိုမျှဝေခြင်းမှတစ်ဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ကြရန် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ကြပါသည်။

၅။ ပွင့်လင်းမြင်သာ ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ရန် လူသိရှင်ကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၏ အရည်အသွေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ ဒုသမ္မတမှ အစိုးရ၏ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ စပ်လျဉ်း၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေ ရလဒ်များကို တင်ပြသည့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ (PSDC) ၏ ပုံမှန် အစည်းအဝေးများမှလွဲ၍ အခြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲများ မရှိခဲ့ပေ။ ထိုအစည်းအဝေးများကို ရန်ကုန်မြို့၌ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ် (UMFCCI) အဆောက်အဦတွင် ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။

၆။ အခက်အခဲ ပြဿနာ၏ အခြေအနေ တိုးတက်မှုနှင့် လိုအပ်ချက်များအလိုက် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြည်တွင်း ဥပဒေများကို အားဖြည့်ခြင်း၊ ပုံမှန်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ချမှတ်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

EMAITI အနေဖြင့် စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၉) အရ လိုအပ်ချက်များကို မြန်မာဘာသာစကား သို့မဟုတ် ဘာသာစကားနှစ်မျိုးဖြင့် အမှတ်တံဆိပ်ကပ်ထားသည့် ပစ္စည်းများတွင် တရားမဝင်သော ကုန်ပစ္စည်းများကို ခွဲထုတ်နိုင်စေရန် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကိုပါ ထပ်မံထည့်သွင်းဖော်ပြပေးရန် မျှော်လင့်နေပါသည်။ EMAITI အနေဖြင့်လည်း ပြည်တွင်းပြည်ပ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မတရားသော ဈေးကွက်ပြိုင်ဆိုင်မှုများကို ထိန်းချုပ်ရန် ရည်ရွယ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေနှင့် မူဝါဒ (၂၀၁၅) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာလုပ်ဆောင်စေရန် ဦးတည်သော လုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ယှဉ်ပြိုင်မှု ကော်မတီကို ၂၀၁၈ နှောင်းပိုင်းတွင် တည်ထောင်လိုက်ခြင်းအပေါ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုဆိုလျက် ရှိနေပါသည်။

၇။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖြင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် တရားဝင် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် နှစ်ဖက်လုံးအကျိုးရှိသည့် အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

EMAITI အနေဖြင့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ စားသုံးသူကာကွယ်ရေး ဥပဒေမူကြမ်း၊ မြန်မာ့ကုန်သွယ်ရေး ဥပဒေမူကြမ်း အစရှိသည့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေမူကြမ်းအသစ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲများတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အသိုင်းအဝိုင်းကို ပါဝင်ဆွေးနွေးရန် ပိုမိုဖိတ်ကြားလာသည့်အပေါ် ကျေနပ်အားရမှု ရှိနေပါသည်။

မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ

၁။ ရန်ကုန်လိုင်စင်ကား ဝယ်ယူခွင့် (YVQC) နောက်ဆုံးမူကြမ်းအရ ရန်ကုန်တွင် အသစ်တင်သွင်းလာသည့် ယာဉ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ရန်ကုန်လိပ်စာဖြင့်မှတ်ပုံတင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယာဉ်ပိုင်ရှင်များမှ မှတ်ပုံတင်ရာ၌ လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများ (ဥပမာ- ယာဉ်ဖျက်အစိတ်အပိုင်း အထောက်အထား/ scrap certificate)မပြနိုင်ပါက ကညနရုံးမှ အခြားဒေသ လိုင်စင်ပြားသာ ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (WTO) ၏ သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားချက်များအရ တန်ဖိုး၊ အာမခံ၊ ပို့ဆောင်ခစရိတ် စုစုပေါင်း ကုန်ကျတန်ဖိုး (CIF) ဒေါ်လာတစ်သိန်း အထက်ရှိသည့် ခရီးသည်တင်ယာဉ် သွင်းကုန်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော ကန့်သတ်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးခြင်း။

သိသာစွာဖြေရှင်းပြီး

အစိုးရမှ ဤကိစ္စဖြေရှင်းပြီး ပို့ဆောင်ခစရိတ် စုစုပေါင်း ကုန်ကျတန်ဖိုး ပေါ်မူတည်ပြီး တင်သွင်းကုန် ကန့်သတ်သော ဖြစ်ရပ်အသစ်များ တင်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

၃။ မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍတွင် ကားမော်ဒယ် အမျိုးအစားတူများအတွက် တရားမဝင် သွင်းနေသော သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များမှ အကောက်ခွန်ဌာနသို့ ကြေညာသည့် CIF တန်ဖိုးကို တရားဝင် သွင်းနေသော သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ဖြန့်ချိသူများ ကြေညာသည့် တန်ဖိုးဖြင့် တန်းညှိပေးခြင်းဖြင့် တရားမျှတသော ဈေးကွက်တစ်ခု ဖန်တီးရန် ထောက်ခံပေးခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

၄။ မြန်မာနိုင်ငံကို နိုင်ငံတကာတန်းမီ အကောင်းဆုံး အလှေအကျင့်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်လာနိုင်စေရန် လျှောက်လွှာရှင်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်း အဆင့်များကို အရှိန်မြှင့်ရန်နှင့် ပညာရှင်ပီသစွာ စစ်ဆေးကြစေရန် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနနှင့် ကုန်းလမ်း ပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (ကညန) ရုံးများအကြား တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီး ဝန်ဆောင်ပေးမည့် စင်တာများ (one-stop centres) ဖန်တီးပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနနှင့် ကုန်းလမ်း ပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (ကညန) ရုံးများအကြား တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီး ဝန်ဆောင်ပေးမည့် စင်တာများ (one-stop centres) ဖန်တီးမှု၌ တိုးတက်မှု မရှိသေးသော်လည်း ယာဉ်စစ်ဆေးမှု၌ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ (third parties) များ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အစိုးရမှ စတင်ကြိုးပမ်းနေပြီဖြစ်သည်။

၅။ ကုန်ပစ္စည်း ပို့ဆောင်မှု ကြန့်ကြာခြင်းများကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန်နှင့် ဒေသခံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ငွေလည်ပတ်မှု ပိုမိုချောမွေ့ကောင်းမွန်စေရန် အကောက်ခွန်ရုံး ကုန်လှောင်ရုံများတွင် လိုင်စင်ရ ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ထားရန်အတွက် သီလဝါ ရက်တိုစီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အစိုးရသည် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုပ်ဆောင်မှုလုပ်ထုံးနည်းစဉ်သတ်မှတ်ချက်များကို ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီး ပထမဆုံးအကောက်ခွန်ကုန်လှောင်ရုံများကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်အကုန်၌ စတင်အသုံးပြုနိုင်ရန်မေ့လင့်ထားသည်။ သို့သော် bond ဖြင့် သိုလှောင်နိုင်သောကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားကို သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွင်း ဆက်လက်ကန့်သတ်ထားသည်။

၆။ လမ်းမှတ်ပုံတင်ခွန်အောက်တွင် အပြည့်အဝတပ်ဆင်ထားပြီး အစီးလိုက်တင်သွင်းသော ကားအမျိုးအစား (CBU) နှင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ တပ်ဆင်ထားပြီး ကျန်အပိုင်းများကို ပြည်ပမှ တင်သွင်း၍ ပြည်တွင်း၌ တပ်ဆင်မည့် ကားအမျိုးအစား (SKD) တင်သွင်းသူများ နှစ်မျိုးစလုံး အကျိုးဝင်စေရန် တိုးချဲ့သတ်မှတ်စေခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ

၁။ ဆောက်လုပ်ရေး ကဏ္ဍအတွက် လက်တွေ့ကျပြီး ရယူနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဆောက်အအုံတစ်ခု ဖန်တီးခြင်း။ ဆိုလိုသည်မှာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရေး စနစ် နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ၏ ကျင့်သုံးနေဆဲ မှတ်တမ်းသွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့အတွက် ထိရောက်မှုရှိမည့် စံချိန်နှင့် စည်းမျဉ်းများကို ပြဌာန်းခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

မြန်မာ့ဆောက်လုပ်ရေး စံချိန်များ၊ ရန်ကုန် မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (YCDC) မှ ချပေးထားသော ဆောက်လုပ်ရေးပါမစ်များအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ အစရှိသည့် စံချိန်သတ်မှတ်ချက်အချို့ကို ထုတ်ပြန်ထားပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကဏ္ဍတွင်း အစဉ်အလာ လုပ်ငန်းအားလုံးကို မကာမိသေးသည့်အပြင် ပြင်းထန်တင်းကျပ်သော လိုက်နာဆောင်ရွက်စေမှုလည်း လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်။

၂။ လုပ်ငန်းခွင်လုံခြုံမှုနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံအရည်အသွေးသေချာမှုရှိစေရန်နှင့်မြန်မာဈေးကွက်အတွင်းသို့ တရားမဝင်ပစ္စည်းများ ဝင်ရောက်လာခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်တို့အတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများအား ပြဌာန်းခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

၃။ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍအတွက် ဘက်စုံကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခု လိုအပ်ခြင်း။ နိုင်ငံတကာ အဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီပြီး ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ စွမ်းအင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ရေထုအလဟဿဖြစ်ခြင်းတို့ကို ရေရှည်အတွက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် စီမံချက်များကို အတည်ပြုခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ရေအားလျှပ်စစ် ရေကာတာများ တည်ဆောက်သည့် စီမံကိန်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (EIA) များသည် မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရသည့် လုပ်ရပ်ဖြစ်လာပြီး ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာကြသည်။ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန (MONREC)၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာန (ECD) လက်အောက်မှ EIA ဌာနခွဲသည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ EIA များ၊ ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်ခြင်းများ (IEE) နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ်များ (EMP) ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အတည်ပြုပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ၂၀၁၆၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ် (EMP) အရေအတွက်နှင့် ၂၀၁၇၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ (EIA)၊ ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းများ (IEE)၊ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ် (EMP) အားလုံး အရေအတွက် သိသိသာသာ တိုးလာကာ ထိုအစီရင်ခံစာတို့၏ အရေအတွက်သည် နှစ်စဉ် တိုးလာဆဲဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီထိ အစီရင်ခံစာ စုစုပေါင်း ၂၇၈၃ ခု တင်ပြခဲ့ကြပြီး ထိုအစီရင်ခံစာများအနက် ၈၉.၆% ကို အကြောင်းပြန်ပြီး ဖြစ်သည်။ ယခုထိ အစီရင်ခံစာတို့၏ ၆.၉% (၁၉၂ ခု) ကိုသာ အတည်ပြုခဲ့ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ (EIA) ၂၅၀ ခု၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ (EIA) ၄၈၂ ခုနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ် (EMP) ၁၈၅၁ ခုတို့မှာ အတည်ပြုချက် ရရှိရန် စောင့်နေကြရဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာန (ECD) အနေဖြင့် ကဏ္ဍအလုံးစုံတို့မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးနှင့်

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် EIA များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် ဆက်လက်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းများ မလုံလောက်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ မလုံလောက်ခြင်းများကြောင့် အရေးယူ မဆောင်ရွက်ရသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ (EIA)၊ ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းများ (IEE) နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ် (EMP) များ သိသိသာသာ ကျန်ရှိ နေပါသည်။

၄။ တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂလိကအုပ်စုများကို ပါဝင်စေခြင်း၊ ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ် အဆောက်အဦးများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သည့်အတွက် အခွန်သက်သာခွင့်များ ပေးခြင်း ကဲ့သို့သော စနစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ပိုမို ကြိုးပမ်းအားထုတ်စေခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ Advocacy Group အနေဖြင့် အစိုးရအား ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ် အဆောက်အဦးများသည်လည်း ဝင်ငွေအရင်းအမြစ် ဖြစ်နိုင်သည်ကို သိရှိသွားစေသော ရန်ကုန်ရှိ အတွင်းဝန်များရုံးကို နှုတ်အတိုင်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်မွမ်းမံလိုက်ခြင်းအပေါ် ကျေနပ်အားရမှု ရှိနေပါသည်။

၅။ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ လုံခြုံရေး စီမံချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေးအဆင့်သတ်မှတ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် သေချာစေခြင်းနှင့် ပညာရှင်ဆန်သော လုံခြုံရေး လေ့ကျင့်မှု သင်တန်းစနစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်စေခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

ဒီဂျစ်တယ် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု။

၁။ အစိုးရ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အွန်လိုင်းစနစ် ဒီဂျစ်တယ်ပုံစံသို့ ကူးပြောင်းစေခြင်းနှင့် အဆုံးသတ်ပန်းတိုင်တွင် digital ID တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စေရန် မဟာဗျူဟာတစ်ခု ထုတ်ပြန်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အစိုးရအတွင်းတွင် ခရိုင်ရုံးများ၌ အင်တာနက်ကွန်ရက် အသုံးပြု video conferencing စနစ်များ တပ်ဆင်ခြင်း၊ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး ဥပဒေ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း၊ ဒေတာပေါ်လစီများနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ အရာရှိချုပ် (CIO) တို့ အတွက် တာဝန်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် အစိုးရရုံးများတွင် အီလက်ထရွန်နစ် အစိုးရဌာနများ ဖွဲ့စည်းခြင်းတို့ ဖြစ်လာနိုင်ချေတို့အပေါ် ဌာနတွင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများ ဆက်လက်ပြုလုပ်နေကြပါသည်။ အစိုးရသည် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံမှ ချေးငွေ ရယူကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး သတင်းအချက်အလက် ဗဟိုဌာန (eGIDC) ကို တည်ဆောက်မည့် အစီအစဉ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကြေညာခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်ထိ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို အသိပေးခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့သေးပေ။ ဩစတြီးယား အခြေစိုက် OeSD ကုမ္ပဏီနှင့် ပူးပေါင်းပြီး e-ID စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ရန် စာချုပ်ကြမ်းအတွက် အစိုးရအဖွဲ့ အဆင့်ပေါင်းများစွာနှင့် လွှတ်တော်တို့၏ အတည်ပြုခွင့်ပြုချက်ကို စောင့်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသစ်များအတွက် ထိရောက်ပြီး တွက်ခြေကိုက်သော မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်ကို အသုံးပြုရန်နှင့် အီလက်ထရွန်နစ် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလမ်းစဉ်ကို အသုံးပြုရန် အားပေးသည့် အခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရည်ရွယ်သည့် ဒီဂျစ်တယ် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို ထောက်ခံအားပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် အစိုးရသည် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန် အရင်းအမြစ်တစ်ခုအဖြစ် e-commerce ကို တွန်းအားပေးရန်နှင့် ပို၍ ဒီဂျစ်တယ်ဆန်သော စီးပွားရေးပုံစံတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းရန်အတွက် Enhanced Integrated Framework (EIF) မှ ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးထားသော စီမံကိန်းတစ်ခုကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီ (DEDC) သည် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနအား e-commerce တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးဆောင်အေဂျင်စီအဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် လွှဲအပ်အာဏာ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ DEDC မှ ပြင်ဆင်ပေးထားသော ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေး လမ်းပြမြေပုံ၏ အထောက်အပံ့အောက်တွင် e-commerce မဟာဗျူဟာ တစ်ခုကို ရေးဆွဲလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပြည်သူများ အားလုံး၏ ဒီဂျစ်တယ် တတ်မြောက်မှုအဆင့်ကို မြှင့်တင်ရန် စဦးဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် DEDC သည် ပညာရေးကဏ္ဍ အပါအဝင် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ကိုးခုတွင် ဒီဂျစ်တယ်ခေတ် တစ်ဆင့်မြင့်တက်ရေး ရည်မှန်းချက်များကို အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြထားသည့် မြန်မာ့ ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေး လမ်းပြမြေပုံကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ “ဆရာ ဆရာမများ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ဒီဂျစ်တယ် ဗဟုသုတနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရှိလာစေရန်” ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ဒီဂျစ်တယ် တတ်မြောက်မှု ဆရာဖြစ်သင်တန်း (DLTT) အတွက် ရှေ့ပြေးအစီအစဉ် တစ်ခုကို ဦးစီးဦးရွက်ပြုခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှလည်း ဒီဂျစ်တယ် တတ်မြောက်ရေး၊ အွန်လိုင်းဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ခံနိုင်ရည်တို့အတွက် စီမံကိန်းတစ်ခုကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

စွမ်းအင်ကဏ္ဍ။

၁။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုတွင် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန်နှင့် ပိုမို ထိရောက်မှု ရှိစေရန် ဝန်ကြီးဌာနများအကြားနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖြင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) သည် ရေနံ စစ်ဆေးရေးနှင့် တူးဖော်ရေး ဥပဒေမူကြမ်းအား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုဥပဒေမူကြမ်းသည် ကမ်းလွန်နှင့် ကုန်းတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နှစ်ခုလုံး၏ ရေနံထုတ်လုပ်သန့်စင်ရေး ကဏ္ဍအတွက် ပြည့်စုံသော စည်းမျဉ်း ပေးအပ်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းမူကြမ်းတွင် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ကွက် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု မျှဝေရေးစာချုပ် (PSCs) များကို ပြင်ဆင်ချက်များ၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ အလုပ်သမားရေးရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်နှင့်ဆိုင်သော ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံမှုများ အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပါသည်။ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအား စုစုပေါင်းစည်းဖြစ်စေမည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့်လည်း တင်သွင်းထားသော ဥပဒေမူကြမ်းမှ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မည်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုမ္ပဏီမဆိုသည် မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၌သာ ပါဝင်နိုင်သည်ဟု ၎င်းမူကြမ်းတွင် ပြဌာန်းထားသည်။ ၎င်းမူကြမ်းတွင် လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း အတွက် ပြစ်ဒဏ်များ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အရန်ရန်ပုံငွေ နှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း စသည် တို့ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

သို့ဖြစ်စေကာမူ ထိုမူကြမ်းအတည်ပြုရေးအတွက် အချိန် သတ်မှတ်ကန့်သတ်ထားခြင်း မရှိသည့်အတွက် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်း ကဏ္ဍသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်ပိုင်းတွင် ကျင်းပမည်ဟု မျှော်လင့်ထားခဲ့သော ရေနံနှင့်ဓာတ်ငွေ့ ကုန်းတွင်းလုပ်ကွက် ၁၈ ခုနှင့် ကမ်းလွန်လုပ်ကွက် ၁၅ ခု အတွက် စီစဉ်ထားသည့် လေလံပွဲနှင့် သက်ဆိုင်သော စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မရေရာမှုများ အတန်အသင့် တွေ့ကြုံနေရပါသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းသည် ယခုတွင် အထူးသဖြင့် ၎င်း အဆိုပြုထားသော တင်ဒါ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ များပြားသော ဝေဖန်မှုများကြောင့် စိစစ်တည်းဖြတ်ခြင်း ခံနေရပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လေလံပွဲအသစ်ကို ယခုလက်ရှိ စည်းမျဉ်းမူဘောင်အတိုင်းသာ ကြီးကြပ်သွားဖွယ် ရှိနေပါသည်။

အဆုံးသတ်အနေဖြင့် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) ၏ အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော တိုးတက်မှုများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများ (EIA) အတည်ပြုခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မကြာသေးခင်က ရရှိခဲ့သော တိုးတက်မှုများ စသည်တို့အပေါ် စွမ်းအင် Advocacy Group မှ အားရကျေနပ်မှု ရှိပါသည်။ စွမ်းအင် Advocacy Group သည် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) နှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဌာန (DRD) တို့ ဘက်စုံပါဝင်ပြီး လုပ်ငန်းကဏ္ဍများ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းကို ကြိုဆိုနေပြီး ထိုဆွေးနွေးမှုများအတိုင်း ဆက်လက်၍ အကျိုးရှိစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်သွားကြရန်လည်း မျှော်လင့်နေပါသည်။ အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်း (NEP) အောက် စီမံကိန်းကို အပြည့်အဝ လေးစားအသိအမှတ်ပြုပြီး တိုးလာသော အိမ်ထောင်စုဆက်သွယ်မှုများအတွက် အချိန်ဇယားအတိုင်း လိုက်နာနိုင်စေရန်တို့အတွက် MOEE နှင့် DRD တို့အကြား ပို၍ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ လိုအပ်နေပါသည်။ အမြန်ဆုံးနှင့် အကျိုးအရှိဆုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်း နည်းလမ်းများ ဖြစ်မြောက်စေရန်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်း နည်းလမ်းများ၊ လူဦးရေ သိပ်သည်းမှုနှင့် ပထဝီအနေအထားများကိုပါ အပြည့်အဝ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ လူဦးရေအားလုံးအတွက် စွမ်းအင်ကို အချိန်မီရရှိနိုင်ရေးအတွက် mini-grid များကို အကျိုးရှိနိုင်သည့် နေရာတိုင်းတွင် တပ်ဆင်သင့်ကြပါသည်။

၂။ ပို၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ခေတ်နှင့်အညီ မွမ်းမံထားသော တင်ဒါ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု လိုအပ်နေသည်ကို ဖြေရှင်းပေးခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

၃။ လျှပ်စစ်ထုတ်သည့်ကိရိယာများကို ဖြည့်တင်းပေးခြင်းနှင့် grid တိုးချဲ့ခြင်းကို mini-grid များ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် ထိရောက်စွာ ပေါင်းစည်းပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

DRD သည် ၂၀၃၀ ခုနှစ်အရောက်တွင် နိုင်ငံ၏ အိမ်ထောင်စုတိုင်းကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လွှတ်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ပံ့ပိုးထားသော အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်း ၂၀၃၀ (Myanmar NEP 2030) ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော mini-grid အစီအစဉ်များကို ပိုမို အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အစိုးရသည် မိတာခများကို တိုးမြှင့်ကောက်ခံခဲ့ပြီး ကုန်ကျစရိတ်အရော အခြား ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များထက် ပို၍လျင်မြန်စွာ အသုံးချနိုင်စွမ်းတို့ကြောင့်ပါ ဆိုလာပြားများ တပ်ဆင်ခြင်းသည် ပို၍ လူစိတ်ဝင်စားခံလာရပါသည်။ ထို့အပြင် လူဦးရေသိပ်သည်းမှုသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်းကွန်ရက်စနစ် (national grid) ကို ချဲ့ထွင်ရန် ကုန်ကျစရိတ် ကြီးမားသော ကုန်ကျစရိတ်နှင့် မမျှသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နေရာအများအပြားတွင် နေရောင်ခြည်ဓာတ်အားသုံး mini-grid နှင့် ရေဓာတ်အားသုံး mini-grid များသည် အားထားရသော၊ ရေရှည်ခံသော၊ ကုန်ကျစရိတ် အနည်းဆုံးသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံး စနစ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်းနည်းလမ်းများ ဖြစ်လာကြပါသည်။

၄။ သင့်လျော်သော နိုင်ငံခြားငွေနှင့် ငွေကြေးရောနှော ပေးဆောင်မှု စနစ်များ ရရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် ရေရှည်မြဲမည့် အကောက်ခွန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အစိုးရသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး အလွန် အပြုသဘောဆောင်သော၊ အလွန် မျှော်မှန်းခဲ့ရသော မူဝါဒစီမံချက် တစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရေရှည်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ဤသို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း လမ်းကြောင်းကို ဆက်လက်ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ လူနေရပ်ကွက်၊ စီးပွားရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း အသုံးပြုနေသူများမှ စွမ်းအင်သုံးအားသည် အဆက်မပြတ် တိုးနေသည့်အတွက် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြည့်တင်းရန် လိုအပ်သည့်အလိုက် စွမ်းအင်ထောက်ပံ့မှုသည်လည်း တိုးလာရမည် ဖြစ်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ခွန်ကို တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းသည် ဤတိုးတက်မှုကို ပို၍ ထောက်ပံ့ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ရေအားလျှပ်စစ်စွမ်းအင်၊ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် အစရှိသည့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များနှင့် သဘာဝစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များကို ရှာဖွေမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေး၍ ရေနံထုတ်လုပ်သန့်စင်ရေး ကဏ္ဍအတွက် ရှင်းလင်းသော ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခု သတ်မှတ်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု မျှဝေရေးစာချုပ် (PSC) တွင် ပါဝင်သော သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ရေနံ စစ်ဆေးရေးနှင့် တူးဖော်ရေး ဥပဒေမူကြမ်းတွင် ရေနံထုတ်လုပ်သန့်စင်ရေး ကိစ္စများလည်း အကျုံးဝင်ပါသည်။ မူကြမ်းသည် လုပ်ကွက်များကို မချပေးခင် လေလံပွဲများ ကျင်းပရန်လိုအပ်သည်ကို တရားဝင်ဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ရင်း မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE) ၏ အလေ့အကျင့်ကို တရားဝင်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေများ ထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်နေခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ထိုမူကြမ်းတွင် PSC အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးသော ကုမ္ပဏီများသည် ဥပဒေအသစ်တွင် အကျုံးမဝင်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီး ဦးစီးသော အမျိုးသား ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် ကော်မတီ (NREC) ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် နိုင်ငံ၏ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် ထောက်ပံ့မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရေးအပေါ် အစိုးရ၏ ယုံကြည်နှစ်မြှုပ်ထားခြင်းကို ဖော်ပြနေပါသည်။ NREC သည် လောလောလတ်လတ်တွင် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် ဥပဒေမူဘောင်ကို နိုင်ငံ၏ ရှိပြီးသား ဥပဒေမူဘောင်တွင် ဖြည့်သွင်းပေါင်းစပ်ရန် ကြိုးပမ်းနေပါသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော ဘဏ္ဍာရေး စီမံချက်နှင့် အသားတင်မိတာများ ပါဝင်ရန် အလားအလာရှိမှုနှင့်အတူ နိုင်ငံ၏ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုပါ အမှန်တကယ် ဖြစ်စေနိုင်မည့် အလွန်ပင် ဝမ်းသာစရာဖြစ်သော စဉ်ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု မျှဝေရေးစာချုပ်များ၊ အခွန်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက်များ၏ အချိန်ကိတ်မှုတို့ကို စိစစ်ပြင်ဆင်ခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း။

၁။ အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတွင် သုံးဦးသုံးဖလှယ်ပါ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာစေခြင်း။ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းအသစ်များသည် ရှင်းလင်းပြီး အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန်၊ တည်ငြိမ်မှုရှိစေရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအား စက်မှုလုပ်ငန်းသုံးစနစ်များနှင့် အထာကျစေရန် တို့အတွက် အချိန်လိုလောက်စွာ စီစဉ်ပေးရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး ဥပဒေကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဥပဒေ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော်လည်း ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများသည် အတည်ပြုရန် အဆင်သင့်မဖြစ်သေးပေ။ အလုပ်သမား အင်အားစုများက ၎င်းအား အာဏာတည်စေရန် တောင်းဆိုနေကြပါသည်။ အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှု တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာပါက ထိုအငြင်းပွားမှုအား ပထမဆုံး လုပ်ငန်းခွင် ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီ (WCC) အတွင်းတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြရပါသည်။ အသစ်ပြင်ဆင်လိုက်သော ဥပဒေအရ ထိုအငြင်းပွားမှုအား စက်ရုံတစ်ခု၏ လုပ်ငန်းခွင် ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီ (WCC) မှ မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ၎င်းကို မြို့နယ် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရေး အဖွဲ့၊ ခုံသမာဓိအဖွဲ့၊ ထို့ နောက် ခုံသမာဓိကောင်စီများသို့ တင်ပြရလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အငြင်းပွားမှုသည် အလုပ်သမား အခွင့်အရေးနှင့် သက်ဆိုင်နေပါက သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရရုံးများမှ ကိုင်တွယ်သင့်ကြောင်း ပြဌာန်းထားပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရရုံးများမှာ အလုပ်သမား ဦးစီးဌာန၊ အလုပ်ရုံနှင့် အလုပ်သမား ဥပဒေစစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် လူမှုဖူလုံရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ရပိုင်ခွင့်ကို အခြေခံသော အမှုများနှင့် အကျိုး အခွင့်အရေးကို အခြေခံသော အမှုများကြား ကွာခြားမှုမှာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှုအပေါ် မူတည်ပြီး ကွဲပြားကြပြီး ရပိုင်ခွင့်ကို အခြေခံသော အမှုများ ရှေ့ရောက်လာစေရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများမှာ မရှင်းလင်းသေးပေ။

၂။ ဒေါင်လိုက် supply chain ကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ခိုင်မာသော အထည်အလိပ်နှင့် အစိတ်အပိုင်းများ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ထူထောင်နိုင်ရန် ဖြတ်-ချုပ်-ထုပ်ပိုး (CMP) စနစ်မှ Free on Board (FOB) စနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

FOB စနစ်သည် လုပ်ငန်းစဉ်၏ ကြာမြင့်ချိန်ကို သိသိသာသာ လျော့သွားစေရုံမက ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် ရှိစေပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အရေးများကို ပိုမို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကာ ပိုကုန်တန်ဖိုးများကိုလည်း တက်လာနိုင်စေပါသည်။ FOB စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန်အတွက် ခိုင်လုံသော အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်တစ်ခုရရှိရန် လိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် အစိုးရကြား ပိုမိုခိုင်မာသော စီးပွားဖက် ဖြစ်လာရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။

အစိုးရသည် ပြည်တွင်း အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းများ ပါဝင်သော အမျိုးသား အထည်အလိပ် မူဝါဒ တစ်ရပ်အား မူကြမ်းရေးနေပါသည်။ ထိုမူကြမ်းတွင် လုပ်ဆောင်ရန် အစီအစဉ်များ၊ လမ်းပြညွှန်ပြချက်များ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းနှင့်နည်းလမ်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား အားပေးမည့် စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် value added ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်သော အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ (NES) သည် ဖြတ်-ချုပ်-ထုပ်ပိုး (CMP) စနစ်မှ Free on Board (FOB) စနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း၊ အကောက်ခွန်ရုံး ကုန်လှောင်ရုံ စနစ်တစ်ခု ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ကုန်များ မြှင့်တင်ထုတ်လုပ်ရန် အထည်အလိပ်နှင့် အဝတ်အထည်ဆိုင်ရာ အထူးအစုအဖွဲ့ တည်ထောင်ခြင်း အစရှိသည့် ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် အာရုံစိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ကြေညာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

၃။ ကွဲပြားသော ပညာရေးအဆင့်အလိုက် သင်တန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ရည် တိုးတက်လာစေရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

လုပ်ငန်းအဆင့် အများအပြားရှိ ဒေသခံ လုပ်သား အင်အားစုတို့သည် လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု မရှိကြသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းနှုန်းမှာ အတော်လေး နိမ့်နေပါသည်။ အဝတ်အထည် လုပ်ငန်း ကဏ္ဍကို လုပ်သားစွမ်းရည် သိပ်မလိုသော လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြသော်လည်း လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးတို့အတွက် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆင့်မြင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့မှာ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါသည်။

အောင်မြင်မှုစီမံကိန်းနှင့် မြန်မာအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MGMA) ကဲ့သို့သော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ဦးဆောင်နေသော စီမံကိန်းများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အလုပ်ရှာဖွေနေသူ များနှင့် အခြား အလုပ်သမားအင်အား အဆင့်များအတွက် ကျွမ်းကျင်မှု လေ့ကျင့်ရေးသင့်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးနေသော်လည်း အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆင့်မြင့် ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်ရှိ အလုပ်သမားများကို လေ့ကျင့်မှုဘက်တွင်တော့ အစိုးရသည် အာရုံစိုက်မှု သိပ်မရှိသေးပေ။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ထွက်ရှိခဲ့သော “Weaving Gender: Challenges and opportunities for the Myanmar garment industry” အမည်ဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း (ILO) စာတမ်းတစ်ခုသည် အဝတ်အထည် လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်လုပ်နေပြီးဖြစ်သော အမျိုးသမီးများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုပညာရပ်အသစ်များ သင်ယူရန် သို့မဟုတ် ရာထူးတိုးရန် အခွင့်အရေးများ အနည်းအကျဉ်းသာ ရှိကြောင်း ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

ကျန်းမာရေး။

၁။ တင်ဒါမသွင်းခင်တွင် အမှတ်ပေးသည့်စံများကို ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဆင့်အချို့ကို ပေါင်းစည်းလိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖယ်လိုက်ခြင်း၊ အချက်အချာကျသော ဝယ်ယူခြင်းမှစ၍ ပေးသွင်းသူအထိ အစုအဆုံး supply chain ကို ချိတ်ဆက်မိစေရန် စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သတ်မှတ်ထားခြင်းနှင့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ် ပွင့်လင်းမြင်သာရှိစေရန် အွန်လိုင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ဆေးဝါးဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တိုးတက်မှု မရှိသေးသော်လည်း ကျန်းမာရေး Advocacy Group အနေဖြင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စက်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူသည့် တင်ဒါသွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကိုဖြင့် အသိအမှတ် ပြုပါသည်။ ယခုအခါ vendor များသည် ဝယ်ယူသည့် လုပ်ငန်းစဉ်၊ အချိန်ဇယားများ အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ကောင်းစွာ အသိပေးခြင်း ခံရပါသည်။ အတိတ်ကာလတွင် ကုန်ပစ္စည်း တင်ပြခြင်းများအတွက် သီးခြားအကန့် မရှိခဲ့ပေ။ ယခုတွင် ဝန်ကြီးဌာနသည် vendor များ အားလုံးအတွက် ဈေးမညှိနိုင်ခင်တွင် တင်ဒါကော်မတီတစ်ခု (ဝန်ကြီးချုပ်မှ ဦးဆောင်သော) ရှေ့တွင် ၅ မိနစ်မှ ၁၀ မိနစ်အထိ ကုန်ပစ္စည်း တင်ပြခြင်းများကို ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေး Advocacy Group အနေဖြင့် ခေါ်ဈေးများကို ပြန်လည်စမ်းစစ်သည့်အပိုင်းတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ပိုမိုရှိလာသည်ကို တွေ့ရသည့်အတွက် ကျေနပ်အားရနေပါသည်။ ခေါ်ဈေးပါဝင်သော Type-A တင်ဒါအိတ်ကို ပေးသွင်းသူများအားလုံးရှေ့တွင် အစီအစဉ်အလိုက် ဖွင့်ကြပြီး အစည်းအဝေးခန်းထဲတွင် vendor တစ်ဦးချင်းစီမှ အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး မှတ်တမ်းပြုရပါသည်။ ပေးသွင်းသူနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ၊

အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပြန်လည်စမ်းစစ်သည့် အမှတ်ပေးစနစ်တစ်ခုကိုလည်း မိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ တင်ဒါအောင်သည့် ပေးသွင်းသူများ၏ အမည်များကို စက်ပစ္စည်းများ၊ ဈေး အချက်အလက်များနှင့်အတူ ပစ္စည်းဝယ်ယူသည့် ဌာနခွဲ၏ ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ကြေညာထားပါသည်။

သို့ဖြစ်စေကာမူ ကျန်းမာရေး Advocacy Group သည် တင်ဒါများအတွက် ပြင်ဆင်သည့်အပိုင်းတွင် အထူးသဖြင့် အရေအတွက်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ၊ တင်ဒါများသို့ ကုန်ပစ္စည်းများ ပေးသွင်းရန်အတွက် ကြာမြင့်ချိန်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုးတက်မွမ်းမံမှုများ လိုနေသေးကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြချင်ပါသေးသည်။ အကယ်၍ ပေးသွင်းသူများအား တင်ဒါလိုအပ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်မှုပေးနိုင်ရန် သင့်လျော်သော အရေအတွက် ခန့်မှန်းခြေနှင့် လုံလောက်သော ကြာမြင့်ချိန် ပေးနိုင်မည်ဆိုပါက လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ပြေပြစ်သွက်လက်စေနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် တရားဝင်အောင်မြင်ထားသော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်း ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ

ကို ချမှတ်ခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

တရားဝင် အစီရင်ခံစာများအရ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း ချမှတ်ရန်မှာ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန၏ ဦးစားပေးကိစ္စ ဖြစ်ဟန် မရှိသေးပေ။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပြုသဘောဆောင် ပြောင်းလဲနေသည့် နှုန်းကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာ အရည်အသွေးမြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပစ္စည်းများကို လူနာများသို့ လွယ်ကူစွာ ရောက်ရှိစေရန် ရှယ်ယာရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ ပိုမို ဆောင်ရွက်ကြခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

ဆေးကုသမှုနှင့်ဆိုင်သော ကိရိယာများ တရားဝင် ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တိုးတက်မှု အနည်းငယ် ရှိခဲ့သော်လည်း အစိုးရအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူလူထု ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် အတူတူ ပါဝင်ကြိုးပမ်းရန် ရှယ်ယာရှင်များကို ထပ်မံဖိတ်ကြားရန် စိတ်အားထက်သန်မှုတွင်တော့ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမှုမရှိသေးကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။

ဥပဒေ ရေးရာ နှင့် အခွန်အကောက်

၁။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်းတို့မှ တစ်ဆင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့ကို တိုးမြှင့်သွားရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) သည် လုပ်ငန်းစဉ်များကို မြန်ဆန်စေရန်နှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ လုပ်ခြင်း အန္တရာယ်များကို လျော့ချရန် ၎င်း၏ ဝန်ဆောင်မှုများအားလုံးကို ဒီဂျစ်တယ်အသွင်ပြောင်းရန် စီစဉ်နေကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။ အစီအစဉ်မှာ DICA ၏ ဌာနတွင်း အလုပ်များနှင့် MIC သို့ ပါမစ်လျှောက်ထားခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အားလုံးကို ဒီဂျစ်တယ်လုပ်ငန်းစဉ်အသွင် တိုးချဲ့ရန် ဖြစ်ပါသည်။ DICA သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော International Finance Corporation (IFC) တို့၏ ကူညီမှုဖြင့် MIC ကိုယ်စား ပါမစ်များထုတ်ပေးခြင်း အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုများကို အွန်လိုင်းစနစ်မှ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် ဆော့ဖ်ဝဲကို ပြင်ဆင်နေပါသည်။ ငွေပေးချေမှုများ အားလုံးကို ကဒ်များ သို့မဟုတ် အွန်လိုင်းစနစ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြရန် ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်ကိုလည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၂။ တယ်လီကွန်ကဏ္ဍအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်နှင့် ပတ်သက်သည့် သဟဇာတဖြစ်သော ယန္တရားသာမက ထိရောက်သော ကုမ္ပဏီချင်းပေါင်း၍ ထိန်းချုပ်မှု ယန္တရားတို့ကိုပါ ညွှန်ပြသတ်မှတ်ထားသည့် သတိပေးချက် သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်အောက်ရှိ ကွဲလွဲနေသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသေးပေ။

၃။ နိုင်ငံခြား (ပိုင်/ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော) ကုမ္ပဏီ အတွက် တစ်ခုတည်းသော၊ တူညီသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များကို ချမှတ်ပေးခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

ကုမ္ပဏီဥပဒေ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ် အဓိက အာရုံထားသည့် DICA ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြား နီးနွယ်နေသော အဖွဲ့အစည်းများသည် Euro Cham Myanmar ၏ တရားဥပဒေဆိုင်ရာ ကိစ္စများအကြောင်း ဆွေးနွေးသည့် မနက်ခင်း စကားပိုင်းများတွင် ပိုမို၍ ပါဝင်ဆွေးနွေးလာကြသော်လည်း ကံမကောင်းစွာဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ သံတူထွက်လာရေးအတွက်မူ တိုးတက်မှု မရှိသေးပေ။

၄။ လူသိများသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို ထပ်တိုးကာကွယ်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုလွယ်ကူချောမောစေခြင်း။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှုပိုင်ခွင့်ဥပဒေအသစ် (၂၀၁၉) ဖြင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း လူသိများသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ၊ ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးရန် ကိစ္စများမှာမူ ကျန်ရှိနေသေးသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှုပိုင်ခွင့်ဥပဒေသည် နိုင်ငံတကာ အဆင့်အတန်းများနှင့်အညီ ပြည့်စုံသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစနစ်အတွက် မူဘောင်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခင်တုန်းက မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို ကာကွယ်လိုပါက စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံးဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာချက်တစ်ခု လျှောက်ထားခြင်း၊ မြန်မာသတင်းစာတစ်ခုထဲတွင် သတိပေး အကြောင်းကြားစာတစ်ခုခုတစ်ခုနှင့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် စတင်၍ အကျိုးသက်ရောက်ရန် စီစဉ်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ် အသစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အတူ ယခင်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းများ ပြောင်းလဲသွားပေလိမ့်မည်။ ခြောက်လကြာမြင့်ရန် မျှော်လင့်ထားသော ပထမဆုံး “အစမ်းကာလ” အဆင့်တွင် အရင်စနစ်အောက်၌ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို ဝါရင့်အခွင့်အရေး ပေးထားသည့်အနေဖြင့် ထိုကုန်အမှတ်တံဆိပ်များသည် မှတ်ပုံတင်စာရင်းအသစ်ဖြင့် ပြန်လည်လျှောက်ခွင့် ရပါလိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အငြင်းပွားဖွယ်ကိစ္စ ဖြစ်လာပါက ထိုကုန်အမှတ်တံဆိပ်များသည် နောက်ပိုင်းမှ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို အောင်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာချက်တစ်ခု လျှောက်၍ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များမှလွဲ၍ တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမှန်တကယ် အသုံးပြုနေသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကိုလည်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် လက်ခံပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ အစမ်းကာလ ပြီးဆုံးသွားသည့်အချိန်တွင် မှတ်ပုံတင်ရန် လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာများအားလုံးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြီး လုပ်ထုံး လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို ငြင်းပယ်ရန် အကြောင်းမဲ့ အကြောင်းပြချက် မရှိပါက အတိုက်အခံ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် မှတ်ပုံတင်စနစ်အသစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခင်က မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း မရှိခဲ့ဖူးသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ အပါအဝင် မည်သည့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင် လျှောက်ထားခြင်းကိုမဆို လက်ခံလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ခေတ်သစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အရောင်းအဝယ်ကိစ္စများ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း အစီအစဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ရန် လက်ရှိ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ခေတ်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်ခြင်း။

သိသာစွာ ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) ၏ တည်ဆဲ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ဒဏ်ကြေးများကို သိသိသာသာ လျှော့ပေးပါရန် အဆိုပြုချက်တစ်ခုကို အတည်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေသည် နောက်ကျသော၊ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပြည့်စုံစွာ ထမ်းဆောင်ထားမှု မရှိသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်မှုများအတွက် ထမ်းဆောင်ရမည့် ဒဏ်ငွေပြစ်ဒဏ်အဖြစ် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၏ ၁၀ ဆအစား ၃ ဆသာ ပေးဆောင်ရန် လျှော့ပေးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေ (၁၉၉၉) တွင် မြေ၊ အိမ် အငှားစာချုပ်များ ကဲ့သို့သော စာချုပ်စာတမ်းများသည် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်ရမည့် နေ့ရက် သို့မဟုတ် ထိုနေ့ရက်မတိုင်ခင်တွင် ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ နောက်ကျပေးဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ခဲ့ပါက ပေးဆောင်ရမည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၏ ၁၀ ဆနှင့် ညီမျှသော ဒဏ်ငွေကို ထမ်းဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ နောက်ကျပေးဆောင်ခြင်းများအတွက် နောက်ဆုံး သတ်မှတ်ချိန် ရွှေ့ဆိုင်းပေးခဲ့ခြင်းမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ ကာလတုန်းက ဖြစ်ပါသည်။

၆။ Double Taxation သဘောတူညီချက် (DTA) အောက် အခွန်သက်သာခွင့်နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြားနိုင်ငံများ၏ အလေ့အကျင့်နှင့်အညီ ဆီလျော်သော မြန်မာနိုင်ငံနှင့် DTA တစ်ခုအောက်တွင် tax treaty အကျိုးခံစားခွင့်များ အလိုအလျောက် အသုံးပြုခွင့်ရရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်း။ Tax treaty အကျိုးခံစားခွင့်များ အလိုအလျောက် အသုံးပြုခွင့်ရခြင်းသည် အခွန်ပေးဆောင်သူများ၏ ထိုအခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်၊ အခွန်သက်သာခွင့်များကို အခွင့်ကောင်းယူရန် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို လျှော့သွားစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

သက်ဆိုင်ရာ DTA အောက်ရှိ အခွန်သက်သာခွင့်သည် အလိုအလျောက် ခွင့်ပြုပေးခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ပေးဆောင်သူသည် သူတို့၏ ပင်ငွေခွန်ပေးရန် အချိန် မစေ့ရောက်ခင် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန (IRD) သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်အတွက် လျှောက်လဲချက်များ၊ သက်သေအထောက်အထားများကို တင်ကြရပါသည်။

၇။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာတန်ဖိုးတစ်ခုအဖြစ် မြေငှားရမ်းခွင့်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လုပ်ကြမည့်သူများအတွက် လွန်ကဲသော အကျိုးအခွင့်အရေးများကို ရှောင်ရှားရန် ရှယ်ယာတန်ဖိုး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ၅% ချမှတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြတ်သားစေခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

၈။ အခွန်ပေးဆောင်သူများအတွက် ငွေလည်ပတ်မှု ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး သက်သာစေရန် အခွန်ပေးဆောင်သူများသည် အခွန်တစ်မျိုးမျိုး (ဥပမာ ပင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊ အထူးကုန်စည်ခွန်) အတွက် ပေးဆောင်ရန် ရက်စေ့နေသော အခွန်ငွေကို အခြား အခွန်တစ်မျိုးမျိုးအတွက် ပိုဆောင်ထားသော အခွန်ငွေနှင့် နှိမ်ခွင့်ပြုပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် အခွန်အုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေ (TAL) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ TAL အောက်တွင် အခွန်ပေးဆောင်သူသည် (အကျိုးတူညီမျှမှုအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်ချက်များပြီးနောက်) ယခုနှစ်ကာလအတွင်း ပိုဆောင်ထားသော မည်သည့်အခွန်ငွေမဆို၏ ပြန်အမ်းငွေကို ရခွင့်ရှိပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းတွင် အခွန်ပေးဆောင်သူသည် ထိုပေးဆောင်မှုကို ပြုလုပ်ရန်တာဝန် မရှိကြောင်းကို တွေ့ရှိခဲ့ပါက IRD သို့ ပေးရသော အတိုးငွေပါ အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။

၉။ အခွန်ပေးဆောင်သူများအတွက် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၊ ငွေလည်ပတ်မှု ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတို့ကို လျှော့ချပေးရန် အခွန်စနစ်နှင့် လိုက်နာရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေခြင်း (ဥပမာအားဖြင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်း သွင်းအားစုအခွန် သက်သာခြင်း ခက်ခဲရွပ်ထွေးနေမှုကို ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ သွင်းကုန်ပို့ကုန်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂% အား ဖျက်သိမ်းခြင်း)။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အခွန်အုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေသည် အခွန်ပုံစံတင်သွင်းခြင်းနှင့် ပေးဆောင်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အခွန်တော်စည်းကြပ်ရန် တင်ပြသည့် ပင်ငွေစာရင်းများကို ပြန်လည်ချိန်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ အယူခံဝင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် ပြောင်းလဲမှုများ၊ ဒဏ်ငွေပြစ်ဒဏ်များကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တည်ဆဲအခွန်ဥပဒေများ အောက်ရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစေခြင်းဖြင့် လက်ရှိ အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ လိုအပ်ချက် အများအပြားကို ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။

ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး

၁။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကိစ္စများ၏ ကြာမြင့်ချိန်နှင့် ကုန်ကျသော စရိတ်များကို လျော့ချခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် အပိုင်းတွင် မည်သူပါဝင်သည်ကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြခြင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ရှင်းလင်းပြီး လိုက်နာအသုံးပြုနိုင်အောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်းတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများအား ကျွမ်းကျင်စွာ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားကို မြှင့်တင်ပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ပိုမိုဆွဲဆောင်လာနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

၂။ ပိုမိုမြန်ဆန်သော စနစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးရန် ပင်မသင်္ဘောဆိပ်များမှ အကောက်ခွန်ရုံး ကုန်လှောင်ရုံများနှင့် ကွန်တင်နာ ကုန်တင်ရုံ (CFS) များအထိ ကုန်ပစ္စည်း အဝင်အထွက် လှုပ်ရှားမှုများကို ပြန်လည်ဖြန့်ကျက်ရန် အကောက်ခွန်ရုံး ကုန်လှောင်ရုံများနှင့် CFS များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာနသည် ကုန်လှောင်ရုံများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပေးရန် နေ့ရက် မသတ်မှတ်ရသေးသော်လည်း ထုတ်ပေးရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း EuroCham Myanmar အား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၃။ မြန်မာ့ဆိပ်ကမ်း အာဏာပိုင် (MPA) သည် ၎င်း၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်သင့်ပြီး ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှုများ မရှိစေရန်နှင့် သင့်တော်သော ငွေပေးချေမှုများအတွက် ငွေပြန်အမ်းရာတွင် နောင်နှေးကြန့်ကြာမှုများ မရှိစေရန် ပစ္စည်းများ သယ်ယူပေးသည့် ကုမ္ပဏီများအား သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီးသော ပမာဏ (မြန်မာ့ဆိပ်ကမ်း အာဏာပိုင် (MPA) မှ သတ်မှတ်ထားသော သွင်းကုန်ကောက်ခွန် မဟုတ်) အတိုင်း ဆိပ်ကမ်းသို့ တိုက်ရိုက် ငွေပေးချေနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ။

ပိုင်နှင့် အရက်ယမကာ

၁။ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်စာအမှတ် ၅/၉၈ ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ ပြည်ပမှ အရက်များ တင်သွင်းခြင်းအား တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။

သိသာစွာ ဖြေရှင်းပြီး။

Wine & Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် နိုင်ငံခြားဖြစ်ယမကာများတင်သွင်းမှုကို တားမြစ်ထားသည်ကို ဖယ်ရှားလိုက်သော စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်စာအမှတ် ၃၈/၂၀၂၀ နှင့် နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်များ တင်သွင်းရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချမှတ်လိုက်သည့် အမိန့်စာအမှတ် ၃၉/၂၀၂၀ ကို ကြိုဆိုပါသည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ နိုင်ငံခြားဖြစ် ယမကာများ တင်သွင်းရန်အတွက် ရှင်းလင်း၊ ထိရောက်ပြီး ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် စနစ်တစ်ခု ဖော်ဆောင်ရန်

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

နိုင်ငံခြားဖြစ် ယမကာများ တင်သွင်းမှုအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချမှတ်ပေးသည့် အမိန့်စာ ၃၉/၂၀၂၀ ကို ပြဌာန်းပြီးနောက်တွင် Wine & Spirits Advocacy Group သည် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ကုန်သွယ်ရေးဌာနကို အမိန့်စာထဲတွင် ပါဝင်သည့် စည်းမျဉ်းနှင့် နည်းဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြထားကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ နိုင်ငံခြားဖြစ်ယမကာ တင်သွင်းမှုအတွက် ရှင်းလင်း၊ ထိရောက်၍ ထိန်းချုပ်မှုရှိသော စနစ်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပတ်သက်သော ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

CIF တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒေါ်လာ ထက်ပိုသော နိုင်ငံခြား အရက်ယမကာများကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခွင့်မပြုခြင်းဟူသည့် အမိန့်စာအမှတ် ၃၉/၂၀၂၀ ၏ လက်ရှိလိုအပ်ချက်များမှာ နောက်တစ်ဆင့်တွင် ပြောင်းလဲသွားမည့် အကူးအပြောင်းနည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် WTO ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာမည်ဖြစ်သည်ကို Wine & Spirits Advocacy Group က နားလည်ပါသည်။

၄။ အစိုးရအတွက် အခွန်အခများ ဆုံးရှုံးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး စားသုံးသူများအတွက် ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသော ယမကာပစ္စည်းများအား တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် အတူအပ ပြုလုပ်ခြင်း တို့ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ဈေးကွက်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အရှိန်မြှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြေရှင်းပြီး။

ပိုင်နှင့် ယမကာ Advocacy Group သည် ပြည်နယ်နှင့် ဒေသ ကိုးရတွင် တရားမဝင် သွင်းကုန်များကို ဟန့်တားရန် အထူးဌာနများ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော PSDC ၏ အားထုတ်မှုများကို ကြိုဆိုနေပါသည်။ ဤ အထူးဌာနများသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း ကုန်ပစ္စည်းများ မှောင်ခိုသွင်း/ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းမှု ၁၀၆၅ ခုအား တားဆီးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ပိုင်နှင့် ယမကာ Advocacy Group သည် နယ်စပ်ဒေသများရှိ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်သည်များအတွက် ပိုမိုအားကောင်းသော ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရအား တိုက်တွန်းနေပါသည်။

၅။ အရက်သောက်ထားပြီး ယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်း၊ အသက်မပြည့်ဘဲ အရက်သောက်သုံးခြင်းနှင့် အန္တရာယ် မကင်းသည့် နည်းလမ်းဖြင့် အရက်သောက်သုံးခြင်းတို့ကို အစိုးရ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက အတူလက်တွဲ၍ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် တာဝန်ယူမှုရှိသော အရက်သောက်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံး လှုံ့ဆော်မှု အခမ်းအနားများကို လက်ခံကျင်းပပေးရန်နှင့် အရက်တင်သွင်းသည့် ပြည်ပကုမ္ပဏီများအား ဈေးကွက်အတွင်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်စေခြင်း။

သိသာစွာ ဖြေရှင်းပြီး။

နိုင်ငံခြားအရက်ယမကာ ကုမ္ပဏီများအတွက် ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်၍ အစိုးရ၊ လုပ်ငန်းနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူလက်တွဲကာ အရက်သောက်ထားပြီး ယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်း၊ အသက်မပြည့်ဘဲ အရက်သောက်သုံးခြင်းနှင့် အန္တရာယ်မကင်းသည့် နည်းလမ်းဖြင့် အရက်သောက်သုံးခြင်းတို့ကို တိုက်ဖျက်ရန် တာဝန်ယူမှုရှိသော အရက်သောက်သုံးခြင်း ဆိုင်ရာစည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုအခမ်းအနားများကို ကျင်းပရန်အခွင့်အလမ်းကို ယူဆောင်လာပေးသည့် ဈေးကွက်ဖွင့်လှစ်လိုက်မှုကို Wine & Spirits Advocacy Group မှ ကြိုဆိုနေပါသည်။

အထွေထွေအကြံပြုချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အခွင့်အလမ်းမြောက်များစွာရှိသည်နည်းတူ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို တုံ့ဆိုင်းသွားစေနိုင်သော အလားအလာရှိသည့် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေအနည်းငယ်လည်းရှိနေပါသည်။ EuroCham Myanmar ၏ ၂၀၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ယုံကြည်မှုစစ်တမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်လုပ်ကိုင်နေကြသော ဥပဒေပ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘောထားကိုတင်ပြနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကစိန်ခေါ်မှု ငါးခုကို ဖော်ထုတ်ပြထားပါသည်။ EuroCham Myanmar သည် အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများကို ကူညီဖြေရှင်းရန် အစိုးရသို့ အကြံပြုချက်များ အဆိုပြုတင်ပြလိုပါသည်။

စိန်ခေါ်မှု ၁။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ။

EuroCham Myanmar ၏ ၂၀၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ယုံကြည်မှုစစ်တမ်းတွင် ဖြေဆိုသူများက အချိန်များစွာကုန်သော ကြီးကြီးစနစ်များနှင့် များသောအားဖြင့် ဗျူရိုကရေစနစ်နှင့် (သို့မဟုတ်) အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကြောင့်ဖြစ်သော အားနည်းသော ဥပဒေဖော်ဆောင်မှု တို့ကိုတင်ပြကြပါသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် မူဝါဒပေါ်လစီတည်ငြိမ်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုးရိမ်မှုများလည်းရှိနေပါသည်။ အသစ်သစ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မူဝါဒပေါ်လစီများကိုဖော်ဆောင်ချမှတ်ခြင်းမပြုမီရေရာသေချာသောတွက်ချက်စစ်ဆေးမှုနှင့် ဆန်းစစ်မှုတို့ကင်းမဲ့ခြင်းသည် တိုင်းပြည်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရပ်ဝန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုပျောက်ဆုံးခြင်းနှင့် မသေချာမရေရာမှုများကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပါသည်။ အခြားသောအဟန့်အတားများတွင် တာဝန်ယူတည်းဖြစ်သော ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒပေါ်လစီများ မရှိခြင်းနှင့် ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေဆဲ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ပေးရေးဝါဒ (protectionism) တို့လည်းပါဝင်ပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေးနှင့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကဲ့သို့သော အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍများရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အစိုးရက ပံ့ပိုးပေးထားသော ရှင်းလင်းသည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် ထုတ်ပြန်ပြီးသော ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များအားလုံးကို ပေါင်းစပ်ပေးသော ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သည့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ အိမ်ခြံမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ လျှောက်ထားခြင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေဖြစ်ရပ်အချို့တွင် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများ အကြားအာဏာခွဲဝေမှု ရှင်းလင်းလင်းမရှိခြင်းနှင့် တည်ရှိပြီး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အကျွမ်းတဝင်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာကိစ္စရပ်များလည်းရှိနေပါသည်။

ပြဌာန်းပြီးသော ဥပဒေအများအပြားသည်လည်း ထိရောက်သော ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ပြီး အသင်းအဖွဲ့ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့်၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်သမား ဆက်ဆံရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အဆိုပါ တရားဥပဒေဖော်ဆောင်မှုသည် အများဆုံးလိုအပ်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အကြံပြုချက်များ။

အစိုးရသို့ အဓိကအကြံပြုချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ပြည်သူလူထုနှင့် ၎င်းတို့ကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နေသော အစိုးရအမှုထမ်းများ အပါအဝင် ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံးအတွက် ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် နည်းလမ်းများ ၏ ရှင်းလင်းသော ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းချက်များ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းယန္တရားတစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အားလုံးပါဝင်သော ဥပဒေပြု လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်စေရန် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် ဥပဒေမူကြမ်းများ ရေးဆွဲပြုစုချိန်တွင် ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူ (stakeholders) များအားလုံး၏ အကြံဉာဏ်များနှင့် အင်အားများကို ဖိတ်ခေါ်ရန် အစိုးရကို အားပေးတိုက်တွန်းလိုပါသည်။

ပူးပေါင်းမှုကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တိကျရှင်းလင်းသော အမိန့်ညွှန်ကြားစာများကို အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အစိုးရဌာနအဆင့်ဆင့်အကြား ဖြန့်ဝေခြင်းတို့ဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ရှေ့နောက်ညီညွတ်မှုမရှိခြင်းများနှင့် ကွဲလွဲချက်များ ကို လျော့ချသင့်ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအေဂျင်စီများအနေဖြင့် ပိုမို ထိရောက်သွက်လက်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို အားပေးရန် တာဝန်ခွဲဝေမှုများကို စတင်စီမံရန်ကိုလည်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျော့ရာတွင် အခက်အခဲအတားအဆီးများရှိမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်ထဲတွင် ပါဝင်နေသော ဗျူရိုကရက်အရာရှိများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ခြင်းဖြင့် မူဝါဒပေါ်လစီအသစ်များအား ၎င်းတို့၏ လိုက်နာဖော်ဆောင်မှုသည် သိသိသာသာတိုးတက်လာစေနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ထက်အောက်ရာထူးအဆင့်ဆင့်အလိုက်ဖွဲ့စည်းပုံကြောင့် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပြဿနာကိုဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းမရှိမှုနှင့် အယုံကြည်ကင်းမဲ့မှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ်တွင် အခရာကျသောအချက်မှာ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းအင်စတီကျုရှင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပါဝင်ရန် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအား တိုက်တွန်းအားပေးခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

© Khidhir, S.၊ ရန်ကင်းလ ၁၂ရက်၊ ၂၀၂၀။ ၂၀၂၀ခုနှစ်တွင်ကြုံတွေ့နိုင်သောမြန်မာနိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အတားအဆီးများ။ The ASEAN Post။ <https://theaseanpost.com/article/obstacles-myanmars-growth-2020> မှရယူပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲ ၂။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လူ့အခွင့်အရေးများအကြောင်း အပျက်သဘောဆောင်သည့် သတင်းများ။

အစီရင်ခံစာများအရ စီးပွားရေးပညာရှင်များ မှတ်ချက်ပြုကြသည်။ လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသော ရခိုင်အရေးအခင်းနှင့် ဂမ်ဘီယာဘက်က နိုင်ငံတကာတရားရုံး(ICJ)တွင် မြန်မာနိုင်ငံအား တရားစွဲဆိုထားမှုတို့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် သင့်တော်သည့်နေရာဆိုသော နိုင်ငံပုံရိပ်ကို ကျဆင်းစေပါသည်။^၁ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ အချက်အလက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသားတင်ပြည်ပတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပီ၏ ၆%ရှိရာမှ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပီ၏ ၁.၈%သို့ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။

အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအများအပြားကို လှည့်ပြန်သွားစေခဲ့သည့် ရခိုင်အရေးအခင်း၏ အကျိုးဆက်များက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အစိုးရ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအသိုင်းအဝိုင်းသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်သမား အခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်မှုတို့ကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂက စီးပွားရေးပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ရှိလာနိုင်ချေ နှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်မှုများရှိနေကြပါသည်။ GSPလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပုဒ်မ(၁၉) အရ တရားဝင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု အဆင့်ထိ မရောက်သေးဘဲ လက်ရှိတွင် စောင့်ကြည့်ဆဲအဆင့်တွင်သာရှိသေးသော်လည်း ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ တွင် အီးယူ သည် ကုန်သွယ်မှုအထူးအခွင့်အရေး(GSP) ပေးအပ်ခြင်းခံထားရသော နိုင်ငံများစာရင်းမှ မြန်မာနိုင်ငံကို ဖယ်ရှားရန် သင့် မသင့်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကုန်သွယ်မှုအထူးအခွင့်အရေး(GSP)သည် ဥရောပသမဂ္ဂသို့ ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် သတ်မှတ်ထားသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကို တင်သွင်းခွန် အနည်းငယ် သို့မဟုတ် အလုံးစုံကင်းလွတ်ခွင့် ပေးအပ်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဥရောပသမဂ္ဂဈေးကွက်သို့ ပဓာနကျသောဝင်ရောက်ခွင့်ကို ပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။^၂

အကြံပြုချက်များ။

လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ၊ အလုပ်သမားကိစ္စများ၊ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ၊ အသင်းအဖွဲ့ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့်၊ ကျား၊မ တန်းတူညီမျှမှု နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်း သဟဇာတဖြစ်မှု အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဏ္ဍရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းသို့ ရှင်းလင်း၍ အပြုသဘော ဆောင်သော သတင်းစကားများ ဖြန့်ဝေရန် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် အစိုးရကို တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲ ၃။ စီးပွားရေးဈေးကွက်ထိုးဖောက်ရန်အခက်အခဲ။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၂၀၂၀ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရန်လွယ်ကူမှု အစီရင်ခံတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဆင့် (၆)ဆင့် တက်ခဲ့သော်လည်း လာအိုနိုင်ငံသည် အဆင့်(၁၅၄) ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့်(၁၆၅) တွင် ရှိနေသည့်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရန် အကောင်းဆုံး အာဆီယံနိုင်ငံများထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့်အနိမ့်ဆုံးဖြစ်နေပါသေးသည်။

ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ပေးရေးဝါဒ(protectionism)သည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လမ်းကြောင်းတွင် အတားအဆီးဖြစ်နေသည်မှာ အင်မတန်သိသာထင်ရှားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ လုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရေးတွင် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေပါသည်။ ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ဆေးဝါးနှင့် ယမကာထုတ်လုပ်ရေးနှင့် ဆိုင်သော ကဏ္ဍများတွင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာအမျိုးသားရေးဝါဒသည်သိသိသာသာကြီးထွားလာနေသည်ကို တွေ့ကြုံနေကြရပါသည်။ ထို့ပြင် ကုန်သွယ်ရေး ကာကွယ်ပေးရေးဝါဒကို အားပေးသော စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအတားအဆီးများကလည်း အာမခံလုပ်ငန်း၊ လေကြောင်းလိုင်းလုပ်ငန်း၊ ကုန်ပစ္စည်းလက်လီလက်ကားဆိုင်လုပ်ငန်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကဲ့သို့ အခြားသော ကုန်ပစ္စည်းများ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေးကဏ္ဍများတွင် အပြောင်းအလဲမရှိ ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။

EuroCham Myanmar ၂၀၁၉ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ယုံကြည်မှုစစ်တမ်းတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော ကုမ္ပဏီအများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အခြားနိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးနေသော ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာမူဝါဒပေါ်လစီများသည် ၂၀၂၀ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်မှုအပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းကြပါသည်။ မှောင်ခိုကုန်ကူးခြင်းနှင့် တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရထားသော အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ (Dealers)နှင့်အပြိုင်ကုန်သွယ်နေခြင်းအပါအဝင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်နေသော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများသည်လည်း ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ရေးတွင် နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများအတွက် အခက်အခဲများဖြစ်စေပါသည်။

^၂ Kipgen, N.၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၂၀၊ ၂၀၁၉၊ တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်အစီရင်ခံစာ- ရိုဟင်ဂျာအရေးအခင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စိန်ခွပ်သွားစေခဲ့သလား၊ Channel News Asia၊ <https://www.channelnewsasia.com/news/commentary/did-rohingya-crisis-snuff-out-foreign-direct-investment-myanmar-11194086> မှရယူပါသည်။

အသိဉာဏ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာဥပဒေများကို ၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သော်လည်း အဆိုပါဥပဒေများ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် သတိပေးချက်များကို ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်နေသေးပြီး ပို၍ဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ်လာစေရန် ပိုမိုကျယ်ပြန့်ထိရောက်သော အသိဉာဏ် ပစ္စည်းများအကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ရပ်ကို နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက မျှော်လင့်နေကြပါသည်။

အကြံပြုချက်များ။

အစိုးရအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြီး(WTO)၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်များနှင့် အညီလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန် တက်တက်ကြွကြွလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ကဏ္ဍရပ်အသီးသီးတွင် လွတ်လပ်မှုတသော ဈေးကွက်များ ဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အကူပေးနိုင်ပါသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် နာမည်ကြီးကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အကာအကွယ်ပေးခြင်းအပါအဝင် ကျယ်ပြန့်ထိရောက်သော အသိဉာဏ်ပစ္စည်းများ အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းမူဘောင်တစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ထုတ်ကုန်များနှင့် နည်းပညာများစီးဝင်လာစေရန် ကူညီအားပေးနိုင်ပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲ ၄။ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးခြင်း။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် စိန်ခေါ်မှုများနည်းတူ တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြေရှင်းရမည့် အခြားသောကိစ္စတစ်ရပ်မှာ အလုပ်သမားအင်အားစု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးမှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရာတွင် အဓိကအတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်ကို အစိုးရသည် သိရှိလက်ခံထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေးအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမိတ်ဖက်များနှင့် အတူ ဆထက်တိုး၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင်ပေးခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း (TVET)သို့ တက်ရောက်ခွင့်မှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေပါသေးသည်။ ထိုအစီအစဉ်များကို အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသော ကျောင်းသားများ၏ ၀.၅%သာ တက်ရောက်ကြပါသည်။

အကြံပြုချက်များ။

TVETသင်တန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာ တက်ရောက်လာစေခြင်းနှင့် သင်တန်းများကို ထိရောက်အကျိုးရှိအောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းသည် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဤစီမံချက်များသည် တက္ကသိုလ်ပညာရေးအတွက် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သော ပိုမိုများပြားသည့် လူငယ်များအတွက် အကျိုးရှိလာလိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်လုပ်သားအင်အားကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲ ၅။ တရားဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာမရေရာမှု။

၂၀၁၁ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေစနစ်တွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများရှိနေသော်ငြားလည်း ဥပဒေရပ်များအကြား ကွဲလွဲမှုများနှင့် နေရာအများအပြားရှိ တရားဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာမရေရာ သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုအဖြစ်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာတစ်ခုမှာ ဥပဒေကြောင်းအရ ပြတ်ပြတ်သားသားမရှိသော အနေအထားကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် ပြည်ပဘဏ်များကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများသို့ ငွေကြေးချေးငှားပိုင်ခွင့်ပေးထားသော ဗဟိုဘဏ်က ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ညွှန်ကြားစာဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေအသစ်သည် အစုရှယ်ယာလက်မှတ်များရောင်းချခြင်းကို ခွင့်ပြုထားပြီး ၁၉၈၇ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများလွှဲပြောင်းမှု(ကန့်သတ်ခြင်း) ဥပဒေကို လိုက်နာရန်မလိုအပ်ဘဲ မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများအား နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်တားမြစ်ထားသော ဥပဒေဟောင်းပါ ပြဌာန်းချက်နှင့် ပတ်သက်၍ သံသယဖြစ်ဖွယ် ဖြစ်နေပါသည်။^၃ နိုင်ငံခြားငွေချေးသူများသည် အစုရှယ်ယာယုံကြည်အပ်နှံခံရသူများ(security trustees) အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် လက်တွေ့တွင် ပြည်တွင်းဘဏ်များ၏ဝန်ဆောင်မှုများ ကို အသုံးပြုနေစဉ်တွင် အဆိုပါပုံစံကို တရားရုံးတွင် စမ်းသပ် စစ်ဆေးခြင်းမပြုရသေးပါ။

^၃ Frontier Myanmar. နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၈၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားဘဏ်များအတွက် ငွေချေးငှားမှုကန့်သတ်ချက်ကို ဖြေလျော့ပေးသည်။ သို့သော် ဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာမှုများက ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ Frontier Myanmar၊ <https://frontiermyanmar.net/en/myanmar-relaxes-limits-on-foreign-bank-lending-but-legal-uncertainty-persists> မှရယူပါသည်။

ထို့နည်းတူစွာ ဗြိတိသျှမြေယာဥပဒေစနစ်နှင့် သဘောတရားအားဖြင့် ဆင်တူသော မြေပိုင်ဆိုင်မှုစနစ် ရှိသော်လည်း အသစ်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်မှုမရှိခြင်း နှင့် နှစ်ကာလကြာရှည်စွာ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို တရားဥပဒေဖော်ဆောင်မှု အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဘောင်စည်းမျဉ်းသည် ရှုပ်ထွေး၍ တိတိကျကျမရှိဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အခြားသောဟန့်တားနှောင့်နှေးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ သိုသိုသိပ်သိပ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အထောက်အပံ့ မရနိုင်ဖြစ်လာပါသည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက် သောသတင်းအချက်အလက်များပေးရန် ဆိုင်ရာအစိုးရဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် မြေရှင်၏ ခွင့်ပြုချက်လိုအပ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအရလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ထိုကဲ့သို့သော စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန် အတားအဆီးဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ် စေပါသည်။^၄

အကြံပြုချက်များ။

တရားဥပဒေအရစည်းနှောင်မှုရှိသော မည်သည့် ခံတရားဥပဒေစီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုမဆို သတင်းစာတွင် သင့်တင့်လျောက် ပတ်စွာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းအားဖြင့် ယခင်ထက်ပို၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် ရှင်းလင်းမှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးရန်တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် လက်ရှိကွဲလွဲနေသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖြေရှင်းရန် ယန္တရားတစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ဥပဒေရေးရာမသေချာမရေရာမှုများအတွက် ထိရောက်သည့်အဖြေပေးနိုင်သော တရားဝင် လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပေး နိုင်ပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်

^၄Tan Kok Keong၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာမှုများကို ခြေရာခံခြင်း။ Today Online၊ <https://www.todayonline.com/business/property/navigating-through-legal-uncertainty-myanmar> မှ ရယူပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အကျိုးအမြတ်များစွာရရှိနိုင်သော အလားအလာများနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ကြီးမားသော အခွင့်အလမ်းများပေးအပ်နေသကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင်လည်း နယ်ပယ်အချို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန်စိတ်အားထက်သန်နေသည့် အလားအလာရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် သင့်လျော်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် အဆိုပါ အဟန့်အတား/အကြပ်အတည်းများကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကဏ္ဍအားလုံးနှင့်ပတ်သက်သော အထွေထွေ စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသကဲ့သို့ ကဏ္ဍအလိုက်စိန်ခေါ်မှုများလည်း ဆက်လက်ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းမှတစ်ဆင့် Eurocham Myanmar အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ပေါ်ပေါက်နေသော အခက်အခဲအတားအဆီးများကို အလေးပေးဖော်ပြရန်ရည်ရွယ်ပြီး အဆိုပါကဏ္ဍများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအလားအလာများကို အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် အစိုးရကို အကြံပြုချက်များပေးထားပါသည်။ Advocacy Group တစ်ခုချင်းစီ၏ အဖွဲ့ဝင်များသည် သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်နေကြသည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့၏ အသိပညာဗဟုသုတများ၊ နိုင်ငံတကာကျွမ်းကျင်မှုများ၊ လက်တွေ့အတွေ့အကြုံများက အဆိုပါကဏ္ဍများတွင် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော ပြောင်းလဲမှုများကိုဖော်ဆောင်ရာတွင် များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိ တည်ရှိနေသော လုပ်ငန်းစဉ်များအဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး၊ ပိုမိုထိရောက်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အကြံပြုချက်များကို အစိုးရအား ပေးထားခြင်းဖြစ်သလို Eurocham Myanmar နှင့် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ထိထိဝင်ဝင်ပါဝင်ရန်လည်းအမြဲအသင့်ရှိပါသည်။

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များမှာ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်အတွက် Advocacy Group ဆယ့်တစ်ဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်များ အနှစ်ချုပ်ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေး

- အမျိုးသားစားသောက်ကုန်ဥပဒေက ချမှတ်ထားသော ဥပဒေများ၊ စံနှုန်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် တရားဥပဒေအတိုင်း ဖော်ဆောင်ခြင်းများ အတွက်တာဝန်ရှိသော အထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ (task force) နှင့်/ သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကို တည်ထောင်ရန်။

- တိရစ္ဆာန်များအတွက် သုံးစွဲသော ပဋိဇီဝဆေးဝါးများအား အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားအဆင့် စံနှုန်းတစ်ရပ်ဖော်ဆောင်သွားရန်။

- မလိုလားအပ်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများကိုဖြစ်စေပြီး တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော လိုအပ်ချက် (requirement) များကို ဖယ်ရှားရန် ပါဝင်ပတ်သက်သူ (stakeholder) များနှင့် တိုင်ပင်၍ ကုန်ပစ္စည်းများ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရန်။

- အထူးသဖြင့် အသေးစား တောင်သူလယ်သမားများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်အမျိုးအစား (financial product) များ ဖန်တီးပေးခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးကဏ္ဍကို ကျွမ်းကျင်ကျွမ်းကျင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှုနှင့် ဘဏ္ဍာငွေကြေးအထောက်အပံ့ရရှိမှုတို့ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် လုပ်ဆောင်ရန်။

- စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် ရရှိနိုင်သော မြေယာများအကြောင်း အပါအဝင် မြေယာရှိမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ ဖော်ဆောင်ပေးရန်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု

- အလုံးစုံ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုဝန်းကျင်၏ ပမာဏနှင့် အရွယ်အစားကို တိုင်းတာနိုင်ရေးလုပ်ဆောင်ရန်။

- တရားဥပဒေဖော်ဆောင်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုအပ်သော အာဏာရပ်များကို တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပေးရန်နှင့် အစိုးရအချင်းချင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်။

- ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်ဒေသစစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ မြှင့်တင်ရန်။

- ပွင့်လင်းမြင်သာမှုချိန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်မျှဝေမှု တိုးတက်စေရေးနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ တိုးတက်လာစေရေး ပြည်သူလူထုနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန်။

- တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတော်အဆင့် ဥပဒေများကို ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခြေအနေ ပေါ်မူတည်၍ ပိုမိုခိုင်မာလာအောင်ပြုလုပ်ရန်၊ ပုံမှန်ပြင်ဆင်မွမ်းမံရန်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရန်။

- တရားဝင်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးရှိစေမည့် အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် သေချာစွာညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်။

- တရားမဝင်ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အန္တရာယ်များနှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုစွန့်ကျင်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှု (social cost) နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုနှင့် အစိုးရ၏ အသိရေချိန်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်။

မော်တော်ယာဉ်

- တူညီသော မော်ဒယ်အမျိုးအစားများအတွက် အကောက်ခွန်ဌာနတွင် အပြိုင်တင်သွင်းသူများက ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးနှင့် တရားဝင်တင်သွင်းသူများ နှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများက ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးကို ချိန်ညှိပေးခြင်းဖြင့် မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် မျှတသောဈေးကွက်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ရေး အထောက်အကူပေးရန်။

- မော်တော်ယာဉ်အသစ်မှတ်ပုံတင်ရာတွင်ကနဦးယာဉ်စစ်ဆေးရန်ယာဉ်အသစ်အားသယ်ဆောင်စရာမလိုသော ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ် ပြုလုပ်ရန်

- တစ်ဦးချင်းသို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်း ပိုင်ဆိုင်နိုင်သော ယာဉ်အရေအတွက် ကန့်သတ်ထားခြင်းကို ပြန်လည်စဉ်းစားပေးရန်။

- CBU unit ပိုင်ဆိုင်သူများအား ရန်ကုန်တိုင်းလိပ်စာဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုပြီး ရန်ကုန်လိုင်စင်ပြား ရယူခွင့်ပြုရန်။

- လိုင်စင်ကုန်များ (ဥပမာ - CBU units) များကို bond ဖြင့် မြန်မာ့ဆောက်လုပ်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အထူးစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် သိုလှောင်ခွင့်ပြုရန်။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ

- ဒီဇိုင်းနှင့် ကုန်ကြမ်းစံနှုန်းများနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသေးစိတ်ရှင်းလင်းရန်နှင့် အချောသတ်ရန်။

- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအခန်းကဏ္ဍ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် အရည်အသွေးကို စိစစ်ရန် ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများနှင့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို ကျင့်သုံးရန် နှင့် ခိုင်မာသည့်မူဝါဒပေးများကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

- ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် အဆောက်အအုံများ ထိန်းသိမ်းခြင်းအတွက် ပဏာမလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာဆိုင်ရာတီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ

- မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ညီညွတ်မျှတ၍ ပြတ်တောက်မှုမရှိသော အင်တာနက်သုံးစွဲခွင့် ရှိစေရေးလုပ်ဆောင်ရန်။

- ဒေတာအချက်အလက် အကာအကွယ်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် စားသုံးသူ (consumer) များအတွက် ဥပဒေရေးရာအကာအကွယ်များ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်။

- စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာမူဝါဒပေးကို တိုးတက်ခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်ရန်နှင့် လက်လီအွန်လိုင်းဈေးသည်များအတွက် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ပေးရန်။

- လူမှုအသိုင်းအဝန်း၏ ကဏ္ဍများအားလုံးအတွက် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တတ်မြောက်မှု (digital literacy) ဆိုင်ရာ ပညာပေးအစီအစဉ်များ (educational programs) ဖော်ဆောင်ရန်။

စွမ်းအင်

• အချောသတ်စီမံကိန်း၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရန် တတ်သိပညာရှင်များ နှင့် ပုဂ္ဂလိက နှင့် အစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်များ အကြား မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပင်မစီမံကိန်း (master plan)အတွက် ကျယ်ပြန့်သော ပါဝင်ပတ်သက်သူ(stakeholder)များပါဝင်သော တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းမှုတစ်ရပ် လိုအပ်နေသည့်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဖြေရှင်းရန်။

• မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်လာသော လျှပ်စစ်သုံးစွဲမှုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ရေစွမ်းအင်၊ နေစွမ်းအင်၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကဲ့သို့သော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များ၏ ပါဝင်မှုအချိုးကို တိုးမြှင့်သွားရန်။

• လက်ရှိအသုံးပြုနေသည့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဖြည့်တင်းရန်နှင့် အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ်တိုးချဲ့ခြင်းကို ထိထိရောက်ရောက် ပေါင်းစပ်သွားရန်။

• ငွေရေးကြေးရေးအရရေရှည်တည်တံ့နိုင်မှုရှိသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခနှုန်းထား သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားရန်။

• ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဆိုင်ရာဖြေရှင်းနည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေးရန် ပြည့်စုံသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဆိုင်ရာမူဘောင်တစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ရန်။

• ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်နှင့် ပြည်ပတင်ပို့မှုကို အထောက်အကူပေးရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို ရှာဖွေ ထုတ်ယူခွင့်ပြုရန်အတွက် ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားရေးစာချုပ်(PSCs)များ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်များဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ(fiscal terms) ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ရန်။

• အဓိပ္ပာယ်မရေရာမှုကို ရှောင်ရှားရန်နှင့် မသေချာမှုများကို လျော့ချရန် အဆိုပြုထားသော ရေနံစူးစမ်းရှာဖွေခြင်း၊ စမ်းသပ်တူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်။

• နိုင်ငံတကာတွင်လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနေသော စံနှုန်းများ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်အညီ အစိုးရ- ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ရပ်ဖော်ဆောင်ထုတ်ဝေရန်။

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း

• အလုပ်သမားဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန်လိုအပ်ပြီး မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းအသစ်များအတိုင်း ၎င်းတို့၏ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာစနစ်များကို လိုအပ်သလို ချိန်ညှိနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို အချိန်အလုံအလောက်ပံ့ပိုးရမည်။ ရှင်းလင်းသည့်အလုပ်သမားဥပဒေအသစ်များတွင် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တိုးတက်မှုတို့အတွက် အရေးပါသည့် လုပ်ငန်းကို မည်သို့လည်ပတ်ရန် နှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်တွက်ဆခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သေသေချာချာ ပြဋ္ဌာန်းပေးထားပါသည်။

• အလျားလိုက် ထောက်ပံ့ဆောင်ရွက်ပေးဆက်(vertical supply chain)ကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ခိုင်မာသည့် အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဖြတ်-ညှပ်-ချုပ် (CBM)စနစ်မှ Free On Board (FOB)စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန်။ FOB စနစ်သည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအချိန်များကို သိသိသာသာ လျော့နည်းစေပြီး အလိုက်သင့်ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်ရှိမှုကို မြင့်မားစေရုံသာမက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးကာ နိုင်ငံခြားပို့ကုန်တန်ဖိုးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အဆင့် အထည်အလိပ်မူဝါဒပေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် အစိုးရအာဏာပိုင်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ခိုင်မာအောင်မြှင့်တင်ရန်နှင့် အောင်မြင်၍ ရေရှည်တည်တံ့သော အထည်အလိပ် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။

• ပညာရေးအဆင့်အမျိုးမျိုးတွင် တိကျသည့်သင်ရိုးများနှင့် အိမ်နီးချင်းတိုင်းပြည်များရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်စွမ်းရည်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်။ အလယ်အလတ်တန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပိုမိုမြင့်မားသည့် တတ်မြောက်မှုစွမ်းရည်များသည် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ ထိရောက်မှုစွမ်းဆောင်ရည် နှင့် ထိုမှတစ်ဆင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်ရေးအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ကျန်းမာရေး

• တင်ဒါမတိုင်မီ စံသတ်မှတ်ချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ဝေခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့် အချို့အား ပေါင်းစပ်ရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားရန်၊ အဓိကကျသည့်ဝယ်ယူမှုမှသည် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူအထိ ကုန်ပစ္စည်း ကွင်းဆက်အစဆုံး(supply chain end to end)ကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ online portal တစ်ခု ဖန်တီးပေးခြင်းအားဖြင့် ဈေးပိုင်တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရန်။

• နိုင်ငံတကာက အသိအမှတ်ပြုလက်ခံသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း (code of conduct)ကို ဖော်ဆောင်ရန်။

• မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြောင်းအလဲများ၏ အရှိန်အဟုန်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ပိုမိုများပြားသော ပါဝင်ပတ်သက်သူ(stakeholder)များနှင့်ဆွေးနွေးမှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် နိုင်ငံတကာ အရည်အသွေးမီ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုထုတ်ကုန်များ (healthcare products)ကို လူနာများပိုမိုလက်လှမ်းမီလာအောင်ဆောင်ရွက်ရန်။

• ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာပစ္စည်းကိရိယာများ ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် လုံလောက်သော ဘဏ္ဍာရေးအထောက်အပံ့တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသော သဘောတူညီချက်များ ချမှတ်ထားရန်။

• မှတ်ပုံတင်စဉ်အတွင်း လိုအပ်သော နမူနာအရေအတွက်နှင့် No Objection Certificate(NOC)လိုအပ်ချက်ကို တိကျစွာ ရှင်းလင်းပေးရန်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်

• တရားဥပဒေစနစ်ကို ယုံကြည်မှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုတို့ ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်။

• ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ဈေးကွက်တွင် ယုံကြည်မှု တိုးတက်စေရန် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖော်ဆောင်ရန်။ ဈေးကွက်တွင်မျှတစွာယှဉ်ပြိုင်ခြင်းဥပဒေ Competition Law (CL)သည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် စတင်အသက်ဝင်ခဲ့ပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှု ကော်မရှင်ကို ၂၀၁၈တွင် တည်ထောင်ခဲ့ သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်အသစ်နှင့် ရုန်းကန်နေရဆဲဖြစ်ပါသည်။

• “နိုင်ငံခြားသားပိုင်ကုမ္ပဏီ” ၏ အခြေခံသဘောတရား နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေမူဘောင်တစ်ခု လုံးတွင် သဘာဝတရားဖြစ်အောင်ဖော်ဆောင်ပေးရန်။

• လက်ရှိစီးပွားရေးလက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ပြင်ဆင်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် အက်ဥပဒေ(၂၀၁၉)ကို ခေတ်နှင့်အညီဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရန်။

• အခွန်စာချုပ်ကင်းလွတ်ခွင့်/သက်သာခွင့် တောင်းဆိုခြင်းနှင့် အလိုအလျောက် အခွန်စာချုပ် အကျိုးကျေးဇူးများ ခံစားခွင့် လျှောက်ထားမှု တို့အတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့် တရားဝင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ရပ်ဖော်ဆောင်ရန်။

• ရှယ်ယာ(equity investment) အနေအထားဖြင့် လုပ်ဆောင်သော ငွေပေးချေမှုများအတွက် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် (CT)နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်။

• အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေအရ အခွန်ပေးဆောင်မှု ရွှေ့ဆိုင်းနိုင်သည့် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်အချိန်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်။

• အခွန်တစ်မျိုးအတွက် အခွန်ပိုပေးဆောင်ပြီးသော အခွန်ထမ်းများ ကို အခြားသောအခွန်တစ်မျိုးတွင်ပေးရန်ရှိနေသော အခွန်ကို ခုနိမ်ခွင့်ပြုရန် သက်ဆိုင်ရာ အခွန် တရားဝင်ဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ တို့တွင် တိကျသော သတ်မှတ်ချက်များပြဋ္ဌာန်းပေးရန်။

- (၁) zero-rated supplies (ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုခွန်ကင်းလွတ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ)နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဝယ်ပေါ်တွင် ပေးရသော အခွန်ကြေး (input tax credit) ရနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးရန်နှင့် ပို့ကုန် ရောင်းချမှုများအပေါ် zero rating (ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုအခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်) ပေးရန်
- (၂) ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းတွင်သုံးရန်အတွက် ပြည်တွင်းတွင် ကုန်ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုများအတွက် CMP လုပ်ငန်းများကို ကုန်သွယ်ခွန် ကင်းလွတ်ခွင့် ခွင့်ပြုပေးရန်။

ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး

- အခွန်ဆောင်သူများနှင့်တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရသည့်ဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်များကို တိုးမြှင့်ပေးခြင်းနှင့် Myanmar Automated Cargo Clearance System (MACCS) စနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် အကောက်အခွန်ရှင်းလင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင်ပြုလုပ်ရန်။
- အကောက်ခွန်ရုံးများတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ချိန်နှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်။
- အကောက်ခွန်စည်းမျဉ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မြန်မာဘာသာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ဖြင့် အွန်လိုင်းတွင် ဖတ်ရှုနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- ကုန်သွင်းကုန်ပို့နှစ်မျိုးစလုံးလုပ်ဆောင်ရန် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ (SEZs) နှင့် ဆိပ်ကမ်းများအပြင်ဘက်ရှိ အာမခံသို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ကွန်တိန်နာများ လျင်မြန်၊ ရှင်းလင်းစွာ ချနိုင်ရန်အတွက် စနစ်တစ်ခုအကောင်အထည်ဖော်ရန်။

ပိုင်နှင့် အရက်ယမကာ

- နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်ယမကာများ တင်သွင်းခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းနှင့် သောက်သုံးခြင်းအတွက် တရားဝင်သော စံကျအောင်ပြုလုပ်ထားသော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုဖန်တီးပေးရန်။
- နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်ယမကာများအား ပုံမှန်အတိုင်းတရားဝင်တင်သွင်းခြင်းနှင့်ရောင်းချခြင်းများအပေါ် အစိုးရမှကောက်ခံသော အခွန်ဘဏ္ဍာများကို သိသာစွာတိုးမြှင့်ရန်။
- အစိုးရအတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာများဆုံးရှုံးစေပြီး စားသုံးသူများအတွက် ကျန်းမာရေးဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်စေနိုင်သော နိုင်ငံခြားဖြစ် အရက်ယမကာများအား တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် အတူပြုလုပ်ခြင်းများကို ဖြေရှင်းရန် ဈေးကွက်ယန္တရားများနှင့်အတူ တရားဥပဒေဖော်ဆောင်ရေး အားထုတ်မှုများ လုပ်ဆောင်သွားရန်။
- ဈေးကွက်တွင် ပါဝင်ရန် နှင့် အန္တရာယ်ရှိသော အရက်ယမကာသောက်သုံးမှုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ တာဝန်ယူမှုရှိသော သောက်သုံးခြင်း ဆိုင်ရာ ပညာပေးလှုပ်ရှားမှုများကို အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံခြားအရက်ကုမ္ပဏီများကို ခွင့်ပြုပေးရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် WTO ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၅၇%ဝန်းကျင်ကို အလုပ်အကိုင်ပေးထားသောကဏ္ဍတစ်ခုအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၏ အရေးပါမှုသည် ငြင်းဖွယ်ရာမရှိဖြစ်ပါသည်။^၁ ထို့အပြင် တိုင်းပြည်သည် လက်ကျန်မြေယာများ၊ ရေအရင်းအမြစ်များ၊ အလုပ်သမားအင်အားနှင့် ဘက်လားပင်လယ်အော်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှတစ်ဆင့် အဓိက ရေလမ်းပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သော ၎င်း၏မဟာဗျူဟာမြောက်အရေးပါသော အနေအထားတို့ကိုလည်းပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။ အဆိုပါ အခြေအနေများသည်မြန်မာနိုင်ငံ၏လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့်၎င်းကဏ္ဍကိုအလေးပေးရန် အစိုးရ၏ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် အလားအလာကောင်းများကိုဖန်တီးပေးပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ထဲသို့ ပို၍ ပို၍ ပေါင်းစပ်ပါဝင်လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ပို၍ များပြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဝင်လာသည်နှင့် အမျှ လယ်ယာထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် အမျိုးအစားလည်း တိုးတက်လာပြီဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပဈေးကွက်များနှင့် တိုင်းပြည်ကို ချိတ်ဆက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသော အဓိကအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် အစိုးရသည် ၎င်းဖြစ်စဉ်တွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ၎င်းတာဝန်တွင် ကဏ္ဍများစွာပါဝင်ပြီး တောင်သူလယ်သမားများကို အရည်အသွေးမြင့်သောပေးကမ်းစိတ်ချရသော စားသောက်ကုန်များထုတ်လုပ်စေခြင်း၊ နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြု အစားအသောက်ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုစံနှုန်းများနှင့် အညီထုတ်လုပ်ခြင်းမှသည် လယ်ယာထုတ်ကုန်များ တိုင်းပြည်မှ အဝင်အထွက် ချောမွေ့စေရေး အာမခံချက်ပေးရန် ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ခြင်း နှင့် တင်သွင်းခြင်းလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူအောင် စီမံပေးခြင်းအထိ ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးကွင်းဆက်(supply chain)တစ်ခုလုံးပါဝင်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများသည် ဈေးကွက်နှင့် ပိုမိုချိတ်ဆက်နိုင်သွားနိုင်သည့်အခါ လယ်ယာထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးကွင်းဆက်(supply chain)တစ်ခုလုံးသည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများသည် မည်သို့သောထုတ်ကုန်မျိုး ဈေးကွက်တွင် လိုအပ်နေသည့် မည်သည့်နေရာတွင် အခွင့်အလမ်းရှိသည် ကို သိရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သော သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုသည် ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်းများကို ဖမ်းဆုပ်နိုင်ရန် ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုကို သေချာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာအလွတ်ရရှိနိုင်မှုနှင့် ဈေးကွက်ဝယ်လိုအား သတင်းအချက်အလက် သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အထောက်အကူပေးနိုင်ပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်မျှဝေခြင်းသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် အရေးပါပါသည်။ EuroCham Myanmar Agrobusiness Advocacy Group ကို ဥရောပ၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို မျှဝေနိုင်ရန် လမ်းကြောင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ Agrobusiness Advocacy Groupတွင် ရည်မှန်းချက်နှစ်ရပ်ရှိပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ထုတ်လုပ်သူမှ စားသုံးသူထံ ရေရှည်တည်တံ့စွာ ပေါ်ပေါက်မှုများ ရရှိနိုင်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာရေးနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ပိုမို ကြွယ်ဝလာပြီး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဆက်လက်တိုးတက် ခေတ်မီလာသည်နှင့် အမျှ အနာဂတ် အလားအလာကောင်းများရှိနေပါသည်။ သို့သော် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် အဆိုပါ ပကတိအနေအထားကို တိတိကျကျ ထင်ဟပ်ခြင်းမရှိပါ။ အောက်ပါ အကြံပြုချက်များကို ဖော်ဆောင်ခဲ့လျှင် ဤကဏ္ဍတွင် အခြေအနေကောင်းများရရှိလာနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အမျိုးသားအစားအသောက်ဥပဒေကို ထိထိရောက်ရောက်ဖော်ဆောင်ရန် အားကောင်းသော အဖွဲ့အစည်း (task force)ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း

အစားအသောက်ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုသည် EuroCham Myanmar Agrobusiness Advocacy Group အဖွဲ့ဝင်များ အားလုံး ၏ အလုပ်တွင် ပါဝင်နေသော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အစားအသောက်ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုသည် တစ်ဦးချင်းစီ အစားအသောက်မှတစ်ဆင့်ဖြစ်သော နာမကျန်းမှုများ ဖြစ်နိုင်ခြေကို အကောင်းဆုံးလျော့ချနိုင်ရန် ဦးတည်လျက် အစားအစာများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း ကို ဆိုလိုပါသည်။ အစားအသောက် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုသည် လယ်ယာထွက်ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်ဆင့်တွင် အစာအဆိပ်သင့်ခြင်း နှင့် အစားအသောက်များ မသန်မပြန်ဖြစ်ခြင်းမှ တားဆီးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစားအသောက် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုသည် ထုတ်လုပ်သူမှ စားသုံးသူအထိ အားလုံးအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားစားသောက်ကုန် ဥပဒေ^၂ နှင့်

၁ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း (၂၀၁၉)။ ILOSTAT Database မှ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် အလုပ်သမားရာခိုင်နှုန်း။ www.data.worldbank.org မှ ရယူပါသည်။
၂ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကောင်စီ (၁၉၉၇ မတ်လ) နဝတ ဥပဒေအမှတ် ၅/၁၉၉၇ - အမျိုးသားစားသောက်ကုန်ဥပဒေ

မြန်မာနိုင်ငံအစားအသောက်စံနှုန်း သည် အစားအသောက် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုကို ကိုင်တွယ်ပါသည်။ အမျိုးသားအစား အသောက်ဥပဒေကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကတည်းက ပြန်လည်၍ သုံးသပ်နေပြီး အချောသတ် အဆင့်ကိုရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဥပဒေသည် အချောသတ်နေဆဲအဆင့်တွင်သာ ရှိနေသေးသောကြောင့် ယင်းကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိရသေးပါ။ ယခင် White Book များတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ပြဿနာသည် ယခုထိသက်ဆိုင်နေပါသေးသည်။

အမျိုးသားစားသောက်ကုန် ဥပဒေတွင် ပါဝင်သော အစားအသောက်နှင့်ပတ်သက်သည့် စီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပိုင်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးကို အဆိုပါဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ အာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းနှင့်တာဝန်များ (စုစုပေါင်း ၁၀ခု)သည် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် အစားအသောက်ရောင်းချခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် အစားအသောက် ဓာတ်ခွဲလေ့လာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းမှသည် ကျွမ်းကျင်မှု နယ်ပယ်အလိုက် ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ထိုကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းနှင့်တာဝန်များကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း အထိ ပါဝင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

တရားဥပဒေဖော်ဆောင်ရေးနှင့်/သို့မဟုတ် စံသတ်မှတ်ခြင်းသည် ထုတ်လုပ်သူများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးပြီး စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ကာကွယ်ပေးပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင်လည်း ကုန်ပစ္စည်းများ ဖလှယ်ရာတွင် မျှတသည့်ကျင့်သုံးမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည့်အတွက်ကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးအတွက် အဟန့်အတားများ ကို ဖယ်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

လုပ်ငန်းတာဝန် နှင့်/သို့မဟုတ် ဥပဒေ၊ စံနှုန်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိသော အထူးအဖွဲ့/ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ တည်ထောင်ရန်။ ထိုလုပ်ငန်း တာဝန်များကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအားလုံးနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ တိုင်းဒေသအဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့် အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်၍ ဖွဲ့စည်းလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ တိရစ္ဆာန်များ၏ရောဂါကာကွယ်၊ ကုသရေးအတွက်အသုံးပြုသော ပဋိဇီဝဆေးဝါးအမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့်စံနှုန်း တစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ရန်လိုအပ်ခြင်း

လက်ရှိတွင် ပဋိဇီဝဆေးဝါးယဉ်ပါးမှုသည် နိုင်ငံတကာနှင့် မြန်မာတွင် အရေးတကြီး ကိုင်တွယ်ရန်လိုအပ်သော ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်လာပါသည်။ ပဋိဇီဝဆေးဝါးများသည် ကြက်၊ ငှက်၊ ဝက်၊ ကျွဲ၊ နွား နှင့် ငါးများကဲ့သို့သော အစားအစာထုတ်လုပ်ပေးသည့် တိရစ္ဆာန်များတွင်ဖြစ်ပွားသော ရောဂါများကို ကုသရာတွင် အလွန်အရေးပါပါသည်။ ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို ရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ရေးတွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို ကြီးထွားမှုမြန်စေရန် တိရစ္ဆာန်အစာများတွင် ပမာဏအနည်းငယ်စီထည့်သွင်းကျွေးကြပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO)၊ ကမ္ဘာ့တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(OIE)နှင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO)တို့သည် WHO၏ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာတစ်ရပ် နှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ အထောက်အပံ့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ FAO၊ OIE နှင့် WHO တို့၏ အကူအညီဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ပဋိဇီဝဆေးဝါးသုံးစွဲမှု (AMU)နှင့် ပဋိဇီဝဆေးဝါးယဉ်ပါးမှု(AMR) ထိန်းချုပ်ရေးအစီအမံ (၂၀၁၇-၂၀၂၀ မူကြမ်း) ကို မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနက ရေးဆွဲထားပါသည်။ အဆိုပါ မူကြမ်းတွင် အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေးနှင့် အသိပညာပေးရေးအစီအစဉ်များ၊ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများ၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ နှင့် ကူးစက်ရောဂါထိန်းချုပ်ရေး၊ ပဋိဇီဝဆေးဝါးယဉ်ပါးမှုကို ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် ပဋိဇီဝဆေးဝါးသုံးစွဲမှု လျော့ချရေး ရေရှည်တည်တံ့သောမဟာဗျူဟာတစ်ရပ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် တိရစ္ဆာန်ဆေးဝါးကုသရေးအတွက် ပဋိဇီဝ ဆေးဝါး များကို အသေးစိတ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းကိုမူ ယခုထက်တိုင် ဖော်ဆောင်ခြင်းမပြုရသေးပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အသေးစိတ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းကိုပြုလုပ်ပြီးခဲ့လျှင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှင်များသည် မည်သည့် ပဋိပက္ခဆေးဝါး သည့် ဘေးကင်းစိတ်ချရသည်ကို သိလာပါလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစား ခွဲခြား သတ်မှတ်ထားခြင်းကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် ပဋိပက္ခဆေးဝါး အသုံးပြုမှု ကို ပိုမိုထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲ နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများသည် ပဋိပက္ခဆေးဝါးယဉ်ပါးမှုပြဿနာကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာ့ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့်တန်းတူ တန်းညှိပေး သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍတွင် ပဋိပက္ခဆေးဝါးကို အဆင်အခြင်ဖြင့် အသုံးပြုမှုနှင့် ဗဟုသုတကို မြှင့်တင်ရန်။ မြန်မာနိုင်ငံမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်သည် တိရစ္ဆာန်ဆေးဝါးကုသရေးအတွက် ပဋိပက္ခဆေးဝါးများကို အသေးစိတ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို မကြာသေးမီက စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းကို တစ်နိုင်လုံး အတိုင်းအတာဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းကား မရှိသေးပါ။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ ပို့ကုန်သွင်းကုန်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်များ။

၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန်လွယ်ကူမှုအညွှန်းကိန်းအဆင့် မြင့်တက် ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဈေးကွက်နှင့် ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးကွင်းဆက် (supply chain) တို့ဖြင့်ပိုမိုချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်လာနေပြီဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်အသစ်များ ရလာသည်နှင့်အမျှ မြန်မာအစိုးရသည် မျှတသော ဘက်မလိုက်သော ပို့ကုန်သွင်းကုန်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝန်းကျင်တစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးဖို့ လိုအပ်လာပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် တိုင်းပြည်၏ ကုန်စည်အဝင်အထွက်ကို ထိန်းကျောင်းပေးသော သင့်လျော်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှိသော ဈေးကွက်များကိုသာ ဝင်လာကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်များ ကြန့်ကြာသောအခါ နှင့် တာဝန်ပေး တည်းမရှိသော ရှုပ်ထွေးပွေလီသော ပို့ကုန်/သွင်းကုန် လိုအပ်ချက်များမှတစ်ဆင့် အတားအဆီးများကိုဖန်တီးထားသော အခါများတွင် ကုမ္ပဏီများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် တရားမဝင်နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေအသုံးပြုစေရန် တိုက်တွန်းအားပေး သကဲ့သို့ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် တရားဝင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း လိုက်နာသူများကို ဒဏ်ရိုက်ပါသည်။ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန်တရားမဝင်လမ်းကြောင်း များဆီသို့ ဦးတည်သွားကြသောကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် ရနိုင်ချေရှိသော အခွန်အခများဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် နယ်စပ်လုံခြုံရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသော အချိတ်အဆက် လမ်းကြောင်းများကို ထိန်းသိမ်းလာရပါသည်။ ထို့အပြင်လယ်ယာထုတ်ကုန်များကို ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးသည် မရေမရာဖြစ်လာသည့်အခါ ထုတ်ကုန်များသည် ဆိပ်ကမ်းတွင်သောင်တင်နေစဉ် သက်တမ်းကုန်သွားနိုင်သောကြောင့် တင်သွင်းချိန် နှောင့်နှေးမှုများသည် ကုန်စည်ထောက်ပံ့သူများအတွက် အဆုံးအရှုံးများ နိုင်ပါသည်။

ရလာနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာအားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် လွယ်ကူမှုအညွှန်းကိန်းအဆင့်ကို မြင့်တင်စေခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်လာနိုင်ခြင်း၊ အချို့သော တရားမဝင် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များစီးဝင်လာမှုကို တိုက်ဖျက်နိုင်ခြင်း နှင့် အစိုးရအတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာများ ပိုမို ရရှိခြင်းတို့ကို ဖြစ်လာစေနိုင်ပါသည်။ ပိုမိုရရှိလာသော အစိုးရ အခွန်ဘဏ္ဍာများကို အခြားသော တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများ တိုက်ဖျက်ရာတွင် အသုံးပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Agrobusiness Advocacy Group သည် မျိုးစေ့အမျိုးအစားမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိတွင် အစိုးရအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ရမည်ဖြစ်သော ပိုးမွှားအန္တရာယ် ဆန်းစစ်မှု (PRA) အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်တစ်ခု ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကဲ့သို့သော ပို့ကုန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဆင်ပြေပြေ လွယ်ကူချောမွေ့ အောင်မြင်လုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များပေးရန် အသင့်ရှိပါသည်။ နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ အထူးသဖြင့် ထုတ်ကုန်ကို ဈေးကွက်ထဲတွင် တွေ့နေရပြီဖြစ်သော အနေအထားမျိုးတွင် PRA ကင်းလွတ်ခွင့်များ ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ တင်သွင်းခွင့်လက်မှတ်များ၏ သက်တမ်းကို (တင်သွင်းခွင့်ပါမစ် နည်းတူ) ခြောက်လကြာ အကျိုးဝင်နေစေရေး ပြန်လည်ချိန်ညှိပေးရန် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် အကြံပြုလိုပါသည်။

တရားမဝင်လမ်းကြောင်းများဖြစ်လာစေရန် တွန်းအားပေးနေသော၊ မလိုလားအပ်သော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသော သတ်မှတ်ချက်များ ကိုဖယ်ရှားရန်ပါဝင်ပတ်သက်သူများ (stakeholders)နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်၍ ကုန်စည် တင်ပို့ခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်သင့်ပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်း သည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ရုံ သာမက ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများအတွက် ဈေးကွက်ပါ ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်လာ မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ရရှိမှု

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနယ်ပယ် value chain ထဲရှိ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ငွေကြေး အထောက်အပံ့ရရှိမှုအရင်းအမြစ်များအလွန်နည်းပါးကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ချေးငွေအများစုကို အာမခံကို မူတည်၍ ပေးကြခြင်းသည် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ရရှိရေးတွင် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ကုမ္ပဏီများအဖို့ ကြီးမားသောစိန်ခေါ်မှု ကြီးတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် အာမခံပေါ်ပစ္စည်းပေးရန် လုံလောက်သည့်တန်ဖိုးရှိပစ္စည်းများမရှိကြပါ။ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ်များသည် မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များ သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများကို အာမခံပစ္စည်းအဖြစ်လက်မခံဘဲ မြေအမျိုးအစားအချို့ကိုသာ အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် လက်ခံပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ရေးအစီအစဉ်များအတွက် ငွေကြေး ထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့သည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် လက်ရှိအနေအထားထက်ပို၍ တိုးတက်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနယ်ပယ် value chain ထဲတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အကန့်အသတ်ဖြင့် သာ ရှိလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် value chain သည် အားပျော့နေပြီး ဘေးကင်းစိတ်ချရသော ဈေးနှုန်းမျှတသော အစားအစာ ရရှိနိုင်မှုသည် စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲတစ်ရပ်အဖြစ်ကျန်ရှိနေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ငွေကြေးအထောက်အပံ့ရရှိသော တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့နိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးပေးခြင်း၊ ပြည်သူလူထုစားသုံးရန် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ပေးခြင်း၊ လူမှုဘဝဖူလုံရေးနှင့် ဘဝတိုးတက်မြှင့်တင်မှုကို ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် တိုင်းပြည်၏ အထွေထွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုပါ အထောက်အကူပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာတောင်သူလယ်သမားများသည် ဈေးကောင်းကောင်းရပါက စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန် လိုအပ်ချက်လည်း လျော့နည်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုရရှိခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ကဏ္ဍများသည် အဆင့်အတန်းမြင့်မားလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထူးငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်များ ဖော်ဆောင်ရေး ဘဏ်များအား တိုက်တွန်းအားပေးရန်၊ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုအပေါ် အခြေပြုသော ချေးငွေများ ထောက်ပံ့ပေးရေး ဘဏ်များကို တိုက်တွန်းအားပေးရန် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်များ ဖော်ဆောင်ရန်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိကကျသော ပါဝင်ပတ်သက်သူများ(stakeholders)များနှင့် အတူ မြန်မာ့တောင်သူလယ်သမားများ အတွက်ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ရရှိနိုင်မှု တိုးတက်လာစေရေးနည်းလမ်းများဆွေးနွေးရန် ကွန်ဖရင့်ညီလာခံတစ်ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ မြေယာပြဿနာများ

မြေရယူခြင်း/ငှားရမ်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်သော မြေအမျိုးအစား လိုအပ်သည့် ကုမ္ပဏီများအတွက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လယ်မြေအမျိုးအစားများစွာရှိပြီး လယ်မြေအမျိုးအစား တစ်ခုချင်းအလိုက် ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ်ထားသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိပါ။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေသည် လည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။ မည်သည့်မြေပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မည်သူသည် တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများအပေါ် မူတည်၍သက်သေပြနိုင်ကြောင်းကို သိရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရခြင်းသည် ခက်ခဲသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မြေအသုံးပြုမှုအခြေအနေပြောင်းလဲခြင်းသည် အလွန်ရှည်ကြာ၍ အကုန်အကျများကာ

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိဘဲ ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှိနေနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရဌာနအဆင့်ဆင့်၌ မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်များရှိကြပါသည်။ သို့သော် ကိစ္စရပ်များစွာတွင် မည်သည့်အစိုးရအဆင့် (မြို့နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အဆင့်) သည် မြေယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်တစ်ဆင့်စီနှင့်ပတ်သက်၍ မည်မျှလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ရှင်းရှင်း လင်းလင်းသတ်မှတ်ထားမှု မရှိပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် မြေယူခြင်းသည် ပိုမိုလွယ်ကူလာလျှင် မသေချာမှုများ၊ ကုန်ကျစရိတ်များ၊ နှင့် အချိန်များ လျော့ချနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေသောနိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာနိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) သည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အလွန်အရေးကြီးပြီး၎င်းသည် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ၊ ပိုမိုယှဉ်ပြိုင်မှုများနှင့် ပိုမိုများပြားသော အလုပ်အကိုင်များကို ပေးစွမ်းနိုင်မည်လည်းဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်နေသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးရန်မြေရှာဖွေနေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များတစ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ဆောင်ပေးရန်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို မြေယာရရှိနိုင်မှုနှင့် အဆင့်တိုင်း၌ ဆက်သွယ်ရန်အချက်အလက်များ၊ တဆင့်ချင်းတွင် ကြာမည့်အချိန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ မည်သည့်အဆင့်တွင် မည်သည့်အရာကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည် စသည့် အချက်အလက်များ အပါအဝင် လိုက်နာရမည့်အဆင့်များကို ဖော်ပြထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုများပြားသော သတင်းအချက်အလက်များပံ့ပိုးပေးသင့်ပါသည်။

နောက်ထပ်ရွေးချယ်စရာတစ်ခုမှာ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုကို ဖော်ဆောင်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြေယာရယူမှုကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နယ်မြေအဆင့်၊ တိုင်းဒေသအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအဆင့်များအကြား တာဝန်များကို ရှင်းလင်းစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ မည်သည့်ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်တွင် မည်သည့်အစိုးရဌာနအဆင့်သည် တာဝန်ရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိနားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar Agrobusiness Advocacy Group

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး

နိဒါန်း

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စီးပွားရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် ပြင်းထန်သော ဆိုးကျိုးများဖြစ်စေသည့် ကမ္ဘာနှင့်အဝန်းဖြစ်ပျက်နေသောဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် EuroCham Myanmar သည် ပထမအကြိမ် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဆွေးနွေးပွဲ ကို နေပြည်တော်တွင်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အင်္ဂတီလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် အမှာစကားပြောကြားခဲ့ပြီး တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနိုင်ငံခြေတော်မဟာမိတ် အဖွဲ့ (TRACIT) သည် Economist Intelligence Unit(EIU) နှင့်အတူ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို လက်သင့်ခံမှု သို့မဟုတ် တားဆီးနိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံပေါင်း ၈၄နိုင်ငံအပေါ် သုံးသပ်ချက် တစ်ရပ်ကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအပေါ် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအခြေပြအညွှန်းကိန်း(Global Index on Illicit Trade)အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အီရတ်နိုင်ငံနှင့် လစ်ဗျားနိုင်ငံတို့၏ အထက်၊ နိုင်ငံပေါင်း ၈၄နိုင်ငံတွင် အဆင့် ၈၂ ဖြင့် အောက်ဆုံးနားတွင်ရှိနေပါသည်။^၁ အဆိုပါ ပြဿနာကြီးကြောင့်ပင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရန် TRACIT သည် မြန်မာနိုင်ငံကို တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါအခြေအနေများကြောင့် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် သမ္မတရုံးသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ကော်မတီ၏ ပထမအကြိမ် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယသမ္မတ ဦးမြင့်ဆွေသည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ၂၀၁၈ခုနှစ် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအပေါ် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အခြေပြအညွှန်းကိန်းဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာကို အကိုးအကားပြုခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယသမ္မတက တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဓိကအတားအဆီးတစ်ခုပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သော ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဆွေးနွေးပွဲတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးဝင်း၊ အခြားသော ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် အကြီးတန်းအရာရှိကြီးများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ကုလသမဂ္ဂ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် မူခင်းဆိုင်ရာရုံး (UNODC) ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါအကြိမ်အတွက် EuroCham Myanmar Anti-Illicit Trade Initiative(EMAITI)မှ လုပ်ဆောင်စေသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကြောင့် အခွန်ဘဏ္ဍာဆုံးရှုံးမှုများဆိုင်ရာ လေ့လာချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။^၂ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ခုနှစ်အတွက် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ အနည်းဆုံး တန်ဖိုးပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆.၅ ဘီလီယံနီးပါးရှိပြီး ရွေးချယ်ထားသော ကုန်စည်(၆)မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ အခွန်ဘဏ္ဍာဆုံးရှုံးမှု မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၆၄ သန်းဝန်းကျင်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် လွန်ခဲ့သောနှစ်၌ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကြောင့်ဖြစ်သော အမျိုးမျိုးသောစိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ရန် မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် ပိုမိုအလေးပေးလုပ်ဆောင်လာသည်ကို အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အဓိကလုပ်ဆောင် မှုများလုပ်ရန် ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ အဓိကနယ်ပယ်များမှာ လူ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ အရက်၊ စားသောက်ကုန်များ နှင့် ဆေးဝါးများ၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများနှင့် ဖက်ရှင်အဝတ်အစားများကဲ့သို့သော အခြားသော အတုအပ ကုန်ပစ္စည်းများကို မှောင်ခိုကူးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါရာဇဝတ်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဆိုးကျိုးအမျိုးမျိုး ဖြစ်စေပါ သည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် စားသုံးသူများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ အခွန်ဘဏ္ဍာဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားမှုတို့ကို ထိခိုက်စေပါသည်။ ၎င်းသည် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု၊ ပြည်သူလူထု၏ ယုံကြည်မှု၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ နှင့် ပြည်သူလူထု၏ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတို့ကို အားနည်းစေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့နှင့် ထိစပ်နေသောနယ်နိမိတ်တစ်လျှောက်တွင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်း စုစုပေါင်း ၁၈ ခု ရှိသည့်အပြင် ရှည်လျားသောကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်တွင် ပင်လယ်ရေကြောင်း ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများလည်း ရှိနေပါသည်။ ထိုနယ်စပ်ဒေသများသည် တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခများ၏ ရိုက်ခတ်မှုများရှိနေပြီး အစိုးရ၏ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိမနေပါ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများ များပြားနေပြီး ထို့ကြောင့်ပင် အစိုးရအနေဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ထိထိရောက်ရောက်လုပ်ဆောင်သွား ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

^၁ The Economist Intelligence Unit (၂၀၁၈)၊ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာတရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအခြေပြအညွှန်းကိန်း-မြိုင် တွေ့ရှိချက်များ၊ <http://illicittradeindex.eiu.com/documents/EIU%20Global%20Illicit%20Trade%20Environment%20Index%202018%20-%20Overall%20Results%20White%20Paper%20June%202019.pdf> မှ ရရှိပါသည်။
^၂ EuroCham Myanmar (၂၀၁၉)၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကြောင့် အခွန်ဘဏ္ဍာဆုံးရှုံးမှုများဆိုင်ရာ လေ့လာချက် <https://eurochammyanmar.org/uploads/5252b-eurochamweb-final-report-on-illicit-trade-ait-2019.pdf>

မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း အစိုးရသည် အထွေထွေ သွင်းကုန်-ပို့ကုန်လုပ်ငန်းစဉ်များအရှိန်အဟုန်ရရှိစေရန်နှင့် အကာအကွယ်ပေးရန် ရည်ရွယ်လျက် Myanmar Automated Cargo Clearance System (MACCS) နှင့် Accredited Economic Operator Programme (AEOP) ကဲ့သို့သော ပဏာမခြေလှမ်းများကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ သော်လည်း အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်စရာများ ကျန်နေပါသေးသည်။ အဆိုပါမူဝါဒပေါ်လစီများ၏ အောင်မြင်မှုအတွက် အဓိကကျသောအချက်မှာ စီးပွားရေးမြှင့်တင်မှုနှင့် ဥပဒေလိုက်နာမှုတို့ အကြား ဟန့်ချက်ညီစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးဇုန်(FTZ)များကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး၊ လုံလောက်သော ဝန်ထမ်းအင်အားဖြင့် နယ်စပ်ဒေသများကို အကာအကွယ်ပေးရေး၊ နှင့် ထိုကဲ့သို့သောနေရာများတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားကောင်းလာစေရေးတို့အတွက် ပိုမိုအားစိုက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအများစုသည် တရားမဝင်လမ်းကြောင်းများမှ တဆင့်လုပ်ဆောင်နေပြီး မြို့ပြဒေသများတွင် ပြန်လည် ရောင်းချနေသောကြောင့် ကုန်ဝင်ပေါက်ဆိပ်ကမ်းများအပြင် မြို့ကြီးများနှင့်ကုန်သွယ်ရေးမြို့များအပါအဝင် အခြားနေရာများ တွင်လည်း တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုလုပ်ဆောင်ရေးကို လျစ်လျူမရှုသင့်ပါ။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကွင်းဆက် (supply chain)၏ အဆင့်များ(တင်သွင်းသူများ၊ လက်ကားဖြန့်ဖြူးသူများ၊ ရောင်းချသူများ) အားလုံးကို တပြေးညီ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသော ပေါင်းစပ်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခြင်းသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန် အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။

တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုပြဿနာများကို တိုက်ဖျက်ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို အားပေးရန်နှင့် မြန်မာအစိုးရနှင့် ၎င်း၏ အဓိကအကြံပေးအဖွဲ့ဝင်များ နှင့် နောက်ဆက်တွဲဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အကိုးအကားတစ်ရပ်အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရန်ရည်ရွယ်လျက် နိုင်ငံတကာပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအမြင်ဖြင့် အောက်တွင် အလေးပေးဖော်ပြထားသော ပြဿနာရပ်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အလွယ်တကူဖြတ်ကျော်နိုင်သည့် နယ်စပ်ဒေသများ

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏နယ်စပ်ဒေသများသည် ကျယ်ပြန့်ပြီး ဝင်ရောက်ရန်လွယ်ကူသည့်အတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့ အနေဖြင့် စေ့စပ်စွာ စောင့်ကြည့်နိုင်ရန် ခက်ခဲပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သောနေရာများတွင် လုံလုံလောက်လောက် ထိန်းချုပ်လုပ် ဆောင်မှုမရှိခြင်းက တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းအများအပြားကို တိတ်တဆိတ် သယ်ဆောင်ရန် မှောင်ခိုကုန်ကူးသူများကို ခွင့်ပြုပေးနေပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိ တရားမဝင် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ဝင်ပေါက်များတွင် အစိုးရ၏တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်မှု မရှိခြင်းက အခြေအနေကို ပို၍ ဆိုးရွားစေပါသည်။ တရားဝင်နယ်စပ်ဂိတ်ပေါက်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းသည်လည်း နိုင်ငံတကာစံနှုန်း များအရ နိမ့်ကျနေပြီး တိုးတက်ရန်များစွာ လိုအပ်နေပါသေးသည်။

နောက်ထပ်အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်မှာ နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုမှ လာသော အပြိုင်ကုန်ပစ္စည်းများ(parallel products) ရရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ အစစ်အမှန်၊ အတုမဟုတ်သော၊ နာမည်ရှိ ဆေးဝါးနှင့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများမှ ထုတ်လုပ်ထားသည့် ထုတ်ကုန်များ ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါထုတ်ကုန်များကို အသိဉာဏ်ပစ္စည်း မှုပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်မပါဘဲ တိုင်းပြည်တွင်းသို့ တရားမဝင် တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

နယ်စပ်ဒေသထိန်းချုပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ဖြေရှင်းရန် မလွယ်ကူသော ရှုပ်ထွေးသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို အားကောင်းစေသော အဓိကအချက်များအနက် တစ်ချက်ဖြစ်ကြောင်းကို EMAITI သည် သိရှိနားလည်ထား ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- နိုင်ငံအတွင်းသို့ ကုန်စည်များဝင်လာသည့် အဓိကလမ်းကြောင်းများကို စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်ရေးကို တိုးတက်ကောင်း မွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အတုများဖြစ်နေတတ်သော တရားမဝင်ထုတ်ကုန်များ ကုန်သွယ်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်နိုင်ပြီး တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအများအပြားသည် လူကုန်ကူးခြင်း၊ လက်နက်မှောင်ခိုကူးခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များအပါအဝင် ဂိုဏ်းဖွဲ့လုပ်ဆောင်သော ရာဇဝတ်မှုများကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးနေသည့်အတွက် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများ နှင့် ကျန်းမာရေးအကျိုးဆက်အန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- တရားဝင်ပြီး တိုင်းတာနိုင်သော ကုန်သွယ်မှုပမာဏများသည် အစိုးရဝင်ငွေကို လည်း သိသိသာသာ တိုးတက်စေမည် ဖြစ်သည်။

- လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိသော အရည်အသွေး မပြည့်ဝသော ကုန်ပစ္စည်းများ ရရှိနိုင်မှုကိုလည်း ကန့်သတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသော စည်းကမ်းဥပဒေနှင့်ညီသော လုပ်ဆောင်ချက်များမှတစ်ဆင့် စားသုံးသူအခွင့်အရေးများနှင့် အကာအကွယ်ပေးရေး ကို တိုးတက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်ဝင်ပေါက်များတွင် ဝန်ထမ်းအင်အားတိုးမြှင့်ချထားခြင်း - ကုန်စည်များအလုံးအရင်းဝင်ရောက်မှုကို ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်ဝင်ပေါက်များတွင် ဝန်ထမ်းအင်အားတိုးမြှင့်ချထားရန်။ ဂျော့နပ်ရောင့်ရမှု နှင့်/သို့မဟုတ် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုလျော့ချရန် ဝန်ထမ်းအင်အားကို အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် လှည့်လည်ထားရှိ သင့်ပါသည်။
- ခေတ်မီ အွန်လိုင်းစနစ်အသုံးပြုမှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်

စီမံအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို လျော့ကျစေသော၊ အချက်အလက်ဒေတာများကို ပိုမိုထိထိရောက်ရောက် မှတ်တမ်းတင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားမှုအန္တရာယ်ကို လျော့ချပေးလိမ့်မည်ဖြစ်သော ခေတ်မီ အွန်လိုင်းစနစ်အသုံးပြုမှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ ထိုကဲ့သို့သော စနစ်မျိုးသည် အစိုးရဌာနများအကြား သတင်းအချက်အလက်ဖလှယ်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေပြီး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြောင်းလဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဌာန တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အသိပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်ခါတစ်ရံ နယ်စပ်ဒေသများရှိ အရာရှိများသည် သတင်းအချက်အလက်ရရှိမှု မရှိကြဘဲ အချို့သော ကုန်ပစ္စည်းအပေါ် အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာန ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများနှင့်ပတ်သက်၍ အဆက်အသွယ် မရခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါသည်။)

- အစိုးရအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း

နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် မှောင်ခိုကူးခြင်းကို အရေးယူကိုင်တွယ်ရန်နှင့် နယ်စပ်ဒေသများကို ဖြတ်ကျော်၍ တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများ စီးဆင်းမှုကို ခြေရာခံသိရှိနိုင်ရန် ဘဏ်လားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် နှင့် အစိုးရအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့မှုကို ၎င်းတို့၏ မှတ်တမ်းများတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ နိုင်ငံများကြားရှိ နယ်စပ်ဂိတ်များတွင် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကို မည်သို့ရှာဖွေနိုင်ကြောင်း အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းများကို အသိပညာပေးခြင်းသည်လည်း အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ထိရောက်သော တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအတွက် အဟန့်အတားများ

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ ကုန်စည်ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်(supply chain)တစ်လျှောက်လုံးနှင့် အထူးသဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကို လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပြီး စားသုံးသူများထံသို့ လက်လီအဆင့်ဖြင့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်သော ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွင်းတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုကို မြှင့်တင်ပြီး ရှေ့ရည်လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အတိတ်လိုက်စားမှုကို တိုက်ဖျက်ရန် မြှင့်တင်လိုက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အဟန့်အတားတစ်ခုအဖြစ် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုဖော်ဆောင်ရေး လုပ်ကိုင်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်မှုကို အမှန်အကန် တိုင်းတာရန် သက်ဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ နှင့် Key Performance Indicators(KPIs)များ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပိုမိုထိရောက်သော တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုဖော်ဆောင်ရေးအတွက် ဆွဲဆောင်မှုအားကောင်းသော မက်လုံးတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပါ သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အကောက်ခွန်များ၊ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် အခြားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်နွယ်သော ဥပဒေစိုးမိုးရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ တပြေးညီရှိစေခြင်းသည် အားလုံးအတွက် ညီညွတ် မျှတသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးပြီး တရားဝင်လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး၏ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်ကို တိုးပွားစေပါသည်။

- တရားဝင်လက်လီရောင်းချသူများ၏ စားဝတ်နေရေးကို ပိုမိုချောင်လည်စေပါသည်။ တရားဝင်လမ်းကြောင်းများ မှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဖြူးသော စစ်မှန်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများ စီးဆင်းမှုကို ခိုင်မာအားကောင်းစေပြီး မှောင်ခိုကူးခြင်းသည် အကျိုးအမြတ် နည်းပါးလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူနှင့် အတိတ်လိုက်စားမှုကိုလည်း ပိတ်ပင်တားမြစ်ရာ ရောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အကြံပြုချက်များ

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ (task force)များကြား ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရန်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (task force)များသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ထိရောက်သော အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှု မျိုးစုံကို လုပ်ဆောင်နိုင်စေမည့် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုရရှိခြင်းကို တင်းကျပ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့်သာမက နယ်ခြားစောင့်တပ်၊ ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးများကဲ့သို့ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ဖော်ဆောင်ရေး လုပ်ကိုင်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပါ ညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ဖော်ဆောင်ရေး လုပ်ကိုင်နေကြသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုအပ်သောအာဏာများကို သတ်မှတ်ပေးခြင်းသည်လည်း အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို သိသိသာသာ တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။ လူ့စွမ်းအား သို့မဟုတ် စက်ကိရိယာ ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်မှုအတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေရင်းမြစ်များခွဲဝေချထားခြင်းတို့ကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း EMAITI က အလေးပေးတင် ပြလိုပါသည်။

- တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရာတွင် အကျိုးအကားအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်ကောင်းများကို အသုံးပြုရန်။ နိုင်ငံအများစုတွင် ဖမ်းဆီးဖျက်ဆီးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကဲ့သို့ အသုံးဝင် ထိရောက်သည့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိကြပါသည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါ အလေ့အကျင့် ကောင်းများသည် အလွန်အကျွံ ရှုပ်ထွေးမှု မရှိသင့်သလို စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုလည်း ဖြစ်မလာစေသင့်ပါ။

- ကုန်စည်ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်မှုကွင်းဆက်(supply chain) ကို ပိုမို လုံခြုံစိတ်ချစေရန်နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပေးရန် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဆိုင်ရာ ခြေရာကောက်ခြင်းနှင့် ခြေရာခံခြင်းစနစ် များနှင့် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေနိုင်သော ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် တို့ပါဝင်သော တရားမဝင်ကုန်စည်ထိန်းချုပ်ရေးမြစ်နှင့် စီးဆင်းမှုကိုခြေရာကောက်ခြင်းခြင်းနှင့်ခြေရာခံခြင်းစနစ်(track-and-trace mechanism)တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက်ရန်။ အဆိုပါစနစ်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို တိုင်ပင်သင့်ပြီး အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို မျှဝေသင့်ပါသည်။ အပြိုင် ရောင်းဝယ်သည့် ကုန်ပစ္စည်း (parallel product) များကို အလွယ်တကူခွဲခြားသိရှိနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံဘားကုတ်စနစ်(Myanmar barcode system) ကို မဖြစ်မနေသုံးရန် အစပျိုးလုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ ဈေးနှုန်းကွာဟမှုမြင့်မားခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဈေးနှုန်းကို အလွန်ကြည့်သည့် ဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အများအားဖြင့် စားသုံးသူများသည် ဈေးနှုန်းအပေါ် မူတည်ကာ ဆုံးဖြတ်ချက်များချတတ်ကြပါသည်။ တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများသည် အခွန်ငွေ ထမ်းဆောင်ထားသည့် ပြည်တွင်းထုတ် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများထက် ပိုမို၍ ဈေးသက်သာနိုင်သောကြောင့် အကျိုးဆက်အနေဖြင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် တိုးပွားနေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရားမဝင် မှောင်ခိုသွင်းသော ဘီယာသည် ပြည်တွင်းထုတ် ဘီယာများထက် ၃၅% ပိုမိုဈေးသက်သာနေခြင်းကို ကြည့်နိုင်ပါသည်။

အခွန်ကောက်ခံမှုများတွင် အစိုးရသည် တရားဝင်ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားနေသူများ အထူးသဖြင့် ရောင်းချမှုမြန်ဆန်ပြီး သက်တမ်းကုန်ဆုံးလွယ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ(FMCG)နှင့် အထူးကုစည်များ အပေါ် အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံရန် ဦးစားပေး စဉ်းစားပုံရပါသည်။ ၎င်းသည် အခွန်ဘဏ္ဍာဝင်ငွေကို အမှန်တကယ် တိုးတက်မှုမရှိစေပါ။ ယင်းသည် တရားဝင် အခွန်ထမ်းဆောင်ရောင်းချနေသည့် ကုန်ပစ္စည်းပမာဏကို လျော့နည်းစေနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပိုမိုမြင့်မားသော အခွန်နှုန်းထားမှ ရရှိလာမည့် အကျိုးရလဒ်ကောင်းများကို ချေဖျက်ပစ်နိုင်သဖြင့် နောက်ဆုံး အနိုင်ရသူများမှာ ဈေးနှုန်းအရဆွဲဆောင်မှုရှိသော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ရောင်းချသည့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်သူများပင်ဖြစ်ပါသည်။ မှောင်ခိုလုပ်ငန်းများ၏အန္တရာယ်၊ ပြည်တွင်းစားသုံးသူများ၏ဝယ်ယူနိုင်စွမ်း၊ အိမ်နီးချင်းဈေးကွက်များ၏ အခွန်နှုန်းထားများနှင့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းကို ဖြန့်ကျက်နိုင်မှုနှင့် ဥပဒေလိုက်နာမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မှုအပေါ် အခွန်အာဏာပိုင်များ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း နှင့် ထိရောက်မှုတို့ ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုမရှိခြင်းသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုးစေပြီး တရားဝင်ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းပမာဏကို လျော့ကျစေ ပါသည်။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားပေါင်းများစွာ(ဆေးဝါးများ၊ ရေနံ၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ၊ မော်တော်ကားများ၊ ဝိုင်နှင့်ယမကာများ၊ မိုဘိုင်းဖုန်းများ၊ ရေမွှေးများ၊ သွားတိုက်ဆေးများ၊ ဆပ်ပြာများ၊ ဆပ်ပြာမှုန့်များနှင့် ကလေးသေးခံများအထိ အပါအဝင်)အတွက် မြင့်မားသော ဈေးနှုန်းကွာခြားမှုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် တရားဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တရားမဝင်ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ဝယ်လိုအားလျော့သွားမည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၏ ထိရောက်မှုနှင့်အကျိုးရှိမှု၊ တာဝန်ခံမှုတို့ တိုးတက်စေရန်အတွက် ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် အခွန်အဆိုပြုချက်များ ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ၏ အကြံဉာဏ်ကို ရယူရန်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အစီအစဉ်တကျရှိသော အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်ပိုမိုရရှိနိုင်မှုတို့သည် ဆွေးနွေးပွဲများကိုအရည်အသွေးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများနှင့် မူကြမ်းများ၏ တရားဝင်ဘာသာပြန်များကို အစိုးရအဖွဲ့အစည်းမှ တိုက်ရိုက် ထုတ်ပြန်သင့်ပါသည်။ ပြည်သူလူထု၏အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းသည် ကျွမ်းကျင်မှုထောင့်အမြင် အမျိုးမျိုးနှင့် အကြံဉာဏ်များကို ဆွဲခေါ်နိုင်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အကျိုးစီးပွားများကို ချိန်ညှိနိုင်ရန်ဥပဒေဖော်ဆောင်သူများကို အထောက်အကူပြုခြင်း၊ မရည်ရွယ်သောအကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် လက်တွေ့ပြဿနာရပ်များကို ဖော်ထုတ်လာနိုင်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့်အကျိုးအမြတ်များပတ်သက်၍ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရာတွင် အရည်အသွေးရှိရှိစစ်ဆေးနိုင်ခြင်း၊ အစိုးရ၏အမျိုးမျိုးသော အစိတ်အပိုင်းများ၏ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများအကြား အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်ဆောင်ရွက်မှုကို ဖော်ထုတ်လာနိုင်ခြင်း တို့ကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။
- လက်ရှိအခြေအနေတွင် အခွန်ကောက်ခံရမည့်စာရင်းမှ ဖယ်ထုတ်ထားခြင်း၊ လျော့ချကောက်ခံခြင်းနှင့် အခြားသောဦးစားပေးအခွန်နှုန်းစနစ်တို့ကျင့်သုံးကာ တစ်နိုင်လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဝယ်ယူသုံးစွဲနေကြသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပမာဏအတော်များများကို အခွန်ကောက်ခံခြင်းမရှိပါ။ အခွန်ကောက်ခံမှုကို ကျယ်ပြန့်စေခြင်းနှင့် အစွန်းထွက်အခွန်နှုန်းများကို ချိန်ညှိရန် အခွန်ဘဏ္ဍာများ အသုံးပြုခြင်းသည် အခွန်ဘဏ္ဍာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အလားအလာကောင်းသော စံများတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အခွန်စနစ်ကို ရိုးရှင်းစေပြီး မမျှတသော ဦးစားပေးမှုများကို ဖယ်ရှားပေးရုံသာမက ကြီးမားသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကိုလည်းဖန်တီးပေးပါသည်။ ထို့နည်းတူစွာ အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်းသည် လိုအပ်ပါသည်။
- အခွန်ကို အတန်အသင့်နှင့် တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်မှုများဖြင့် အခွန်မူဝါဒကို ရေရှည်ချဉ်းကပ်နည်းဖြင့်သွားခြင်း။ အစိုးရမှ အခွန်ဝေငွေတိုးမြှင့်ကောက်ခံရန်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောအခါ ကုန်ပစ္စည်းများကို လူအများဝယ်ယူရန် တတ်နိုင်မှုနှင့် စားသုံးသူများမှ ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲအပေါ် ခံနိုင်ရည်ရှိမှုအပါအဝင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာ အချက်များစွာရှိပါသည်။ ကုန်ဈေးနှုန်း ရုတ်တရက် သိသိသာသာမြင့်တက်မှုတိုင်းသည် စားသုံးသူများကို ဈေးသက်သာသည့် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများဆီသို့ ဦးတည်ပေးစေနိုင်သည်။ ဤသို့ဖြစ်လာပါက စားသုံးမှုသည် တရားဝင်အခွန်ထမ်းသောထုတ်လုပ်သူများထံမှ ရွေ့လျားသွားစေနိုင်သောကြောင့် အစိုးရ၏ အခွန်ဘဏ္ဍာကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ကုန်ဈေးနှုန်းကွာခြားချက် မြင့်မားမှုသည်လည်း နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ဈေးဝယ်ထွက်ခြင်းကို တွန်းအားပေးစေနိုင်ပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် တိုင်းပြည်၏ အခွန်ဘဏ္ဍာရရှိမှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ အားပျော့သော ပြစ်ဒဏ်များ

တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကုန်သွယ်မှုကို လျော့ချရန်အတွက် တားမြစ်မှုနှင့်အတူ ဖောက်ဖျက်လျှင်ခံစားရမည့် ပိုမိုပြင်းထန်သော အကျိုးဆက်နှင့် ပိုမိုကြီးလေးပြီး တာဝန်ပေးတည်းကျင့်သုံးသော ပြစ်ဒဏ်များနှင့် ပိတ်ဆို့မှုများရှိသင့်ပါသည်။ ဥပဒေအတိုင်း တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်အရေးယူလုပ်ဆောင်လေ့မရှိသော လက်ရှိရရှိနေသည့် အားပျော့သောပြစ်ဒဏ်များသည် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကုန်သွယ်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို မတားဆီးနိုင်ပါ။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

ရှင်းလင်းသောပြစ်ဒဏ်များချမှတ်ခြင်းသည် တရားမဝင်သောလုပ်ရပ်များ ကျူးလွန်နိုင်ခြေကို နည်းပါးစေနိုင်သကဲ့သို့ တချိန်တည်းတွင် အရာရှိများအကြား၌ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတိုးတက်လာစေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

• ပြဿနာရပ်သည် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အတူ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့်ဆက်နွယ်သော ပြည်တွင်းဥပဒေများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်၊ ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ခေတ်နှင့်ကိုက်ညီအောင် အမြဲမွမ်းမံရန်နှင့် သိရှိအောင်ဖြန့်ဝေရန် နှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုကို မြှင့်တင်ရန်။ လက်ရှိ ဘက်စုံ သဘောတူညီချက်များကို ပိုမိုခိုင်မာအောင်လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ အနှောင့်အယှက်များကို ခံနိုင်ရည်ရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဒေသတစ်ခုချင်းစီ၏ လိုအပ်ချက်များ မတူညီသည့်အလျောက် ဒေသအဆင့်များတွင် ထိရောက်မှုအရှိဆုံး ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

• ဒဏ်ကြေးများ/ပြစ်ဒဏ်များတိုးမြှင့်ရန် သို့မဟုတ် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများလက်ဝယ်မိသူများကို တရားစွဲရန်။ ၎င်းတို့၏ အရောင်းလိုင်စင်ကို ရုတ်သိမ်းသင့်ပြီး ကြီးလေးသောဒဏ်ငွေများ ချမှတ်သင့်ပါသည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူတစ်ယောက်ကို တရားစွဲဆိုခြင်းသည် ရှည်လျားခက်ခဲပြီး တရားစွဲဆိုခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ တရားမဝင်လုပ်ငန်းကို ထပ်တိုး အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။

• အများပြည်သူများ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ လုံခြုံစွာ အမည်မဖော်ဘဲ တိုင်ကြားသတင်းပို့နိုင်စေရန် အထူးတိုင်ကြားရေးစင်တာ ထူထောင်ရန်။ တိုင်ကြားရေးစင်တာသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ကဲ့သို့ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ဖော်ဆောင်သော အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဈေးကွက်ထဲရှိ FMCGကုမ္ပဏီများကဲ့သို့ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသူများနှင့် အကောက်ခွန်အရာရှိများ အကြား အတူတကွ ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် သံသယရှိသော တရားမဝင်လှုပ်ရှားမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များကို တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး အဖွဲ့များထံသို့ ပြည်သူများအနေဖြင့် တိုင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် စိတ်ချရပြီး အဆင်ပြေချောမွေ့သည့် သတင်းပေးပို့သည့် စနစ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တရားမဝင်လှုပ်ရှားမှုများအကြောင်း သတင်းပေးပို့သူကို လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိသော နည်းလမ်းများဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရပါမည်။ အထိအခိုက်မခံမှုနှင့် အန္တရာယ်များကြောင့် သတင်းပေးပို့သူများသည် အာဏာပိုင်များထံမှ လုံလောက်သော အကာအကွယ်မရရှိဘဲ နာမည်များကို ထုတ်ပြောလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ သတင်းအချက်ကို ထို့နောက်တွင်မှ တရားဥပဒေအတိုင်းအရေးယူရန် စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း နှင့် အများပြည်သူသိရှိစေရန်အတွက် စိစစ်ဖြန့်ဝေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ ဝန်ပိစေသော မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် တားဆီးရန်အတွက် မူဝါဒနှင့် တရားဥပဒေဆိုင်ရာချဉ်းကပ်မှုများကိုကျင့်သုံးခြင်းသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို လျော့ချရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲကျင့်သုံးသည့်အခါ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများအတွက် အပိုဝန်မပိစေရန်အလို့ငှာ ၎င်းတို့ကို သေသေချာချာ ချင့်ချိန်ပြီး ရေးဆွဲစေလိုပါကြောင်း EMAITI သည် အကြံပြုပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအသစ်များကို ရေးဆွဲခြင်းမပြုမီ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် ထိထိမိမိ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါက အစိုးရနှင့် တရားဝင်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးရှိသောရလဒ်တစ်ခုရလာနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

• ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် အသိပညာကို ချဲ့ထွင်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းချက်များပေးခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ရေးအပါအဝင် အစိုးရ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို စတင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့်/သို့မဟုတ် ကုန်သည်ကြီးများအသင်းတို့သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရအကြား လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ အရှိန်မြှင့်တင်ရေးအတွက် အဓိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။

• တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများအပေါ် အကဲဖြတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုဝန်းကျင်တစ်ရပ်လုံး၏ အရွယ်အစားနှင့်ပမာဏကို ပိုမိုသိရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းကို ပြင်ပ တတိယအဖွဲ့အစည်း(third party)များမှ လုပ်ဆောင်သော အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှုမှတစ်ဆင့်ရရှိနိုင်ပါသည်။ UNOCD၏ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်ရေးဇုန်များနှင့် ဝင်ပေါက်များ(Cross Border Trading Zones and Gates)၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့(CSO)၏ Trade Volumes and Statistics၊ UN Comtrade၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့

(IMF)၏ Direction of Trade Statistics(DOTS)နှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း(WTO)၏ Trademapများကို အကိုးအကားများအနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းအကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခုကို ကြားခံထားခြင်းအပါအဝင် European Anti-Fraud Office(OLAF)၊ နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်ရုံး(ICC)၊ နှင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့အစည်း(OECD)၊ Europol၊ ကမ္ဘာ့အကောက်အခွန်အဖွဲ့အစည်း စသည်တို့နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် အကူအညီရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၆။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်အကျိုးသက်ရောက်မှု- တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု

မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်နေသောထုတ်ကုန်များအတွက် ဝယ်ယူသူ အများဆုံးရှိသော နိုင်ငံများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ အများပြည်သူနှင့် အစိုးရအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကို သတိထားမှု မရှိခြင်းမှာ အကြောင်းရင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးဆက်များကိုသာ လျင် စဉ်းစားကြသောကြောင့် ဤကဏ္ဍတွင် များသောအားဖြင့် လျော့တွက်လေ့ရှိသော သို့မဟုတ် လျစ်လျူရှုထားလေ့ရှိသော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိခိုက်နစ်နာမှု(social cost)အကျဉ်းချုပ်ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ကို EMAITI သည် တင်ပြလိုပါသည်။

ပထမဆုံးအနေဖြင့် ရာဇဝတ်မှုကွန်ရက်များမှ ရရှိလာသော များပြားသည့် ဝင်ငွေများသည် ဝိုင်းဝန်းမှု ပြစ်မှုကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်နှင့်အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏လက်ထဲသို့ တိုက်ရိုက်ရောက်ရှိသွားပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှုကို လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏မူလအနေအထားနှင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေသော နယ်စပ်ဒေသများတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုတို့ကို နှောင့်ယှက်ခြင်းတို့ လုပ်ဆောင်လာနိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် တရားမဝင်ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို အခွန်ဆောင်ခြင်းမပြုသည့်အတွက် အစိုးရဘဏ္ဍာဝင်ငွေကို ထိခိုက်စေပါသည်။ မကြာသေးမီကပြုလုပ်ခဲ့သော လေ့လာချက်တစ်ခုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ခုနှစ်အတွက် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု၏ အနည်းဆုံးတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆.၅ ဘီလီယံနီးပါး ရှိနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းသိရှိရပါသည်။ ရွေးချယ်ထားသောကုန်စည်(၆)မျိုးအတွက် အခွန်ငွေဆုံးရှုံးမှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၆၄ သန်း ဝန်းကျင် ရှိပါသည်။ အကယ်၍ ၎င်းဘဏ္ဍာဝင်ငွေကို အခွန်အနေဖြင့် ကောက်ခံရရှိခဲ့ပါက ၎င်းကို အများပြည်သူဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် စားသုံးသူများကို စံမမီသော သို့မဟုတ် အတုအပပြုလုပ်ထားသော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ ပေးပါသည်။ ထုတ်ကုန်တစ်ခုသည် အစစ်အမှန်မဟုတ်သောအခါ အရည်အသွေးကို ထိခိုက်စေသော အနေအထားများဖြင့် ၎င်းကို သယ်ပို့ရပါသည် သို့မဟုတ် သိုလှောင်ရပါသည်။(ဥပမာ လုံလောက်ပြည့်စုံသော အအေးဓာတ်ထိန်းမထားပါက အချို့သော ဆေးဝါးများနှင့် ကာကွယ်ဆေးများသည် အစွမ်းသတ္တိ ပျက်ပြယ်တတ်ပါသည်။) ထို့ကြောင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကိုသာမက သွယ်ဝိုက်သောနည်း အားဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကိုပါ ခြိမ်းခြောက်လျက် ရှိပါသည်။

တတိယအနေဖြင့် တရားမဝင် ရောင်းဝယ်နေကြသော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်ပတွင် ထုတ်လုပ်ပြီး ပြည်တွင်းသို့ တရားမဝင် တင်သွင်းလာသောကြောင့် အဆိုပါထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စီးဝင်လာခြင်းသည် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်စေပါသည်။ အခွန်ငွေများစွာပေးနေသော ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်စေခြင်းကြောင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု သာမက ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်စွမ်းနှင့် ကြီးထွားနိုင်စွမ်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

- အစိုးရအတွက် ပိုမိုမြင့်မားသောအခွန်ဘဏ္ဍာငွေရရှိခြင်း။ (၎င်းငွေကို အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အများပြည်သူဝန်ဆောင် မှုများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။)
- ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ငွေကြေးရရှိမှုကို လျော့ချနိုင်ခြင်း။
- စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု တိုးတက်လာခြင်း။

- ငွေကြေးခဝါချမှုကို ခက်ခဲစေခြင်းနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာကြွယ်ဝမှုကို တရားဝင်ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများဆီသို့ ပြန်လည်လွှဲ ပြောင်းနိုင်ခြင်း။
- ပိုမိုများပြားသော ပြည်တွင်းအလုပ်အကိုင်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများရရှိခြင်း။

အကြံပြုချက်များ

• အများပြည်သူများနှင့် အစိုးရဌာနများတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာမှု(social cost) နှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးရန်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာမှု(social cost)ကို အလေးပေးပြောဆိုခြင်းအားဖြင့် EMAITI သည် စားသုံးသူများ၏ရွေးချယ်မှုကို တရားဝင်ထုတ်ကုန်များဆီသို့ ဦးတည်သွားစေရန် နှင့် ပို၍လက်တွေ့ကျကျပြောရလျှင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရကို တိုက်တွန်းရန် မျှော်လင့်ပါသည်။ EMAITI သည် ဒုတိယသမ္မတ ဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၉ ခုတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် အထူးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ထောက်ခံကြိုဆိုပါသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရ၏ စားသုံးသူကာကွယ်ရေးအသင်းကို အထူးသဖြင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုက လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ထိခိုက်စေသောနည်း အမျိုးမျိုးအကြောင်း စားသုံးသူများသို့ ၎င်း၏ သတင်းပေးနိုင်စွမ်းကြောင့် အရေးပါသော အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် EMAITIသည် ယူဆပါသည်။

• ကုန်သွယ်မှုကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အသိပညာပေးရန်အတွက် social နှင့် digital media ကိုအသုံးပြုရန်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် social media ပျံ့နှံ့မှုအားကောင်းပြီး ၎င်းသည် စိန်ခေါ်မှုပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သလို အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်လည်းဖြစ်ပါသည်။ တဖက်တွင် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကို online platform များမှတစ်ဆင့် တွင်ကျယ်စွာရောင်းဝယ်နေကြပါသည်။ထို့ကြောင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုဖော်ဆောင်သောအဖွဲ့အစည်း(enforcement agency) များသည် တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများကို အွန်လိုင်းတွင် ရောင်းချနေမှုကို သေသေချာချာ စောင့်ကြည့်သင့်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရားမဝင် ဘီယာများကို Facebook တွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကြော်ငြာရောင်းချနေကြပါသည်။ အခြားတဖက်တွင် social နှင့် digital mediaသည် ယေဘုယျအားဖြင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ လူမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုံး ရှုံးနစ်နာမှု (social cost)နှင့် တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများကို စားသုံးခြင်း၏ အန္တရာယ်များအကြောင်းကို စားသုံးသူများအား အသိပညာပေးရာတွင် အဓိကလမ်းကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍများသည် ထိရောက်သော အချက်အလက်အကြောင်းအရာ ဖန်တီးရန်နှင့် ၎င်းကို အွန်လိုင်းတွင် ပြန်လည်မျှဝေရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့်သာမက နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အချက်အလက်အကြောင်းအရာသည် အရည်အသွေးမြင့် အတုအပများ အထိန်းအကွပ်မဲ့ များပြားလာမှုကြောင့် လျော့ပါးသွားခဲ့သော အွန်လိုင်းတွင်ရောင်းချနေသည့် တရားဝင်ကုန် ပစ္စည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှုပြန်လည် တည်ဆောက်ရေး ဦးတည်သင့်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar Anti-Illicit Trade Initiative (EMAITI)

မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ

နိဒါန်း

နှိုင်းဘာလ ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော Automotive Advocacy Groupသည် ဥရောပတွင် ရုံးချုပ်ထားထားရှိကာ မော်တော်ယာဉ်အမှတ်တံဆိပ်များ တရားဝင် တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများကြားတွင် ဦးဆောင်ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ဤအဖွဲ့သည် အဖွဲ့ဝင်များ၏ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံနှင့် အသိပညာများအပေါ် အခြေခံလျက် မြန်မာအစိုးရ ကို အထောက်အကူဖြစ်စေသော မူဝါဒပေါ်လစီ အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။

Automotive Advocacy Groupသည် သည် နိုင်ငံနှင့်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအတွက် အစိုးရ Permit ထုတ်ပေးမည့်ကိစ္စရပ်အား လတ်တလောဆိုင်ငံထူးကို EuroCham Myanmar သည် အခြား Chamber of Commerce များနှင့်နည်းတူ ထောက်ခံအားပေးပြီး သက်ဆိုင်ရာအစိုးရလူကြီးများနှင့် အပြုသဘောဆောင်သောဆွေးနွေးမှုများသည်မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ ၏ နောင်လာမည့်နှစ်တိုးတက်မှုများအတွက် အရေးပါကြောင်းကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုလိုပါသည်။

ယခုလက်ရှိနှစ်တွင်လည်း တရားမဝင်တင်သွင်းရောင်းချဖြန့်ဖြူးသူများ (ပြိုင်တင်သွင်းသူ (ခေါ်) Parallel Importers) များသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ၏ စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုများကို နှောင့်နှေးခက်ခဲစေလျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်ရှိ တင်သွင်းမှတ်ပုံတင်စနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်နှစ်များ၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များ တိုးတက်လာသည်ကိုတွေ့ရ၍ ဤ Automotive Advocacy အဖွဲ့သည် ထိုတိုးတက်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။ ဧပြီလတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော Covid 19 ရောဂါပြန့်ပွားမှုကြောင့် ပြောင်းလဲခဲ့သော ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (RTAD) ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို အခြေခံ၍ ကားသစ်များ မှတ်ပုံတင်စနစ်ကို ပိုမိုလျင်မြန်အားကောင်းသော Digital စနစ်ဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် Automotive group ၏ အဓိကလုပ်ဆောင် တိုက်တွန်းချက်များ၌ ထည့်သွင်းထားသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် Battery Electric Vehicle (BEV) နှင့် Hybrid ကားများဆိုင်ရာ မူဝါဒဆွေးနွေးမှုများတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (NGO) များနှင့် အခြားသော Chamber of Commerce (ကုန်သည်ကြီးများအသင်းများ) ၏ အားတက်သရော ပါဝင်မှုကိုလည်း မျှော်လင့်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အပြိုင်တင်သွင်းသူများ(parallel importers)

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရားဝင် ဖြန့်ချိရေး စနစ်မဟုတ်သော အခြားသော လမ်းကြောင်းများမှ တဆင့် အခြားသောတိုင်းပြည်မှ တရားဝင်တင်သွင်းလာသော ယာဉ်များကို ကန့်သတ်ရန် အရေးကြီးသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကိုဖော်ဆောင်လျက်ရှိသော် လည်း မမျှတသောဈေးကွက်ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဖယ်ရှားရေး နှင့် ဝယ်ယူသူများကို ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရေး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ထိုကဲ့သို့ တရားဝင် တင်သွင်းသူများလိုက်နာရသော (showroom လိုင်စင် လိုအပ်ချက်များ၊ အကောက်ခွန်သို့ပေးရသော CIF တန်ဖိုး) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားလုံးကို ရှောင်ရှားကျော်လွှားရန် တစ်ဦးချင်း တင်ပို့မှု အစီအစဉ်ကို အသုံးပြုလျက် ကုန်သည်များသည် တရားမဝင်ရောင်းဝယ်ဖြန့်ဖြူးမှုကို ပြုလုပ်နေကြပါသည်။

အကောက်ခွန်ဌာနတွင် ကြေညာရသော CIF တန်ဖိုးသည် တရားဝင်တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများလိုက်နာရသည့် တင်းကျပ်သော စံနှုန်းများအပေါ် အခြေခံထားခြင်းမဟုတ်သဖြင့် ယင်းသည် တရားမဝင် အပြိုင်တင်သွင်းသူများကို အသာစီးရစေသော မမျှတသော အလေ့အကျင့်များသို့ ဦးတည်စေနိုင်ခြင်း သည်Automotive Advocacy Group၏အကြီးမား ဆုံးသောစိုးရိမ်မှု ဖြစ်သည် ။ ထို့အပြင် အာမခံချက် နှင့် ရောင်းချပြီး နောက်ဆက် တွဲဝန်ဆောင်မှု မရှိခြင်းများက အကယ်၍ ဝယ်ယူခဲ့သောကုန်ပစ္စည်းသည် အရည်အသွေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် စံသတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်မီခြင်းမရှိပါက တရားမဝင်ရောင်းချသူများထံမှ မော်တော်ယာဉ် ဝယ်ယူသူများသည် မည်သည့်အာမခံမျှ မရရှိခြင်းနှင့် မည်သည့်လျော်ကြေး ငွေမျှ တောင်းခံနိုင်မှု မရှိခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။ အခြားသော အာဆီယံနိုင်ငံများတွင်လဲ မျှတသောယှဉ်ပြိုင်မှု နှင့် ဝင်ငွေမြင့်မား ရေး အတွက် ထိုအပြိုင်တင်သွင်းသူများကို လျော့ချနှိမ်နင်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍတွင် ဈေးကွက် မျှတမှုကို မြှင့်တင်ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ခြင်း။
- ထိရောက်သော ဝယ်ယူသူ(customer) အကာအကွယ်ပေးရေး နှင့် စိတ်ကျေနပ်မှု ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်း-(safety recalls၊ အာမခံနှင့် အပိုပစ္စည်းများရရှိနိုင်မှု)။
- အခွန်အကောက်ပေးဆောင်မှု မှန်ကန်စေခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်သာယာဝပြောရေးအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံရန် အခွန်ဘဏ္ဍာ ပိုမိုရရှိ စေခြင်း

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ လိုက်နာမှု ရှိစေခြင်း
- စီးပွားရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အပေါ် ကောင်းမွန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခြင်း- (နည်းပညာလွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော အလုပ်သမားအင်အားနှင့် အရည်အသွင်းမြင့်မားသော အလုပ်အကိုင်များ။)
- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ(FDI)ကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သတင်းတက်စေနိုင်ခြင်း။ အကြံပြုချက်များ
- တူညီသော ပစ္စည်း နှင့် မော်ဒယ်အတွက် အပြိုင်တင်သွင်းသူများမှ အကောက်ခွန်ဌာနတွင် ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးနှင့် တရားဝင်တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများမှ ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရန်။
- (အခြားသော အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ဥပမာကိုယူလျက်) အပြိုင်တင်သွင်းခြင်း(parallel imports)ကို တတ်နိုင်သမျှ အနည်းဆုံးအဆင့်ထိရောက်အောင်လျော့နည်းရန်အတွက် ထိရောက်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဖော်ဆောင်ရန်။
- တရားဝင်တင်သွင်းသူနှင့် အပြိုင်တင်သွင်းသူများသည် ၎င်းတို့ရောင်းချသော ပစ္စည်းများအတွက် တာဝန်ယူသင့်ပြီး အာမခံပေးခြင်းနှင့် ရောင်းချပြီးနောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း (aftersales services) အပါအဝင် ဝယ်ယူသူအတွက် အကာအကွယ် (customer protection) ပေးသင့်ပါသည်။
- စက်ရုံအလုပ်ရုံများအတွက် အခြေခံလိုအပ်မှုများ(ဥပမာ- လုံခြုံရေးပစ္စည်းများ၊ ကားဘီး အလိုင်မင်းချိန် ကိရိယာ၊ ဝန်ချိစက်များ) ပြည့်မီအောင်ကြပ်မတ်သင့်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ကနဦး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း

လတ်တလော Covid-19 ရောဂါ ပြန့်ပွားမှု သည် ကားဝယ်ယူ သူများ အား မော်တော်ယာဉ်ကို RTADသို့ စစ်ဆေးရန် သယ်ယူပို့ဆောင် ပြီး နောက် စာရွက်စာတမ်း များစွာ ဖြင့်အချိန် အမျိုးမျိုး၌ တင်ပေးပြီး လူအထိအတွေ့များသော ကနဦး မှတ်ပုံတင်စနစ်၏ အားနည်းချက်ကို ပြသခဲ့ သည်။ ထို့အပြင် မော်တော်ယာဉ်များကို မှတ်ပုံတင်နိုင်သောမြို့ သုံးမြို့ (ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်) သာရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိအခြားမြို့များမှ ကားပိုင်ရှင်များနှင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များသည် မှတ်ပုံတင်လိုပါက အဆိုပါ မြို့များထဲမှ တစ်နေရာသို့ မော်တော်ယာဉ်များအား မောင်းနှင်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

လက်ရှိစနစ်တွင် အဓိကပြဿနာ ၃ ရပ်ရှိပါသည်

- ကားကုမ္ပဏီ များသည် ဌာန၏ ကနဦး စစ်ဆေးပြီးနောက် ကားများကို ယခု Covid-19 ရောဂါ ပြန့်ပွားချိန် ၌ ချက်ချင်းမရောင်းချနိုင်ပါ။
- ကားမောင်းရသဖြင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်(dealer)များအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားခြင်း- လက်ရှိစနစ်သည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်တိုးစေ၍ မော်တော်ယာဉ်ကို RTADသို့ ယူဆောင်သွားရန် လိုအပ်သည့်အတွက် အချိန်ကြာမြင့်စွာတန်းစီစောင့်ဆိုင်းရခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။
- မော်တော်ယာဉ်များစစ်ဆေးခြင်းသည် အမြင်သက်သက်ဖြင့် မလုံလောက်ပေ။ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု စစ်ဆေးခြင်း(ဘရိတ်၊ မီး၊ suspension စသည်) သို့မဟုတ် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှုစစ်ဆေးခြင်းများ(အိတ်ဇောမီးခိုး ထုတ်လွှတ်မှုများ၊ ဆီယိုစိမ့်မှု စသည်) တို့ကို အမှန်အကန် စစ်ဆေးခြင်းမရှိပေ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- မြန်မာနိုင်ငံ၏မှတ်ပုံတင်စနစ်အား digitalစနစ်ဖြင့်ပြုလုပ်ပြီး နီးကပ်သောနိုင်ငံများ (ဥပမာ ကမ္ဘောဒီးယား) နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (RTAD) သို့ လာရောက်သော ကားအရေအတွက်နှင့် လူအထိအတွေ့ ဆက်ဆံရမှု လျော့ချနိုင်ပါသည်။
- နောင် ဤသို့သောရောဂါများ ဖြစ်ပွားလာပါက ပိုမိုခိုင်ခံ့သောစနစ် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မှုအား ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။
- ကျင့်သုံးနေသောစနစ် (ဥပမာ - တတိယပါတီအား စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်စေခြင်း) ပေါ် မူတည်၍ RTAD သည် ဝန်ထမ်းများကို အခြားလိုအပ်သောနေရာသို့ ပို့ဆောင်ပြောင်းရွှေ့ပြီး သက်ဆိုင်ရာကြေးများကို ပိုမို ကောက်ခံနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- တရားဝင်တင်သွင်းသူများနှင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များအား ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်၌ရှိသော ကညနရုံးများသို့ မော်တော်ယာဉ်များကို မောင်းယူသွားရန်မလိုအပ်ဘဲ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။
- အကောက်ခွန်ရုံးနှင့် ကညနရုံးများကြား တစ်ထိုင်တည်းပြီးစီးနိုင်သော ဌာနများ(One-stop centres)ကို ဆိုက်ကပ်သည့်ဆိပ်ကမ်းများ၌ ထားပေးခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မှတ်ပုံတင်စနစ်အား digitalစနစ် ပြောင်းလဲခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ရောက်စစ်ဆေးမှု လိုအပ်ချက်ကိုဖယ်ရှား ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အဆိုပါ မော်တော်ယာဉ်အသစ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို လွယ်ကူစွာပြီးမြောက်နိုင်ပါသည်။ အခြားသော အာဆီယံနိုင်ငံများ၏စနစ်များကိုလည်းဥပမာယူနိုင် ပါသည်။
- Digital ငွေပေးချေမှုများ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုလာသည့်အတွက် ဤငွေပေးချေစနစ်ကို ကားမှတ်ပုံတင်စနစ် သစ်တွင် အသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ ပိုင်ဆိုင်မှုကန့်သတ်ခြင်း

တစ်ဦးချင်း (သို့မဟုတ်) ကုမ္ပဏီပိုင်ဆိုင်နိုင်သော လူစီးကားများအား Completely-Built-Up (CBU) units များအဖြစ် တင်သွင်းနိုင်သောအရေအတွက် ကန့်သတ်မှုရှိပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် အခြေအနေတစ်ခုစီပေါ် မူတည်သည် (Case by Case)။ ဤကန့်သတ်ချက်သည် မော်တော်ယာဉ်တံဆိပ်အမျိုးမျိုး၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်နိုင်မှုအား ဝယ်ယူသူများ၏ စိတ်ကြိုက်ဝယ်ယူခွင့် မပြုခြင်း၊ အရောင်းအားများကိုကန့်သတ်ခြင်းဖြင့်ထိခိုက်စေပါသည်။ဤမှဆက်လက်၍ နောက်ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သော ကားရောင်းဝယ်မှုများအား ကိုယ်ပိုင် မှတ်ပုံတင်နိုင်သော ကားအရေအတွက် ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် ထိခိုက်မှုနှင့် ထိုကန့်သတ်မှုကြောင့် ပြဿနာစစ်မောင်းနှင့် (Test drive & Demonstration) ရန်နှင့် Marketing ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော ကားအရေအတွက်အား လျော့ပါးစေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ဈေးကွက်ကျယ်ပြန့်လာခြင်းကြောင့် မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။
- ဝယ်ယူသူများအား စိတ်ကြိုက်မောင်းနှင်လိုသော ကားများကို ဝယ်ယူခွင့်ပေးပါသည်။
- ကားမော်ဒယ်အဟောင်းမှ အသစ်သို့ ပြောင်းလဲမှုနှုန်းအား မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ပိုမိုလုံလုံခြုံခြုံ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အကျိုးပြုသောကားများ လမ်းမများပေါ်သို့ ပိုမိုရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။
- CBU unit များမှ ဝင်ငွေမြင့်မားပြီး CBU နှင့် SKD တံဆိပ်များကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုကို မျှတစေပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ ရန်ကုန်မှတ်ပုံတင်ခြင်း

လက်ရှိစနစ်သည် သေချာ ရှင်းလင်းမှုလျော့နည်းနေသော်လည်း လတ်တလောပြောင်းလဲမှုသည်ရန်ကုန်လိပ်စာအောက်တွင် မှတ်ပုံတင်ရာ၌ကားဟောင်းများဝယ်ပြီး လိုင်စင်ယူရသောလိုအပ်ချက် များကို ဖယ်ရှား ခဲ့သည်။ ထိုသို့သော ပြောင်းလဲမှုများသည် သက်ဆိုင်ရာအရာရှိများ၏ မျှတမန်ကန်ထိရောက်မှုရှိသော အဖြေရှာလိုသော ဆန္ဒကိုပြသ ပါသည်။

၀ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ဝက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်) မော်တော်ယာဉ်မူဝါဒ၊ <https://myanmar.gov.mm/documents/20143/8126610/Auto+Policy+%2821%29.pdf/80fd9f0d-8370-47d5-3d95-9a82e749ef28?t=1557818638529> မှရယူပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ရန်ကုန်မြို့အတွင်း ကားလှည့်ပတ်မှုများ လျော့ချပြီး နောင်ထပ်မံ၍မူဝါဒ ချမှတ်ရန်လိုအပ်မှုကို လျော့ချနိုင် ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဝယ်ယူသူများအား ရန်ကုန်လိပ်စာအောက်တွင် မှတ်ပုံတင်၍ ရန်ကုန်လိုင်စင်ယူခွင့်ပေးသင့်ပါသည်။
- ရန်ကုန်၌မှတ်ပုံတင်နိုင်သောကားအရေအတွက် ကန့်သတ်ခြင်းကို ဖယ်ရှားသင့်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ အငှားသိုလှောင်ရုံရှိ လိုင်စင်လိုသောပစ္စည်းများ

သီလဝါအထူးစီးပွားရေးစက်မှုဇုန် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီတွင် အများသိရှိစေရန် ကြေညာထားသော ကြေညာချက်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များရှိပါသည်။ SEZသိုလှောင်ရုံ ညွှန်ကြားချက်(စာအမှတ် ၅/၂၀၁၆)အရ စာရင်းသွင်းထားသော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် အာမခံငွေသွင်းထားသောကုန်ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံအလွတ်များတွင်ထားနိုင်သည်။၉ လိုင်စင်လိုသောပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်လမ်းညွှန်ချက်မျှ မရှိပါ။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းမှုမူဘောင်အောက်တွင် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးစက်မှုဇုန်သိုလှောင်ရုံတွင်ထားရန် လိုင်စင်လိုသောပစ္စည်းများကို ကန့်သတ်ထားခြင်းသည် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသည် စသော လမ်းညွှန်ချက် သို့မဟုတ် သတ်ပေးချက် မရှိသေးပါ။ သို့သော်လက်တွေ့တွင်မူ လိုင်စင်မလိုသောပစ္စည်းများ(ဥပမာ- အစားထိုး ပစ္စည်းများ) ကို သာ သိုလှောင်ရုံတွင်သိမ်းဆည်းနိုင်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

နိုင်ငံတော်အဆင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မဆောင်ရွက်နိုင်သေးချိန်တွင် အမှန်တကယ်လိုအပ်သော အဆင့်များကို အချိန်မီခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် အငှားသိုလှောင်ရုံနှင့် လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောပြဿနာများကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် သီလဝါရှေ့ပြေးစီမံကိန်းသည် အကောက်ခွန်ဌာနကို အကူအညီပေးနိုင်သည်။

လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံတွင် ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြင့် အကောက်ခွန်ဌာနတွင် လိမ်လည်ဖွင့်ဆိုများကို သိသာစွာလျော့ကျစေနိုင်သည်။

ပစ္စည်းထောက်ပံ့ပေးသူ၏ ကုန်ပစ္စည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် ပြည်တွင်းဝယ်ယူအသုံးပြုသူများအနီးတွင် ရှိသည့် အတွက် တင်သွင်းသူများအနေဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအချိန်ကိုလျော့ကျစေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းစားသုံးသူများ၏ဝယ်ယူအားနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာစည်းကြပ်ခွန်များနှင့် အကောက်ခွန်များကို ခွဲ၍ ပေးဆောင်စေနိုင်သဖြင့် ပြည်တွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ၏ ငွေစီးဆင်းမှုကို ကြီးမားစွာတိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံအတွင်းသိုလှောင်ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် သီလဝါရှိ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်း စတင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ အငှားသိုလှောင်ရုံအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အသစ်များကို ဆွေးနွေးရာတွင် လိုင်စင်လိုသောပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရန်
- ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှု အချိန်ကုန်သက်သာစေရန်နှင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ငွေစီးဆင်းမှု ကောင်းမွန်တိုးတက်စေရန် လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန်အတွက် သီလဝါရှေ့ပြေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar Automotive Advocacy Group

၂ သီလဝါSEZစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ (၂၀၁၆ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ရက်) ညွှန်ကြားချက်အမှတ်-၅/၂၀၁၆၊ သီလဝါကုန်စည်သိုလှောင်ရုံများဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်၊ <http://www.myanmarthilawa.gov.mm/sez-management-committee> မှရယူပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံ

နိဒါန်း

၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတည်းမှ စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော EuroCham Myanmar Construction and Infrastructure Advocacy Group (EMCIAG) သည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအတွင်းရှိ ကဏ္ဍပေါင်းစုံတို့တွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော အထင်ကရ ဥရောပ ကုမ္ပဏီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနယ်ပယ်သည် တိုးတက်မှုနှုန်း နှေးကွေးသော လုပ်ငန်းမျိုး ဖြစ်သည်ကို သိရှိသည်နှင့်အညီ EMCIAG သည် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့်ဆိုင်သော စည်းမျဉ်းများတိုးတက်မှု ရှိစေရန် အဆိုပြုရင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနယ်ပယ် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးကို ပံ့ပိုးပေးရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

EMCIAG ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအား ဆောက်လုပ်ရေးအခန်းကဏ္ဍ၏ စိန်ခေါ်မှုများအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်သည့်အမြင်ကို ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်ပြီး ဤစိန်ခေါ်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ အောင်မြင်စွာ အကောင်းဆုံးကျော်လွှားကာ ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ထားသော စက်မှုလုပ်ငန်းဆီသို့ ရောက်ရှိနိုင်စေရန် အတွက် အကြံဉာဏ်များ ပေးအပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ယခင်နှစ်တွင် EMCIAG သည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနယ်ပယ်၏ မျက်မှောက်အခြေအနေကို ဆွေးနွေးပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အခြေခံတူညီမှု တွေ့ရှိသည်နှင့် လုပ်ငန်းများကို ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းမှု ပြုနိုင်ရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး စသည် တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုများ အထူးသဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စံနှုန်းထားများ ချမှတ်ရေးနှင့် ထို စံနှုန်းထားများအတိုင်း ထိန်းသိမ်းလိုက်နာစေရေးတို့အပေါ် ဆွေးနွေးမှုများကို ယခုနှစ်တွင်လည်း ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားကြရန် စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ ပုံစံဒီဇိုင်း၊ ကုန်ကြမ်းနှင့် လျှပ်စစ်စံနှုန်းများ

ပုံစံဒီဇိုင်းနှင့် ကုန်ကြမ်း စံနှုန်းများ နှစ်ခုလုံးကို အစပျိုးပြီး ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆောက်လုပ်ရေးအခန်းကဏ္ဍအပေါ် သိသိသာသာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလာလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကဏ္ဍတစ်ခုလုံးတွင် ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ပါက ၎င်းစံနှုန်း များသည် ဘုံနည်းစနစ်အသုံးအနှုန်းတစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပြီး ဆောက်လုပ်ရေး ထုတ်ကုန်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ဆောက်ရွက်ချက်ကို ဆန်းစစ်ရန် အခြေခံဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

EMCIAG ၏ အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့်လည်း ဈေးကွက်အတွင်းမှ မှန်ကန်ကြောင်း တရားဝင်ထောက်ခံချက် သို့မဟုတ် အရည်အသွေးကောင်းမွန်ကြောင်း အာမခံချက်များကို ပိုမို တောင်းဆိုလာကြသည်ကို သတိပြုမိကြပါသည်။ ဝယ်ယူသူများက ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အချက်အလက်စာရွက်စာတမ်းများကို ပို၍ တောင်းဆိုလာ ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤတောင်းဆိုမှုမျိုးသည် ပြည်သူများမှ အစိုးရကို တောင်းဆိုမှုမျိုးဖြစ်ပြီး ကုန်ကြမ်းအရည်အသွေးကို ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် စံလိုအပ်ချက်အဖြစ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသူများ သဘောထားလာစေရန် အစိုးရဘက်မှ တိုက်တွန်းသည်မျိုး မတွေ့ရှိခဲ့သေးပေ။

မကြာသေးခင်က စတင်ခဲ့သော ဆောက်လုပ်ရေးစံနှုန်းများမှာလည်း နိုင်ငံတကာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ လိုအပ်သည့် အသေးစိတ်တိကျမှုများ မရှိသေးပေ။ များသောအားဖြင့် စံနှုန်းအမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း ထိုစံနှုန်းများအတွက် လုံလောက်သည့် နည်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယေဘုယျ တန်ဖိုးသတ်မှတ်မှုများ မရှိသေးပေ။ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနများကြား စွမ်းဆောင်ရည်နည်းပါးသောကြောင့် ဥပဒေချမှတ်ဆောင်ရွက်မှုများမှာလည်း အားနည်းနေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်လည်း အရေးကြီး လိုအပ်နေပါသည်။ အဓိအားဖြင့် အစိုးရသည် ထိုလုပ်ငန်းအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအသိ အမှတ်ပြု လက်မှတ်သည် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ ဝယ်ယူသူများအတွက် စည်းမျဉ်းပုံစံမျိုး ဖြစ်လာနိုင်သည့်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းကွင်းဆက်တစ်ခုလုံး၏ အရည်အသွေးပိုင်းတွင် ယုံကြည်စိတ်ချရမှု ရှိလာ မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ဗဟိုမှ ချုပ်ကိုင်ပြီး စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာလုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများသည် ထိုစံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာပြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း တစ်ခုလုံး၏ အရည်အသွေး တိုးတက်လာမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဒီဇိုင်းစံနှုန်းနှင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း စံနှုန်းများကို အာဏာတည်ထားခြင်းမျိုး မရှိပါက ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ အရည်အသွေးကို အာမခံနိုင် မည် မဟုတ်ပေ။

- အချက်အလက်စာရွက်များကို အသင့်ရရှိစေခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူသူများသည် အသုံးပြုနေသည့် ကုန်ကြမ်းအရည်အသွေးပေါ်တွင် သေချာစွာ သိရှိလာပြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ ယေဘုယျ လုံခြုံရေးနှင့် အရည်အသွေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေမည် ဖြစ်သည်။

- EMCIAG သည် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည့် တရားဝင် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ ထူထောင်လိုက်ခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုဆိုပါသည်။ သုံးစွဲနိုင်သော အသုံးစရိတ်ငွေ အလုံအလောက်ဖြင့် ထိုတရားဝင် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့သည် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ အမှန်တကယ် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

- အခြေခိုင်နေသော ဥပဒေများ၊ စံနှုန်းများရှိနေပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့်လည်း စိတ်ချယုံကြည်မှု တက်လာမည်ဖြစ် သည်။ စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာခြင်းဖြင့် အဆောက်အဦများ၏ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မှုကို တိုးတက်စေပြီး စွမ်းအင် အလွန်အကဲ သုံးစွဲမှုကိုလည်း ဟန့်တားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ ရှုထောင့်အားလုံး အကျိုးဝင်သည့် လက်ရှိ ပုံစံဒီဇိုင်းနှင့် ကုန်ကြမ်း စံနှုန်းများကို ပိုမို ချဲ့ထွင်ပြောင်းလဲခြင်း။

- ဥရောပ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စံနှုန်းများဖြင့် ပေါင်းစည်းခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံ စံနှုန်းများကို ချမှတ်နေသည့်ဖြစ်သော်လည်း ထိုစံနှုန်းများကို တိုးချဲ့သတ်မှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ စည်းစနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာလုပ်ဆောင်ကြစေရန် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ လုပ်နိုင်စွမ်းအပေါ် ပိုမို အာရုံစိုက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

- အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များအတိုင်း လိုက်နာရန် လိုအပ်သည်ကို ပိုမို နားလည်သဘောပေါက်စေခြင်း။ သက်သေခံ အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများ ရှိနေသော်လည်း အာဏာအသက်ဝင်ခြင်း မရှိပါက အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များသည် အကျိုးရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့ရေး

ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဂေဟစနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုမှာ ကြီးမားပြီး အဆောက်အဦများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်သည့် စီမံကိန်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို အမြဲတစေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိကြပေ။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း၏ အကျိုးဆက်များသည် ပို၍ ပြင်းထန်လာသည်နှင့်အတူ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ပေါင်းစည်းခြင်းသည် ပို၍ သင့်လျော်လာပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေကြီးခြင်းကဲ့သို့သော ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသေးသည့်အတွက်ကြောင့် ဘက်စုံမှ ချဉ်းကပ်ကို င်တွယ်ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခု လိုအပ်နေပါသည်။

အပြုသဘောဆောင်သော တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) နှင့် အထူးသဖြင့် ရေအားလျှပ်စစ်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများကို ကြိုတင်စီစဉ်သည့် အဆင့်တွင် ပါဝင်လာသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (EIA) များ စတင်ဆောင်ရွက်လာခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အကျိုးဆန်းစစ်ခြင်း အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်သည့် လုပ်သား အလုံအလောက်မရှိသည့်အတွက် တရားဝင်လက်ခံပြုလုပ်ရန် ခက်ခဲနေပြီး စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများ ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

MSDP နှင့် EIA များ ပိုမို အသုံးပြုကြလာသည်နှင့်အညီ စွမ်းအင်နှင့် ရေအား အလဟဿဖြစ်ခြင်းနှင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း အစရှိသည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့်ဆိုင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများကို ပိုမို ပြုလုပ်နိုင်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်တွင် အရေးကြီးသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များကို စစ်ဆေးရန် သီးခြား အရည်အသွေးစစ်ဆေးမှုများပုံမှန်ထားရှိခြင်းနှင့် ထိုထိန်းချုပ်မှုစနစ်များ ထားရှိခြင်းတို့သည် ပို၍လေးစားလိုက်နာစေလာနိုင်ပြီး ပြဿနာဖြေရှင်းရန် စေ့ဆော်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်ရေးတို့ကြား ချိန်ညှိရန် အစိုးရအား EMCIAG မှ တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ စီမံကိန်း စတင်ပြင်ဆင်သည့် အချိန်မှစ၍ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အချက်များကို အပြည့်အဝ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက မရေမတွက်နိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ အမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ရှေးခေတ်အမွေအနှစ်ဖြစ်သည့် ရှေးဟောင်း အဆောက်အအုံများသည် မြို့ကြီးများ၊ ရွာများ၏ အချက်အချာကျ သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် မြို့ပြပုံစံသို့ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲလာမှုတို့သည် ထိုအဆောက်အအုံများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် စိုးရိမ်ရသော ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်လာပါသည်။ ထိုအဆောက်အအုံများကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် မူရင်းအတိုင်းဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်မွမ်းမံပေးခြင်းတို့သည် အချိန်ကုန် ငွေကုန်ကြေးကျများသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်းတွင် သမိုင်းဝင်နေရာများ၏ တန်ဖိုးကို ပြည်သူလူထုများ ပို၍ နားလည်သဘောပေါက်လာကြစေရန် အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ စဉ်ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားမှုပေါင်း များစွာ ရှိခဲ့ကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ပြ အမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ သမိုင်းဝင်နေရာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ အသစ်ပြုပြင် ဆောက်လုပ်ခြင်းများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြုလုပ်ပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အတွင်းဝန်များရုံးအား ပြည်သူလူထုအတွက် အောင်မြင်စွာ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ရှေးဟောင်းပုဂံမြို့အား UNESCO မှ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် စာရင်းဝင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရခြင်းသည်လည်း သမိုင်းဝင်နေရာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အကျိုးပြုလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း သမိုင်းဝင်နေရာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ရှင်းလင်းသော အစိုးရမဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲခြင်းမှာမူ လိုအပ်ချက်များရှိနေသေးသည်။ EMCIAG အနေဖြင့် သမိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးရာအရ လွန်စွာတန်ဖိုးရှိသော ထူးခြားသည့် သဘာဝ အထင်ကရနေရာများ၊ ဘာသာရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးစံဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းနေရာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းပြညွှန်ကြားချက်များ မရှိသေးခြင်းအပေါ် စိုးရိမ်မှုများ ရှိနေပါသည်။ သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံများအား အသစ်အတိုင်း ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းသည် ငွေကုန်ကြေးကျများသည် ဖြစ်သော်လည်း အထူးသဖြင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးရာ တန်ဖိုးကို လျော့မတွက်သင့်ပေ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

• ပြည့်မီသော စနစ်တစ်ခု ရှိနေပါက ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် အများကောင်းကျိုးအတွက် မြို့ပြပတ်ဝန်းကျင်ကို ပုံသွင်းရာ၌ အစိုးရအာဏာပိုင်အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ရှင်များနှင့် ပြည်သူများ အားလုံးအတူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ပိုမို အားစိုက်ထုတ်ခြင်းဖြင့် မြို့တော်သည် လူထုနှင့် လာရောက်လည်ပတ်သူများအတွက် ပို၍ ရှုချင်စဖွယ် ဆွဲဆောင်ရာနေရာ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူလူထုအား ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးတွင် ပါဝင်လာစေရန် တိုက်တွန်းခြင်းဖြင့် ပြည်သူလူထုသည် ယင်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုမြို့တော်အပေါ်တွင် ပို၍ သတိမူမိလာပြီး လူထုအား အကျိုးပြုမည့် မြို့တော်တစ်ခု တည်ဆောက်ရေးတွင်လည်း ပို၍ ပါဝင်ပတ်သက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

• အမွေအနှစ် အဆောက်အအုံများသည် နောက်ထပ်ဖွံ့ဖြိုးလာမည့် အဓိကကျသောနယ်ပယ်တခု ဖြစ်သည့် ခရီးသွား လုပ်ငန်း အတွက် ထင်ရှားသော ဆွဲဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ မြို့တော်များ၏ အနှစ်သာရပုံစံကိုထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အစိုးရ၏ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု အရှိန် မြှင့်တင်ရန် EMCIAG မှ အကြံပြုထားပါသည်။ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များကို အပြုသဘောဆန်စွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်တတိယအဖွဲ့ အစည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂလိကအုပ်စုများသည်လည်း ပို၍ ပါဝင်လာကြမည် ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူအများက အမွေ အနှစ်နေရာများကိုထိန်းသိမ်းမှု တွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အစီအစဉ်များ ချမှတ်သကဲ့သို့ ပြည်သူများသည် လည်း ထိုအစီအစဉ်များမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ကျိန်းသေရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် အကြံပြုထားသော ဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

• သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းကိစ္စရပ်များအတွက် အများပြည်သူကို အကြံပေး၊ သတင်းပေး နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းခြင်း။

• နှစ်တစ်ရာကျော်သက်တမ်းရှိသောအဆောက်အအုံများထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အခွန်လျှော့ပေါ့ကောက်ခံခြင်းကဲ့သို့အမွေအ နှစ်အဆောက် အအုံများ ကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အားပေး တိုက်တွန်းသော ပဏာမခြေလှမ်းများ နှင့် စီမံကိန်းများ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း

• တတိယအုပ်စုဖြစ်သောအဖွဲ့အစည်းများပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အမွေအနှစ်အဆောက်အအုံများကို ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတိုးလာစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄ ။ ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံစေရေး အစီအစဉ်များ သတ်မှတ်ပြ ဋ္ဌာန်းခြင်း

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များ ပိုမိုကြီးမား ရှုပ်ထွေးလာသည်နှင့်အညီ အလုပ်သမားများနှင့် ဒေသခံနေထိုင်သူများ အတွက် ပိုမိုကြီးမားသောပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဘေးအန္တရာယ်များမှာ မလွှဲမရှောင်သာဖြစ်လာ နိုင်ပါသည်။

လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် မိမိသဘောဖြင့် မိမိဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း နှင့် အချိန်ဖြုန်းခြင်းဟု ဆောက်လုပ်ရေးနယ်ပယ်မှ ကုမ္ပဏီများမှတွေးတောထင်မှတ်လာနိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လေးစားလိုက်နာမှု မရှိသော အလေ့အကျင့်ထုံးစံများကို ပြောင်းလဲနိုင်ရန် အစိုးရအဆင့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးမှုများလည်းလိုအပ်နေပါ သည်။ အဆုံးသတ် တွင် အစိုးရသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များတွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများချမှတ် နိုင်မည့် ဥပဒေကြမ်းတစ်စောင် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီး ထိုဥပဒေကြမ်းသည် လုပ်ငန်းခွင်နယ်ပယ်တွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဟု EMCIAG မှ မျှော်လင့်မိပါသည်။

အရေးပါသောအချက်မှာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှုနှင့် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ယုံကြည်စိတ်ချ ရသောစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ မရှိခြင်းနှင့် အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဝန်ထမ်းများရှားပါးခြင်း ကဲ့သို့သော အရာများသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေး နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စတွင် အားနည်းစေနိုင်သော အလားအလာများရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်ထိုအချက်ကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် ထပ်မံဂရုပြု ဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

• အားဖြည့်ထားသောအစီအစဉ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်ဘေးကင်းလုံခြုံစေရေးကို သေချာစေ ရန်ဆောင်ရွက်ထား ခြင်းဖြင့် ဤလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေသော ကုမ္ပဏီများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော ပုံရိပ်ကောင်း များတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကူညီအားဖြည့်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေးစံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်ပလုပ်ငန်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဥပဒေသစ် အကောင်အထည်ဖော်နေစဉ်တစ်လျှောက်တွင် အစိုးရသည် လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းများ တည်ထောင်ပြီး ကျွမ်းကျင်လက်မှတ်ရ လုပ်ငန်းခွင်လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန် အားထုတ် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင်စည်းမျဉ်းကိုချမှတ်ခြင်းဖြင့် အစိုးရအပေါ် ဝန်ပိုနေခြင်းများကို လျော့ချနိုင်စေနိုင်ပါသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်အဆင့် သင်တန်းအစီအစဉ်တစ်ခုကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေး အစီအစဉ်များကို နိုင်ငံတော်အဆင့်အထိ တိုးတက် ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီသော ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင် လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်မှုများနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ပုံစံများ ဆောင်ရွက်ခြင်းများသည် လုပ်ငန်းခွင်အန္တရာယ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၅။ ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံရာတွင် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာခြင်း

ကန်ထရိုက်စာချုပ်ပါ စံသတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို ကြည့်ရှုဆုံးဖြတ်မည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် အခြား နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီများ ကဲ့သို့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးထောက်ပံ့နေသော အဖွဲ့အစည်းများ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခြင်း အလေ့အကျင့်ကို စတင်မိတ်ဆက် ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ပိုမို များပြားလာသော နယ်စပ်ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ရရှိနိုင်ရန်အတွက် တရားမျှတသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော၊ စည်းမျဉ်းနှင့်ညီသော စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာ၍ အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ကုန်ချောပစ္စည်းတစ်ခုရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌စီမံကိန်း များစွာသည် ကန်ထရိုက်စာချုပ်ပါ စံသတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များအတိုင်း စတင်ဆောင်ရွက်လာကြသော်လည်း စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သည့် အဆင့်များအတွင်းတွင် နိုင်ငံအဆင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် ဌာနများ သည် မကြာခင်ပင် ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခြင်း စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြပါသည်။

လေ့ကျင့်ပေးမှုများ ရှိနေသော်လည်း ထိုလေ့ကျင့်မှုများသည် များသောအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ဦးတည်ပါသည်။ EMCIAG အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးထောက်ပံ့နေသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များမှ အကျိုးအမြတ် အပြည့်အဝ ရရှိလိုသည်ဆိုပါက အစိုးရအေဂျင်စီများ၏ ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခြင်း အတတ်ပညာ ပိုမိုကျွမ်းကျင်လာမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ကန်ထရိုက်စာချုပ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စီမံခြင်းသည် တည်ဆောက်မည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ၏ အရည်အသွေးကို ပိုမိုမြင့်မားစေနိုင်ပါသည်။
- တရားမျှတသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော၊ စည်းမျဉ်းနှင့် ကိုက်ညီသော စာချုပ်များသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ကုမ္ပဏီများ ကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- စံသတ်မှတ်ထားသော စာချုပ်များသည် ကန်ထရိုက်တာ၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပိုင်ရှင်များအကြား ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များကို လည်း ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခြင်း တာဝန်များအတိုင်း ရှင်းလင်းစွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြန့်ကြာခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ခြေကို လျော့ချပေးနိုင်ပြီး စီမံကိန်းများကို အချိန်မီ ပြီးစီးစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များအားလုံးသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်အတွင်း တရားမျှတစွာ ယှဉ် ပြိုင်ခြင်းဆီသို့လဲ ဦးဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်ခြင်း
- အစိုးရလုပ်ငန်းများအားလုံးတွင် စံသတ်မှတ်ထားသော စာချုပ်သတ်မှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းလုပ်ကိုင်ခြင်း
- အစိုးရအရာရှိများအတွက် စွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း စီမံချက်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း
- တရားမျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော စာချုပ်သတ်မှတ်ချက်များကို ချမှတ်ပေးခြင်း တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အသိအမှတ်ပြုခြင်း

EuroCham Myanmar Construction and Infrastructure Advocacy Group

ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာ ဆန်းသစ်မှု

နိဒါန်း

တစ်ဖက်ကတော့ အခြေအနေများအောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အင်ဂျင်နီယာ ဂေဟစနစ်သည် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာ ပါသည်။ မကြာသေးမီ ကာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတကာစနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးမှု မရှိခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတွင်းမှိုဘိုင်း နည်းပညာကို တစ်ဟုန်တိုး အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ဆင်းမိကတ်များ၏ ဈေးနှုန်းများ အလွန်အမင်း ကျဆင်းသွားခြင်းသည် အင်ဂျင်နီယာနည်းပညာ သုံးခွင့်ရခြင်း တိုးတက်လာမှု၏ သာဓကတစ်ခုဖြစ်ပြီး မိုဘိုင်းဒေတာ သုံးစွဲမှုအပေါ်တွင်လည်း ပို၍ တတ်နိုင်သော အခြေအနေ ဖြစ်လာပါသည်။

ဆိုလိုသည်မှာမြန်မာနိုင်ငံသည်လူထုအကြားအင်ဂျင်နီယာအသိုက်ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်မှုများပြားလာပြီးတိုးတက်လာသော စီးပွားရေးတွင် တီထွင်မှုများနှင့် နည်းပညာအသစ်များ အသုံးပြုမှုများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သော ဈေးကွက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ကောင်းမွန်သော အင်ဂျင်နီယာ ဂေဟစနစ်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းလာမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေမည့် စိန်ခေါ်မှုပေါင်းများစွာ ရှိနေပါသေးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ထောင်စ ကုမ္ပဏီများနှင့် အင်ဂျင်နီယာ ကုမ္ပဏီများ ပိုမိုများပြားလာသည်နှင့်အညီ အင်ဂျင်နီယာနည်းပညာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ Advocacy Group ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းကို ၂၀၂၀ မတ်လတွင် EuroCham Myanmar Digital Initiative (EMDI) ဟူသော အမည်အသစ်ဖြင့် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ EMDI သည် အစိုးရသို့ အကောင်းဆုံးသော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသိပညာများ ကမ်းလှမ်းခြင်းဖြင့် အင်ဂျင်နီယာ အသွင်ပြောင်းလဲမှုကို အားပေးရန် အသေအချာ ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ဝက်ဘ်စာမျက်နှာ၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ် စီးပွားရေး အားလုံး ပါဝင်သော ပလက်ဖောင်းတစ်မျိုး ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် အချိန်အတော်များများကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ကုန်ဆုံးလာကြပြီး အင်ဂျင်နီယာအသိုက် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်မှု နိမ့်ကျနေသေးသည်နှင့်အညီ သတင်းအမှားများမှာလည်း မကြာခင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိပါသည်။ အနာဂတ်စီးပွားရေးအတွက် အသုံးဝင်နိုင်သော အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းတွင်တော့ အလွန်ပင် လိုအပ်နေပါသေးသည်။

ဤသို့ဆိုရာတွင် အစိုးရသည် မည်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်မှ ဆောင်ရွက်နေခြင်းမရှိဟု ပြောလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ Digital Economy Development Committee (DEDC) သည် နိုင်ငံ၏အင်ဂျင်နီယာစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် စည်းမျဉ်းဖြင့် ထိန်းညှိပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံ အင်ဂျင်နီယာ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထူးစီမံကိန်း (Myanmar Digital Economy Development Master Plan) မူကြမ်းကို ရေးဆွဲနေပါသည်။^၁ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော DEDC သည် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကို အင်ဂျင်နီယာစနစ်ပုံစံ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုစေရန် ဆက်သွယ်မှု၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းရည် တည်ဆောက်ခြင်း၊ အီလက်ထရွန်းနစ် အစိုးရ စနစ်ပုံစံ ကူးပြောင်းခြင်း၊ အင်ဂျင်နီယာပုံစံ ကူးပြောင်းပြီး ကုန်သွယ်ရေး အဆင့်တိုးခြင်း၊ ဆိုင်ဘာ လုံခြုံမှုနှင့် ဒေတာဆန်းသစ်တီထွင်မှုများအပေါ် အာရုံစိုက်နေပါသည်။ EMDI သည် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အားစိုက်ထုတ်နေမှုများကို အားပေးနေပြီး ထိုပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ကူညီရန်လည်း အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အင်တာနက် မျှတစွာ အသုံးပြုခွင့်ရခြင်း

ယခုခေတ် အခြေခံအဆောက်အအုံ၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အင်တာနက်၏ အရေးကြီးပုံကို အလေးပေး မဖော်ပြချက်ကို မဖြစ်နိုင်ပေ။ အင်တာနက် အသုံးပြုသူများနှင့် နေ့စဉ် လုပ်ငန်းတာဝန်များအတွက် အင်တာနက် အသုံးပြုမှုများသည် တိုးများလာပါသည်။ အဝေးမှ သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာ ဝေမျှခြင်းတို့အတွက် အင်တာနက်သည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

သမရိုးကျ လူထုဆက်သွယ်ရေး မီဒီယာများမှ အင်တာနက် အသုံးပြုမှုသို့ ကူးပြောင်းလာခြင်းသည် ပြဿနာအချို့နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ အင်တာနက်အပေါ် ပို၍ အားထားလာကြခြင်းကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူများ အင်တာနက် သာတူညီမျှစွာ အသုံးပြုခွင့်ရစေရန် ပြုလုပ်ပေးရမည့် တာဝန်ဝတ္တရား ရှိလာပါသည်။

ပြည်သူများအနေဖြင့် အသိအမြင်ရှိသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လာသည်နှင့်အညီ အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ လွတ်လပ်သော သတင်းစီးဆင်းမှုသည် ကောင်းမွန်သော ဒီမိုကရေစီ စနစ်တစ်ခု၏ အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု

၁ သီဟကိုကို (၂၀၁၈၊ ဇန်နဝါရီ ၁၉)။ အင်ဂျင်နီယာစီးပွားရေး အထူးစီမံကိန်းကို မြန်မာနိုင်ငံက မူကြမ်းရေးဆွဲ၊ မြန်မာတိုင်းမိစ်၊ <https://www.mmtimes.com/news/myanmar-drafts-digital-economy-master-plan.html> ရလှပါသည်။

ဖြစ်လာပါသည်။ ထို့အပြင် ဘဏ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အီလက်ထရွန်နစ် စီးပွားရေးနှင့် ဆိုင်သော၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ဆိုင်သော app တို့သည် နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင် အရေးကြီးလာသည်နှင့်အညီ အင်တာနက်ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြတ်တောက်ခြင်းသည် သိသာသော၊ သက်ရောက်မှုများသော အကျိုးဆက်များ ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အင်တာနက်ကို အမြတ်အတောက်မရှိ သုံးစွဲနိုင်ရေးသည် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူ အများအပြား၏ အခြေခံ မျှော်လင့်ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အလျဉ်မပြတ် သုံးစွဲနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ပါက သေချာသော အကျိုးအမြတ်များ ရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို လွတ်လပ်စွာ စီးဆင်းခွင့်ပြုခြင်းသည်လည်း နိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းကို အထောက်အပံ့ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EMDI အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- အင်တာနက်အား ကန့်သတ်ရန် သို့မဟုတ် ပိတ်ချထားရန် ကြံစည်အားထုတ်မှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်နှင့်
- အင်တာနက် သုံးစွဲခြင်းအား တတ်နိုင်၍ ယုံကြည်စိတ်ချရသော အခြေအနေဖြစ်စေရန် အင်တာနက်အခြေခံ အဆောက် အအုံအား တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ဒေတာအတွင်းရေး လုံခြုံမှုရှိစေခြင်း

ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများသည် အွန်လိုင်းပေါ်သို့ ပိုမိုရောက်ရှိလာသည်နှင့်အညီ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း ပိုမို စုဆောင်းမိသကဲ့သို့ ဖြစ်လာပါသည်။ အွန်လိုင်း ဘဏ်ဝန်ဆောင် မှုများနှင့်အီလက်ထရွန်နစ်စီးပွားရေးများတိုးတက်လာသဖြင့် ဤဦးတည်ရာသည် ဆက်၍သာဖြစ်ပေါ်နေမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤသတင်းအချက်အလက်များကို ကာကွယ်ပေးမည့် သင့်လျော်သော ဥပဒေပြု မူဘောင်တစ်ခုမှာလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေသေးသည်။

EMDI အနေဖြင့် ယုတ်ညံ့သော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းသိမ်းထားခြင်းအား ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက်ပြီး လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအနေဖြင့် ၎င်း တို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ သတင်းအချက်အလက်များအား မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် ကိုယ်စားလှယ် လုပ်ငန်းကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာ ရှိသင့်သည်ဟု ယုံကြည်နေပါသည်။

ယုတ်ညံ့သော ရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် အသာစီးရအောင် လုပ်လာနိုင်ခြေရှိသော သာဓကတစ်ခုမှာ အသစ်ဝယ်ယူထားသော ဆင်းမ်ကတ်တစ်ခု မှတ်ပုံတင်လိုသူများအနေဖြင့် လက်တွေ့ရာများနှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များစွာ ပေးရန်လိုအပ်သည့် database ကို တည်ဆောက်ရန် အစိုးရ၏ မကြာသေးမီက တောင်းဆိုမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။ EMDI အနေဖြင့် ဝယ်ယူသူများထံမှ အချက်အလက်အချို့ကို တောင်းခံရန် လိုအပ်သည်ကို အသိအမှတ်ပြုသော်လည်း သတင်းအချက်အလက်များကို အကျယ်တပြည့် စုဆောင်းခြင်းမှာမူ ပြဿနာ ဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသော လိုအပ်ချက်များသည် မှတ်ပုံတင်ထားသော သို့မဟုတ် ကြို၍ မှတ်ပုံတင်ထားသော SIM ကတ်များ ရောင်းချသော မှောင်ခိုဈေးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာစေရန် အားပေးသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ယုံကြည်မှုရှိပြီး ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးပေးခြင်းသည် လူအများအား အင်ဂျစ်တယ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ပို၍ ရွေးချယ်သုံးစွဲကြရန် အားပေးရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ အင်ဂျစ်တယ် ဂေဟစနစ်၏ အလုံးစုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် နီးနွယ်နေသော အကျိုးအမြတ်များအားလုံးကို ထောက်ပံ့ပေးပါလိမ့်မည်။

အကြံပြုချက်များ

EMDI အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- အဓိက အဖွဲ့များ၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် အနီးကပ် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများအတွက် ဒေတာ ကာကွယ်စောင့် ရှောက်ရေး ဥပဒေများနှင့် တရားဝင် အကာအကွယ်များကို ဥပဒေပြု ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့်

- ဆက်သွယ်ရေး စောင့်ကြည့် ဥပဒေများကို စည်းမျဉ်းဖြင့် ထိန်းညှိရန်နှင့် ဒေတာနှင့်သက်ဆိုင်ရာစည်းကမ်း ချိုးဖောက်မှုများ ရှိခဲ့လျှင် သတင်းပို့ရန် လိုအပ်သည့်အကြောင်း အပါအဝင် ဒေတာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဥပဒေပြု မဟာဗျူဟာ တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ အင်ဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ လိမ်လည်မှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အီလက်ထရွန်နစ် စီးပွားရေး အများစုကို တရားဝင်မဟုတ်သော၊ စည်းမျဉ်းဖြင့် ထိန်းထားခြင်းမရှိသော လမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် Facebook ပေါ်တွင် လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ Facebook အား ဥပဒေအရတရားမဝင်သော အွန်လိုင်းဈေးဆိုင်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများအနေဖြင့် ဆက်လက်အသုံးပြုနေကြခြင်းသည် အင်ဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ လိမ်လည်မှုများ ဖြစ်နွှန်းကို တက်စေခဲ့ပါသည်။ အင်ဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ လိမ်လည်မှုများတွင် ယုံမှားလွယ်စေသော ကြော်ငြာများနှင့်မျှော်မှန်းသ ည့်အတိုင်း စံမမှီသော ပစ္စည်းများကို ငွေပြန်အမ်းခြင်း၊ ပြန်လဲပေးခြင်းများ မပြုလုပ်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ တရားဝင်မဟုတ် သော အီလက်ထရွန်နစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လက်လီဖြန့်ချိသူများ ပေါများလာခြင်းသည် တစ်နည်းအားဖြင့် အစိုးရသည် ရရှိနိုင်သော အခွန်ဝင်ငွေများကို လက်လွတ်ဆုံးရှုံးနေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေများသည် ဝယ်ယူသူများ၏ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းဖြင့် ကိုင်တွယ်မှု ပြုလုပ်သူများအား အခက်အခဲများ ပိုမိုတွေ့ ဖြေပြီးလက်လီဖြန့်ချိသူ များအနေဖြင့်လည်း တရားမဝင်သော ထုတ်ကုန်များ ကုန်သွယ်မှုကို လွယ်ကူချောမောအောင် လုပ်ဆောင်လာနိုင်စေပါသည်။

ဝယ်ယူသူများအနေဖြင့် အင်ဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ လိမ်လည်ခံရသူများ ဖြစ်လာပါက လျော်ကြေး သို့မဟုတ် ကုစားမှုများ ပြန်လည်ရယူနိုင်သော နည်းလမ်းများ ရှိနေလင့်ကစား အများစုသည် ထိုသို့ လျော်ကြေးပြန်လည်ရယူရန် မည်သို့ချဉ်းကပ်ရ မည်ကို မသိကြပေ။

ရလဒ်အနေဖြင့် တရားမဝင် လက်လီဖြန့်ချိသူများက လူပုံအလယ် အလုပ်လည်ပတ်လာနိုင်၍ ဝယ်ယူသူများမှာမူ အီလက်ထရွန်နစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဝယ်ယူရန် တွန့်ဆုတ်လာကြပြီး အမှန်အတိုင်း လုပ်ဆောင်နေသူတို့အား နစ်နာစေသော အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဝယ်ယူသူများ၏ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက် နိုင်ခြင်းသည် အင်ဂျစ်တယ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ထုတ်ကုန် အများအပြားကို ရွေးချယ်လာစေရန် အားပေးမှုတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာစေလိမ့်မည်။ အွန်လိုင်း လက်လီဖြန့်ချိသူများအား တရားဝင် ဈေးကွက်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ပါက အခွန်ဝင်ငွေများလည်း တိုးလာလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EMDI အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- စားသုံးသူ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး မူဝါဒများ ပွင့်လင်းမြင်သာ၊ နားလည်ရန်လွယ်ပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်လာစေရန် တိုးတက်ကောင်းမွန် အားကောင်းလာစေခြင်း

- လက်လီဖြန့်ချိသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ဝယ်ယူသူများ၏ မျှော်မှန်းချက်များကို သိလာနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ခြင်း

- လက်ရှိ စားသုံးသူဥပဒေများ၊ စားသုံးဝယ်ယူသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် မကျေနပ်ချက်ကို မည်သို့ တိုင်ကြားရသည်တို့ကို ပိုမိုသိလာကြစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း

- အွန်လိုင်း လက်လီဖြန့်ချိသူများအား မှတ်ပုံတင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု တည်ဆောက်ပြီး အာဏာတည်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု

တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသော ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု မရှိဘဲ အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ လက်ရှိ ဒေတာသုံးစွဲမှု စာရင်းဇယားများအရ အင်တာနက် အသုံးပြုမှုအား ဆိုရှယ်မီဒီယာများ (အထူးသဖြင့် Facebook)၊ က ကြီးစိုးနေပြီး အခြား အသုံးဝင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို နားလည်နိုင်စွမ်းတွင် ချို့တဲ့လျက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။ ဆန်းစစ်ဝေဖန် တွေးခေါ်နိုင်စွမ်းများ နည်းကြပြီး ဆိုရှယ်မီဒီယာများအပေါ် မှီခိုအားထားလာကြသဖြင့် လူများသည် အမုန်းစကားများ၊ သတင်းအမှားများနှင့် clickbait များကို ယုံလွယ်လာကြပြီး လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့စေလာကြပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံရှိလူများ အသုံးပြုနေကြသော ဝက်ဘ်စာမျက်နှာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကျယ်ပြန့်လာစေ ရန် အပိုင်း၌မူ တိုးတက်မှု အနည်းငယ် ရှိလာပြီဖြစ်ပါသည်။

ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ လုပ်ငန်းရှင်များ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာ ဒီဂျစ်တယ်အလုပ်သမားအင်အား၏ ကျွမ်းကျင်မှုချို့တဲ့နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာ တတ်မြောက်သူ တို့ကို ရရှိရန် ခက်ခဲပြီး များစွာအကုန်အကျခံ ငှားရမ်းထားရကာသင်တန်းပေး ရန်လည်း အချိန်များစွာ ပေးရပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ထမ်းများအတွက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း လျော့ကျစေပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ခေါ်ယူခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပိုင် ကဏ္ဍနှစ်မျိုးစလုံးတွင် ဒီဂျစ်တယ်ဝန် ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုသည် နှေးကွေးလျက်ရှိပြီး ပြည်တွင်းဝန်ဆောင်မှုအချို့၏ အရည်အသွေးသည် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို မမီနိုင်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ပညာရေးမူဝါဒတွင် ဒီဂျစ်တယ်ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့်ကဏ္ဍ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ICT သင်ရိုးညွှန်းတမ်းရေးဆွဲ ဖန်တီးခြင်း နှင့် ပညာရေး မူဝါဒဖန်တီးသူများ၊ ဆရာ ဆရာမ များနှင့် သင်ကြားပို့ချသူများ၏ ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်စီးပွားရေး၏ မလ္လာင်ကို ခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ပညာရေးမူဝါဒတွင် ဒီဂျစ်တယ်ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့်ကဏ္ဍ ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ICT သင်ရိုးညွှန်းတမ်းရေးဆွဲ တွင် နောက်ဆက်တွဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းများသည် ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်ပြီး ပညာရေး မူဝါဒရေးဆွဲသူများ၊ ဆရာ ဆရာမများ၊ သင်ကြားပို့ချသူများ၏ ဒီဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းများကို တိုးတက်လာစေကာ တစ်ဆက်တည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေးကိုပါ အားကောင်းလာစေပါလိမ့်မည်။

ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု အဆင့်အတန်းကို စုပေါင်းမြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်မှုလိုအပ်ချက် ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် နှုတ်တိုက်သင်ယူမှုနေရာတွင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိသော အတွေးအခေါ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်လက်တွေ့သင်ယူမှုဖြင့် ပညာရေးသင်ကြားပို့ချမှုကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အသုံးပြုနိုင်သော ICT အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိကျောင်း များနှင့် တက္ကသိုလ်များအား ဆက်ကြောင်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများပြု လုပ်ရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

ထိုးထွင်းတိထွင်းတွေးခေါ်နိုင်စွမ်းနှင့်မိမိကိုယ်တိုင်လက်တွေ့ သင်ယူမှုများကို နှိုးဆွပေးခြင်းဖြင့်ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု တိုးတက်စေခြင်းသည် ပြည်သူလူထု၏ ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးပြီး စီးပွားရေး အားကောင်းလာစေကာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်နှင့် တန်းတူကစားနိုင်ရန် ဖန်တီးပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အကြံပြုချက်များ

EMDI အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများမှစ၍ အစိုးရဝန်ထမ်းများအားလုံးကို ဒီဂျစ်တယ်ပညာ သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် ခေတ်မီ ICT ပညာနှင့် ရင်းနှီးတတ်ကျွမ်းစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ပညာရေးမူဝါဒ ရေးဆွဲသူများ၊ ကျောင်းဆရာ ဆရာမများနှင့် သင်ကြားပို့ ချသူများကို လေ့ကျင့် ပေးရန်အတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- ကျောင်းသားဗဟိုပြု သင်ကြားရေး၊ ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုနှင့် သိပ္ပံ၊ နည်းပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာပညာနှင့် သင်္ချာပညာရပ် (STEM) တို့အား အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းခြင်း။

• ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် ကွန်ပျူတာ ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့် ဒီဂျစ်တယ်အတွေးအခေါ် (အင်တာနက်ကို အကျိုးရှိစွာအသုံးပြုခြင်း၊ အမုန်းစကားများ ရှောင် ရှားနိုင်ခြင်း နှင့် သတင်းအမှား များကိုရှာဖွေသိရှိခြင်း) တို့ကို ထည့်သွင်းခြင်း။ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး အတွက် ပြင်ဆင်ရာတွင် အထက်တန်း ကျောင်းသားများ အား Scratch သို့မဟုတ် အခြားသော အခြေခံပရိုဂရမ်ရေးဆွဲ နည်းကို သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်သည့် ဆော့ဖ်ဝဲလ်များကို အသုံးပြုကာ အခြေခံ ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲနည်း ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးသင့်သည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ထိရောက်သော အကောင်အထည်ဖော်မှုများ အောင်မြင်စေရန်အတွက် သင့်လျော်သည့် လုပ်ငန်းသက်ဆိုင်သူများနှင့် မိတ်ဖက်ထား ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

• တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ အားလုံးတွင် အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှုရှိသော ပစ္စည်းများ၊ လည်ပတ်သုံးစွဲလျက် ရှိသည့် ICT လေ့ ကျင့်ရေးခန်းမများ၊ မြန်နှုန်းမြင့် ဖိုင်းဘာအင်တာနက်များ တပ်ဆင်ထားခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများ သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းတွင် ထိထိ ရောက်ရောက် ရှာဖွေကြစေရန် လေ့ကျင့်ပေးရန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် အွန်လိုင်း သုတေသန ပြုလုပ် နည်းများကို ထည့်သွင်းပေးထားခြင်း။ ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ်များသည် ခေတ်သစ်ကွန်ရက်၊ မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်းကို ဦးတည်ချက်ထားသော ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲခြင်း ကဲ့သို့သော ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံပရိုဂရမ်များနှင့် ဒီဇိုင်းအတွေးအခေါ် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အားပေးဆောင်ရွက်သင့် သည်။ ထို့အပြင် သင်ရိုးများ၏ အရည်အသွေးနှင့် အကြောင်း အရာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက်အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များနှင့် ကုမ္ပဏီများနှင့်အတူ မိတ်ဖက်မှုပြုလုပ် ရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ ထို့အပြင် ကျောင်းသားများ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရေး အဆင်သင့်ဖြစ်စေနိုင်ရန်အတွက်ကွန်ပျူတာဘွဲ့ သင်ရိုး များတွင် ကွန်ပျူတာသိပ္ပံ အလုပ်သင်အစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွေး အကြံရယူသည့် အစီအစဉ်များ ကို ထည့်သွင်းသင့် သည်။

• ကျောင်း သို့မဟုတ် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သွားပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသားများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု ပညာအရည်အချင်းများကို တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ရှိ ကျောင်းများနှင့် သင်ကြားရေးစင်တာများတွင် သင်ယူနိုင်ရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်း။ အလုပ်အကိုင်အရည်အသွေးများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရသည်ဖွင့်လှစ်ထားပြီးသော ကွန်ပျူတာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး စင်တာများနှင့် မိတ်ဖက်ပြုရန်အတွက်လည်း စဉ်းစားသင့်သည်။ တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ် များကို မလိုလားသည့် နိုင်ငံသားများနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရအနေဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုသင်ကြား ရေးစင်တာများ တည်ဆောက်မှုကို အားပေးကာ မက်လုံးပေး သင်ကြားစေသင့်သည်။

အသိအမှတ်ပြုခြင်း

EuroCham Myanmar Digital Initiative

2 Roache B (၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီ ၁၆)။ စီးပွားရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ Facebook လွှမ်းမိုးမှုသည် အဘယ်နည်း။ Frontier Myanmar [https:// frontiermyanmar.net/en/what-myanmars-facebook-supremacy-means-for-business](https://frontiermyanmar.net/en/what-myanmars-facebook-supremacy-means-for-business) မှ ရယူပါသည်။

စွမ်းအင်

နိဒါန်း

စွမ်းအင်သုံးစွဲနိုင်မှု အခြေအနေသည် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိ စေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ နှင့် ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များ အများအပြား ရှိပါသည်။ အဆိုပါ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ ပေါင်းစပ် တည်ရှိနေမှုသည် နိုင်ငံတော်၏ စွမ်းအင် အလားအလာကောင်းများကို ရေရှည်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေကာ မျှော်လင့်ချက်ကောင်းများ ပေးစွမ်းစေပါသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်အရင်း အမြစ်များမှာ ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် များစွာ ကျန်ရှိနေပြီး ယနေ့အချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်မှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံများတွင် ပါဝင်လျက် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါကိစ္စရပ်ကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတော် လျှပ်စစ် ဓာတ်အားရရှိရေးစီမံချက်(NEP) ဖြစ်သည့် ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ရည်မှန်းချက်အား အလေးအနက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးကပင် ခက်ခဲသည့်အပြင် တိုးမြှင့်လာသော တောင်းဆိုချက်များအတိုင်း ဖြည့်ဆည်းရန်မှာ ပို၍ပင် ခက်ခဲလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောင်ဆယ်စုနှစ်အတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် လုံလောက်စေမည့် စွမ်းအင် အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ရည်မှန်းချက်မှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်မှု သိသိသာသာ တိုးတက်လာရန် လိုအပ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူနေအိမ်နှင့် စက်မှုစွမ်းအင် တောင်းဆိုချက်များ လျှင်မြန်စွာ ကြီးထွားလာသော အခြေအနေတွင် ပို၍ပင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နေသယောင် ရှိပါသည်။ လက်ရှိအစိုးရသည် ဤစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် အရေးကြီးသည့် ပဏာမခြေလှမ်းများ လှမ်းနေပြီးဖြစ်သော်လည်း NEP ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်လိုအပ်မှုများကို ရေရှည်အတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် နည်းလမ်းဖြင့် အချိန်မီ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် များစွာလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ထိုရောက်ရှိသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို အလျင်အမြန် အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပြီး လာမည့်နှစ်များတွင် ကြီးမားသော လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လမ်းကြောင်းကိုလည်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် NEP ကို ရရှိနိုင်ရန်မှာ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ လိုအပ်သည်နှင့်အညီ ကောင်းမွန်သည့် အပြုသဘောဆောင်သော ကြီးပမ်းမှုများ ဆက်လက်တည်ရှိပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (FDI) ထပ်မံဝင်ရောက်ခြင်းကို အားပေးသည့် ဥပဒေရေးရာနှင့် ဘဏ္ဍရေး မူဘောင်တစ်ခုကို ချမှတ်သင့်ပါသည်။ လာမည့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပမည့် နိုင်ငံတော်ရွေးကောက်ပွဲများကို အကြောင်းပြု၍ တိုင်းပြည်၏ စွမ်းအင်စိန်ခေါ်မှုကို မည်သို့ အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းမည့်အပေါ် ပွင့်လင်းစွာ ဆွေးနွေးသွားကြရန် အလွန် အရေးကြီးလှပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် EuroCham Myanmar Energy Advocacy Group (EAG) သည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် အပြန်အလှန် အကျိုးရှိပြီး အပြုသဘောဆောင်သော ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ EAG သည် ကတိကဝတ် အနေဖြင့် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ယခုထက် ပိုမိုပိုမိုပေးရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားများ ၎င်းတို့ ရသင့်ရထိုက်သည့် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေရန်အတွက် ကူညီပေးရန် အမြဲအဆင်သင့်ရှိပါသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက် EAG သည် အစိုးရမှ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သင့်သော အဓိက ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ EAG သည် ၂၀၂၀ ခုနှစ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဤပြဿနာရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရအဖွဲ့၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ထိတွေ့ ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်သွားကြရန် မျှော်လင့်နေပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်မဟာစီမံကိန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို ညှိညှိနင်းနင်း အမျှအမြင်ရှိရှိ နည်းလမ်းဖြင့် တည်ဆောက်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) နှင့် အတူတကွ နိုင်ငံတော် စွမ်းအင်မဟာစီမံကိန်းတစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး အများပြည်သူ သိရှိနိုင်စေရန် ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ဤမဟာစီမံကိန်းသည် စွမ်းအင်အခြေခံအဆောက်အအုံများ အရည်အသွေးရှိပြီး ရေရှည်တည်တံ့စေရန်အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး စွမ်းအင်စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုများဆီသို့ ဘက်စုံချဉ်းကပ်နည်းများဖြင့် ဦးတည်သွားသင့်ပါသည်။ မဟာစီမံကိန်းသည် ၎င်းတို့၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုများအတွက် ရှင်းလင်းသော အချိန်ဇယားတစ်ခုနှင့်အတူ ၁၀၀% လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ရရှိနိုင်ရန် လိုအပ်သော အဆင့်များစွာနှင့် စီမံကိန်းများအတွက် လမ်းပြမြေပုံတစ်ခု ရေးဆွဲထားသင့်ပါသည်။ အသွင်ကူးပြောင်း စွမ်းအင် ပတ်ဝန်းကျင်သည် အချိန်နှင့်အမျှ ကြီးထွားပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အညီ အဆင့်တစ်ခုချင်းဆီတိုင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး အကောင်းဆုံးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ပြုနိုင်ရန် မဟာစီမံကိန်းသည် ညွှန်ကြားချက်များ ချမှတ်နေမည့်အစား ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် အခြေခံ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ၎င်းသည် နည်းပညာ၊ စီးပွားဖြစ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး ရှုထောင့်များနှင့်

ပတ်သက်၍လည်း အချိန်ဇယားနှင့် လှုပ်ရှားမှုများ အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ဆောင်နိုင်စေသင့်ပါသည်။ မဟာစီမံကိန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် ရှိပြီးသား ပိုင်ဆိုင်မှုများကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုပြီး ရရှိနိုင်လောက်သော စွမ်းအင်ထိရောက်ရေး ရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်သင့်ပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ မဟာစီမံကိန်းကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဤနည်းမှတစ်ဆင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ပယ်အတွင်းမှ ကျွမ်းကျင်သူများက စိစစ်ထားသော ရှင်းလင်းစွာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စီမံချက်တစ်ခုဖြင့်သာလျှင် တာရှည်ခံသော စွမ်းအင်အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ခု တည်ဆောက်ပြီး ကွဲပြားခြားနားသည့် စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များကို ထိထိရောက်ရောက် ပေါင်းစည်းနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

EAG အနေဖြင့် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) သည် အများပြည်သူ သိစေရန် မကြေညာခင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ထံမှ အတည်ပြုချက်ကို စောင့်ဆိုင်းနေရသော မဟာစီမံကိန်းတစ်ခုကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အပြီးသတ်ခဲ့သည်ကို သိရှိရသည့်အတွက် ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ အဆိုပါကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ EAG သည် စီမံကိန်း ပြင်ဆင်နေချိန်နှင့် ဥပဒေပြု ပြန်လည်သုံးသပ်နေချိန်တွင် သက်ဆိုင်သူများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို တိုက်တွန်းအားပေးနေပါသည်။ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ ပြည်သူ့ကဏ္ဍ နှစ်ခုစလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များအကုန် ပါဝင်မှသာ နောက်ဆုံးစီမံကိန်း၏ အရည်အသွေးကောင်းစေရန် သေချာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

မဟာဗျူဟာ ရေရှည်စီမံကိန်းတစ်ခုသည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအား အနီးကပ်နှင့် ဝေးကွာသော အနာဂတ်တွင် ဖြစ်လာနိုင်သော စီးပွားရေး အခွင့်အရေးများကို ဖော်ထုတ်နိုင်စေမည့် ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်းနှင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်းတို့ကို ဖန်တီးနိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းအစီအစဉ် ရေးဆွဲနိုင်စွမ်း ရှိခြင်းသည် စွမ်းအင် ကဏ္ဍအား နိုင်ငံခြားမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် စွမ်းအင်စီမံကိန်းများအတွက် နာမည်ရှိသော ကုမ္ပဏီများထံမှ လေလံများ ပိုမိုမျှော်လင့်လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရေရှည်စီမံချက်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ငွေရေးကြေးရေးအရ သာမက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာများအထိ ရေရှည်တည်တံ့လာနိုင်စေပြီး အရေးပေါ် လျှပ်စစ်စီမံကိန်းများအပေါ် မှီခိုနေရခြင်းကို လျော့ချနိုင်ကာ ရေရှည်တည်တံ့မည့် စီမံကိန်းများအပေါ် ပိုမို အာရုံစိုက်လာကြစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

မဟာစီမံကိန်းသည် ကွဲပြားခြားနားသော အစိုးရဌာနများအား ၎င်းတို့၏ ပါဝင်မှုများအပေါ်လည်း မျှော်မှန်းထားပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကွဲပြားခြားနားသော အစိုးရဌာနများအကြား ပိုမို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လာမှုများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့များအကြား ပိုမိုချောမွေ့သော အပြန်အလှန် အကျိုးပြုမှုများကို ပံ့ပိုးပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဤစီမံကိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးတစ်ခုဆီသို့ အကူးအပြောင်းတွင် အရေးကြီးသော အထောက်အကူပြုမှုတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရင်း စွမ်းအင်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အစိုးရနှင့် ပါဝင်သော ပုဂ္ဂလိက သက်ဆိုင်သူများ နှစ်ဖက်စလုံး၏ တာဝန်ခံမှုတို့ကို အထောက်အကူ ပြုစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

EAG သည် အစိုးရအား ကျွမ်းကျင်သူများ၊ သက်ဆိုင်သူများမှ စိစစ်ထားသော အလုံးစုံပါဝင်သည့် စွမ်းအင်မဟာစီမံကိန်း တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရန် အကြံပြုထားပါသည်။ ရှင်းလင်းသော အချိန်ဇယားတစ်ခု၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ပြုလုပ်ရန်စံများနှင့် စီမံကိန်းစာရင်းများသည် ပါဝင်သောသက် ဆိုင်သူများအားလုံးအတွက် ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတို့ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး စွမ်းအင် စီမံကိန်းတို့၏အရည်အသွေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့ကို သေချာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သည့် စွမ်းအင်အရောအနှော

မြန်မာနိုင်ငံသည် မျှတသော ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပေါင်းစပ်မှု၊ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးဖြေရှင်းချက်များအတွက် မှန်ကန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေတို့ဖြင့် စွမ်းအင်အရင်းအမြစ် မြောက်မြားစွာဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကောင်းချီးပေးထားခြင်း ခံထားရပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ထိရောက်သော ကာဗွန်အထွက်နည်းသည့် စွမ်းအင်စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လောင်စာဖြည့်ရန် ထူးခြားသော အခွင့်အရေးများ ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ EU ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် အတူ EAG သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလတွင် အောက်လွှတ်တော် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်) မှ အတည်ပြုထားသည့်ကျောက် မီးသွေးအခြေခံ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အချိုးအဆကို မျက်နှာသာပေးထားသော အဆိုပြုချက်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသည် ရေတိုတွင် (အခွန်အနည်းငယ်သာ ပေးဆောင်ရသောကြောင့်) စီးပွားရေးအရ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဟန် ရှိနေသော်လည်း ကျောက်မီးသွေးသည် မည်မျှပင် သန့်စင်ထားသည် ဆိုသော်လည်း ရေရှည်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်အတွက်ရော ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအတွက်ပါ ပြင်းထန်သော အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သည့် ညစ်ညမ်း ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း လောင်စာ ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကျောက်မီးသွေး စီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း သည် မြင့်တက်လာသော လျှပ်စစ်လိုအပ်ချက်များကို အခြား စွမ်းအင် ဖြေရှင်းနည်းများထက် ပိုမိုလျင်မြန်စွာဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) မှ ကြားသိရသည့် အားရစရာ အချက်တစ်ချက်မှာဖြင့် ကျောက်မီးသွေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်အရောတွင် ပါဝင်နေသော်လည်း လက်ရှိအစိုးရသည် စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ (အရည်ကျိုသန့်စင်ထားသော သဘာဝဓာတ်ငွေ့ (LNG) အပါအဝင်) နှင့် ရေအားလျှပ်စစ်တို့အပေါ် အာရုံစိုက်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်နေပြီး ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်တို့ကို စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းတို့ကို ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရန် ခိုင်မာသော ကတိကဝတ်ပြုထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ အပြုသဘောဆောင်သော လုပ်ငန်းစဉ်ကို နောက် အစိုးရလည်း ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သင့်ပြီး တရားဝင် ဖြစ်စေသင့်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

ပြည်တွင်းထွက် အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုခြင်း၊ ဒဏ်ခံနိုင်သည့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသော စွမ်းအင်စနစ်တစ်ခုကိုအသေအချာ ရှိစေရင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေနိုင်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ကြိုဆိုခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် ရေရှည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်နိုင်ပြီး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပိုမိုထောက်ပံ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၏ ဒဏ်ခံ ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်လွယ်သည်ကို သိသည်နှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ၊ နိုင်ငံထွက် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များနှင့် LNG တို့အပေါ် ပိုမိုမှီခိုလာမှုတို့သည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေအားလျှပ်စစ်၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ဌာနေထွက် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များသည် ဖြည့်စွက်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင် စေမည့်အပြင် စုပေါင်း ညှိနှိုင်းအသုံးပြုမှုမှ အကျိုးရလဒ်များ ပိုမိုရလာစေရန် အလားအလာလည်း ရှိစေလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုံလောက်သော ရေအားလျှပ်စစ် အလားအလာသည် ကြာမြင့်စွာကတည်းက သက်သေပြထားပြီးဖြစ်သော အလားအလာရှိရာ၌သာမက ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအတွက်ပါ အားထားယုံကြည်လောက်သည့် စွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အားထုတ်မှုများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ဖြေရှင်းချက်တစ်ခု ဖြစ်သော စွမ်းအင်နည်းပညာ တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြီးမားသော အလားအလာရှိသည့် နေရောင်ခြည်သုံးစွမ်းအင်ကို အမြန်ဆုံးနှင့် အသက်သာဆုံးသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်း နည်းလမ်းအဖြစ် ဦးစားပေးသင့်ပါသည်။ ၎င်းသည် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်မှုများ လျော့ကျသွားနိုင်သည့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင်လည်း အလွန်ပင် အကျိုးပြုနိုင်ပါသည်။

EAG သည် အစိုးရအား အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်း ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ အပေါ်မှီခိုနိုင်သော စီးပွားရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော စွမ်းအင် ပေါင်းစပ်မှုတစ်ခုသို့ ဦးတည်စေရန်

- ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုမပြုလုပ်ရသေးသော အလားအလာရှိသည့် ရေအားလျှပ်စစ်များကို ဖော်ထုတ်ရန်ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ အရင်းအမြစ်များကိုမူလရှိအတိုင်းထားရှိရန်နှင့်ရှာဖွေထုတ်ဖော်ရန် နှင့်

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြီးမားသော နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်အလားအလာကို အသုံးပြုရန်နှင့် စွမ်းအင် ရောနှောမှုတွင် နေရောင်ခြည်နှင့် လေစွမ်းအင်အမျိုးအစားများ ပါဝင်နိုင်မည့် ဖြေရှင်းနည်းများ မြှင့်တင်ရန်

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်း။

စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ

မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု မြှင့်တင်နိုင်ရန် သဘာဝဓါတ်ငွေ့နှင့် ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များကို အချိုးညီမျှစေရန် ဆောင်ရွက်ရင်း ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှု အနည်းဆုံး စွမ်းအင်စနစ်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင် သည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိနိုင်ငံ အခြေအနေသည် အဆိုပါဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်သော စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ရှားပါးလျက်ရှိနေပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးသုံး ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော လူဦးရေသည် ၅၀% လောက်သာရှိပြီး ခေတ်မီ စွမ်းအင်ဖြေရှင်းနည်းများကို လက်လှမ်းမမီမှုကြောင့် အိမ်ထောင်စုများသည် ဒီဇယ်နှင့် ဇီဝလောင်စာ ကဲ့သို့သော အရည်အသွေးညံ့ပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်၊ အန္တရာယ်များသည့် အခြားလောင်စာများအပေါ် မှီခိုနေရပါသည်။ EAG အနေဖြင့် စွမ်းအင် အခြေခံအဆောက်အအုံ၏ အောက်ဖော်ပြပါ အပိုင်းများတွင် ဦးစားပေးအနေဖြင့် အရေးတကြီး လုပ်ဆောင်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရန် စဉ်းစားနေပါသည်။

ပထမဆုံးအနေဖြင့် သက်တမ်း ကြာမြင့်ပြီး သတ်မှတ်ဝန်အား (load) ထက် ပမာဏများစွာ ပိုလွှတ်နေသည့် မဟာဓာတ်အားလှိုင်းကွန်ရက်အား ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း ၏ လက်ရှိဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေကြောင့် လျှပ်စစ်လိုင်းများတွင် ဓာတ်အားပျောက်ဆုံးမှု (power line losses) များ ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များအား ရံဖန်ရံခါ ပေါင်းစပ်သုံးစွဲရန်မှာ စိန်ခေါ်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာနေပါသည်။ စွမ်းအင်စနစ်တစ်ခုလုံးအနေဖြင့် အလွန်အကျွံ အကုန်အကျများသော လိုအပ်သည်ထက် များစွာပို၍ ထုတ်နိုင်စွမ်းမျိုး မလိုဘဲ ပယ်လိုအားများ နေ့စဉ်၊ ရာသီအလိုက် ပြောင်းလဲနေမှုနှင့် နှစ်စဉ် နှစ်တိုး ဖွံ့ဖြိုးလာမှုတို့ကို ကိုင်တွယ်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ပါသည်။ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း၏ အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ အောင်မြင်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရေးအတွက် အခရာ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသော စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကို ဦးတည်ရန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ၏ ထိရောက်မှုကို သေချာစေရပါမည်။ လက်ရှိတွင် ရှိပြီးသား on-grid ဓာတ်ငွေ့သုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ ၆ ခုသည် ၎င်းတို့၏ အင်ဂျင်ပျမ်းမျှစွမ်းဆောင်ရည် ၄၀%^၂ အောက် သိသိသာသာ လျော့နည်းနေပြီး ဖြစ်နိုင်ချေအလားအလာအောက်တွင် အလုပ်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ပြိုင်တည်း တွဲလုပ်နိုင်ပြီး စက်ယန္တရားလည်ပတ်နိုင်သည့် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ၏ ဓာတ်ငွေ့တာဘိုင်များ နည်းပညာနှင့်အတူ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ၆၀%^၃ ဝန်းကျင်အထိ တိုးနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အရော စီးပွားရေးအရပါ အားထားယုံကြည်လောက်သော အာရုံစိုက်မှုနှင့်အတူ နှစ်စဉ် ဒေါ်လာမီလီယံနှင့်ချီပြီး သက်သာစေနိုင်ပြီး တူညီသော ဓာတ်ငွေ့ပမာဏမှ လက်ရှိထက် အနည်းဆုံး ၅၀%^၄ ပိုသော လျှပ်စစ်စွမ်းအင် အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်စေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း ကွန်ရက်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ပို၍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန်၊ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း ကွန်ရက်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အရေးတကြီး လိုအပ်နေပါသည်။ အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် အဝေးမှ ဓာတ်အားပို့လွှတ်သည့် အဝေးလိုင်းများအစား ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် ထောက်ပံ့ပေး အရင်းအမြစ်များကို ပယ်လိုအား စင်တာများနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ချိတ်ဆက်နိုင်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် သိသိသာသာ တိုးတက်လာခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက် ခွင့်ပြုထားသည့် ဓါတ်ငွေ့ပမာဏမှာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းဝန်းကျင်ရှိပြီး ကျန်သည်တို့မှာ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့်

တရုတ်နိုင်ငံ တို့သို့ တင်ပို့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အနာဂတ်တွင် အထူးသဖြင့် သမုဒ္ဒရာနေကပ်ပိုင်းတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီးသော ဓာတ်ငွေ့များနှင့် ရှာဖွေတွေ့ရှိလာနိုင်မည့် ဓာတ်ငွေ့များကို တိုးတက် လာသည့် ပြည်တွင်းစွမ်းအင် လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုနိုင်ရေး မျှော်မှန်းလျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံအတွင်း ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ မြှင့်တင်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်ခိုင်မာစေရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ ရောင်းချဈေးနှုန်းများ နှင့် နိုင်ငံခြားငွေပေးချေမှုများ ကိစ္စရပ်များ အတွက်လည်း အာမခံချက်ထားရှိခြင်းများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်မှာလည်း မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါသည်။

စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လောင်စာဖြည့်နိုင်ရန် ယုံကြည်စိတ်ချရသော စွမ်းအင် လိုအပ်ပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချရသော စွမ်းအင်သည် အကောက်ခွန်များကို တရားဝင် ပိုမိုကောက်ခံနိုင်စေရန် ကျောထောက်နောက်ခံပြုပေးနိုင်ပြီး လတ်တလောတွင် လျှပ်စစ်ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာသည့်အညီ နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဘဏ္ဍာရေးကိုလည်း ရေရှည်တည်တံ့စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုရန် ဦးစွာ အားပေးရင်း မြန်မာနိုင်ငံသား အသုံးပြုနေသူများ အားလုံး၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်ကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) ၏ မလွဲမရှောင်သာသည့် ဆောင်ရွက်ချက်ဖြစ်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းအပေါ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးရာအရ ပို၍ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းစနစ် တစ်ခုရှိလာရန် အပြုသဘောဆောင်သည့် ခြေလှမ်းတစ်ခုအဖြစ် EAG မှ ချီးမြှောက်နေပါသည်။ အခွန်များကို တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်သည့် အကျိုးဆက် များစွာ ရှိပါသည်။ ၎င်းသည် ပို၍ စည်းကမ်းရှိသော လျှပ်စစ်သုံးစွဲမှု ပုံစံကို အားပေးခြင်းဖြင့် သုံးစွဲသူများအား စွမ်းအင်ချွေတာရေး နည်းပညာများကို ကျင့်သုံးရန် အားပေးနေပါသည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြီးမားသော အလားအလာကို ကောင်းစွာ အသုံးပြုပြီး သုံးစွဲသူများအား နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကဲ့သို့သော အခြားရွေးချယ်စရာဖြစ်သည့် ပြည်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များကို စူးစမ်းလေ့လာမှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် တိုးမြှင့်လာသော လျှပ်စစ်ခွန်များသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား စိတ်ဝင်စားမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေပြီး လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) အား အလားအလာရှိသည့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် တူညီသော အခွန်နှုန်းထား ညှိနှိုင်းခွင့်လည်း ရလာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ နောင်လာမည့် အစိုးရသည်လည်း ဤအပြုသဘောဆောင်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလမ်းကြောင်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန် အရေးပါလှပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

- လျင်မြန်ပြီး သင့်လျော်သော လုပ်ဆောင်ချက်များမှတစ်ဆင့် သုံးစွဲသူများအတွက် လျှပ်စစ် ပိုမိုပေးဆောင်နိုင်စေမည့် မဂ္ဂါဝပ်အနည်းငယ် ချွေတာခြင်းဖြင့် ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း ဆုံးရှုံးမှုများကို လျော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ ပထမဦးဆုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ချွေတာမှုများကို မည်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ မလိုဘဲ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း ချိတ်ဆက်ပုံ၊ လည်ပတ်ပုံများအား ပြည့်စုံသော ချွတ်ယွင်းမှု ရှာဖွေခြင်းများဖြင့်ပင် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ဓာတ်အားလှိုင်းတစ်လျှောက် ဓာတ်အားဆုံးရှုံးမှုများအား နည်းနိုင်သမျှ လျော့ချခြင်းဖြင့် လက်ရှိ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပြီး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်ပေါ်မှုအား လျော့ချ နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- လက်ရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို ကြံ့ခိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်မှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး အပူစွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားပေးရုံများ၏ စက်စွမ်းရည်ကိုလည်း မြှင့်တင်သင့်ပါသည်။

- မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်များပါမကျန် ရောက်နိုင်သမျှပိုက်လိုင်း ကွန်ရက်များဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက စက်မှုလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) များအား ဆွဲဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို စတင် မိတ်ဆက်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ကြိုးပမ်းမှုများအား EuroCham Energy Advocacy Group က ကူညီထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပါသည်။

- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်ဖြင့် မြင့်မားစွာ ထိုးဖောက်ခြင်းနှင့်အတူ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချထားသော micro-grid များသည် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးသူများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး မြန်ဆန်သော ကာဗွန်နိမ့် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှု ပေးဆောင်နိုင်သည့် အတွက် ၎င်းတို့ကို အားပေးလုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် အသေးစား ဓာတ်အားလှိုင်းများကို ပေါင်းစပ် တည်ဆောက်ခြင်းကို ပို၍ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ ပင်မဓာတ်

1 International Monetary Fund. (2020). Staff Report for the 2019 Article IV Consultation: Debt Sustainability Analysis in Myanmar 2019 Article IV Consultation— Press release; Staff Report; and statement by the Executive Director for Myanmar: IMF Country Report No. 20/88. p11. Retrieved from: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2020/03/26/Myanmar-2019-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-49292>

2,3,4 ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၂၀၁၉၊ မြန်မာစီးပွားရေးစောင့်ကြည့်စွဲစဉ်၊ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း၊ စာမျက်နှာ ၄၃၊ <http://documents.worldbank.org/curated/en/326771560523871008/pdf/Building-Reform-Momentum.pdf> မှ ရယူပါသည်။

အားလှိုင်းတိုးချဲ့ခြင်းသည်ကုန်ကျစရိတ်အလွန်များပြားကာလအတော်ကြာမြင့်နိုင်သည်နှင့်အညီ ပင်မစွမ်းအင် ဓာတ်အားလှိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းကို ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသများတွင် အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများ ပို၍ အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်အတူ တိုးတက်လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ် အနည်းဆုံးဖြစ်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆန်းစစ်ချက်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သင့်ပြီး ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းအစား ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော၊ တွက်ခြေကိုက်သော အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည့် ဒေသများတွင် အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသအတော်များများတွင် အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်းအတွက် အလားအလာရှိသော သီးခြား ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

- လျှပ်စစ်ဓား ဈေးနှုန်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို ပွင့်လင်းမြင်သာရှိစေပြီး တာဝန်ခံမှုရှိစေရန် ရှင်းလင်းသော နည်းလမ်းဆိုင်ရာ စည်းစနစ်၊ ဈေးနှုန်းဖြန့်ဝေမှုကို တိုက်ရိုက်ထောက်ပံ့ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် လွတ်လပ်သော တရားဝင်ထိန်းသိမ်းသူ အဖွဲ့ အစည်းများ၊ စံသတ်မှတ်ထားပြီးသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်လာမှုသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လျှပ်စစ်ဓားဈေးနှုန်းများ ရှိလာစေရန် သေချာစေပြီး ဤကိစ္စရပ်ကို နိုင်ငံရေးသဘော သက်ရောက်နေခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

EAG သည် အစိုးရအား အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

- လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းများဆုံးရှုံးမှုကို လျော့ချ၍ လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသော အမျိုးအစားနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ထိရောက်သော စွာအားပေးလုပ်ဆောင်ရန်
- လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းတိုးချဲ့ခြင်းအား အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုရန်
- ဘဏ္ဍာရေးအရ ရေရှည်တည်တံ့၍ နည်းစနစ်အရ တရားဝင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဈေးနှုန်းများ အစရှိသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားရန်

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလားအလာကောင်းသည့် ရေအားလျှပ်စစ် နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များ များစွာရှိပါသည်။ စွမ်းအင်မျိုးဆက်အတွက် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များအပေါ် အဓိက မှီခိုနေခြင်းသည် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် လူနေအိမ်အဆင့် နှစ်မျိုးလုံးအတွက် အစဉ်တိုးမြှင့်နေသော စွမ်းအင်ဝယ်လိုအားများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် နိုင်ငံ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ် အပြုသဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ရေအားလျှပ်စစ်သည် နိုင်ငံတွင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်တပ်ဆင်မှု စုစုပေါင်း၏ ၆၀% ခန့် ရှိသည်ဟု လက်ရှိတွင် ခန့်မှန်းရပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော ကာလကြာရှည် သုံးစွဲလာပြီးဖြစ်သည့် သန့်ရှင်းသော စွမ်းအင်နည်းပညာ တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပေါင်းပေါင်းဆယ် အကြာထိ ဓာတ်အားထုတ်ယူနိုင်လေ့ ရှိသည့်အတွက် ရေအားလျှပ်စစ်လုပ်ငန်း သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ငြိမ်ပြီး ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနိုင်သည့် စွမ်းအင်ကို ရေရှည်ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ စွမ်းအင်အလားအလာ ပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အနည်းငယ်သော အစိတ်အပိုင်း အဖြစ်သာရှိနေသေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ရေရှည်အကျိုးမျှော်ကိုးပြီး ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် ဓာတ်ငွေ့လျှပ်စစ် ပူးပေါင်းထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကို ပိုမိုအလေးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း အကြံပြုလို ပါသည်။

နေစွမ်းအင်နှင့် လေစွမ်းအင်တို့သည် ကြီးမားသော ဖြစ်နိုင်ခြေ အလားအလာ ရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို ပိုမိုအလေးပေးရန် အကြံပြုလိုပြီး အလားအလာရှိသော ရေရှည်ဖြေရှင်းချက်များအဖြစ် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်းတွင် ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းသွားသည့်အညီ ယခုအခါ နေရောင်ခြည်သုံး စွမ်းအင်သည် လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန် အချိန် မကြာမြင့်တော့သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လိုအပ်ချက်များကို လျင်မြန်စွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့် တတ်နိုင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ထို့အပြင် နေစွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ်ထုတ်ယူခြင်းကို တစ်နေရာတည်းတွင် ထုတ်လုပ်ပြီး အသုံးပြုသည့်နေရာများသို့ ဖြန့်ဖြူးခြင်း လုပ်နိုင်သကဲ့သို့ စက်မှုလုပ်ငန်းစက်ရုံအလုပ်ရုံ ခေါင်မိုးများတွင်တပ်ဆင်ပြီး နေရာအနှံ့ဖြန့်ကျက် တပ်ဆင်ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဓာတ်အားလှိုင်း မရောက်ရှိနိုင်သည့် ဝေးလံသောဒေသများတွင်လည်း သီးခြားထုတ်လုပ်၍ တပ်ဆင်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် စွမ်းအင် လိုအပ်ချက်ကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် မဟာဓာတ်အားလှိုင်း ချိတ်ဆက်ခြင်းမရှိသည့် အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများကို ကောင်းစွာ အသုံးပြုရန် ရလျာပြုဖြစ်သော်လည်း နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ထုတ်ယူရေးကဏ္ဍ တစ်ခုလုံးကိုမူ များစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သေးပြီး အထူးသဖြင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံ၏

စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်အတွက် များစွာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကျိုးရှိရှိ စီမံနိုင်မည့် ဆိုပါက သက်ဆိုင်ရာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကြာမြင့်ချိန် အလွန်လျော့သွားနိုင်သည်နှင့်အညီ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နှင့် လေစွမ်းအင် နှစ်ခုလုံးအတွက် ဗဟို ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ လယ်ယာမြေများ များစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်သည့် အလားအလာများလည်း ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်တို့ကို ရေရှည်ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး ကောင်းစွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက လူမှုဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝဝန်းကျင်တို့အပေါ် ထိခိုက်မှုနည်းပါးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ စွမ်းအင်ရင်းမြစ်နှစ်ခုကို အပြန်အလှန်ထိန်းချုပ်မောင်းနှင် ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် နေရာသီကာလတွင် ဓာတ်အားမမှန်ခြင်း၊ ဓာတ်အားအသုံးများဆုံးအချိန် (peak) နှင့် အနည်းဆုံး အချိန် (off-peak) အချိန်များတွင် ထိန်းချုပ်ရက်ခဲခြင်းတို့ကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ထိန်းညှိ ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို မဟာဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်သလို ဝေးလံသည့် ဒေသများတွင်လည်း သီးခြားတပ်ဆင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား တိုက်ရိုက်ပေးပို့နိုင်သလို ဓာတ်အားလှိုင်းတည်ဆောက်ရသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ဓာတ်အားဆုံးရှုံးမှုများကို လျော့ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လိုအပ်ချက်အတွက် ရေရှည်ခံပြီး ကုန်ရကျိုးနပ်သော ဖြေရှင်းနည်းများ ပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချထားသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ ဖြေရှင်းနည်းများကို စက်မှုဇုန်များ (IZ)၊ ဥပမာအားဖြင့် စက်ရုံခေါင်မိုးများတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးသုံး ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းဖြင့်လည်း ချိတ်ဆက်နိုင်ပါသည်။ နေရောင်ခြည်သုံး စွမ်းအင်သည် အပိုဆောင်း ယုံကြည်စိတ်ချရမှုလည်း ပေးနိုင်ပြီး စက်မှုဇုန်များအတွက် ဓာတ်အားထုတ်လွှတ်မှုအတွက် ရေရှည်ကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ချနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နှင့် လေစွမ်းအင်တို့ ထုတ်လုပ်အသုံးပြုနိုင်ခြေ များစွာရှိခြင်းကို အခွင့်ကောင်းယူနိုင်ရန် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ဖြေရှင်းနည်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းကို အားပေးသော ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခုကို ဖန်တီးသင့်ပါသည်။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ EAG သည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ (NREC) တည်ထောင်လိုက်ခြင်းနှင့် တည်ဆဲဥပဒေ၌ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အကြောင်းကို ထည့်သွင်းလာသော ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်တို့ကို ကြိုဆိုနေပါသည်။ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ပေးသော ငွေကြေးမက်လုံးများသည် ဤတာဝန်ကို လုပ်ဆောင်ရာ၌ လွယ်ကူချောမွေ့စေနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် စက်ရုံများ၊ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်များနှင့် IZ များအတွက် အသားတင်ယူနစ်မီတာ တွက်ပေးခြင်းများသည် အထူးသဖြင့် နေရာသီအတွင်းတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်း အပေါ်ရှိ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအား လျော့ချပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤအပြင် နယ်မြေအနှံ့သို့ ဖြန့်လွှတ်ထားသော ခေါင်မိုးနေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သည် လက်ရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ပေါင်းစပ်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံအတွင်း ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ကဏ္ဍကို ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်စေရန် နိုင်ငံတော်အဆင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ (NREC) သည် ပြည့်စုံသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် မူဝါဒ မူဘောင်တစ်ခု ရေးဆွဲသင့်ပါသည်။ ရေးဆွဲရာတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော နေရောင်ခြည် စီမံကိန်း၊ အသေးစား နေရောင်ခြည် စီမံကိန်း နှစ်မျိုးစလုံးအတွက် သီးသန့် မူဝါဒ မူဘောင်တစ်ခု ပါဝင်သင့်ပါသည်။ EAG အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ (NREC) အား မူဝါဒများ ပြင်ဆင်ရာတွင် အများပြည်သူ၊ ပုဂ္ဂလိက သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရန် အားပေးထားပြီး တတ်နိုင်သည့်ဘက်မှလည်း အရာရာ ကူညီအားပေးသွားရန် အဆင်သင့်ရှိနေပါသည်။ နောင်လာမည့် အစိုးရသည်လည်း ၎င်းတို့၏ စွမ်းအင်မဟာဗျူဟာတွင် အခြား ပဏာမခြေလှမ်းများအနက် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကော်မရှင် (MIC)၊ မြေငှားရမ်းခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလျော့ချပေးခြင်းဖြင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် ဖြေရှင်းနည်းများကို ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် ပုံစံဖြင့် အားပေးလုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

EAG အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

- ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် ဖြေရှင်းနည်းများကို အားပေးရန်၊ စည်းမျဉ်းများ၊ ဥပဒေများ ပါဝင်ပြီး ပြည့်စုံသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် မူဝါဒ မူဘောင်တစ်ခု ချမှတ်ရန်နှင့်
- လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်း ချိတ်ဆက်ထားသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် စီမံကိန်း၊ အသေးစား ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် စီမံကိန်း နှစ်မျိုးစလုံးအတွက် မူဝါဒ မူဘောင်တစ်ခု ချမှတ်ရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ရေနံ ရှာဖွေတူးဖော်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း (EPDPP)

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဓာတ်ငွေ့အရင်းအမြစ်များ ကြွယ်ဝသော်လည်း လက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ဤစွမ်းပကားကို ဟန့်တားနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင် အခက်ခဲဆုံးသော ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) ရှိသော နိုင်ငံတွေထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) မှ သတ်မှတ်ထားသော ပြင်းထန်သည့် အခွန်များသည် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ သိုက်အသစ်များ ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်ယူခြင်းများကို တားဆီးနေပါသည်။ လက်ရှိဥပဒေ မူဘောင်အောက်တွင် ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်ယူခြင်း စီမံကိန်းများကို တွက်ခြေကိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အရံအဆောင် ပမာဏများစွာ ထားရမည်ဖြစ်ပြီး သဘာဝဓာတ်ငွေ့များကို ဈေးကြီးကြီးဖြင့် ရောင်းရမည်ဖြစ် နေသည်။ ဤသို့ ဈေးကြီးကြီးဖြင့် ရောင်းမည်ဆိုပါက ဒေသတွင်းဈေး နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်တွင်ပါ မပြိုင်ဆိုင်နိုင် ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့ သတ်မှတ်ချက်များသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စား ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများ သို့မဟုတ် မဖြစ်စလောက်သော ဓာတ်ငွေ့ သိုက်များ၏ စီးပွားဖြစ်နိုင်မှုကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှာဖွေတူးဖော်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့တွင် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေးနိုင်ရန် ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အလွန်အရေးကြီးလှပါသည်။ ဥပဒေမူဘောင်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်မှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အရင်းအမြစ်များ၊ အထူးသဖြင့် ကမ်းလွန်မှ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြီးထွားလာသော ပြည်တွင်း စွမ်းအင်ဝယ်လိုအားကို အထောက်အကူပြုရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် လုပ်ကွက် A-6 မှ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်ဖြင့် ပတ်သက်နေသော သဘောတူညီချက်နှစ်ခုကို အကောင်အထည် ဖော်လုပ်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ သိုက်အသစ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်းတွင် အရေးပါသည့် သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခု အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုသင့်ပါသည်။

တူညီသော စိတ်ဝိညာဉ်ဖြင့် တိုင်းပြည်၏ စက်မှုနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထောက်ပံ့နိုင်ရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို မက်လုံးပေးဆွဲဆောင်ရန်နှင့် ပြည်တွင်း အသုံးပြုနိုင်ရေးကို အခြေခံအားဖြင့် မြှင့်တင်ပေးရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရောင်းအားအပေါ် ထပ်တိုး ၈% အခွန်ကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် အထူးကုန်စည်ခွန် (SGT) ဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ရန် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ကုန်စည်ခွန်များ များစွာ ကောက်ခံခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဟန့်တားနေပါသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့သည် နိုင်ငံအတွက် တိုက်ရိုက် ပင်ငွေခွန်ရရှိရာ အရင်းမြစ်တစ်ခုအဖြစ်အစား စက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကြီးထွားလာရေးအတွက် လောင်စာတစ်ခုအဖြစ် များစွာ ပို၍တန်ဖိုးရှိနေသည်နှင့်အညီ ထိုသို့ အခွန်များ မြင့်နေခြင်းသည် အစိုးရအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ဆန့်ကျင်တုံ့ပြန်နေပါသည်။ ပြင်းထန်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များသည် ပင်ကိုအားဖြင့် သိသာထင်ရှားသော အန္တရာယ်များရှိသည့် သတ္တုတူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကန့်သတ်တားဆီးနေပြီး ရှာဖွေတွေ့ရှိထားသော အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို တားဆီးနေမည်ဆိုပါက သဘာဝဓာတ်ငွေ့သည် တန်ဖိုးရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဒေသအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးပါဝင်လာ ရေးကို အားပေးရန်လည်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် လက်ရှိပုံစံအောက်၌ ရေနံ ရှာဖွေတူးဖော်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း (EPDPP) (၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် မူလထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပြန်လည်ပြုစုခဲ့သည့်) တွင် ရေနံရှာဖွေတူးဖော်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်မည့်အစား အဟန့်အတား ဖြစ်စေမည့် အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့် မသေချာ မရေရာမှုများ ပါဝင်နေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ယခင်အခြေအနေနှင့် ကွဲထွက်၍ တိုးတက်နေသော ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်းအတွက် အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်နေသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အား ပံ့ပိုးပေးပါလိမ့်မည်။ လုပ်ကွက် A-6 အတွေ့အကြုံပေါ် မူတည်၍ ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) နှင့် အစိုးရ ရပ်တည်ချက်တို့၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ၊ အခွန်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်း၊ မွမ်းမံခြင်းတို့သည် လက်ရှိ ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) အပေါ် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းတို့ကို အားပေးပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံ စာချုပ်များ၏ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပြီး လက်ရှိ အော်ပရေတာများသည် စူးစမ်းရှာဖွေတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများ မလုပ်ဆောင်ဘဲ လက်ရှိ ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ် (PSC) လုပ်ကွက်များကို အစောပိုင်းအဆင့်တွင် လက်လျှော့လိုက်ခြင်းများ မဖြစ်အောင် တားဆီးခြင်းဖြင့်

သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ သွားလာစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေး ပေးပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ ရေတိုတွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အရင်းအမြစ်များအား ဖော်ထုတ်ရန် ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ် (PSC) ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များအား တရားမျှတစွာ စိစစ်တည်းဖြတ်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

သက်ဆိုင်သူများ ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အဆင့်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ရေနံ ရှာဖွေတူးဖော်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း (EPDPP) နှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်း advocacy group များ၏ အဓိက စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အကြံပြုထားပါသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဥပဒေအသစ်သည် ငွေရင်းအများအပြား သုံးထားသော သွားလာစွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများအတွက် လိုအပ်သည့် ရှင်းလင်းပြီး ပြတ်သားသော ဥပဒေမူဘောင်နှင့် ချမှတ်ရမည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များအား ပေးနိုင်ရန် သေချာစေသင့်ပါသည်။

EAG အနေဖြင့် အောက်ပါအချက်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ၊ အခွန်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် ခွဲဝေခံစားမှု စာချုပ်များ (PSCs) အား စိစစ်တည်းဖြတ်ရန်နှင့်
- ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များအတွက် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အပြိုင်အဆိုင် ရှိမှုများကို တိုးမြှင့်ရန် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ သွားလာစွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုနှင့် ထုတ်ယူခြင်းတို့အား အားပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန် တုံ့ပြန်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၆။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ (PPPs) အတွက် ဥပဒေမူဘောင်များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် နိုင်ငံတော် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးစီမံချက် (NEP) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများ၏ ရင်းနှီးငွေနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) သဘောတူညီမှုများသည် အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံစွမ်းအင်ကဏ္ဍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေများအား စုစည်းနိုင်ရန် ခွင့်ပြုထားပြီး ဓာတ်အားစီမံကိန်းများ အကောင်အထည် ဖော်ရန်အတွက် ဆွဲဆောင်မှုရှိသော မူဘောင်တစ်ခု ပေးနိုင်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ တချို့တဝက် ရှိနေပြီးဖြစ်သော်လည်း အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) များအတွက် ရှင်းလင်းသော ဥပဒေမူဘောင် မရှိသေးပေ။ လက်ရှိတွင် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ပန်ကြီးဌာန (MOEE) သည် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) တို့အား တစ်ခုချင်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးနေပါသည်။ သီးခြား ဓာတ်အားစီမံကိန်းများ (IPPs) အတွက် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက သဘောတူညီမှုများ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရေးအတွက် စံသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စာရွက်စာတမ်းများ ရှိမနေခြင်းသည် ပါဝင်သူများ အားလုံးအတွက် အချိန်နှင့် ငွေ အရင်းအနှီးများအပေါ် ပန်ထုပ်ပန်ပိုး ဖြစ်နေပါသည်။ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) မှ ပေးထားသည့် လုံလောက်သော အပြည့်အဝ အာမခံချက်များနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာ အဆင့်အတန်းများ၊ အလေ့အကျင့်များအတိုင်း လိုက်နာသည့် ရှင်းလင်းသော အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) မူဘောင်တစ်ခုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိတ်ချယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပြီး စွမ်းအင် ကဏ္ဍအတွင်း ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ပိုမိုဆွဲဆောင်မှု ရှိလာစေနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

နိုင်ငံတကာ အဆင့်အတန်းများ၊ အလေ့အကျင့်များနှင့် တစ်ပြေးညီ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) များအတွက် မူဘောင်စာရွက်စာတမ်းများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပြီး စွမ်းအင် ကဏ္ဍ၏ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် မြန်မာနိုင်ငံအား ကူညီခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ပို၍ တိုက်တွန်းစေနိုင်ပါသည်။

အလားတူစွာပင် အစိုးရသည် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) များအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရေးစနစ် တည်ထောင်နိုင်ရန် ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး စည်းစနစ်ကျသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်သင့်ပါသည်။ ပါဝင်သော ပန်ကြီးဌာနများမှ ရှင်းလင်းသည့် ဘဏ္ဍာခွဲဝေရေးနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရေး အစီအစဉ်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ အများပြည်သူ သိရှိနိုင်သော စွမ်းအင်စီမံကိန်းများ၏ ရေရှည်အစီအစဉ်တစ်ခုသည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သူများအား ကွဲပြားခြားနားသော စီမံကိန်းများအတွက် လိုအပ်သော ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချနိုင်စေပါမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်း၏ ကွဲပြားခြားနားသော အဆင့်များအတွက် အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှုများ အချိုးအစားနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ၊ မူများကိုလည်း အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) များအတွင်း ချမှတ်သင့်ပါသည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တွေးဆထားသော အန္တရာယ်များကို လျော့ချရန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏ ငွေပေးချေမှု တာဝန်ဝတ္တရားများကို အာမခံပေးသော လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) မှ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တစ်ခု ပေးဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) မှ အသိအမှတ်ပြု စာတစ်စောင်၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ထောက်ခံပေးသော တရားဝင် ခံယူချက်တစ်ခု နှစ်စောင်လုံးနှင့် အတူ ပါရှိသင့်ပါသည်။

တတိယအနေဖြင့် စံသတ်မှတ်ထားပြီးသော လေလံဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိမှုနှင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းရှိမှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများ ပါဝင်ပြိုင်လာစေရန် အားပေးနေကာ ထိုသို့ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်မှု ပိုမိုပြင်းထန်လာစေပါသည်။

- EAG သည် အောက်ပါတို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။
- အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (PPP) နှင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက သဘောတူညီမှုများအတွက် မူဘောင် စာရွက်စာတမ်းများ သတ်မှတ်ရန်၊
 - နိုင်ငံတကာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ရှင်းလင်းသော ငွေမတည်မှု လမ်းညွှန်ချက်များကို သတ်မှတ်ရန်နှင့်
 - လုံလောက်သော အပြည့်အဝ အာမခံချက်များ ထောက်ပံ့ရန် တိုးမြှင့်ပါသည်။

အသိအမှတ်ပြုခြင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်း

EuroCham Myanmar Energy Advocacy Group

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း

နိဒါန်း

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးမားဆုံး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအဖြစ် ကိုယ်စားပြု နေပြီး လွန်ခဲ့သည့် ၅နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ၂၅% ဖြင့် တိုးတက်မှုမြင့်မားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဘဏ္ဍာနှစ် ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် စုစုပေါင်းပို့ကုန်တန်ဖိုးသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂.၃ ဘီလီယံခန့် ရှိခဲ့ပြီး လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ထက် ဒေါ်လာ သန်း ၃၀၀ တိုးလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် နည်းလမ်းတကျ သမားရိုးကျလုပ်ငန်းခွင်ဝင်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိသူများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ကြောင်း အများသိကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၌ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အလုပ်သမားပေါင်း ၄၅၀,၀၀၀ ခန့် ရှိပြီး၎င်းတို့အနက် ၉၃% သည် အမျိုးသမီးများနှင့် ကျေးလက် ဒေသများမှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၌ အနည်းဆုံး အမျိုးသမီး ၄၀၀,၀၀၀ ခန့်ကို အလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။^၁

EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group (EMGAG) အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ဒေါင်လိုက်လုပ်ငန်းပုံစံဖြင့် လုံခြုံ၍ ရေရှည်ထိန်းထားနိုင်သော လုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခုတွင် လည်ပတ်နေပြီး သိသာသော သက်မွေးမှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၊ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများဖြင့် အရည်အချင်းရှိသော အလုပ်သမား အင်အားစုတစ်ခု ဆက်တိုက်ဖွံ့ဖြိုးစေရေးတွင် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်ဟု ယုံကြည်နေပါသည်။ Corporate Social Responsibility (CSR) နှင့် Sustainability စီမံကိန်းများသည် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် နိုင်ငံတကာ အမှတ်တံဆိပ် ဝယ်ယူသူများအတွက် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖြစ်နေပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းသည် ဆင်းရဲသော လူဦးရေ၏ သိသာသော ပမာဏတစ်ခုအား ကူညီရန် အခွင့်အရေးများ ပေးနိုင်ပြီး စီးပွားရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စေ့ဆော်နိုင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလယ်အလတ် လူတန်းစား တိုးပွားလာစေသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံကိန်းစီမံခြင်းကို ဦးတည်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော လုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်သမား ၈၅% သည် ရရှိသည့်ဝင်ငွေ၏ အနည်းဆုံး ၅၀% ကို မိသားစုများထံ ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့ကြပြီး အလုပ်သမားတစ်ဦးလျှင် တစ်လကို အနည်းဆုံး (၂၀၁၇ခုနှစ်မှ ကိန်းဂဏန်းများအရ) အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂ ဒေါ်လာအထိ ပေးပို့ခဲ့ကြောင်းလည်း တွက်ချက်ရရှိခဲ့သည်။ ယနေ့ အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ခန့်အပ်ထားသော အမျိုးသမီး ၂၀% သည် ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဖြစ်ကြကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအမျိုးမျိုးအကြား ကွာဟချက်များ မြင့်မားလာခြင်းအတွက် အလုပ်များတွင် အလုပ်သမား အဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အဆိုပါအခန်းကဏ္ဍတွင် အခွင့်အလမ်းများရှိနေကြောင်း ခန့်မှန်းချက်များက သက်သေပြထားပါသည်။^၂

အစိုးရအနေဖြင့် အဆိုပါကဏ္ဍအတွက် ရည်မှန်းထားသော စီမံချက်တစ်ရပ် ရှိပြီး ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်တွင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀ ဘီလီယံရှိစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် ထိုကဏ္ဍနှင့်တကွ ဆက်စပ်နေသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင်များ တိုက်ရိုက်ဖန်တီးပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ထိုလုပ်ငန်းကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အားထုတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MGMA) သည်လည်း ထိုစီမံချက်များ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ချမှတ်ထားခဲ့သည်။ နယ်ပယ်မျိုးစုံတွင် ထင်ရှားသည့် တိုးတက်မှုများ ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည့် ကူညီ ထောက်ပံ့သူအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် ပြင်ပ ပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

ဥရောပကုမ္ပဏီများမှ ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) ထံ မြန်မာချုပ်အထည်များ တင်ပို့နိုင်ခြင်းသည် မကြာခင်နှစ်များအတွင်း ထူးထူးခြားခြား တိုးတက်လာခြင်း၏ အဓိကမောင်းနှင်အားပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို "ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံး (လက်နက်နှင့် လက်နက်ကြီးများမှ လွဲ၍) ကို အကောက်ခွန်လွတ်နှင့် ပမာဏအကန့်အသတ်မရှိ အခွင့်အရေးတို့ဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂဈေးကွက် တစ်ခု တည်းသို့" တင်ပို့ခွင့်ပေးသော ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည့် လက်နက်မပါသည့် ကုန်သွယ်ခွင့် (EBA)^၃ စီမံချက်သည် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိကလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိလူ့အခွင့်အရေးပြဿနာရပ်များကြောင့်ဥရောပသမဂ္ဂမှ EBA ကို ရုတ်သိမ်းလာခြင်းသည် လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ပြင်းထန် ဆိုးရွားသည့်အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှု သိသိသာသာ ကျဆင်းခြင်း၊ အလုပ်သမားခန့်ထားမှု အမြောက်အများလျော့နည်းသွားခြင်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီး အလုပ်သမားထောင်သောင်းချီပြီး ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ Eurocham Myanmar Garment Advocacy Group အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ EBA အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့်အတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရကို လေးလေးနက်နက် အကြံပြုပါသည်။

၁ မြန်မာစက်မှုလုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (၂၀၂၀၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆) : [https://www.industrialdirectory.com.mm / component/k2/item/2452 - garment-exports-are-the-second-most-important-sector-in-myanmar.html?fbclid=IwAR33gqLag5zrSkVPP25Q80D5vYU0OYvYajk3r5CRRUB_2GNgnmksI1hsag](https://www.industrialdirectory.com.mm/component/k2/item/2452-garment-exports-are-the-second-most-important-sector-in-myanmar.html?fbclid=IwAR33gqLag5zrSkVPP25Q80D5vYU0OYvYajk3r5CRRUB_2GNgnmksI1hsag) မှ ရယူပါသည်။
၂ EuroCham Myanmar ၂၀၁၉ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း လမ်းညွှန် ၂၀၁၉၊ <https://eurocham-myanmar.org/uploads/b959b-garment-guide.pdf> မှ ရယူပါသည်။

EBA စီမံချက်အပြင် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အောက်ဖော်ပြပါ နယ်ပယ်များကိုပါ အကျိုးဝင်စေပါသည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသော မောင်းနှင်အားများ ဖြစ်ကြသည့် (၁) ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အား တိုးစေရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အရေးအသစ်များကို တံခါးဖွင့်ပေးရန်တို့အတွက် လက်ရှိဥပဒေမူဘောင်အား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း (ဥပမာ T2 အခွန် ကင်းလွတ်ပေးခြင်း)၊ (၂) ကုန်သွယ်ရေး ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုန်ကျစရိတ်များ လျော့ချခြင်း (ဥပမာ မြေပွားရမ်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ချေးငွေလှိုင်းများ ကမ်းလှမ်းခြင်း) နှင့် (၃) အရည်အချင်းရှိသော အလုပ်သမားအင်အားစု ဆက်လက်တိုးမြှင့်လာခြင်းသည် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ရေရှည်ဆက်လက် တိုးတက်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည့် တွန်းအားများ ဖြစ်သည့်အလျောက် Advocacy Group ၏ အကြံပြုချက်များအတွက် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခု ပေးနေဆဲဖြစ်သည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၁ - အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းကို ယခုထက်ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူမှ ဖြန့်ဖြူးသူအထိ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ဖန်တီးနိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစေမည်ဟု EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group သည် အခိုင်အမာယုံကြည်ပြီး တိုးတက်နေသော အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းသည် ယခုထက်ပို၍ အားကောင်းခိုင်မာလာကာ သွင်းကုန်များအပေါ် မှီခိုမှုများ လျော့နည်းလာမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံအတွင်း ကျယ်ပြန့်သည့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိတင်ပို့ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ခွင့်ပြုရန်အတွက် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဓိက နမူနာတစ်ခုမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် သင့်လျော်သော အခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ရေး အစိုးရစနစ်တစ်ခု ချမှတ်ပေးခြင်းဖြင့် ဖြတ်၊ ချုပ်၊ ထုပ်ပိုး (CMP) စနစ်မှ ယာဉ်ပေါ်အရောက်ပို့ဆောင်မှု (FOB) ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ CMP လုပ်ငန်းတွင် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သကဲ့သို့ အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ တစ်ခုလုံးအတွက် မက်လုံးပေးအစီအစဉ်များ၊ အခွန်ကင်းလွတ်ပေးခြင်းများ၊ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေး အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ဒေါင်လိုက်ချဲ့ထွင်ခြင်းကိုလည်း လုပ်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများ ထုတ်လုပ်မှုသည် စိတ်ချရသည့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုနှင့် ရေရှိမှုတို့အပေါ် မှီတည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် (၁) အဆိုပါအထောက်အပံ့များ ရရှိနိုင်သောနေရာ၊ (၂) ရေနှင့် လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ သီးသန့်လိုအပ်ချက်များ နှင့် (၃) အခြေခံအဆောက်အအုံ ထပ်မံပံ့ပိုးမှု စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် အားသွန်ခွန်စိုက် ဆွေးနွေးမှုများ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို စိစစ်လျက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို အက်ဖြတ်ရန်နှင့် ဂေဟစနစ် ကောင်းမွန်စေရန်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) သည် နိုင်ငံတော်အထည်အလိပ်မူဝါဒ (NTP) ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နေပြီး စက်မှုဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ ဖန်တီးခြင်းကိုအကြံပြုလျက် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းသက်ဆိုင်သူများနှင့် ဘက်စုံတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်းကို EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group အနေဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရပါသည်။ သင့်လျော်သည့် စက်မှုစနစ်တစ်ခု ရှိခြင်းဖြင့် ရေဆိုးသန့်စင်ရေး စက်ရုံများ မျှဝေအသုံးပြုခြင်း၊ စိတ်ချရသည့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုနှင့် အထည်အလိပ်များ ပေးပို့ခြင်းနှင့် ယူဆောင်ခြင်းအတွက် သင့်လျော်သည့် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးတို့အား ဖန်တီးဆောင်ရွက်နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သင့်လျော်ရင်းလင်းသည့် စက်မှုစီမံချက်သည် အဆိုပါ စက်မှုဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ ဖန်တီးဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆရပါသည်။

အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ အောင်မြင်စွာ ရေရှည် တိုးတက်စေရန် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နိုင်ငံတကာ ဝယ်ယူသူများ (စက်မှုလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်ကို ဖန်တီးရာတွင် အဓိက ဈေးကွက်ကစားသူများ) ပါဝင်သော ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးနှင့်သတ်ဆိုင်သော အခန်းကဏ္ဍနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများသည် လက်ရှိနှင့် အနာဂတ် ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစဉ်အမြဲ ပြင်ဆင်မွမ်းမံနေမည်ဆိုပါက နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ပေးသော ဝန်းကျင်နှင့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်အတွက် ပြည်တွင်းအာဏာပိုင်များကို ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP)^၄ တွင် ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို တံခါးဖွင့်ကြိုဆိုနေသဖြင့် EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှာ ကျေနပ်အားရနေပြီး ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆွေးနွေးမှုတစ်ရပ် ရရှိရန် ဆန္ဒရှိကာ နိုင်ငံတကာအဆင့် အကောင်းဆုံး လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို မျှဝေပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းရုံး (အောက်တိုဘာ ၂၀၁၈)၊ အထည်ချုပ်အမျိုးသားအမျိုးသမီး မြန်မာအထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခွင့်အလမ်းများ : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---ilo-yangon/documents/publication/wcms_672751.pdf မှ ရယူပါသည်။
၄ ဥရောပတော်မူရင် (၂၀၂၀ ဇန်နဝါရီ ၉) ကုန်သွယ်ရေး အကူအညီပေးဌာန- လက်နက်မလွှဲ၍ ကုန်သွယ်ခွင့် <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/everthing-arms-WHITEBOOK> မှ ရယူပါသည်။
၅ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၈)၊ မြန်မာစည်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံချက် (၂၀၁၈- ၂၀၃၀) http://themimu.info/sites/themimu.info/files/documents/Core_Doc_Myanmar_Sustainable_Development_Plan_2018_-_2030_Aug2018.pdf မှ ရယူပါသည်။

ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက် ပြည်တွင်းအထည်ချုပ် လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးသော ပြည်တွင်းအထည်အလိပ်လုပ်ငန်းနှင့် တိုးတက်လာသော ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ဦးစားပေး အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်သည့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတို့ အကြား NTP ထဲတွင် ခြားနားမှုရှိကြောင်း သိရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းနှစ်ခု၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် တောင်းဆိုချက်များသည် အတိုင်းအတာ အတော်များများ အထိ ခြားနားမှုရှိသောကြောင့် အားလုံးအတွက် တစ်ပုံတည်းလုပ် ဆောင်ခြင်း နည်းလမ်းကို ရှောင်ရှားရမည် ဖြစ်သည်။

NTP ၏ မျှော်မှန်းချက် သည် စဉ်ဆက်မပြတ် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ သင့်တင့်ကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်၊ ကောင်းမွန်သောလူမှုအသိုက်အဝန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များ အန္တရာယ်ကင်းခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်များအားကာကွယ်ခြင်းတို့ကိုထောက်ပံ့သည့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော အထည်အလိပ်ကဏ္ဍတစ်ခု ဖြစ်လာရန်ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ထားရှိခြင်းသည် ဆောင်ရွက်မှုကြာချိန်ကို သိသိသာသာ တိုတောင်းစေပြီး ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသဖြင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားကို တိုးမြှင့်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ FOB ပုံစံသည် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးရုံသာမကဘဲ ပိုမိုမြင့်မားသော တန်ဖိုးဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ပေး နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းဝင်ငွေများ ပိုမိုများပြားစွာ ရရှိလာစေခြင်းနှင့် ဈေးကွက်အတက်အကျရှိခြင်းဒဏ်ကို ခံနိုင်သည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် မြှင့်တင်ပေး နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရေရှည်တွင်မျှော်လင့်နိုင်သည့် ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် အထည်အလိပ် ကဏ္ဍသည် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများရရှိနိုင်ပြီး ချည်ထည်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မည့် အခြေအနေကိုလည်း ဖန်တီးပေးမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ အစိုးရအား အောက်ပါအချက်များကို လုပ်ဆောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

- ပြည်တွင်းထုတ် ကုန်ကြမ်းများကို ဝယ်ယူရာတွင် အခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရန် ။
- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကို ဒေသအခြေအနေနှင့် အံဝင်ခွင့်ကျဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းသက်သာစေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- MSDP တွင်လည်း အကြံပြုထားသည့်အတိုင်း လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍ (နိုင်ငံခြားမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ဝယ်ယူသူများ နှစ်မျိုးလုံး) နှင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို မြှင့်တင်ရန်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ^၆ ပိုမိုအသက်ဝင်စေရေး ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ကောင်းမွန်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေး စီမံချက်များအား အကောင်အထည်အဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်။
- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ကုမ္ပဏီများအတွက် လိုအပ်သည့် ပါမစ်များကို ပိုမိုမြန်ဆန်သွက်လက်စွာ ထုတ်ပေးပါရန်။
- အမျိုးသားအထည်အလိပ်လုပ်ငန်းမူဝါဒတွင် ပြည်တွင်းရိုးရာ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ထောက်ပံ့ပေး သော အထည်အလိပ် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ နှင့် ပို့ကုန်အသားပေး အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍနှစ်ခုကို ရှင်းလင်းစွာ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပေးပါရန်။ ထို့ကြောင့် ကဏ္ဍအားလုံးအတွက် မူဝါဒများ တပြေးညီ သတ်မှတ်ကျင့်သုံးခြင်းကို ရှောင်ရှားရန်။
- ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် မဟာဗျူဟာမြောက် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံချက်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း/ စည်းကမ်း/ စည်းမျဉ်းအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ EuroCham Myanmar Logistics Advocacy Group ၏ အကြံပြုချက်များကို လိုက်နာရန်။

၆ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၂ မတ် ၃၀)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၂- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ)

- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းအား CMP မှ FOB သို့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကုန်သွယ်ရေး ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန်။ မြန်မာထုတ်ကုန်ပို့သူများသည် L/C စည်းကမ်းချက်များကို လက်ခံရန် လိုအပ်ပါသည်။
- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ဈေးသက်သာသွားစေရန် အကြွေးလိုင်းများ ဖွင့်ပေးရန် (ဥပမာ မြေငှားခအကြွေးများမှတစ်ဆင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ငွေကြေး) တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်ကိုတိုးတက်စေရန်နှင့် ခိုင်မာသည့် အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် CMP စနစ်မှ FOB စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန် လိုအပ်သည်ဟု EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ ယုံကြည်ပါသည်။ FOB စနစ်သည် ဆောင်ရွက်မှုကြာချိန်ကို သိသိသာသာ တိုတောင်းစေလျက် ပိုမိုမြင့်မားသော ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် ရှိစေရုံသာမက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးပြီး ပို့ကုန်တန်ဖိုးကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရေးနှင့် လိုအပ်သည့် ခိုင်မာသော အထည်အလိပ် လုပ်ငန်း စီမံချက်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးလာရေးသည် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၂ - အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေ^၇ အလုပ်သမားအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးဥပဒေ (ဖွန်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်)^၈ နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဥပဒေအသစ်^၉ (မတ်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်) စသည့် အလုပ်သမားဥပဒေ အမျိုးမျိုးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကို EuroCham Myanmar အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ Avocacy Group မှ အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အစိုးရ၊ အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးသမဂ္ဂတို့ ပါဝင်သော သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းနည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း (ILO) မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အသိုင်းအဝိုင်းတခုလုံးပိုင်ဆိုင်နိုင် ရန်အားပေးတိုက်တွန်းခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ရလဒ်များကို မြှင့်တင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်သူများအားလုံး ဖိတ်ခေါ်ရန် အချိန် လိုအပ်သည် ကိုလည်း Advocacy Group မှ နားလည်သဘောပေါက်ပါသည်။

သို့သော်လည်း အဆိုပါလုပ်ငန်းသည် (၁) ဥပဒေမူဘောင်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူချက်တွင် ရှင်းလင်းမှု မရှိခြင်း၊ (၂) ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနည်းပါးခြင်း နှင့် (၃) ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအနေဖြင့် စည်းမျဉ်းအသစ်များအား လေ့လာရာတွင် လုပ်ငန်းနည်းစနစ်များအား ချိန်ညှိရန်အတွက် အချိန်လိုလောက်စွာ ခွင့်ပြုမပေးခြင်း စသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှု အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင် နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြီး မူဝါဒအသစ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသိသာသာ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးသော နည်းလမ်းဖြင့် အဆိုပြုသော အကြံပြုချက်များသည်လည်း အစဉ်အမြဲ အပြည့်အဝအသိအမှတ်ပြုမခံရဘဲ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးအတွင်း တည်ငြိမ်မှု မရှိစေခြင်းများကို ထပ်မံဖန်တီးပေးနေပါသည်။ ဥပမာ အလုပ်သမား အငြင်းပွားမှုပြဿနာ ဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ခုံသမာဓိအဖွဲ့အား လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်းကို သုံးပွင့်ဆိုင် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စေ့စပ်စွာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု မပြုလုပ်ဘဲ ပြင်ဆင်ခဲ့သောကြောင့် ဖျန်ဖြေဆုံးဖြတ်ခြင်းတွင် တစ်ဦးချင်း ဖြစ်ရပ်များအတွက် လက်တွေ့ကျ၍ စီးပွားရေးအရ လက်ခံနိုင်ခြင်း မရှိသော ရလဒ်များ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ခြင်းနှင့် ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုများ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ကဏ္ဍတွင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား သိသာစွာ လျော့နည်းခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးနှစ်နာခြင်းများ ဖြစ်စေပြီး လုပ်ငန်း၏ ဂုဏ်သတင်းလည်း မကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ရှင်းလင်းသည့် အလုပ်သမားဥပဒေများ၊ ခိုင်မာသင့်လျော်သည့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ထိရောက်မှုရှိသည့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများသည်ထုတ်လုပ်ရေးတွင်ပဋိပက္ခများနှင့်အငြင်းပွားမှုများကိုလျော့ချပေးပြီးတည်ငြိမ်မှုကို ဖန်တီးပေးရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တိုးတက်မှုတို့အတွက် အရေးကြီးသည့် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းနှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ သုံးဦးဆိုင်ဆွေးနွေးမှုဖိုရမ် အကြံပြုချက်ကို လက်ခံခြင်းဖြင့် မူဝါဒအသစ်များအား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခြင်းကို အားကောင်းလာစေသော လက်ခံမှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အလုပ်ရှင် အလုပ်သမား ဆက်ဆံရေး ပြေလည်သည်ဆိုပါက

၇ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၁ အောက်တိုဘာ ၁၁)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၇- အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း ဥပဒေ)
၈ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၉ ဇွန် ၃)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၁၇/၂၀၁၉) အလုပ်သမား အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး ဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပြင်ဆင်ခြင်း
၉ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၉ မတ် ၁၅)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၈/၂၀၁၉) လုပ်ငန်းခွင် လုံခြုံရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဥပဒေ)

အလုပ်ခွင်အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ဆန္ဒပြုမှုများ ရှောင်ရှားနိုင်ခြင်း၊ အလုပ်သမားများ စိတ်ပါဝင်စား တက်ကြွခြင်း၊ အလုပ်အဝင်အထွက်နှင့် ပျက်ကွက်ခြင်းများကို လျော့ချနိုင်ခြင်း၊ စက်ရုံများအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးမြှင့်နိုင်ခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေသည် (၁) စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှုစည်းမျဉ်းများ၊ (၂) အဖွဲ့အစည်း လွတ်လပ်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးရမည့် နည်းလမ်းနှင့် (၃) လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စည်းမျဉ်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားမှုကို ပံ့ပိုးပေး နိုင်ပါသည်။ လတ်တလောတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော လမ်းညွှန်ချက် မရှိခြင်းသည် ပဋိပက္ခ များစွာကို ဖြစ်စေပြီး ပြတ်သားသည့်ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများသည် တစ်ဦးချင်းစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် မြို့နယ်အဆင့် စေ့စပ်ဖျန်ဖြေရေး သို့မဟုတ် ခုံသမာဓိအဖွဲ့ပါဝင်မှု လိုအပ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများအပေါ်တွင် ဖိအားများ လျော့ကျစေနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါဥပဒေသည် ပိုမိုလက်တွေ့အကျိုး ဖြစ်စေသော နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာအဆင့်၌ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများ ပိုမိုလျှင်မြန်စွာ ရင့်သန်စေမည် ဖြစ်ကြောင်း EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ အကြံပြုပါသည်။

အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေတွင် လုပ်ငန်းစဉ်၏ရှင်းလင်းသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် စည်းမျဉ်းညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာ တရားဝင်မှု အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် (၁) စည်းမျဉ်းညှိနှိုင်းရာတွင် တရားဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူ ဖော်ပြချက်၊ (၂) လုပ်ငန်းခွင်အဆင့်၌သာမက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့်၌ စည်းမျဉ်းညှိနှိုင်းမှု သဘောတူညီချက်များ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းနှင့် (၃) ၎င်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းမည့် နည်းလမ်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး ဥပဒေကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဥပဒေကို လက်တွေ့အသုံးပြုရန်အတွက် စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group သည် ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အမှုများကို ကိုင်တွယ်ရန် သီးသန့် အလုပ်သမားခုံရုံးတစ်ခု တည်ထောင်ရန် အားပေးနေပါသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဆူပူအုံကြွမှုနှင့် ဆန္ဒပြလုပ်ရားများကို ရှောင်လွှဲရန် ကူညီပေးပါမည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ခုံသမာဓိကောင်စီကဲ့သို့ တူညီသည့် တရားရေးအာဏာရှိသည့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခွင့်ရသော တရားရုံးများကို တည်ထောင်နိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံအဆင့်အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာကော်မတီမှ ပြင်ဆင်သည့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာပြင်ဆင်ချက် အသစ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ မည်သူမဆို သိမြင်နိုင်သော အချက်အလက်များအပေါ် မူတည်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုန်ဈေးနှုန်းတက်ခြင်းကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသည့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာအား နှစ်စဉ် ပြင်ဆင်ချက်အတွက် စနစ်တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဈေးကွက်ကို ပိုမိုတည်ငြိမ်စေသည်သာမကဘဲ ကြိုတင်တွက်ဆမှုပြုနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့်အတွက် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ ထို့အပြင် လစာများကို ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ချပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အလုပ်ရှင်များကို မျှတသော အသိပေးချက် ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းခွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး (OSH) ဥပဒေကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေထုတ်ပြန်ခဲ့သော်လည်း လုပ်ငန်းခွင်တွင် လေးစားလိုက်နာပြီး OSH ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ အလုပ်သမားများနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်သူများ အတူတူ တိုးတက်ကောင်းမွန်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။ EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ OSH အရာရှိများကို ပရော်ဖက်ရှင်နယ် လေ့ကျင့်ရေးများ ပံ့ပိုးလုပ်ဆောင်သွားရန် ထပ်မံအကြံပြုထားပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများမှ OSH အရာရှိများကို ပရော်ဖက်ရှင်နယ် လေ့ကျင့်ရေးများ ပံ့ပိုးလုပ်ဆောင်သွားရန် ထပ်မံအကြံပြုထားပါသည်။

- EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ အောက်ပါအချက်များကို အကြံပြုထားပါသည်။
- သုံးဦးသုံးဖလှယ်ပါသော နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရင်း ပွင့်လင်းမြင်သာသော နည်းလမ်းဖြင့် အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန်
- အလုပ်သမားအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး ဥပဒေနှင့် OSH ဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို တတ်နိုင်သမျှ စောလျင်စွာ ထုတ်ပြန်ရန်
- ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း အသစ်များအား ရှင်းလင်းစေရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအား ယင်းတို့၏စနစ်များကို လိုအပ်သလို ကိုက်ညီနိုင်ရန် မျှတသော အသိပေးချက်ပေးရန်
- အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ အလုပ်သမားများ၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် လူမှုဖူလုံရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃ - စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်မြန်ဆုံး တိုးတက်လာသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ် ဖြစ်သည့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ ဒေသအမျိုးမျိုးမှ လာရောက်သော အလုပ်သမားများစွာကို ဆွဲဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါအလုပ်သမားအင်အား အများစုသည် ယခင်က အခြားလုပ်ငန်းနယ်ပယ်များဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးနှင့် ရင်းနှီးငွေနှည်းပါးသော စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထည်ချုပ် လုပ်ငန်းလုပ်ငန်းတွင် လိုအပ်သည့်အရည်အချင်းနှင့် အတွေ့အကြုံများ မရှိခဲ့ကြပါ။ အလားတူပင် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး စွမ်းရည်များတွင် အားနည်းမှုများစွာ ရှိနေပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ဝန်ထမ်းများကို အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် ခန့်အပ်ခြင်းများ ရှိနေပါသည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် စွမ်းရည်နိမ့်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်သည်လည်း ထိုကဏ္ဍအတွက် (အလုပ်သမားအင်အား ၁၀-၁၂% ဝန်းကျင်သည် ထိုစွမ်းရည်များရှိရန် လိုအပ်သည်။) အလွန်အရေးကြီးကြောင်း ယေဘုယျအားဖြင့် တွေ့ရှိရပါသည်။ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရန်အတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလေ့ကျင့်ရေးစင်တာအချို့ကို တည်ထောင်ထားပြီး ဖြစ်သော်လည်း ထိုစင်တာများသည် များသောအားဖြင့် အနိမ့်/အလယ်တန်း ကျွမ်းကျင်မှုများအတွက် ဦးတည်ကာ အလယ်အလတ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့် ပညာရေးကျောင်းများမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် အရည်အချင်းမြင့်မားသည့် လုပ်သားအင်အား ဖန်တီးနိုင်ရေးအတွက် ပညာရေးစနစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် များစွာလိုအပ်ပါသည်။

အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန (MOLIP) သည် အထည်ဖြတ်ခန်း အော်ပရေတာ၊ အထည်အရည်အသွေးစစ် အော်ပရေတာနှင့် အချောသတ် အော်ပရေတာတို့ အတွက် အရည်အချင်းရှိသော စံနှုန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည့်အတွက် EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ အဆိုပါစံနှုန်းသည် ၂၀၁၈- ၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း အဆင့် ၁ နှင့် အဆင့် ၂ အထည်ချုပ်စက်မောင်းအတွက် အလုပ်သမား ၃,၃၆၀ ယောက်ကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် မြန်မာ့အထည်ချုပ် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာန၊ အောင်မြင်မှု အထည်ချုပ် သင်တန်းကျောင်းနှင့် အခြားစက်ရုံသင်တန်းကျောင်းများ အပါအဝင် အသိအမှတ်ပြု အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသည့် ဌာန ၁၂ ဌာန ရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုဌာနများကို အစိုးရအာဏာပိုင်များမှ ဦးဆောင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် လူ့ဒါန်းထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ ဦးဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည် အခြားအပြိုင်ဈေးကွက်များနှင့် ယှဉ်လျှင် များစွာနိမ့်ကျနေပါသည်။ ဥပမာကမ္ဘောဇဇီးယားတွင် ကျွမ်းကျင်မှုနှုန်း ၄၉% ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၃၅% ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ထိုကျွမ်းကျင်မှု ကွာဟချက်ကို နီးစပ်လာနိုင်စေဖွယ် ရှိပါလိမ့်မည်။

ပိုမိုခိုင်မာသည့် ပြည်တွင်း အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်သားများသည် စွမ်းဆောင်ရည်၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်စေရန် ပြည်တွင်းစက်ရုံများကို အထောက်အကူပေးမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အထည်ချုပ် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အရည်အချင်းမြင့် ရာထူးအတွက် နိုင်ငံခြားမှ အလုပ်သမားများ ခန့်အပ်ရန် လိုအပ်မည် မဟုတ်တော့ပါ။ ထို့အပြင် ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်ထားသော အထည်ချုပ် နည်းပညာရှင်နှင့် အထည်အလိပ်အင်ဂျင်နီယာများသည် CMP မှ FOB သို့ ပြောင်းလဲမှုကို ဦးဆောင်နိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍကို အားဖြည့်နိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

ညကျောင်းများ၊ စနေ တနင်္ဂနွေကျောင်းများနှင့် သင်တန်းကျောင်းများ စသဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ အဆိုပါ အစီအစဉ်များသည် အော်ပရေတာ အဆင့် အရည်အချင်းသင်တန်း၊ စက်ရုံပုံသွင်းနှင့် အထည်ဖြတ်ခန်း အော်ပရေတာ အပါအဝင် အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ (၁) လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်စံနှုန်းများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ဆက်လက် ဖွံ့ဖြိုးရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (၂) နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် သင်တန်းကျောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု စွမ်းရည်ကို ကျယ်ပြန့်စေရန်နှင့် အလုပ်သမားများ ပိုမိုပါဝင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (၃) လေ့ကျင့်ပေးသူများကို လေ့ကျင့်ပေးရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ (၄) လွတ်လပ်စွာ အသင်းအပင်း ဖွဲ့စည်းခွင့်၊ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ စည်းကမ်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတို့ ပါဝင်သည့် အလုပ်သမားဥပဒေအကြောင်း အကျိုးဝင်သည့် လေ့ကျင့်မှုများ ရှိစေခြင်း၊ (၅) အလုပ်သမားဥပဒေ လေ့ကျင့်ပေးခြင်းကို အမျိုးသား အလုပ်အကိုင် ကျွမ်းကျင်မှု စံများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်စေခြင်း စသည့်အချက်များကို အစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်လည်း EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group မှ အကြံပြုပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်းအဆင့်ရှိ အထည်ချုပ်သင်တန်းကျောင်းများ တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်။ (၂နှစ် မှ ၃နှစ် သင်ရိုး)။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် အဆင့်ဒီဇိုင်းပြုလုပ်ခြင်း၊ အထည်ဒီဇိုင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ လိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အထည်ချုပ်နည်းလမ်းအပါအဝင် ကျွမ်းကျင်မှုပေါင်းစုံ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ဤသို့ ပါဝင်ခြင်းသည် အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ပြည်တွင်းဘွဲ့ရများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်အဆင့်ရှိ အထည်ချုပ်နည်းပညာသင်တန်းအတွက် တိကျသည့် တက္ကသိုလ် သင်ရိုးများ ဖန်တီးပြုစုရန်။ (၃နှစ်မှ ၅နှစ် သင်ရိုး)။ အဆိုပါအစီအစဉ်တွင် အင်္ဂလိပ်၊ စက်မှုသင်္ချာ၊ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ စက်မှုပညာ၊ ချည်မျှင်အထည်အလိပ်၊ ချည်မျှင်ထုတ်လုပ်ခြင်း နည်းပညာ၊ အထည်ဒီဇိုင်း၊ အဆင့်ဒီဇိုင်း၊ အထည်ချုပ် နည်းပညာ၊ ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ပို့ကုန်/ ပို့ဆောင်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ထို့နောက် ပြည်တွင်းဘွဲ့ရများသည် အစိုးရအတွက် အထည်ချုပ်ကဏ္ဍ အကျိုးဆောင်သူအဖြစ် အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်မြှင့်တင်ပေး ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ အမှတ်တံဆိပ် ဝယ်ယူသော ရုံးများတွင်ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။

တက္ကသိုလ်အဆင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အထည်အလိပ်အတွက် တိကျသည့် တက္ကသိုလ်သင်ရိုးများ ဖန်တီးပြုစုရန်။ (၃နှစ်မှ ၅နှစ် သင်ရိုး)။ ဤအစီအစဉ်အမျိုးအစားသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အချို့သော တက္ကသိုလ်များတွင် ရှိပြီးသားဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းသားအသစ်များ စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နည်း နေပါသေးသည်။ အထည်ချုပ်ကဏ္ဍကို ရိုးရှင်းသည့် CMP မှ FOB စနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် စက်မှု ဆိုင်ရာ အထည်အလိပ် ပညာနောက်ခံရှိသည့် ကျွမ်းကျင်သူများကို နိုင်ငံက ပိုမိုလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

ပညာရေးအဆင့် အမျိုးမျိုး၌ တိကျသည့် သင်ရိုးများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အရည်အချင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် ပိုမိုစွမ်းဆောင်နိုင်သော အထည်ချုပ်ကဏ္ဍသို့ ဦးတည်သွားနိုင်ပြီး အထည်ချုပ်ကဏ္ဍ အား အများနှင့် ပိုမို ယှဉ်ပြိုင်လာနိုင်ကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပိုမို ဆွဲဆောင်လာနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အသိအမှတ်ပြုခြင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်း

EuroCham Myanmar Garment Advocacy Group

ကျန်းမာရေး

နိဒါန်း

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းချက်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးရန် မြန်မာအစိုးရနှင့် အခြားအဓိက ကျသော ဆက်စပ်အကျိုးစီးပွားရှင်များနှင့်အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို နောက်ပြန်ဆွဲလျက်ရှိသည့် အဓိကကျသော အဟန့်အတားများနှင့်ပြဿနာကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟုယုံကြည်ပါသည်။ ဤသို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ပထမဆုံးနှင့် ပဓာနအကျဆုံးအနေဖြင့် မြန်မာ ပြည်သူများနှင့် ပါဝင်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးထံသို့ အကျိုးကျေးဇူးများ ဆောင်ကြဉ်း မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု - “ကျွန်ုပ်တို့၏ မျှော်မှန်းချက်”

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် အခြားနိုင်ငံများကို ကျော်လွှားနိုင်သည့် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုရှိပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရမည့် မဟာဗျူဟာများ ဂရုတစိုက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍတွင် ဒေသတွင်း ဦးဆောင်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ မြန်မာအစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ၂၀၃၀ခုနှစ်တွင် “လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု” (UHC) ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ EuroCham Myanmar Health Advocacy Group သည် ဤရည်မှန်းချက်ကို လိုက်လံစွာ ထောက်ခံအားပေးလျက်ရှိပြီး ၎င်း ရည်မှန်းချက်အား ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်သူများ အားလုံးနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက် ပံ့ပိုး သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

လူတိုင်းလက်လှမ်းမီသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေရန် စွမ်းဆောင်ရာတွင် ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော မူဝါဒတစ်ရပ်နှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး မူဘောင်၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့တွင် အာရုံစိုက်ပြုလုပ်သော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများမှ တဆင့်လက်တွေ့ကျသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် စိတ်ပါလက်ပါ အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝ ကောင်းမွန်သော ဆေးဝါးပစ္စည်းများအား ဖြည့်တင်းနိုင်မှုတို့ကို လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာပြည်သူများအနေဖြင့် အရည်အသွေးမြင့် ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို ချို့သာသော ဈေးနှုန်းများဖြင့် သုံးစွဲခွင့်ရရှိစေရန် နိုင်ငံတကာအဆင့် အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများ (ကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးရေးကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှု — ဆေးဝါးဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စီမံချက်နှင့် ဆေးဝါးများအတွက် ဇီဝမျှခြေ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ Conformité Européenne (CE) စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် အလားတူစံများ) နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံအသိအမှတ်ပြုထားသော အဆိုပါ အရည်အသွေးနှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး စံချိန်စံညွှန်းများကို အင်အားတစ်ရပ်အဖြစ်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အသစ်လွင်ဆုံးသော နည်းပညာများအား လွယ်လင့်တကူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ၏အခြားဒေသများသို့ တင်ပို့နိုင်သည့် ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော ပြည်တွင်းဆေးဝါးလုပ်ငန်းတစ်ခုအား ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိလာစေရန် စတင် လုပ်ဆောင် နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဈေးကွက်သည် တိုးတက်မှု အမြတ်အစွန်းများ ပေးနိုင်သည့် အလားအလာ ရှိသည်နှင့်အညီ နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာဈေးကွက်အား စိတ်ဝင်တစား စောင့်ကြည့်နေကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ခေတ်မီသော ဥပဒေရေးရာ ဉာဏပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုမူဘောင်မရှိသည့်ကြောင့် မူပိုင်ခွင့်နှင့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းများ မရှိ ဖြစ်နေခြင်း သို့မဟုတ် ပန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသော မူဝါဒ လိုအပ်ချက်များ အပါအဝင် များစွာသော အကြောင်းပြချက်များကြောင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများသည် ယခုအချိန်တွင်တော့ ဘေးစဉ်းတွင်သာ နေရန် ဆန္ဒရှိနေကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆေးဝါးကုမ္ပဏီ များသည် မကြာသေးမီကမှသာ စက်ရုံများ စတင်ဖွင့်လှစ်လာကြပြီး EuroCham Myanmar Health Advocacy Group အနေဖြင့် မကြာမီတွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သူများလည်း နိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံလာကြရန် မျှော်လင့်နေပါသည်။

၁ Ropes နှင့် Gray LLP ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအလေ့အကျင့် (၂၀၁၀) အမေရိကန်နိုင်ငံ- ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဇီဝသိပ္ပံ ကုမ္ပဏီများ၏ မလော်မကန်လုပ်ဆောင်မှုများ ဝေဖန်ချက်မှ <https://www.mondaq.com/unitedstates/Food-Drugs-Healthcare-Life-Sciences/725084/Implications-OfDistributor-Misconduct-For-Global-Health-Care-And-Life-Sciences-Companies> မှ ရယူပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၁။ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အတည်ပြုထားသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်ချက်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်တစ်ဦးသည် - ထိုလူနာအတွက် အကောင်းဆုံး သော ကျန်းမာရေး ရလဒ်ကို ထွက်ပေါ်လာစေရန် - ဟူသော အခြေခံမူကို ခံယူ၍ ကုသပေးရန်မှာ ထိုလူနာ၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကုမ္ပဏီများ၏ ကျင့်ဝတ်မညီသည့် ရောင်းချပုံ နှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေပုံများကြောင့် ဆေးဘက်ပညာရှင်သည် ဘက်လိုက်မှု ရှိလာပြီး အခြေခံမူကို ချိုးဖောက်လာသည့် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်တတ်ပါသည်။

ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော ရောင်းချမှုများ၊ ဆေးဝါးနှင့် ဆေးကိရိယာများ ရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီများ၏ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးဘက်ပညာရှင်များအား (ဆရာဝန်၊ တင်ဒါကော်မတီများ၊ ဆေးရုံမှ ကုန်ပစ္စည်း ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးဌာနများ၊ ဆေးဝါးပညာရှင်များနှင့် သူနာပြုများ အပါအဝင်) ပံ့ပိုးမှုပြုလုပ်သည့် လက်ဆောင်များ၊ ဖျော်ဖြေရေးနှင့် အခြားအကျိုးကျေးဇူးများပါဝင်ပြီး အဆိုပါ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးပညာရှင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ လွှမ်းမိုးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ကို ဆိုလိုပါသည်။

ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော တံစိုးလက်ဆောင်များ၊ ဖျော်ဖြေမှုနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများသည် ပုံစံအမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဆရာဝန်များ အတွက် အခမဲ့အပန်းဖြေခရီးများ သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရေးဌာနများသို့ ငွေကြေးလာဘ်လာဘပေးမှုများ စသည်တို့ကိုသို့သော အကျင့်ပျက်ပြားမှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့မှာ သဘာဝအရ ကွဲပြားမှုရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆေးရုံတစ်ရုံသို့ လူအိန်းမှုပြုလုပ်သည့် အလှူရှင် ၏ မျှော်မှန်းချက်သည် နောင်အခါတွင် စီးပွားရေးအရ ဦးစားပေးရန် ဦးတည်စေသည်ဆိုလျှင် ထိုလူအိန်းမှုသည် ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိသည့်ပုံစံ လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းသည် လာဘ်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး/အကျင့်ပျက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အခြားနယ်ပယ်များ ထက် ပို၍အန္တရာယ်များသော လုပ်ငန်းများအနက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အတွင်း (Foreign Corrupt Practices Act) ပြည်ပအကျင့်ပျက်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အက်ဥပဒေ နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တရားရေးနှင့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် များ လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ရေး ကော်မရှင်မှ ကော်ပိုရိတ် ဆုံးဖြတ်ချက်များ၏ ၂၇.၃ %သည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဇီဝသိပ္ပံ ကုမ္ပဏီတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်များ ဖြစ်ကြပါသည်။^၁

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို အတွင်းမှ လိုက်စားမှုဖြစ်စေသည့် ကျင့်ဝတ်မညီသော ရောင်းချပုံနှင့် ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ပုံ မြောက်မြားစွာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းက အမျိုးမျိုးသော ရောဂါဝေဒနာများခံစားနေရသူများနှင့် လူမှုစီးပွား နောက်ခံ အခြေအနေ အမျိုးမျိုးရှိသည့် လူနာများအတွက် သင့်လျော်မှုမရှိသော ရောဂါအဖြေရာခြင်းနှင့် ကုသမှု ရွေးချယ်ခွင့် များအား ရွေးချယ်မိခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကုမ္ပဏီများအကြား အပြန်အလှန် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှု များ အပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် ခိုင်မာမှုရှိသော ကျင့်ဝတ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ဆောက်သွားရန်မှာ အလွန်တရားမဲ့အရေးကြီးပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်က ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအပါအဝင် စက်မှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများအားပံ့ပိုးပေးရန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ရှင်များ အသင်း (UMFCCI) အား တာဝန်ပေးခဲ့သော်လည်း ယခုချိန်ထိ ရလဒ်များတွေ့ရှိရခြင်း မရှိသေးပေ။ EuroCham Myanmar သည် ဤကိစ္စအား လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်စေရန်အတွက် အခြား သက်ဆိုင်သူများနှင့် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပခဲ့သော်လည်း ဤကိစ္စသည် ဦးစားပေးကိစ္စရပ်တစ်ရပ် မဟုတ်သေးကြောင်းနှင့် ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကို လမ်းကြောင်းပေးရန် EuroCham Myanmar တစ်ဦးတည်းကသာလျှင် တာဝန်ယူလိုစိတ် ရှိနေကြောင်း သိသာထင်ရှားလာပါသည်။

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group အနေဖြင့် ဤလမ်းညွှန်ချက်ကို လိုအပ်နေသည်ဟု ယုံကြည်နေပြီး မြန်မာနိုင်ငံအား ကမ္ဘာနိုင်ငံများက လက်ခံလျက်ရှိသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ခု အတွင်းသို့ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ရောက်ရှိစေမည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကို ပံ့ပိုးပေးပြီး ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးသည့် လုပ်ငန်းများရှိ ဦးဆောင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များအတွက်လည်း အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်အား ပံ့ပိုးပေးမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်သူများ အသင်းချုပ်ကြီး (IFPMA) နှင့် အာရှ-ပစိဖိတ် ဆေးဝါးနည်းပညာအသင်း (APACMed) တို့မှ စီမံအုပ်ချုပ်လျက်ရှိသော ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများကို လည်း အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသအတွင်းရှိ နိုင်ငံအများစုတွင် လက်ခံကျင့်သုံးပြီး တရားဝင်ထည့်သွင်း ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအကြား အပြန်အလှန် တွန်းပို့ဆောင်ရွက်မှုကို ကွပ်ကဲရန်အတွက် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာမှအသိအမှတ်ပြုလက်ခံထားသော ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းတစ်ခုရှိခြင်းသည် ပြည်သူများအတွက် အောက်ပါ အကျိုးတရားများနှင့်အတူ ပြည်တွင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် အားကိုးအားထားမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ ကျန်းမာရေးတိုးတက်မြှင့်တင်မှုနှင့် ချမ်းသာသုခသည် အောက်ပါတို့အပေါ် အပြုသဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်- (၁) နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုညွှန်းကိန်း (ဥပမာ ရှည်လျားလာသည့် မျှော်မှန်းသက်တမ်း) (၂) ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သော လုပ်သားအင်အားထုနှင့် (၃) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ကင်ဆာကဲ့သို့သော နာမကျန်းမှုများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် လူမှုစီးပွား ဘေးဒုက္ခ တို့ကို လျော့ကျစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

- ပြည်ပသို့ ဆေးဝါးကုသရန် ခရီးသွားရောက်ခြင်းကို လျော့ကျစေပြီး နိုင်ငံခြားငွေကြေးများ နိုင်ငံပြင်ပသို့ ရောက်ရှိခြင်းကို ချွေတာခြင်းအား ဦးတည်စေမည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အခြေခံအဆောက်အအုံ နှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို အဆင့်မြှင့်တင်ရာတွင် ပြည်တွင်းကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်အားထားနိုင်မှုကို ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန (MOHS) နှင့်အတူ ပေါင်းစည်းညီညွတ်စွာ အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခြင်း။ လူနာများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင်ပင် အရည်အသွေးမြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို ရရှိနိုင်ပြီး နိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေတစ်ခုလုံးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍအတွင်း ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ပို၍ အခွင့်အလမ်းရှိသော ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ်ကို ဦးတည်မှုဖြစ်စေနိုင်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအတွင်း၌ မျှတသော ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းနှင့် ဥပဒေအားလေးစားလိုက်နာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အကဲဆတ်သည့် နိုင်ငံစုံမှ ကုမ္ပဏီများအတွက် အန္တရာယ်ပိုမိုလျော့ပါးစေခြင်း။ ၎င်းသည် နိုင်ငံစုံဆေးဝါးကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံတကာဆေးရုံများ ပိုမိုတည်ထောင်လာခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group ကဲ့သို့သော ဆေးပညာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နည်းလမ်းတကျ တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖလှယ်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုပြုလုပ်နိုင်သည်။

- ဆေးဝါးလုပ်ငန်းအတွက် IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ အစိုးရများနှင့် ဆေးဝါးကုမ္ပဏီများမှ လက်ခံကျင့်သုံး လျက်ရှိသော နိုင်ငံတကာ၌ လက်ခံအသိအမှတ်ပြုမှုအများဆုံးဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းဖြစ်ပါသည်။ IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းသည် လက်တွေ့ကျကျဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် လူနာများ၏ အခွင့်အရေးကို လေးစား လိုက်နာစေရန် လိုလုံလောက်လောက် အကာအကွယ်ပေးရန် သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် IFPMA ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းအား မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးဝါးလုပ်ငန်း၏ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း အတွက် အုတ်မြစ်တစ်ခုအနေဖြင့် လက်ခံကျင့်သုံးမှု ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း အကြံပြုပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများသည် အခြား ဈေးကွက်များအတွင်းရှိ အကောင်းဆုံးသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့်အတူ လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်စေရန် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာလုပ်ငန်းအတွက် APACMED ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်း ပါသည်။ APACMED ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးသည့် ကုမ္ပဏီအများစုမှ သဘောတူထားသော ဒေသဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂ - ဆေးကုသမှုနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကိရိယာများအား ထိန်းသိမ်းခြင်း

ဆေးကုသမှုနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းကိရိယာများသည် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အရာများ ဖြစ်ပါသည်။ ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ကိရိယာတိုင်းသည် နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုများနှင့်အညီ ထုတ်ကုန်၏ ဘဝသက်တမ်း

ရှိကြပြီး ၎င်းတို့၏ သက်တမ်းအတွင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အစိတ်အပိုင်းများ အစားထိုးပေးခြင်းတို့ လိုအပ်ကြပါသည်။ ယခုအခါ ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် အတော်အသင့် အိုဟောင်းနေသော၊ များသောအားဖြင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးမည့် သဘောတူညီချက်များ မရှိဘဲ အသုံးပြုနိုင်စွမ်းမရှိတော့သော ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများသာ ရှိနေပြီး သင့်ရာ၊ တုံ့ပြန်သော ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး ကိရိယာများအတွက် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု အသုံးစရိတ်များ (OPEX) အောက်တွင် ငွေထောက်ပံ့ထားခြင်းမျိုး မရှိပေ။ သတ်မှတ်ပေးထားသည့် အသုံးစရိတ် အများစုမှာ ပစ္စည်းကိရိယာအသစ်များ ပယ်ယူရန် အာရုံစိုက်သော ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် (CAPEX) ဘတ်ဂျက်များ ဖြစ်ကြပြီး ကနဦး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုရန် ပစ္စည်းကိရိယာများကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အစားထိုးခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းတို့အတွက် လုံလောက်စွာ မသုံးနိုင်ပေ။ ထို့အပြင် ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ပစ္စည်းကိရိယာများကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် ကျွမ်းကျင်မှု အခြေခံပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ပြစ်ချက်ရှာပြုပြင်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသော ဇီဝဆေးပညာ အင်ဂျင်နီယာများ ရှားပါးနေပါသေးသည်။

လက်ရှိတွင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးမည့် သဘောတူညီချက်များတွင် ပါဝင်သော အချက်များကို Preventive Maintenance (PM) စာချုပ်များတွင် သတ်မှတ်ပေးထားပါသည်။ PM စာချုပ်များသည် vendor နှင့် ပုဂ္ဂလိက ဆေးရုံများအကြား ရှိနှင့်ပြီးသား စံ(အကောင်းဆုံး) အလေ့အကျင့်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း ဤစာချုပ်များကို MOHS အောက် ပြည်သူပိုင် ဆေးရုံများတွင် လုပ်ဆောင်လေ့ သိပ်မရှိပေ။ ဤစာချုပ်များကို သက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံနှင့် ဌာန၏ ဆေးရုံအုပ်နှင့် ဌာနခေါင်းဆောင်များဖြင့်သာ ကိစ္စတစ်ခုချင်းစီအလိုက် တိုက်ရိုက် ဆွေးနွေးကြပါသည်။

PM စာချုပ်များ နေရာတကျ ရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ ကိရိယာများ အားလုံးအတွက် စံအာမခံလက်မှတ်သည် ၁၂ လ သက်တမ်းရှိပြီး စက်အပိုပစ္စည်းများနှင့် အလုပ်ချိန်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် အကျိုးဝင်ပါသည်။ စက်အပိုပစ္စည်းများအတွက် အာမခံလက်မှတ်သက်တမ်းမှာ ၆လ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် vendor များသည် အခြား အတွဲလိုက် အဆိုပြုချက်မျိုးစုံကို ကမ်းလှမ်းလာကြပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ပေးသော်လည်း လက်ရှိတွင် MOHS တင်ဒါများသည် ၆ နှစ်သက်တမ်းရှိသော PM စာချုပ်များအပြင် ၂ နှစ်သက်တမ်းရှိသော အာမခံလက်မှတ်များကိုပါ တောင်းဆိုလာကြပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ရှိသည်နှင့်အညီ vendor များသည် စက်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုမည့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော ဝန်ထမ်းများနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများအတွက် MOHS ဘတ်ဂျက်များကို ပိုမို လိုချင်လာကြပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အသုံးပြုနိုင်သေးသော ပစ္စည်းကိရိယာများသည် ဆေးရုံများအား ရှိနေသော ပစ္စည်းကိရိယာများကို အဆုံးစွန်အထိ သုံးစွဲနိုင်စေပြီး လူနာများအား ဝန်ဆောင်မှုများလည်း ပေးစေနိုင်ပါသည်။

- PM စာချုပ်များကဲ့သို့သော ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသော ဝန်ဆောင်မှု သဘောတူညီချက်များသည် အန္တရာယ်ကို vendor များဆီသို့ ကူးစေလိုက်ပြီး ရောင်းချပြီးနောက် ဝန်ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်များကို ဖူလုံစေနိုင်သည့်အတွက် ထိုသဘောတူညီချက်များသည် ပစ္စည်းကိရိယာများ၏ အကျိုးအမြတ်ရှိသော သက်တမ်းကို တိုးစေနိုင်ပြီး လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်ကိုလည်း ရိုးရှင်းသွားစေပါသည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်များကို အပိုပစ္စည်းများ ရန်ပုံငွေအတွက် ကောင်းမွန်စွာ ခွဲဝေသတ်မှတ်သင့်သည်။

- သတ်မှတ်ချက်ပြည့်မီပြီး အသိမှတ်ပြုထားရသည့် ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသော ဝန်ဆောင်မှုများသည် အရည်အသွေးပြည့်မီပြီး စည်းမျဉ်းလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော စစ်မှန်သည့် အပိုပစ္စည်းများကို အာမခံပေးနိုင်ပါသည်။

- ဇီဝဆေးပညာ အင်ဂျင်နီယာဌာနများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအားဖြင့် ဆေးရုံများအနေဖြင့် တပ်ဆင်ထားသော installed based ခြေရာခံပြီး ထိန်းသိမ်းရန် ပိုကောင်းသော အနေအထား၌ ရှိလာလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Myanmar ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု Advocacy Group အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

• တပ်ဆင်ထားသော installed base တွင် တပ်ဆင်ထားသည့် အရာ၊ နေရာ၊ တပ်ဆင်သည့်နေ့စွဲ၊ အာမခံသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်ရက်နှင့် စက်ကိရိယာ အမျိုးအစားအလိုက် ကွဲပြားနိုင်သော ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု လိုအပ်ချက်များ အစရှိသဖြင့် တပ်ဆင်ထားသော အခြေစိုက်စခန်းကို မည်သို့စီမံသင့်ကြောင်း လမ်းညွှန်ချက်များ အပါအဝင် နိုင်ငံအနှံ့ တပ်ဆင်ထားသော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများအားလုံးအတွက် ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် စနစ်တစ်ခု ချမှတ်ပေးခြင်း

• မူဝါဒချမှတ်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကွဲပြားသော ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် တံဆိပ်များအတွက် ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု သဘောတူညီချက်များအား စတင်ရယူပေးခြင်း

• သက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော ဇီဝဆေးပညာ အင်ဂျင်နီယာဌာနများအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ အခြေခံ နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်သော အထောက်အပံ့ပေးခြင်းနှင့် vendor များအတွက် ရောင်းချပြီးနောက် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆက်သွယ်နိုင်ရာ တစ်ရပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

• နှစ်စဉ်ဝယ်ယူသည့် ရင်းနှီးငွေဘက်ဂျက်တွင် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု ကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆေးရုံတစ်ခုစီတိုင်းတွင် ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေး ဘက်ဂျက်အစီအစဉ်တစ်ခု ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း။ ထိုဘက်ဂျက်ငွေများတွင် အပိုပစ္စည်းများ အစားထိုးတပ်ဆင်ခြင်း နှင့် နှစ်စဉ်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း အခကြေးငွေများအတွက် ရန်ပုံငွေများ ပါဝင်သင့်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃ - လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မတည့်ငြိမ်ခြင်း

ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများသည် နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံထားသည့် အမြင့်ဆုံး ဘေးကင်းစိတ်ချ ရမှုနှင့် အာနိသင်ထိရောက်မှု စံချိန်စံညွှန်းများကို ပြည့်မီနိုင်စေရန် ရှုပ်ထွေးနက်နဲသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဆင့်မြှင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ စားသုံးသူများအတွက် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုရှိစေရန်နှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး လိုအပ် ချက်များအား ပြည့်မီစေရန်အတွက် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုကို မဆို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို အချိန်ယူ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပတ်ဝန်းကျင် အတွက် တည်ငြိမ်မှုရှိပြီး အစဉ်တိုးတက်လျက်ရှိသည့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး စနစ်တစ်ရပ်ကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် လိုအပ်သည်။

အတည်ပြုထောက်ခံချက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို စောင့်ဆိုင်းနေရသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အပေါ် သက်ရောက်သည့် အခြားသော တိုးတက်မှုများစွာလည်း ရှိသည်။ ၎င်းတွင် ကန့်သတ်ထားခြင်း မရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုလွှာ (NOC) အတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြောင်းလဲမှုများ၊ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း တင်သွင်းရန်အတွက် လိုအပ်သည့် နမူနာအရေအတွက်နှင့် ဆက်နွယ်သော ကိစ္စရပ်များ ပါဝင်သည်။

စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ရှုပ်ထွေးမှုများ ရှိသည်နှင့်အညီ အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေး ဦးစီးဌာန (FDA) ဖြင့် ဆေးဝါးအသစ် များ၊ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းမှာ ရှည်လျားရှုပ်ထွေးနေပါသည်။ ရှုပ်ထွေးသော စနစ်များ၊ ရှည်လျား သော လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် မရေရာ မရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များသည် မှတ်ပုံတင်သူများအား အချိန်ကုန် ငွေကုန် လူပင်ပန်း ပိုမိုဖြစ်စေသည်နှင့်အညီ ထိုသူများအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသည်။

အထူးသဖြင့် NOC သည် လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်ခွင့်၏ အတားအဆီးတစ်ရပ်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး EuroCham Myanmar သည် ဤအတားအဆီးအား ဖယ်ရှားသွားရေးကို ဆက်လက် အထောက်အကူပြုပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဤသို့ဆောင် ရွက်ခြင်းက လူနာ၏ ရွေးချယ်မှု၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဆေးဝါးဈေးနှုန်းများကို အပြုသဘော သက်ရောက်စေ မည် ဖြစ်ပါသည်။ MOHS သည် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများသို့ ဆေးဝါးထုတ်ကုန်များနှင့် ရွေးချယ်ထားသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများ တင်သွင်းခြင်းကို ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းသည် နာမည်တံဆိပ်တစ်ခုတည်းအောက်မှ ဆေးဝါးထုတ်ကုန်တစ်ခုကို တင်သွင်းသူတစ်ဦးတည်းကိုသာ တင်သွင်းခွင့်ပြုသည်။ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ လက်ရှိတင်သွင်းသူများသည် တံဆိပ်ပိုင်ရှင် များကို NOC တစ်ခု ပေးနိုင်မှသာလျှင် တံဆိပ်ပိုင်ရှင်များသည် တင်သွင်းသူကို ပြောင်းလဲပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လက်တွေ့တွင် တင်သွင်းသူများ ယှဉ်ပြိုင်ရသည့် အယူအဆကို ပယ်ဖျက်ကာ ကုန်တင်သွင်းသည့် ကုန်ကျစရိတ် ပိုမိုကုန်ကျသွားစေရန် ဦးတည်သွားနိုင်ပြီး တံဆိပ်ပိုင်ရှင်များသည် တင်သွင်းသူများအား ပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်မှန်သော ဆေးဝါးများ၏ ဈေးနှုန်းကို ပိုမိုမြင့်တက်သွားစေပါသည်။

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group အနေဖြင့် အာဆီယံ လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း စံချိန်စံညွှန်းများကို ထင်ဟပ်စေရန် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရန် အားပေးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် ၂၀၂၀ ခုနှစ် တစ်ချိန်ချိန်တွင် အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဝင်ရောက်လာနိုင်သည့် ASEAN Medical Devices Directive (AMDD) အတိုင်း လိုက်နာရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား ကြိုဆိုနေပြီး Advocacy Group သည် နုနယ်သေးသော အကူးအပြောင်းအဆင့် ကာလအတွင်း ထောက်ပံ့ပေးသွားရန် ကမ်းလှမ်းထားပါသည်။

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group သည် အထူးသဖြင့် AMDD တွင် Common Submission Dossier Template (CSDT) ထည့်သွင်းမည်ကို ကြိုဆိုနေပါသည်။ CSDT သည် ကွဲပြားသော အာဆီယံ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များတွင် လက်ရှိတည်ရှိနေသော စာရွက်စာတမ်းပုံစံ ကွဲပြားခြားနားချက်များကို လျော့ချနိုင်ပြီး စည်းမျဉ်းအာဏာအရ တောင်းဆိုထားသော ပုံစံကွဲများနှင့် ပတ်သက်သည့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေနိုင်ပါသည်။ AMDD ကို သဘောတူလက်ခံခြင်းဖြင့် HS ကုန်များကို တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်စေနိုင်ပြီး တရားဝင် FDA လက်မှတ်များ ပိုမို ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထပ်မံ၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်လိုအပ်နေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တစ်ရပ်မှာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ တင်သွင်းရမည့် နမူနာများ၏ လိုအပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ စာရွက်စာတမ်းများ တင်ပြရာတွင် Formulation, stability data, certificate of analysis နှင့် ကနဦးစမ်းသပ်ထုတ်လုပ်သည့် ပစ္စည်း ဖြစ်ပါက Clinical Trial Data များ ပါဝင်လာပြီး လိုအပ်သည့် အရေအတွက်နှင့် လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်၍ မရှင်းမလင်း ဖြစ်နေသည် ကို တွေ့ရသည်။ လက်ရှိတွင် certificate of analysis စစ်ဆေးရန်အတွက် သေးငယ်သော ထုတ်ကုန်နမူနာတစ်ခုသာ လိုအပ်ပါတော့သည်။

ဥပဒေရေးရာ မူဘောင်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြောင်းလဲမည်ဆိုပါက ကောင်းစွာ သုံးသပ်အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အခြားကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင် ပင်ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ အကျိုးစီးပွား ပါဝင်သူအဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်းမှုပြုပြီး အပြောင်းအလဲ စီမံခန့်ခွဲမှုကို မှန်မှန်ကန်ကန် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် အကျိုးရလဒ်ကောင်းများရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကုမ္ပဏီများသည် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုရှိခြင်း၊ အကျိုးထိရောက်မှုရှိခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိခြင်းတို့ကို သေချာစေရန် အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးကွင်းဆက်များ၏ အကျိုး ထိရောက်မှု၊ စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် ဈေးကွက်ပိုင်ဆိုင်မှုတို့အား ထိန်းညှိကွပ်ကဲပေးခြင်းဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည့်အတွက် အကျိုးကျေးဇူးကို လူနာများအနေဖြင့် ပိုမိုခံစားရရှိစေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားရေးနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို အချိန်နှင့် တပြေးညီ ဆက်လက်တိုးတက်မှု ရှိစေရန်မှာ စီးပွားဆက်စပ် အကျိုးစီးပွားရှင်များ အားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားပင် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ အတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ မျိုးစုံသော ဆက်စပ်အကျိုးစီးပွားရှင်များအား သက်ရောက်စေသည့် အပြောင်းအလဲများ ဆောင်ရွက်တိုင်း ပြဿနာများနှင့် အဖြေများကို အားလုံးနားလည်သဘောပေါက်ကြစေရန်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အများ၏တူညီဆန္ဒဖြင့် ရှင်းလင်း စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- NOC မူဝါဒများကို ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ လက်ရှိ (မှတ်တမ်းမတင်ထားသော) NOC မူဝါဒများသည် တရားမျှတစွာ ယှဉ်ပြိုင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဟန့်တားနေပါသည်။ MOHS မှ ဦးဆောင်ပြီး သက်ဆိုင်သူများအားလုံး (ဤ Advocacy Group၊ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် ကုန်သည်ကြီးများအသင်း (American Chamber of Commerce in Myanmar) အစရှိသည်တို့ အပါအဝင်) နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပါမူ ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- စည်းမျဉ်းတင်ပြမှုများအတွက် နမူနာလိုအပ်ချက်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ထားသော ရည်မှန်းချက်ကို ထင်ရှားပြတ်သားစေ ခြင်း။

- FDA မှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေရန် သေးငယ်သော ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဥပမာ ဖက်စ်ဆက်သွယ်ရေး သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ် လက်မှတ်များကို ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် အကောင်းဆုံးမှာ ကောင်းမွန်စွာ အလုပ်လုပ်သော အွန်လိုင်းစနစ်တစ်ခု ဖြစ်မြောက်စေခြင်း။ ဤကဲ့သို့သော ပြောင်းလဲမှုများသည် သိသာသော ကုန်ကျစရိတ် များ၊ ဥပဒေပြောင်းလဲမှုများ မလိုအပ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအား များစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ DICA မှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို အပြုသဘောဆောင်သော ဥပမာတစ်ခုအဖြစ် ပြနိုင်ပါသည်။ အလားတူပင် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး အစရှိသော မြို့ကြီးများတွင် အကူအညီပေးမည့် ကောင်တာတစ်ခု သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများလက်ခံသည့် ကောင်တာတစ်ခု ထားရှိခြင်းသည်လည်း အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- မှန်ကန်သည့် တိုးတက်မှုတစ်ရပ် ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ဆွေးနွေးအကြံဉာဏ်ရယူခြင်း အဆင့်ကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကာလများအတွင်းတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု စနစ်ကို မှန်ကန်စွာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားကြရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄ - ၂၀၂၀ ခုနှစ် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အကျိုးဝင်ခြင်း

UHC အား “ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမှ ကမ်းလှမ်းထားသည့် တစ်ခုတည်းသော အစွမ်းထက်ဆုံး အယူအဆ” အဖြစ် ဖော်ပြထားပြီး ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်း (WHO) မှ UHC အား ပြည်သူလူထုနှင့် သီးသန့်လူစုများ အားလုံးအတွက် ဘဏ္ဍာရေး အခက်အခဲများ မကြုံတွေ့ရဘဲ သူတို့လိုအပ်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိစေနိုင်ခြင်းဟုလည်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။^၂

UHC နှင့် ပတ်သက်သည့် ယေဘုယျ အထင်မှားနေကြသည့် ကိစ္စတစ်ရပ်မှာ ၎င်းသည် ကုန်ကျစရိတ် မည်မျှပင်ဖြစ်စေကာမူ ဖြစ်နိုင်သမျှသော ကျန်းမာရေး ကြားဝင်ခြင်းများ အားလုံးအတွက် အခမဲ့ဆောင်ရွက်ပေးသည်ကို ဆိုလိုခြင်းဟု အထင်မှားနေကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်နိုင်ငံမျှ ရေရှည်တွင် ဝန်ဆောင်မှုအားလုံးအား အခမဲ့ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မျှော်လင့်အပ်ပါသည်။

UHC ရရှိနိုင်ရေးသည် UN အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအားလုံး ရရှိအောင်မြင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနေသော ၂၀၂၀ ခုနှစ် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အစီအစဉ် (၂၀၂၀ ခုနှစ် အစီအစဉ်) ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်များမှ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် အစီအစဉ်နှင့်အညီ UHC သို့ လမ်းပြမြေပုံတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ မျှော်လင့်အပ်သော အရည်အသွေးမြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ရေး၊ အားလုံးအတွက် စိတ်ချရသော၊ ထိရောက်သော၊ အရည်အသွေးမြင့်သော၊ တတ်နိုင်သော မရှိမဖြစ် ဆေးဝါးများနှင့် ကာကွယ်ဆေးများ ရရှိနိုင်ရေးတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် UHC ရရှိနိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ ခေါင်းဆောင်များသည် ခိုင်မာသော ကတိကဝတ်များ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် နိုင်ငံအတွက် ထိပ်ဆုံး ဦးစားပေး ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ အမျိုးသား ကျန်းမာရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၇-၂၀၂၁) သည် နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် အခြေခံကြသည့် မရှိမဖြစ် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်း (EPHS) ပေးစွမ်းနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ဤ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ရည်မှန်းချက်အား ရရှိနိုင်ရေးကို ဦးတည်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ UHC ရရှိနိုင်ရေးသည် အားကောင်းသော မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်တစ်ခု၊ နည်းပညာပိုင်းတွင် အာရုံစိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ တစ်ဆင့် ဆေးဝါးကုသမှု လက်တွေ့ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကြီးမားသော အစိုးရရန်ပုံငွေ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများနှင့် အရည်အသွေးမြင့် ဆေးပညာဆိုင်ရာ ထုတ်ကုန်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ ၎င်း၏ ခက်ခဲရပ်ထွေးမှုကြောင့် UHC ကို ရရှိနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်တွင် ပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များမှ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် အသင်းအဖွဲ့များအထိ သက်ဆိုင်သူများအားလုံး၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့နှင့် မဟာဗျူဟာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့သည်များအရ ညီညီညွတ်ညွတ် ပေါင်းစည်းနေပြီး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော UHC စနစ်တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ရေးသည် တိကျပြီး ဂရုတစိုက် စီစဉ်ထားခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း ကဏ္ဍအားလုံး ပါဝင်ခြင်းတို့ လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

UHC သည် ပြည်သူလူထုနှင့် သီးသန့်လူစုများ အားလုံးအတွက် ဘဏ္ဍာရေး အခက်အခဲများ မကြုံတွေ့ရဘဲ ၎င်းတို့ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်စေပါလိမ့်မည်။

^၂ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်း (n.d) ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ကျန်းမာရေးအကျိုးဝင်နေ <https://www.who.int/life-course/news/events/uhc-day/en/> မှရယူပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group အနေဖြင့် အစိုးရအား အောက်ပါအချက်တို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။

- ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ဆေးဝါးများအတွက် ငွေအရင်းအနှီးတွင်သာမက အခြေခံလိုအပ်ချက်များအတွက်ပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် ဆေးရုံများ၏ ယေဘုယျ အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း။ ဆေးရုံအများစုတွင် ကုတင်များကို အလွန်အမင်း လိုအပ်နေကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

- ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စက်ပစ္စည်း၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း သွင်းကုန်များအပေါ် သိသာသော အခွန်လျှော့ချပေးခြင်းများ (အကောက်ခွန်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်များ) ။ အခွန်များကို လျှော့ချပေးခြင်းသည် လူနာများအပေါ် ကျရောက်နေသော ကုန်ကျစရိတ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို သိသိသာသာ လျော့စေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အသိအမှတ်ပြုခြင်းအသိအမှတ်ပြုခြင်း

EuroCham Myanmar Health Advocacy Group

ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်

နိဒါန်း

ဥပဒေရေးရာမူဘောင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးအတွက် မြန်မာအစိုးရကို ကူညီရန် EuroCham Myanmar အဖွဲ့ဝင်များ၏ ပြင်းပြသောဆန္ဒအာသီသတို့ကြောင့် EuroCham Myanmar Legal Advocacy Group ကို ၂၀၁၇ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဤမှတ်ကျောက်တင်လောက်သော အားထုတ်မှုတွင် EuroCham Myanmar နှင့်အတူ တစ်သားတည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ဥပဒေရေးရာအဖွဲ့များသည် ဤအပိုင်းတွင် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း အကြံပေးများ ဖြစ်ကြသည်သာမက မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အာဆီယံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာဗဟုသုတ ကြွယ်ဝစွာ ရှိကြပါသည်။ ဤအဖွဲ့သည် ဥပဒေရေးရာအဖွဲ့မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား တန်ဖိုးရှိသော အကြံဉာဏ်များနှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများကို အချိန်မီထောက်ပံ့ပေးနေသောကြောင့် အဖွဲ့နှင့် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကျွမ်းကျင်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ပုဂ္ဂလိက နှင့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အရေးပါသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ဤဥပဒေရေးရာအဖွဲ့သည် ၂၀၁၉ခုနှစ် White Book ထုတ်ဝေခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ အပြောင်းအလဲမြောက်များစွာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ အဖွဲ့သည်ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေကိုလိုက်၍ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ပြီး အပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်အောင်လုပ်ဆောင်နေပြီး အခြားသော EuroCham Myanmar Advocacy Group များအတွက် ကူညီထောက်ပံ့မှုများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန် အားထုတ်ကြိုးပမ်းနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် စိတ်ဝင်စားကြသော ဥပဒေရေးရာကုမ္ပဏီများအတွက် အရေးကြီးသော အပိုင်းကဏ္ဍနှစ်ရပ်ကို ခြုံငုံမိစေရန် အဖွဲ့၏အမည်ကို EuroCham Myanmar Legal and Tax Advocacy Group ဟု အမည်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။

EuroCham Myanmar၏ ၂၀၁၉ခုနှစ်အတွက် White Book တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက်မည့် သို့မဟုတ် ရောက်နေပြီးသော ဥပဒေရေးရာကုမ္ပဏီများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အလွန်တရာအရေးပါသော အကြောင်းအရာကိစ္စရပ်များကို အစုံအလင်တင် ပြထားပြီး ဤအကြောင်းအရာကိစ္စရပ်များကို အာဏာပိုင်များမှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့လျှင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်း နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မြေပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများရှိနေခြင်း၊ လက်ရှိရှိနေ ဆဲ ယှဉ်ပြိုင်မှုဘောင်မှာ သေချာမှုမရှိခြင်း၊ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် မည်သည့်စည်းမျဉ်းဥပဒေက အကျိုးဝင် သက်ဆိုင် ရောက်မှုရှိသည်ကို သေချာရေးရာမှု မရှိခြင်းနှင့် နာမည်ကြီး ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် အချို့အပိုင်းကဏ္ဍတွင် အကာအကွယ် ပေးထားမှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုမြောက်မြားစွာကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများမှာ ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်ပါသည်။

EuroCham Myanmar Legal and Tax Advocacy Group၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ အောက်ပါ အကြောင်းအရာကိစ္စရပ်များကို ၎င်းတို့နှင့်ဆိုင်ရာ သက်ဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ၊ ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ နှင့်တကွ မူကြမ်းရေးဆွဲထားပါသည်။

ဥပဒေရေးရာအခန်းကဏ္ဍ

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးရာစနစ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တိုးတက်မှုများရှိသော်လည်း တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၏ လက်ရှိအခြေအနေသာမက စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ အလုံးစုံ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဥပဒေရေးရာလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကကျသော စိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ကျန်ရှိနေပါသည်။ မကြာသေးမီနှစ်ကာလများအတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွှတ်တော် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ပြီး ပြည်သူလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ ပိုမိုစနစ်ကျ၍ တိုးတက်များပြားလာသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအပိုင်း၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဥပဒေရေးရာလိုက် နာမှုအပိုင်းတွင်လည်း လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေစီရင်ပြဌာန်းချက်များနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားသောအဓိကကျသော အတားအဆီးတစ်ခုမှာ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ ဖော်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေစီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ညွှန်ကြားမည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ တည်ထောင်ခြင်းကိစ္စများတွင် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ နှောင့်နှေးကြန့် ကြာနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ အပြည်အဝှမ်းအထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုမပြုရသေးသော ၂၀၁၅ ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ နှင့် ၂၀၁၆ အနုညာတဥပဒေ တို့ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များမှ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများနှင့် လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျင့်သုံးရာတွင် ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို တားဆီးထားခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန်အတွက် ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုနှင့် ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုကို ခိုင်မာအားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအသစ်အသစ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အာဏာပိုင်များမှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုသည် ဖြန့်ဝေ ထားသော အမိန့်ကြေညာစာများ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်များမှ သွေဖည်နေတတ်ပါသည်။ လက်ကားရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခွင့် လိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်းများတွင်လည်း အလားတူပြဿနာများရှိနေပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဖွဲ့အတွင်းပိုင်း၌သာ ဖြန့်ဝေသော လူထုသို့ ဖြန့်ဝေမထားသည့်စာများ၊ ညွှန်ကြားချက် များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ထားပြီး ၎င်းစာနှင့် ညွှန်ကြားချက်တို့မှာ ရံဖန်ရံခါတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင်သွေဖည်နေပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများနှင့် ၎င်းတို့၏ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုကြားရှိ ထိုကဲ့သို့သော အခက်အခဲအတားအဆီးများနှင့် ကွာဟချက်များသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ကြီးမားသော အခက်အခဲအနေအဖြစ် ကျန်ရှိနေပါသည်။

အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခက်အခဲများသည် နိုင် ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို နှောင့်နှေးစေခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်သွားခြင်းများပင် ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ လက်တွေ့တွင် လိုင်စင်အများအပြားကို လုံးဝထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပိုင် ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများကိုသာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းများရှိပြီး ၎င်းအခြေအနေများသည် ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်(MIC)၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ၁၅/၂၀၁၇ စသည်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်နေပါသည်။ ဥပမာ - သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ ဝန်ထမ်းရှာဖွေ စုဆောင်းရေးအေဂျင်စီများ၊ အိမ်ခြံမြေအကျိုးဆောင်များ၊ ဝိဒီယိုလုပ်ငန်းများနှင့် ရုပ်ရှင်ရုံများအတွက် လိုင်စင်များ၊ ထိုနည်းတူစွာ ငွေကြေးနှင့် အာမခံလုပ်ငန်းများကဲ့သို့သော အချို့ကဏ္ဍများတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများတွင်မှ မပါဝင်သော ဌာနတွင်း မူဝါဒများဖြင့် ကန့်သတ်ချက်များချမှတ်ထားပါသည်။

ထို့ပြင် ကော်ပိုရေးရှင်းအဖွဲ့အစည်းများထက် မြန်မာနိုင်ငံသားများကိုသာ လိုင်စင်များထုတ်ပေးသည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မသေချာမရေရာခြင်းနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချရပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဥပဒေရေးရာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ရပ်ကို သေချာ ပေါက်ရရှိစေနိုင်သော ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု။
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို တိုးမြှင့်စေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တရားဝင်မဟုတ်သော ကြီးနှိစနစ် နည်းပါးခြင်းနှင့် ပိုမိုရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း။

အကြံပြုချက်များ

အောက်ပါတို့ကိုလုပ်ဆောင်ရန် EuroCham Myanmar Legal Advocacy Group သည် အကြံပြုအပ်ပါသည်။

- ဥပဒေအရ စည်းနှောင်မှုရှိသော မည်သည့်လက်အောက်ခံတရားဥပဒေစီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုမဆိုသတင်းစာတွင် သင့်တင် လျောက်ပတ်စွာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းအားဖြင့် ပိုမို၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်ဥပဒေများနှင့်အညီ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခြင်းကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ၁၅/၂၀၁၇ တို့တွင် သတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များနှင့် အညီ လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း နှင့်
- ကော်ပိုရိတ်အဖွဲ့အစည်းများကို လိုင်စင်များထုတ်ပေးခြင်း။

လက်ရှိတရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအခြေအနေသည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်အဓိကကျသောစိန်ခေါ်မှု အခက်အခဲ အချို့ရှိနေပါသည်။ တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် လိုင်စင်များထုတ်ပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုဖြင့်တင်ခြင်းသည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကိုဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဥပဒေရေးရာပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ်ရရှိရန်ကြိုးစာစနစ်ကို လျော့ချရန် နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင်ရိုးသား ဖြောင့်မတ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေနှင့် တည်ဆဲစည်းမျဉ်းဥပဒေများ

ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (CL)သည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် စတင်အသက်ဝင်ခဲ့ပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင်(CC)ကို ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအသစ်အသက်ဝင်လာခြင်းနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် (အထူးသဖြင့် တယ်လီကွန်း ကုမ္ပဏီများနှင့် စပ်လျဉ်းသော)လက်ရှိ ယှဉ်ပြိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဘောင်၏ မသေချာမရေရာမှုများနှင့် ၎င်း၏သက်ရောက်လွှမ်းမိုးမှုမှာ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ(TCL)၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုစည်းကမ်းများတွင် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍအတွင်းတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သဘောတူညီချက်များကို စိစစ်သုံးသပ်နိုင်မည့် အထူးသီးသန့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် ကျင့်သုံးရန် အခွင့်အာဏာများကို ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန(PTD)အား ပေးအပ်ထားပါသည်။ အခြားမည်သည့် တည်ဆဲဥပဒေများ ရှိနေစေကာမူ ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များကို ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေနှင့် အညီသာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု (TCRနောက်မှ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော) ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ(CL)တွင် (အထူးသီးသန့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC) အား ပေးအပ်ထားသည်) ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားပါသည်။ TCRအရ ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန(PTD)၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနယ်ပယ်နှင့် CLအရ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC)၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်သည် တိုက်ဆိုင်မှုများရှိနေပြီး နှစ်ဖက်စလုံး၏ တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်လည်း မိမိကိုယ်ကိုသာ အဓိကဦးစားပေး ထားသည်ကို တွေ့ရှိပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ(TCR)နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (CL)တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များ အကြားတွင် ကွဲလွဲမှုများရှိခြင်းကြောင့် မည်သည့်တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်က အခြားတစ်ခုအပေါ် လွှမ်းမိုးသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ မသိရပါ။

ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီကို သိမ်းယူခြင်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီချင်းပေါင်းစပ်မှုကြောင့် ရရှိမည့် ဈေးကွက်ဝေစု၊ ဝင်ငွေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ရှယ်ယာအရေအတွက်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများစသော အချက်များပေါ်တွင် အခြေခံထားသော သတ်မှတ်အဆင့်များပါဝင်သည့် ကုမ္ပဏီခြင်းပေါင်းစည်းမှုထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများမရှိခြင်းသည်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ နောက်ထပ်အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင်(CC)သည် ကုမ္ပဏီချင်း ပေါင်းစည်း ထိန်းချုပ်မှုနှင့်/ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်မှု မရှိသေးခြင်းကြောင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ(CL)ကို လုံးလုံးလျားလျား ပြည်ပြည်ဝဝ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှု ပြုလုပ်၍ မရနိုင်ပါ။

၁ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ရက်၊ ၂၀၁၅ခုနှစ်)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၅- ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ
၂ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (ဇန်နဝါရီလ ၅ရက်၊ ၂၀၁၆ခုနှစ်)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၅/၂၀၁၆- အနုညာတစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဥပဒေ

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အောက်တွင်အကြံပြုထားသော အဆင့်များသည် ယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေရေးရာပြဿနာရပ်များကို ထပ်မံလျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာ့စီးပွားရေး၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာတွင် ဂုဏ်သတင်းတက်လာနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော လက်ရှိဥပဒေရေးရာ ပြဿနာကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရန်အတွက် MTC သည် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လိုက်ဖက်ညီသော ယန္တရားတစ်ခုကို သတ်မှတ်နိုင်မည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ရန် စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိုးရိမ်မှုကို လျှော့ချစေနိုင်မည့် သာမက အနာဂတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးပွားလာစေရန်အတွက် ထိရောက်သော ပေါင်းစည်းခြင်းဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုယန္တရားကို ရရှိရန်အလို့ငှာ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင်(CC)သည် ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းမှု သတ်မှတ်အဆင့်များ/ ကန့်သတ်ချက်များ ထုတ်ပြန်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို လျှင်မြန်ချောမွေ့စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်၏ မသေချာချောမွေ့မှုများနှင့် ၎င်း၏ အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်စိုးရိမ်ဖွယ်ရာကိစ္စများဖြစ်နေပါသည်။ထိရောက်သော ပေါင်းစည်းခြင်းဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုယန္တရားနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုက်ဖက်ညီသောယန္တရားတစ်ခုကိုသတ်မှတ်ပေးနိုင်မည့်အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ်လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခုကိုထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ဥပဒေရေးရာပြဿနာများကိုထပ်မံလျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ယုံကြည်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်မည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သတင်းကိုလည်း တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ

နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်)ကုမ္ပဏီဟူသော အဓိပ္ပါယ်နှင့်ပတ်သတ်၍ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများတွင် အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အဓိပ္ပါယ် အမျိုးမျိုးရှိနေပြီး ၎င်းသည် ကွဲပြားခြားနားသောဖြစ်ရပ်များတွင် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှုရှိသော ကုမ္ပဏီများအပေါ် မည်သည့် တရားဥပဒေက သက်ရောက်မှုရှိသည်ဆိုသော အချက်နှင့်ပတ်သတ်၍ မရေရာမှုနှင့် ရှုပ်ထွေးမှုများကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ(MCL)အရ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီဟူသည်ကို နိုင်ငံခြားအစုအဖွဲ့တစ်ခုက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေ ၏ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းထက်ပို၍ ပိုင်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီတစ်ခုဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ မကြာသေးမီက MCLမှ အစားထိုးပယ်ဖျက်လိုက်သော ၁၉၁၄ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီအက်ဥပဒေ^၅ တွင်မူ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ရှယ်ယာတစ်စုရှိလျှင်ပင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီဟူ၍ စဉ်းစားရန် လုံလောက်ပြီဟူ၍ ပို၍တင်းတင်းကျပ်ကျပ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် MCL သည် ပို၍ ဖြေလျှော့ထားပုံရပြီး နိုင်ငံခြားသားများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုပေးအပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အကြောင်းမူကား နိုင်ငံခြားသားများအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေ၏ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပိုင်ဆိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ပြီး ဥပဒေအရလည်း ၎င်းကုမ္ပဏီကို ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံခြားသားများနှင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ကုမ္ပဏီများအား အိမ်ခြံမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် တစ်နှစ်ထက်ပိုသော ငှားရမ်းခြင်းကို တားမြစ်ထားသော ၁၉၈၇ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့်အက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံခြား သားပိုင်ကုမ္ပဏီဆိုသည်မှာ အများစုပိုင်ဆိုင်မှုတွင်မူတည်၍ ကုမ္ပဏီ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုသည် နိုင်ငံသားများ၏ လက်ဝယ်တွင်မရှိသော ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အစုစပ်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားများ၏အစုရှယ်ယာ အများစု မပါဝင်သော ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အစုစပ်အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလိုသည် ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။^၆

သို့သော် MCAကို အစားထိုးပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ မြန်မာအာဏာပိုင်များသည် MCA တွင်ဖွင့်ဆိုထား သော နိုင်ငံခြားသားပိုင် အစုရှယ်ယာတစ်စုရှိရန်သာလိုအပ်သည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် အဟောင်းကိုသာဆက်လက်ကျင့် သုံးနေခြင်းဖြစ်သည်။ MCLတွင် ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှု ၃၅% ဆိုသောသတ်မှတ်ချက်ကို လက်တွေ့တွင် အသိအမှတ်ပြုထားပုံမရပါ။ MCL ၏ ပုဒ်မ ၄၆၄^၇ တွင် MCLသည် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများလွှဲပြောင်းမှုဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မရွှေ့ပြောင်းနိုင် သော ပစ္စည်းများလွှဲပြောင်းမှုဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် အများစုပိုင်ဆိုင်မှုဆိုသော စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်သည် MCL တွင် ဖော်ပြထားသည့် ၃၅%နှင့်အထက် ပိုင်ဆိုင်ရမည်ဆိုသောအချက်ကို လွှမ်းမိုးပါသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံဥပဒေအရ ကွဲပြားခြားနားနေသော နိုင်ငံခြားသားပိုင်ကုမ္ပဏီအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များသည် တရားဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာမရေရာမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ လက်ရှိဖွင့်လှစ်ထားသောကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အစုရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်လိုသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးသည် အခက်အခဲအမြောက်အများနှင့် ကြုံတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ အသုံးပြုသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အပေါ်မူတည်၍ အဆိုပါကုမ္ပဏီသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး၏အစုရှယ် ယာပိုင်ဆိုင်မှုကြောင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သလို ဖြစ်လည်း မဖြစ်နိုင်လာပါ။ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ လိုအပ်သော လိုင်စင် သို့မဟုတ် အိမ်ခြံမြေပိုင်ဆိုင်မှု အပေါ်မူတည်၍လည်း ကွဲပြားသောသတ်မှတ်ချက်များ အကျိုးဝင်သ က်ရောက်နိုင်ပါသေးသည်။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးနှင့် ပို၍ယေဘုယျကျသော ငှားရမ်းပိုင်ခွင့် များသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတိုင်းအပေါ် ရိုက်ခတ်မှုရှိသော ကိစ္စများဖြစ်ပါသည်။ တရားဥပဒေဆိုင်ရာမသေချာချောမွေ့မှုသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လုပ်ဆောင်လာစေရာတွင် အလွန်အရေးပါပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို တစ်နှစ်ထက်ပို၍ မြေယာငှားရမ်းခွင့်မပြုသော လက်ရှိအနေအထားသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် စိတ်မချရမှုကို ကိုယ်စားပြုနေပါသည်။နိုင်ငံခြား သားပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် ငှားရမ်းပိုင်ခွင့်များကို တိကျအောင်ဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် တိုးတက်အောင် ဖော်ဆောင်ခြင်းများသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကာအကွယ် ပိုပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ရေရှည်တည်တံ့ တိုးတက်စေမည့်အပြင် တိုင်းပြည်တွင်းသို့ ပိုမိုများပြားသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ခေါ်ဆောင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းအစုအဖွဲ့ရှိ အစုရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူမှုကို တဖန်ပြန်လည် တိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေအရ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများ တိတိပပ ရှိလာပြီး အာမခံမှုလည်း ရှိလာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုရေချိန်လည်း တက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် EuroCham Myanmar Legal Advocacy Group မှ အကြံပြုအပ်ပါသည်။
- ဥပဒေအသီးသီးတွင် နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်ဆိုင်/ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသော) အစုအဖွဲ့နှင့်ပတ်သတ်သည့် တစ်ခုတည်း သော တာဝန် တည်းဖြစ်သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ပေးပါရန်။
- အဆိုပါ အစုအဖွဲ့များအား လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မည့် မူဘောင်စနစ်တစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပါရန် သို့တည်းမဟုတ် ဘုံ မူဘောင်စနစ်တစ်ရပ်သတ်မှတ်ပေးပါရန်။
- နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော အသင်းအစုအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်လာသော အသင်းအစုအဖွဲ့တစ်ခု၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေး များ နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ (assets)နှင့်သက်ဆိုင်သော မူဘောင်စနစ်တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များထုတ်ပြန်ပေး ပါရန်။

နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်)ကုမ္ပဏီဟူသော အဓိပ္ပါယ်နှင့်ပတ်သတ်၍ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများတွင် အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုးရှိနေပြီး ၎င်းသည် ကွဲပြားခြားနားသောဖြစ်ရပ်များတွင် နိုင်ငံခြား သားပိုင်ဆိုင်မှုရှိသောကုမ္ပဏီများအပေါ် မည်သည့်တရားဥပဒေကသက်ရောက်မှုရှိသည်ဆိုသောအချက်န င်ပတ်သတ်၍ မရေရာမှုနှင့် ရှုပ်ထွေးမှုများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။တစ်ခုတည်း တာဝန်တည်းဖြစ်သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် နှင့် တိကျရှင်းလင်းသောလမ်းညွှန်ချက်များသည်နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကိုအကာ အကွယ်ပိုပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးနိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုတိုးတက်စေမည့်အပြင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သူ များ၏ ယုံကြည်မှုကိုလည်း ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၄ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၇ ဒီဇင်ဘာ ၆)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၉- မြန်မာကုမ္ပဏီဥပဒေ ၅ ပြုတ်သွင်းနိယာ (၁၉၁၄ ဧပြီ ၁)၊ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီအက်ဥပဒေ (အိန္ဒိယအက်ဥပဒေ အမှတ် ၇၊ ၁၉၁၃)၊ ၆ ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ (၁၉၈၇)၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အက်ဥပဒေ ၁- မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်မှုကန့်သတ်ခြင်း အက်ဥပဒေ (၁၉၈၇) အခန်း ၁၊ ပုဒ်မ ၂ (သ)

၇ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၇ ဒီဇင်ဘာ ၆)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အမှတ် ၂၉- မြန်မာ ကုမ္ပဏီဥပဒေ၊ အပိုဒ်ခွဲ ၃၁၊ ပုဒ်မ ၄၆၄

အခွန်အကောက်အခန်းကဏ္ဍ

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ငွေပေးဆောင်မှုလုပ်ငန်း စဉ်ကိုရိုးရှင်းအောင်ပြုလုပ်ခြင်း

၂၀၁၉ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် မြန်မာနိုင်ငံတံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ^၁ ကို သိသာထင်ရှားသော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အခွန်လျော့ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် နောက်ကျခြင်းတို့အတွက် ပေးဆောင်ရသော ဒဏ်ကြေးများကို ကျသင့်အခွန်ငွေ၏ ဆယ်ဆမှ သုံးဆသို့ လျော့ချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကို သိသာထင်ရှားသောပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်အဖြစ် အခွန်ထမ်းများမှ အကောင်းမြင် ကြိုဆိုခဲ့ကြသော်လည်း ခေတ်သစ်စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိတော့သော ခေတ်နောက်ကျနေပြီဖြစ်သော ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်သတ်မှတ် အချိန်ဇယားများရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

ပထမအချက်အနေဖြင့် အချို့စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် မည်သည့်တံဆိပ်ခေါင်းခွန်က သက်ဆိုင် အကျိုးဝင်သည်ဆိုသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မသေချာမရောရာမှုများ ကျန်ရှိနေပါသည်။ ထိုအချက်သည် အာမခံ မပါသော ချေးငွေဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်း ကိစ္စရပ်များအတွက် သက်ဆိုင်မှုကန့်သတ်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် စာချုပ်စာတမ်းအမျိုးမျိုးအတွက် မပြောပလောက်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ပမာဏ(ဥပမာ-၅၀ ကျပ်၊ ၁၅၀ ကျပ်၊ ၃၀၀ ကျပ် အစရှိသည်) ကိုသာ ပေးဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မပြောပလောက်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များပေးရသည့် စာချုပ်စာတမ်းအမြောက်အများကို စီမံခန့်ခွဲရန် အခွန်ထမ်းများနှင့် အခွန်အာဏာပိုင်များအတွက် အရင်းအမြစ်များ လိုအပ်သောကြောင့် မြန်မာအစိုးရသည် ထိုအခွန်များကို ထိထိရောက်ရောက်ကောက်ခံခြင်းမရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်လက်ခံထားပါသည်။

တတိယအချက်အနေဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်ရမည့် အချိန်သတ်မှတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆီလျော်သင့်တော်မှုမရှိသော နည်းလမ်းတစ်ခု ရှိနေပါသည်။ အက်ဥပဒေအရ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် မချုပ်ဆိုမီ သို့မဟုတ် ချုပ်ဆိုချိန် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားတွင် ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်စာတမ်းအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ပေးဆောင်ရမည့် နောက်အကျဆုံး သတ်မှတ်အချိန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းကို ယူဆောင်လာပြီးနောက် (၃)လအတွင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းချုပ်ဆိုခဲ့သော စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်ရက်မှ (၁)လအတွင်း ခပ်နိပ်ထားသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်အခွန်ရုံးအားလုံးမှ တစ်ညတစ်ညတည်း လက်ခံခြင်းမျိုးမဟုတ်သော်လည်း အချို့သော အခွန်အရာရှိများမှာ (ဒဏ်ကြေးမတပ်ဘဲ) လက်ခံပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပတွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သော စာချုပ်စာတမ်းများ အတွက် အခွန်ထမ်းမှ (ဥပမာ-စာနှင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးပို့သည့် ဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီမှတစ်ဆင့်) ၎င်း၏ စာချုပ်စာတမ်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပထမဆုံးပေးပို့တင်ပြသည့် ရက်စွဲကို အထောက်အထားပြသည့်တိုင် အခွန်အရာရှိအချို့သည် သုံးလတာစည်းမျဉ်းကို သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းအပေါ်တွင်သာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြပါသည်။ အက်ဥပဒေသို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များတွင် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသော်လည်း အချို့သောစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များတွင် အခွန်အရာရှိများသည် ၎င်းစာချုပ် လက်မှတ်ထိုးချုပ်ဆိုခဲ့သော နိုင်ငံရှိ မြန်မာသံရုံးတွင် ကောင်စစ်ဝန်ရုံးမှ စာချုပ်စာတမ်း မှန်ကန်မှုကို စစ်ဆေးပေးရန်အတွက် တောင်းဆိုပါလိမ့်မည်။ ကိစ္စရပ်ရပ်လုံးတွင် အခွန်ထမ်းသည် ၎င်း၏စာချုပ်စာတမ်းတွင် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ဖြည့်စွက်ရန်အတွက် အခွန်အာဏာပိုင်ထံ လူကိုယ်တိုင် လာရောက်တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထအချက်အနေဖြင့် “ချေးငှားခြင်း”နှင့် “ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းများအတွက် အက်ဥပဒေတွင် အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ၎င်းအသုံးအနှုန်းများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနယ်ပယ်တွင် နားလည်သဘောပေါက်သည့် သာမန်အဓိပ္ပါယ်အတိုင်းသာ အနက်ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်အရာရှိများနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်၍ ရရှိလာသော အတွေ့အကြုံအရ ထိုကဲ့သို့သော စာချုပ်စာတမ်းများကို အမျိုးအစားခွဲခြားမှုသည် တသတ်မတ်တည်း မရှိသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ချေးငွေဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု စာချုပ်စာတမ်းများကို အမျိုးအစား အမျိုးမျိုး ခွဲခြားနိုင်ပြီး အမျိုးအစားအလိုက် အခွန်နှုန်းထားများ ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ် သို့မဟုတ် ခံဝန်စာချုပ် စသည်ဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်ပြီး အမျိုးအစားအလိုက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်နှုန်းများ ကွဲပြားပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အက်ဥပဒေတွင် အယူခံဝင်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်ပါဝင်ခြင်းမရှိသည့်အပြင် အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပွားသော ကိစ္စရပ်များတွင် အခွန်ထမ်းများအား ပြန်လည်ကုစားနိုင်သော အထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိပါ။

၁ ဗြိတိသျှ အနွယ် (၁၈၉၉ ဇူလိုင် ၁)၊ မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ (အနွယ်အက်ဥပဒေ ၂၊ ၁၈၉၉)

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပြုထားသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် လက်ရှိအက်ဥပဒေမှ ခြုံငုံမိခြင်းမရှိသည့် ခေတ်မီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို မြန်မာအစိုးရမှ စဉ်းစားသုံးသပ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှသာမကပဲ အထက်ပါကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက် ပေးဆောင်ရမည့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်သွားမည့်အပြင် အခွန်ထမ်းများမှ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ပိုမိုလိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် တိုက်တွန်း လှုံ့ဆော်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအား အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group က အကြံပြုပါသည်။

• တံဆိပ်ခေါင်းခွန်လျှော့ကုတ်ထားမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော မသေချာမရောရာမှုများကို ကန့်သတ်ရန်အတွက် အစီအစဉ်(၁)နှင့်တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ၏ သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မများကို ပြန်လည်စိစစ်ရန်၊ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန၏ ဌာနတွင်းလမ်းညွှန်ချက်များနှင့်မူဝါဒများကို ဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထိုလမ်းညွှန်ချက်များကို အများပြည်သူသိရှိအောင်လုပ်ဆောင်ရန်။

• အခွန်အမြင့်မားမှုများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ခြင်းအပေါ် ထပ်မံကန့်သတ်တားဆီးနိုင်သောကြောင့် ချေးငှားမှုဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များ လျှော့ကုတ်ထားမှုကိုပြန်လည်အကဲဖြတ်ရန်၊ ကောက်ခံရရှိသည့်အခွန်နှင့် အကျိုးအမြတ်များသည် ထိုသို့ကောက်ခံရန် လိုအပ်သည့်လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများနှင့်အရင်းအမြစ်များကြား အချိုးအစား မညီမျှပါက ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ကောက်ခံမှုကို ဖယ်ရှားရန်။

• စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ လက်မှတ်ထိုး ချုပ်ဆိုသည့် ရက်မှ (၁)လအတွင်း အခွန်ထမ်းမှ ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းတွင် အခွန်ကိုတရားဝင် ပေးဆောင်ဖြည့်စွက်နိုင်စေရန် အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်မှုများဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များကိုပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကမ်းလွန်စာချုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော လိုအပ်ချက်များအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ ဖော်ဆောင်ပေးရန်နှင့် စာချုပ်စာတမ်းများတွင် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ခြင်းအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းအမျိုးမျိုး အသုံးပြုခြင်းကို ပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်။

• ငွေကြေးဈေးကွက်များတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ချေးငှားခြင်းနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော စာချုပ်စာတမ်းကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ဝင်လွှမ်းမိုးသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်စနစ်ကိုပြည်လည်သုံးသပ်စိစစ်ပြင်ဆင်ရန်။

ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်စနစ်သည်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသင့်ပြီး တရားဝင်ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေထားသောတရားဥပဒေများနှင့်ကွဲလွဲသွေဖီနေသောရုံးတွင်းလမ်းညွှန်ချက်များကို ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများအကြားပြုလုပ်ထားသည့် အာမခံခွဲ ချေးငှားမှုများအပေါ် အခွန်ကောက်ခံနိုင်ခြင်းရှိ မရှိကို အက်ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြပေးစေလိုပါသည်။

• အခွန်အယူခံ ခုံအဖွဲ့ ဥပဒေ^၂ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ အငြင်းပွားဖွယ်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် အယူခံဝင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးရန်။

ခေတ်မီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်တာများ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးယိုစိမ့်မှုကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လက်ရှိ တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေကိုခေတ်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည် လက်ရှိအက်ဥပဒေ၏မသေချာမရောရာမှုများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်ဖြစ်သည့်အပြင်အခွန်ထမ်းများ၏ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကိုလည်း တိုးမြှင့်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၉ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၈ ဩဂုတ် ၁)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အခွန်အယူခံ ခုံအဖွဲ့ဥပဒေ

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်စာချုပ်စာတမ်းဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို ရရှိခံစားနိုင်ရန်အတွက် ရှင်းလင်းသောလမ်းညွှန်ချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယ၊ လာအို၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူ၊ တောင်ကိုရီးယား၊ ထိုင်း၊ ဗြိတိန် နှင့် ဗီယက်နမ် စသည့် နိုင်ငံ(၈) နိုင်ငံတို့နှင့် အခွန်နှစ်ထပ်စည်းကြပ်မှု သဘောတူစာချုပ်များ (DTA)ချုပ်ဆိုထားပါသည်။ သို့သော် DTA တွင် ပါဝင်သော အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလိုအလျောက် အကျိုးမဝင်ဘဲ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန (IRD)၏ တစ်ဦးတည်း ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့်သာ ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အခွန်ထမ်းသည် အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အသုံးမပြုမီ အခွန်စာချုပ်တွင် ပါဝင်သော သက်သာခွင့်များကို ရရှိရန်အတွက် IRDထံတွင် အတည်ပြုထားသော စီရင်ချက်တစ်ခုကို လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိတွင် အခွန်စာချုပ်ပါ သက်သာခွင့်များကို လျှောက်ထားရန်အတွက် တရားဝင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မရှိပါ။ ပုံမှန်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချနေထိုင်သူမဟုတ်သော အခွန်ထမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်သော သက်ဆိုင်ရာ DTAအရ ထိုကဲ့သို့သောသက်သာခွင့် သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုပါက ၎င်းအခြေချနေထိုင်သည့်နိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးသော အခြေချနေထိုင်မှုလက်မှတ် (COR)ကို တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချနေထိုင်သူမဟုတ်သည့် အခွန်ထမ်းသည် CORအပြင် စီရင်ချက် တောင်းခံလွှာတစ်ခုကိုလည်း IRDသို့ လိပ်မူ၍ လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် ငွေပေးချေမှုပြုပြီးကြောင်း အထောက်အထားပြရန် စာချုပ်များနှင့် လက်ခံပြေစာများကဲ့သို့သော စာရွက်စာတမ်းများကို တင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။

၉ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ (ဩဂုတ်လ ၁ရက်၊ ၂၀၁၈ခုနှစ်)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အခွန်အယူခံ ခုံအဖွဲ့ဆိုင်ရာဥပဒေ မြန်မာနိုင်ငံအခွန်ဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များသည် ဝင်ငွေခွန်ကို ကြိုတင်ကောက်ခံသော ပင်ရင်းမှ နုတ်ယူပေးသွင်းခဲ့သည့်အခွန် (withheld tax)ကို ပထမဦးဆုံး အစီရင်ခံတင်ပြရန် အကြံပြုထားပါသည်။ ထို့နောက် ငွေပြန်ပေးခြင်းခြင်း (refund) ရနိုင်မည် သို့မဟုတ် မရနိုင်မည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီရင်ချက်တစ်ခုကို တောင်းခံကြရမည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ငွေပြန်ပေးခြင်း (refund)သည် ရရှိရန်ခက်ခဲပြီးလျှင်ပေးခြင်းများတွင် သို့မဟုတ် နှစ်ပေါင်းများစွာကြာသည်အထိ ဖြေရှင်းရနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အခွန်စာချုပ်တစ်ခုဆိုသည်မှာ သဘောတူညီထားသော နိုင်ငံများအကြား အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အခြေအနေတစ်ခု အတွက် အခွန်စည်းကြပ်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းကို တည်တည့်တည်းဖြစ်အောင် သတ်မှတ်ပေးထားသော သဘောတူညီမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင်ပါဝင်သော ပြဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အကျိုးဝင်နိုင်ပြီး အခွန်ထမ်းဘက်မှ အနည်းငယ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTAအရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလိုအလျောက် အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အခွန်သက်သာခွင့်များ ခံစားခွင့်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားနိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း အားဖြင့် အခွန်ထမ်းများအပေါ် ကျရောက်နေသော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ လျော့ချရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်သာမက နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTA တစ်ခုအရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များ ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ သို့မဟုတ် အမိန့်ကြော်ငြာစာများကို တသီးတခြားစီထုတ်ပြန်ခြင်းကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန(MOPFI)အနေဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group က အကြံပြုလိုပါသည်။

MOPFI သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်အခြေချနေထိုင်သူမဟုတ်သော အခွန်ထမ်းမှ ၎င်းအခြေချနေထိုင်သည့် (မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လက်ရှိအချိန်တွင် DTA ချုပ်ဆိုထားသော) နိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးထားသော အခြေချနေထိုင်မှုလက်မှတ် (COR) ကို တင်ပြပြီးပါက အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အလိုအလျောက်ပေးအပ်ရန်အတွက် စဉ်းစား သုံးသပ်သင့်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် IRDသည် အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခုကို လိုက်နာနိုင်ပြီး အခွန်ထမ်းဘက်မှ DTAသက်သာခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းကြားချက်တစ်ခုကိုသာ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အသုံးမပြုခင် IRDထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် မလိုအပ်ဘဲ အခွန်သက်သာခွင့် လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း IRD ထံမှ စီရင်ချက်တစ်ခုတောင်းဆိုရန် လိုအပ်နေသေးလျှင် လျှောက်ထားမှုသည် အချို့သော လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များ အတွက်သာ အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှုရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group က အဆိုပြုပါသည်။

အကျဉ်းချုံးဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTAအရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာအကျိုး ခံစားခွင့်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလိုအလျောက် အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှုရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အခွန်သက်သာခွင့်များ ခံစားခွင့်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားနိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်းများအပေါ် ကျရောက်နေသော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ လျော့ချရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်သာမက နီးမြှုပ်နှံသူများအား ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ ရှယ်ယာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (equity investment)အပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကောက်ခံခြင်း

၂၀၁၈ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ရက် ရက်စွဲပါ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက် အမှတ် ၆/၂၀၁၈^{၁၁} တွင် IRDသည် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူမှုအတွက် ငွေကြေးဖြင့်မဟုတ်သော (ဥပမာ -ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား တစ်ခုခုဖြင့် ပေးချေခြင်း)ပေးချေမှုများအပေါ်တွင်လည်း ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် (CT) ၅%ကို ကောက်ခံမည်ဖြစ်သည်။

အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက်တွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ ၎င်း၏ပိုင်ဆိုင်မှုကို အခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုအား ငှားရမ်းရာတွင် အခြားကုမ္ပဏီမှ အစုရှယ်ယာများဖြင့် ပေးချေလျှင် ထိုပေးချေမှုအတွက် ကုန်သွယ်ခွန် ၅%ကျသင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း IRDမှ ဥပမာတစ်ခုပေးထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုဥပမာမှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ခြင်းအတွက်သာဖြစ်ပြီး ပုံမှန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပုံမှန်ရောင်းချမှုများ အတွက် မဟုတ်သော ကြောင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် ရှုပ်ထွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရှယ်ယာဖြင့် ပေးချေမှုများအပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ၅%ကို မကောက်သင့်ပါ။ အရင်းအနှီး တစ်ခုခုဖြင့် ပေးချေခြင်းဆိုသည်မှာ ရောင်းဝယ်မှုမဟုတ်သည့်အပြင် ကုန်သွယ်ခွန်ဥပဒေ^{၁၂} အရ ဝန်ဆောင်မှုထုတ်ငွေဆိုသော အကြောင်းအရာအောက်တွင်လည်း ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရှယ်ယာဖြင့် ပေးချေမှု ပြုလုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ပေးခြင်း မဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ပေးသူများကဲ့ သို့ တစ်တန်းတည်းထားပြီး လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုး မပြုသင့်ပါ။ ထိုကဲ့သို့သော လုပ်ဆောင်မှုကိစ္စများအပေါ် ကုန်သွယ်ခွန် ၅%ကောက်ခံခြင်းကြောင့် ကိုယ်ပိုင်မြေငှားရမ်းခွင့်များကို အသုံးပြု၍ ကုမ္ပဏီထံမှ ရှယ်ယာရယူသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား လုံးအတွက် မမျှတသော အကျိုးတရားများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်ကို မှတ်သားရပါမည်။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုန်သွယ်ခွန်(CT)ပေးဆောင်မှုများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုအား ငွေသားဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ငွေသားမဟုတ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာ(ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ)ဖြင့်ဖြစ်စေ ထည့်ဝင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မျှတသော ကုန်သွယ်ခွန်ကောက်ခံမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရရှိလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ရှယ်ယာဖြင့်ပေးချေမှုများ(ရှယ်ယာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု)အတွက် ကုန်သွယ်ခွန်(CT)ကောက်ခံမှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်း ချက် ထုတ်ပြန်ရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group အနေဖြင့် စီမံကိန်းဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအား အကြံပြုလိုပါသည်။

၁၀ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်တွင်းအခွန်ဌာန၊ (၂၀၁၈ ဒီဇင်ဘာ ၂၆) အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက် အမှတ် ၆/၂၀၁၈
၁၁ နိုင်ငံတော်ခြိမ်းဝယ်ခြားရေးနှင့် တရားဥပဒေအဖွဲ့မှူးရေးကော်မတီ (၀၉၉၀ မတ် ၃၁) နေ့စာ ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၀- ကုန်သွယ်ခွန် ဥပဒေ

ခေတ်မီစီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးစီမံမှုကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ် များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လက်ရှိတံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည်လက်ရှိ အက်ဥပဒေ၏ မသေချာမရေရာမှုများကို ဖြေရှင်း နိုင်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် အခွန်ထမ်းများ၏ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကိုလည်း တိုးမြှင့်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ ဝင်ငွေခွန်ကို ကြိုတင်ကောက်ခံသော ပင်ရင်းမှ နုတ်ယူပေးသွင်းသည့် အခွန်ငွေ(withholding tax)ပေးဆောင်မှု နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက်များ။

လက်ရှိအခွန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရကုန်စည်ထောက်ပံ့သူ(supplier)များသို့ငွေပေးချေမှုများနှင့်ဝန်ထမ်းလစာများအတွက် withholding tax ပေးရန်အတွက် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် ငွေပေးချေမှုပြုလုပ်ချိန်တွင် ဆိုင်ရာအခွန်ကို နုတ်ယူရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ပင်ရင်းမှ နုတ်ယူပေးသွင်းသည့်အခွန်ငွေ(withheld tax)ကို နုတ်ယူသည့်/ ပေးချေမှုပြုသည့် ရက်မှစ၍ ခုနစ်ရက်အတွင်း IRDသို့ ပေးသွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ရက်နေ့တွင် စတင်အသက်ဝင်သော အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေအသစ်^{၁၂} အရ withholding taxကို နောက်ကျပေးသွင်းမှုများ အတွက် ကျသင့်အခွန်ငွေ၏ ၁၀%ကို ဒဏ်ကြေးအဖြစ်ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၉ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့ မတိုင်မီအထိ withholding taxကို နောက်ကျပေးသွင်းမှုများ အတွက် သတ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ကြေးဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေအသစ်ပြဋ္ဌာန်းမှုနှင့် တဆက်တည်းမှာပင်withholdingtaxကိုလိုက်နာပေးဆောင်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍၂၀၁၉ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလတွင်IRDမှထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကြေညာချက်တို့နှင့် အတူ IRD သည် (၂၀၁၉ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ရက်နေ့မှစတင်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သော) withholding taxကို နောက်ကျပေးသွင်းမှုများ အတွက် ကျသင့်အခွန်ငွေ၏ ၁၀%ကို ဒဏ်ကြေးအဖြစ်ပေးဆောင်ရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

အခြားသော corporate taxအမျိုးအစားများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် သတ်မှတ်နှောင့်ယှက်သည် တိကျသောရက်စွဲတစ်ခု အပေါ် အခြေပြုထားခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် withholding taxအတွက် အသစ် သတ်မှတ်နှောင့်ယှက်သည် အချို့အခွန်ထမ်းများအတွက် လိုက်နာရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ - ကုန်သွယ်ဝင်ငွေခွန်(corporate income tax)ပေးဆောင်မှုသည် သက်ဆိုင်ရာသုံးလပတ်ကာလပြည့်မြောက်ပြီးနောက် ၁၀ရက်မြောက်နေ့တွင် သက်တမ်းစေ့ပြီး ဖြစ်သည်။) ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ withholding taxပေးဆောင်မှုကို နုတ်ယူသည့်/ ပေးချေမှုပြုသည့် ရက်မှစ၍ ခုနစ်ရက်အတွင်းလုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ အခွန်ထမ်းသည် ကွဲပြားသောရက်များ၌ (withholding taxနှင့်သက်ဆိုင်သော) ငွေပေးချေမှုအချို့ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် အခွန်ထမ်းသည် ငွေပေးချေမှုပြုလုပ်သည့် နေ့ရက်တိုင်းမှ ခုနစ်ရက်အတွင်း IRDသို့ withholding tax ပေးဆောင်ရန်အပ်ပါသည်။ ၎င်းသည် လက်တွေ့မကျသည့်အပြင် အခွန်ထမ်းများအပေါ် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးလည်း တိုးစေပါသည်။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

(ဝန်ထမ်းများ၏ လစာများ နှင့် ကုန်စည်ထောက်ပံ့သူ(supplier)များထံသို့ ငွေပေးချေမှုများ နှစ်မျိုးစလုံးအတွက်) Withholding taxအတွက် ပို၍ စနစ်ကျသော ငွေပေးဆောင်မှု သတ်မှတ်နှောင့်ယှက်ရက်(deadline)တစ်ခု ဖော်ဆောင် သတ်မှတ်ပေးခြင်းဖြင့် withholding tax သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် နှင့် ဒဏ်ကြေးများ ချမှတ်ခံရခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန် အခွန်ထမ်းများကို အားပေးတိုက်တွန်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

နုတ်ယူသည့်/ ပေးချေမှုပြုသည့် ရက်မှစ၍ ခုနစ်ရက်အတွင်းဆိုသည်ထက် ငွေပေးဆောင်မှုအားလုံးအတွက် အသေသတ်မှတ်ထားသော လစဉ်ရက်တစ်ခုကို အခြေပြု၍ withholding taxအတွက် တသတ်မတ်တည်းဖြစ်သော အခွန်ငွေပေးဆောင်မှု သတ်မှတ်နှောင့်ယှက်ရက်တစ်ခု ကို စဉ်းစားသတ်မှတ်ပေးရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Groupသည် MOPFIကို အကြံပြုပါသည်။

၁၂ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၉ ဇွန် ၂)၊ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၀/၂၀၁၉- အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ

Withholding taxအတွက် ပို၍ စနစ်ကျသော ငွေပေးဆောင်မှု သတ်မှတ်နှောင့်ယှက်ရက် (deadline)တစ်ခု ဖော်ဆောင် သတ်မှတ်ပေးခြင်းဖြင့် withholding tax သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် နှင့် ဒဏ်ကြေးများ ချမှတ်ခံရခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန် အခွန်ထမ်းများကို အားပေးတိုက်တွန်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ အခွန်ထမ်းများ၏ ငွေကြေးလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို သက်သာစေရန် ပိုလျှံနေသော အခွန်များကို ခုနိမ်ခြင်း

ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေ^{၁၃}၊ ကုန်သွယ်ခွန်ဥပဒေ^{၁၄}၊ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ^{၁၅} စသဖြင့် မတူညီသော အခွန်ဥပဒေ(၃)ခုအရ IRDမှ ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်၊ နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန် ကောက်ခံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်အတွင်း အခွန်အမျိုးအစားတစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြား အခွန်အမျိုးအစားအရ ပေးရမည့် အခွန်အတွက် ခုနိမ်ခြင်း မရပါ။ လက်ရှိဆောင်ရွက်မှုပုံစံတွင် အခွန်ပြန်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အချိန်ကြာမြင့်သည် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး အခွန်ထမ်းများအတွက် ငွေသားစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အခွန်အမျိုးအစားတစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြားအခွန်အမျိုးအစားအရ ပေးသွင်းရမည့် အခွန်အတွက် ခုနိမ်ခွင့်ပေးခြင်းသည် IRD၏ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုကို ထိခိုက်စေမည် မဟုတ်သည့်အပြင် IRD နှင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ လျော့ကျသွားလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

အခွန်ထမ်းများမှ အခွန်အမျိုးအစားတစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့်ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြားအခွန်အမျိုးအစားအရ ပေးရမည့် အခွန်အတွက် ခုနိမ်ခွင့်ပေးရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း သို့မဟုတ် အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေတွင် အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များ သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (MOPFI)အား EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group မှ အကြံပြုလိုပါသည်။

အခွန်ထမ်းများ၏ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများသက်သာစေရန်အလို့ငှာ အခွန်အမျိုးအစားတစ်မျိုး (ဥပမာ- ဝင်ငွေခွန်/ ကုန်သွယ်ခွန်/ အထူးကုန်စည်ခွန်)အတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သော ပိုလျှံသော အခွန်များဖြင့် ၎င်းတို့မှ အခြားအခွန်အမျိုးအစား((ဥပမာ-ဝင်ငွေခွန်ကုန်သွယ်ခွန်/ အထူးကုန်စည်ခွန်)အတွက် ပေးရမည့်အခွန်ကို ခုနိမ်ခွင့်ကို အခွန်ထမ်းများအား ခွင့်ပြုပေးနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၆။ အခွန်စနစ်ကို ရိုးရှင်းအောင်ပြုလုပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်စနစ်သည် အလွန်တရာရှုပ်ထွေးပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်အတွက် အားပေးလှုံ့ဆော်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ဥပမာမြောက်များစွာအနက် တစ်ခုမှာ ကုန်ပစ္စည်းများတင်သွင်းခြင်းနှင့် တင်ပို့ခြင်းများအပေါ် ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂% ပေးဆောင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန်များသည် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြစ်ပွားစေပြီး အခွန်လျော့ပေါ့ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက်အရှုံးပေါ်ခြင်း ဖြစ်ပွားသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ၎င်းတို့အတွက် အမှန်တကယ်ပင် ငွေကြေးလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ နှစ်နှာဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

နောက်ထပ် ဥပမာတစ်ခုမှာ ကုန်သွယ်ခွန်စနစ်ဖြစ်ပါသည်။ အဝယ်အပေါ် ပေးရသော အခွန်(input tax)ကို အရောင်းအပေါ်တွင် ပေးရသော အခွန် (output tax)အတွက် ခုနိမ်ခြင်းသည် လက်ရှိအချိန်တွင် နှေးကွေးလေးလံပြီး အချိန်ကုန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

၁၃ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၁ စက်တင်ဘာ ၂၉)၊ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၄/၂၀၁၁- ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ ၁၄ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကောင်စီ (၁၉၉၀ မတ် ၃၁)၊ နဝတ ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၀- ကုန်သွယ်ခွန် ဥပဒေ၊ ၁၅ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီ ၁၈) မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၁၁/၂၀၁၆- အထူးကုန်စည်ခွန် ဥပဒေ

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

သွင်းကုန်နှင့် ပို့ကုန်များအပေါ်ကောက်ခံသော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂%ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်းများ၏ ငွေကြေးလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို သက်သာရန် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်သာမက နိုင်ငံ၏ ထုတ်ကုန်ဈေး ကွက်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။ ပို့ကုန်များသည် နိုင်ငံခြားငွေများကို ရရှိစေပြီး နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်(GDP)တက်စေသည့်အတွက်ကြောင့် ငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်းလက်ကျန်(BOP)ကိုတိုး တက်ကောင်းမွန်စေသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော အရာဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ စီးပွားရေးထွန်းသစ်စ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ၎င်း၏ပို့ကုန်များအပေါ် မက်လုံးပေး တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အားပေးခြင်းဖြင့် ပို့ကုန်ဆိုင် ရာ အလားအလာများကို မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဝယ်အပေါ်တွင်ပေးရသောအခွန်(input tax)ကို ခုနစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကုန်သွယ်ခွန်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်လိုအပ်ချက်များကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အခွန်ထမ်းများထံမှ အစိုးရ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာဝင်ငွေအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်သည်သာမက IRDနှင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ကျ စေလိမ့်မည်လည်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏အခွန်လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပေးဆောင်မှုစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အလိုအလျောက် လုပ်ဆောင်ရန် အသင့်အသုံးပြုနိုင်သောသွယ်ဝိုက်ခွန်ဆော့ဖ်ဝဲ လ်များကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိမည့်အပြင် IRD၏ အလိုအလျောက် ထိန်းချုပ်မှုစနစ်ကိုလည်း လွယ်ကူချော မွေ့ စေမည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

သွင်းကုန်နှင့်ပို့ကုန်ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ်ကောက်ခံသောကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂%ကိုဖျက်သိမ်းပေးရေးနှင့် အခွန်ထမ်းများသည် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများထံမှ ရရှိသော ကုန်ပို့လွှာအပေါ် အခြေခံ၍ ခုနစ်ခြင်းခွန်များ ရရှိနိုင်စေရန် အဝယ်အပေါ်တွင် ပေးရသော ကုန်သွယ်ခွန်ကိုခုနစ်ခြင်းဆိုင်ရာယန္တရားနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုရိုးရှင်းစေရန်လုပ်ဆောင်ပေးရေးတို့ကိုMOPFIအနေဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group မှ အကြံပြုလိုပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေသော တန်ဖိုးဖြည့်အခွန်(VAT)/ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုအခွန်(GST)စနစ်နှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ ကျယ်ပြန့်သော ဝယ်ယူသုံးစွဲမှုအခွန်တစ်ခု(a broad-based consumption tax)သို့ ပြောင်းနေခြင်းနှင့်အတူ တစ်နှစ်လုံးလျှင် ၁၇ကြိမ် ရှိသော တွက်ချက်မှုများနှင့် ပြန်ပေးဆပ်မှုများ(calculation and return)အရေအတွက်ကိုလည်း လျော့ချနိုင်ပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်ဆိုရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်စနစ်သည် အလွန်တရာရှုပ်ထွေးပြီး လိုက်နာဆောင် ရွက်စေရန်အတွက်အားပေးလှုံ့ဆော်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အခွန်စနစ်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူအောင် ပြုလုပ်ခြင်း (ဥပမာ- ကုန်ပစ္စည်းများတင်သွင်းခြင်းနှင့်တင်ပို့ခြင်းများအပေါ် ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂%ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း နှင့် အဝယ်အပေါ်တွင်ပေးရသောကုန်သွယ်ခွန်ကို ပြန်လည်ရရှိအောင် ပြုလုပ်ခြင်း၏ ရှုပ်ထွေးမှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း)ဖြင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် ငွေကြေးလည်ပတ်မှု (cash flow)ဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၇။ ပို့ကုန်များအတွက် အခွန်အဟန့်အတား

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက် ရက်စွဲပါ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဖော်ပြချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၉ ^{၁၆}တွင် IRDသည် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကုန်စည်ခွန်(SGT) ပေးဆောင်ရန်မလိုသော အချို့ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ရောင်းချမှုကို ၎င်းတို့ကို zero-rated supply (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခွန် ကင်းလွတ်သော ကုန်စည်)နှင့်မတူဘဲ SGT-exempt supply(ကုန်စည်ခွန် ကင်းလွတ်သော ကုန်စည်) အဖြစ် မှတ်ယူသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် SGT ခုနစ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုထားပါ။ အခြားဥပမာတစ်ခုမှာ ပြည်ပမှ တင်သွင်းထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ်တွင်သာ CTကင်းလွတ်ခွင့်အကျိုးဝင်ပြီး ဒေသထွက် အရင်းအမြစ် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် CT ကင်းလွတ်ခွင့်မပေးထားသည့် Cut-Make-Pack(CMP) လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက CMP ဝင်ငွေကို CT outputမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားလျှင် CT inputကို ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိပါ။ တင်ပို့ရောင်းချမှုများအပေါ်တွင်

၁၆ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၉ ဇန်နဝါရီ ၁၆) အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၉

SGT နှင့် CT input ကို မတောင်းခံနိုင်ခြင်းကြောင့် ကုန်စည်များနှင့် CMPထုတ်ကုန်များကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရသည့် ကုန်ကျစရိတ်များ မြင့်တက်လာမည် ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းပြည်၏ ပို့ကုန်အလားအလာအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

(၁)zero-rated supplies (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အခွန်ကင်းလွတ်သော ကုန်စည်) များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဝယ်အပေါ်ပေးရသော အခွန်အကြေး (input tax credit) ရရှိနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးရန် (၂) CMPလုပ်ငန်းများအား ၎င်းတို့၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုရန် ဒေသထွက်ပစ္စည်း ဝယ်ယူမှုများအတွက် ကုန်သွယ်ခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်များပေးရန် EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group သည် MOPFIကို အကြံပြုလိုပါသည်။

ပို့ကုန်ရောင်းချမှုများအတွက် SGT နှင့် CTများခွင့်ပြုပေးခြင်းနှင့် CMPလုပ်ငန်းများ၏ ဒေသထွက် ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူမှုများအတွက် CTကင်းလွတ်ခွင့် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ပို့ကုန်အလားအလာကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါ သည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar Tax Advocacy Group

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအကြားတွင် တည်ရှိပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေသည့်အတွက် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာယှဉ်သာသည့် အားသာချက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ မဟာဗျူဟာ အကျဆုံး ရေလမ်းကြောင်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သော မလေးရှားနိုင်ငံ နှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအကြားရှိ မလက်ကာရေလက်ကြားနှင့်နီးကပ်သော ရှည်လျားသည့်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းကိုလည်ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ၃၀၂၀ ကီလိုမီတာရှည်လျားသော မြစ်ကြောင်းစနစ်သည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းကောင်းများကိုထပ်လောင်း ပေးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၏ အချက်အချာနေရာဖြစ်ရန် အလားအလာ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် အစိုးရအနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အားပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်သာမက အသစ် ဖြစ်သော ရှင်းလင်းသော တရားဝင် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေများကို ဖော်ဆောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို လွယ်ကူချောမွေ့ အောင်လုပ်ဆောင် ရန် လိုအပ်ပါသည်။

သွင်းကုန်/ပို့ကုန် လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက်သာမက ပြည်တွင်းတွင် ကုန်ပစ္စည်းများစီးဆင်းမှု လွယ်ကူစေရန်အတွက်ပါ ကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်နိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံစနစ်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဆိပ်ကမ်းများ၊ လေဆိပ်များ၊ လမ်းများနှင့် ရထားလမ်းများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက်ပိုမိုဆွဲဆောင် မှုရှိစေပြီး နိုင်ငံအတွင်း တပြေးညီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ အောက်ပါ အကြောင်းအရာသည် လက်ရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံအခြေအနေကို ခြုံငုံတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် သွင်းကုန်/ပို့ကုန်လုပ်ငန်းကိစ္စအများစုကို ရန်ကုန်ရှိ အဓိကဆိပ်ကမ်းဧရိယာနှစ်ခုမှ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ ကွန်တိန်နာပစ္စည်းများ၊ ကားများသယ်ယူပို့ဆောင်ရန်အတွက် ဇက်များ (RORO) နှင့် ကုန်တင်သင်္ဘောများ အတွက် အများအား ဖြင့်အသုံးပြုသော မြန်မာနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သီလဝါဆိပ်ကမ်း (MITT) သည် အကြီးဆုံးဆိပ်ကမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤဆိပ်ကမ်းသည်ရန်ကုန်မြို့တွင်းမှ ၁၆ ကီလိုမီတာအကွာနှင့် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ၁၆ ကီလိုမီတာအကွာတွင်ရှိပြီး ဂျပန်နှင့် အင်ဒိုနီးရှား ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နေသော သီလဝါအထူးစီးပွားရေးစက်မှုဇုန်နှင့် ကပ်လျက် တည်ရှိပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသီလဝါ ဆိပ်ကမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသီလဝါဆိပ်ကမ်း (MITT)၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းလီမိတက် (MIPL)၊ သီလဝါဆိပ်ကမ်း (PTT)၊ Wilmar Myanmar Thilawa Port Terminal Limited၊ International Bulk Terminal Thilawa (IBTT) နှင့်လက်ရှိတွင် အပြည့်အဝလုပ်ငန်း လည်ပတ်နေသော Thilawa Multipurpose International Terminal (TMIT) တို့ပါဝင်ပါသည်။

ဒုတိယဧရိယာသည် ရန်ကုန်မြို့တော်ဆိပ်ကမ်းဖြစ်ပြီး အောက်ဖော်ပြပါ ဆိပ်ကမ်းငါးခုပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာဆိပ်ကမ်း (TMT)၊ အလုံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသင်္ဘောဆိပ်ကမ်း (AIPL)၊ မြန်မာစက်မှုဆိပ်ကမ်း (MIP)၊ အေးရှားဝေဆိပ်ကမ်း (AWPT) နှင့် ထီးတန်း ဆိပ်ကမ်း (HPT) နှင့် ဆူးလေဆိပ်ကမ်း (SPW) တို့ဖြစ်သည်။

ထားဝယ်နှင့်မန္တလေးကဲ့သို့အခြားသောဆိပ်ကမ်းများတွင်မည်သည့်ထင်ရှားသောတိုးတက်မှုမျှမတွေ့ရပါ။ ထားဝယ်ဆိပ် ကမ်းသည်မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းအတွက်ကြီးမားသောအကျိုးအမြတ်များယူဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ ဘန်ကောက်မှ ငါးနာရီ ခရီးသာကွာဝေးသော ယင်းဆိပ်ကမ်းသည် မြန်မာ့ငါးနှင့်အခြားသောရေထွက်ပစ္စည်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ၊ သို့မဟုတ် အထူးစီးပွားရေးဇုန် (SEZ) သို့မဟုတ် အနီးအနားဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်၊ တပ်ဆင်သည့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ဈေး သက်သက်သာသာတင်ပို့နိုင်သော အခွင့်အရေးကို ရရှိလာနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ မလတ္တာရေလက်ကြားကို ရှောင်ကွင်းသွားလာနိုင်ခြင်း အခွင့်အလမ်းအား ပေးသောကြောင့် ဒေသတွင်းတွင် အရေးအပါဆုံး ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင် ရာနေရာတစ်ခုအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာရန် အလားအလာရှိပါသည်။

၂၀၁၁ခုနှစ်တွင် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းတည်နေရာ ရှစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်းကို အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန် ရွာသာကြီး နှင့် မန္တလေး မြစ်ငယ်ရှိ ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းများ ပြီးမြောက်ပြီးသော်လည်း အခြားသော အဆိုပြု နေရာများ (မုံရွာ၊ မော်လမြိုင်၊ ပဲခူး၊ ပြည်၊ တမူးနှင့် မူဆယ်) တွင် မည်သည့်တိုးတက်မှုမျှ မတွေ့ရသေးပါ။

ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်ကိုတိုးချဲ့၍ ခေတ်မီအောင်ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး Terminal သုံးခုတွင် တစ်နှစ်လျှင် ခရီးသည်အရေအတွက် သန်း ၂၀ ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ပဲခူးမြို့ အနီးရှိ ဟံသာဝတီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေ ဆိပ်တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်းများမှာ တွက်ချက်သုံးသပ်ဆဲအဆင့်တွင်သာရှိနေသေးပြီး ယမန်နှစ်တွင် မည်သည့်တိုးတက်မှုမျှ မရှိခဲ့ပါ။

မြန်မာနိုင်ငံ(မြဝတီ)နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ(မဲဆောက်) နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်နေရာဖြစ်သော အဓိကစီးပွားရေးနယ်စပ်ဒေသကကြီးမား၍ ခေတ်မီသောတံတားကြီးတစ်စင်းနှင့်နောက်ဆုံးပေါ်ခေတ်မီအကောက်ခွန်အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများကို နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ထားရှိခြင်းဖြင့် အကြီးစား အဆင့်မြှင့်တင်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ နယ်စပ်အဆောက်အဦးသစ်ကို ၂၀၁၉ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။^၁ မြန်မာနယ်စပ်တွင်း ဂုဏ်ထူးဆောင်အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးကို နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက် မရရှိသေးခင်အထိ အသုံးပြုသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤအကောက်ခွန်နေရာကို ထိုဧရိယာအတွင်းရှိ ယာယီသိုလှောင်ရုံများ၌ သိမ်းဆည်းထားသော အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းမှုမရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးရာ၌ အဓိကအသုံးပြုသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းနှင့် ရန်ကုန်-ပုသိမ်အဝေးပြေးလမ်းကဲ့သို့သော အဝေးပြေးလမ်းများနှင့် အမြန်လမ်းများအသစ်ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ဆွေးနွေးမှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် အောက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်းများသည် ပြည်တွင်းနှင့်နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်ပစ္စည်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို လွယ်ကူချောမွေ့စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

- တရုတ်နှင့် မြန်မာအကြား လမ်းချင်းချိတ်ဆက်မှုများကို တိုးတက်စေမည့် မန္တလေး-မူဆယ်အဝေးပြေးလမ်းမ၊
- စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတောင်ပိုင်း နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံကို ချိတ်ဆက်ပေးမည့် လမ်းသစ်တစ်ခု၊
- မန္တလေးရှိ မြို့သာစက်မှုဇုန်နှင့် မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်နှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းမတို့ကို ချိတ်ဆက်ပေးမည့် မြို့သာစက်မှုမြို့တော်စီမံကိန်း၊ နှင့်
- ရန်ကုန်မြို့တွင်း၊ ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၊ မင်္ဂလာဒုံစက်မှုဇုန်နှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းများသို့ လွယ်လင့်တကူ ရောက်ရှိစေမည့် ရန်ကုန်ရှိ ဂုံးကျော်အမြန်လမ်း၊

မြန်မာ့မီးရထားလုပ်ငန်းသည် လက်ရှိတွင် ရထားလမ်းအရှည် ၅,၄၀၀ ကီလိုမီတာရှိပြီး လတ်တလောအချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံတစ်လွှားတွင် အသေးစား အဆင့်မြှင့်တင်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုအဆင့်မြှင့်တင်မှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သီလဝါဆိပ်ကမ်းနှင့် ရန်ကုန် ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းသစ်များကို ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။ ရန်ကုန်ကုန်းတွင်း ဆိပ်ကမ်းများနှင့် အထူးသဖြင့် မန္တလေးကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းကဲ့သို့ အခြားသောဒေသများအကြား ချိတ်ဆက်မှုတိုးတက်စေရန်လည်း အဆင့်မြှင့်တင်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းသည် မန္တလေးနှင့် အထက်မြန်မာပြည်သို့ ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုစရိတ်ကို လျော့ချစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မန္တလေးနှင့် တရုတ်နယ်စပ်ဒေသအနီးရှိ မူဆယ်ကို ချိတ်ဆက်ပေးသော ရထားလမ်းသစ်များ ဆောက်လုပ်ရန် စီမံကိန်းများကိုလည်း ၂၀၁၈ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် လေ့လာမှုများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးကဏ္ဍများအားလုံးကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပကုန်သွယ်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေခြင်း၊ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုစရိတ်များကို လျော့ချပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံစီးပွားရေး၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားနှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့်အတွက် အရေးကြီးသောကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပါသည်။ ဤသို့အရေးကြီးသောကြောင့်ရှင်းလင်း၍မဟာဗျူဟာမြောက်သောအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများကို ရေရှည်အမြင်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို ထည့်သွင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာသစ်များ နှင့် စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အစိုးရကို အကူအညီပေးရန် Logistics and Transportation Advocacy Group သည် နိုင်ငံတကာ ဗဟုသုတများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အစီအစဉ်တကျမရှိသော၊ အချိန်ကုန်သော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသော အကွဲဖြတ်စစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ သမရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်များ။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန်လွယ်ကူမှု အညွှန်းကိန်း အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ Trading Across Borders အဆင့်သည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း၁၉၀ အနက် အဆင့် ၁၆၈ တွင်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။^၂ ကုန်တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ သမရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ပတ်သတ်သောနယ်ပယ်တွင် တိုးတက်မှုအနည်းငယ်ကိုတွေ့ရပြီး 2019 White Book တွင် တင်ပြခဲ့သော ပြဿနာရပ်အချို့ကို ယခုထက်တိုင် ဖြေရှင်းပေးထားခြင်းမရှိပါ။

• သာမန်အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အာမခံမူဝါဒကို မပံ့ပိုးပါက (ဥပမာ- ကုန်တင်သွင်းသူသည် အာမခံကြေးကိုရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မသွင်းပါက သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့အာမခံဖွင့်ထားပါက) သက်ဆိုင်ရာကုန်သွင်းမှုဖိုင်ကိုတန်ဖိုးဖြတ်သောအဖွဲ့ထံသို့ အပြည့်အစုံ ဆုံးဖြတ်အကဲခတ်ရန် အမြဲတစေ ပို့ဆောင်ပေးရပါသည်။ ထိုသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်းကြောင့် နှစ်ပတ်မှ တစ်လအထိ နှောင့်နှေးမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။

• အရောင်းစာချုပ်များမှာ မှာယူထားသော စုစုပေါင်းအရေအတွက်အတိုင်း ချုပ်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပြီး သဘောဖြင့်တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းပမာဏသည် အများအားဖြင့် စာချုပ်ပါပမာဏ၏ အရေအတွက် အချို့အဝက်သာ ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဘောဖြင့် တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းပမာဏ အတိအကျကို ပြသရန် စာချုပ် တောင်းခံသော အကောက်ခွန်အရာရှိများ အတွက်ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ပို့ဆောင်ရန်လိုအပ်သည့် သဘောဖြင့် တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းပမာဏ အရေအတွက်ကို ပြသသော အရောင်းစာချုပ်အသစ်ကို ထုတ်ယူရန် အကောက်ခွန်နည်းလမ်းများအရ လိုအပ်သောကြောင့် နှောင့်နှေးမှုများကို ထပ်မံ၍ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

• မော်တော်ယာဉ်များနှင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်များကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် တန်ဖိုးအကဲဖြတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပိုမို၍ ရှည်လျားပါသည်။ (တစ်လကျော် ကြာမြင့်သည်။)

• အကောက်ခွန်ဌာနသည် အကယ်၍ အမျိုးအစားတစ်မျိုးတည်းကိုသာ လုပ်ဆောင်ပေးရပါက အကောက်ခွန် Harmonized System(HS)အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းကုတ်နုတ်ကို ကြိုတင်၍ တောင်းခံချိန်မှ ရက် ၃၀အတွင်း အတည်ပြု/ရှင်းလင်းရန် ခွင့်ပြုပါသည်။ (အမျိုးအစားအများအပြားရှိပါက အချိန်ပိုကြာမည်ဖြစ်သည်။) အကောက်ခွန်ဌာနသည် (HS code)အမျိုးအစားတစ်မျိုးကို ငွေကျပ် ၅၀,၀၀၀ ယူပါသည်။ ၎င်းသည် အမျိုးအစားအချို့အတွက်တောင်းခံရပါကကုန်ကျစရိတ်များလာမည်ဖြစ်သည်။

• မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC)၏ Shipment-by-Shipmentလုပ်ငန်းစဉ်တွင် (၁) ရန်ကုန်မြို့ရှိ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် ပြုလုပ်ရသော MICထောက်ခံမှု လျှောက်လွှာတင်ခြင်းနှင့် (၂) ရန်ကုန် MIC ရှိ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI)တွင် လုပ်ဆောင်ရသော ကုန်သွယ်ခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်လုပ်ငန်းစဉ် တို့ ပါဝင်ပြီး ၎င်းသည် များစွာအချိန်ကုန်ပါသည်။

• ထို့အပြင် အကောက်ခွန်ဥပဒေသစ်များအရ MIC အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပိုမိုရသော ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုများအားလုံး သို့မဟုတ် ပုံစံ (ဃ)တို့ကို red channel သို့ အလိုအလျောက် သတ်မှတ်ချက်ချသည့်အတွက် ကုန်ပစ္စည်းလွတ်ပေးချိန်ကို ပိုမို၍ ကြန့်ကြာစေပါသည်။

• ပုံစံ(ဃ) သို့မဟုတ် ပုံစံ(င)အသုံးပြု၍ သွင်းကုန် ရှင်းလင်းထုတ်ယူမှုများ နှင့်ပတ်သက်၍ စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုရှိပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ရက်နေ့မှစတင်၍ အသက်ဝင်သော သဘောပိုင်ရှင်/ကုမ္ပဏီက လက်မှတ်ထိုးတံဆိပ်ခတ်ထားသော မူလ သဘောကုန်တင်လက်မှတ်(Bill of Landing)ကို ၎င်းပုံစံဖောင်များဖြင့် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် ရရှိအောင် အကောက်ခွန်ဌာနသို့ တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် Surrender Bill of Landings နှင့် Sea Way Bills များကို လက်သင့်မခံတော့ပါ။ ၎င်းသည် အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင်နှောင့်နှေးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ကောင်းသောအချက်များမှာ စီးပွားကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနသည် အကောက်ခွန်ဌာနကဲ့သို့ပင် သွင်းကုန်လိုင်စင် လျှောက်ထားခြင်းများတွင် Free on Board(FOB) နှင့် Ex-Works နှုန်းထားများကို ယခုအခါ လက်ခံပေးနေပြီဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အကောက်ခွန်ဌာနနှင့် တွေ့ဆုံရန်ချိန်းဆိုရသည်မှာလည်း တရားဝင်စာဖြင့် ရေးသားတောင်းဆိုပါက ရုံးချိန်(၃)ရက်အတွင်း ခွင့်ပြုပေးနေသဖြင့် ပိုမိုလွယ်ကူလာပြီဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ယေဘုယျအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်များလျော့ချခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အချိန်ကို လျော့ချခြင်းသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုစွမ်းရည်ကို အားကောင်းစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ပိုမို၍ ဆွဲဆောင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ပိုမိုတိုးတောင်းသော ကုန်ပစ္စည်း ထောက်ပံ့မှု ကွင်းဆက် (supply chain)၊ ပိုမိုမြန်ဆန်သော ရှင်းလင်းမှုများ၊ တရားဝင် နှင့် တရားမဝင် ကုန်ကျစရိတ်များ နှင့် ဆိပ်ကမ်းကျပ်သိပ်မှုလျော့ကျခြင်းတို့သည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို မြင့်မားစေပြီး စီးပွားရေးပြုလုပ်ရန်လွယ်ကူမှုကို တိုးတက်စေပါသည်။

၁ Pinitwong A. (၂၀၁၉ အောက်တိုဘာ ၃၀)။ မယ်ဆောက်တံတားသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်မှုကို တိုးမြှင့်စေမည်ဟု ထိုင်းနိုင်ငံမော်ဂျီလင်း၊ ဘန်ကောက်ပို့စ်၊ <https://www.bangkokpost.com/business/1783214/thailand-hopes-new-mae-sot-bridge-will-boost-trade-with-myanmar> မှ ရယူပါသည်။
၂ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (၂၀၂၀)။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်သွယ်မှုများ၊ <https://www.doingbusiness.org/en/data/exploretopics/trading-acrossborders#> မှ ရယူပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- အချိန်ကုန်သက်သာစေရန်နှင့် အရာရှိများနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ဆုံမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန် Myanmar Automated Cargo Clearance System(MACCS)၏ စာရွက်မလိုသော/အီလက်ထရောနစ်လုပ်ငန်းစဉ်များကို လျင်မြန်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချက်ချင်းချမှတ်နိုင်သော အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာ အရာရှိ အဆင့်များကို ပိုမိုနည်းစေမည့် စနစ်ကျ၍ ထိရောက်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်ကို မိတ်ဆက်ရန်။
- အွန်လိုင်းမှ တင်ခွင့်ပြုသော(လုပ်ဆောင်ချိန် ၂-၃ရက် အထိကြာသည်) SEZ ပုံစံကို အခြေပြု၍ (မြန်မာနိုင်ငံ SEZ ဥပဒေ^၃၏ ပုဒ်မ ၁၁(၅)ကို ကြည့်ပါ) MIC လက်အောက်တွင် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုများအတွက် One Stop Service ဝန်ဆောင်မှုပေးရန်။ MIC၏ လက်ရှိ One Stop Service သည် စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် အပေါ်တွင် အခြေပြုသည့်အတွက် ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်း တစ်လအထိကြာတတ်ပါသည်။
- ယခင်နှင့် ယခုလက်ရှိအသုံးပြုနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ထားသော အကောက်ခွန်ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ အားလုံးကို အကောက်ခွန် ဝက်ဘ်ဆိုက် (website) သို့ (မြန်မာဘာသာဖြင့် စတင်၍ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) တင်ရန်။ ဝက်ဘ်ဆိုက်(website)တွင် နောက်ဆုံးထွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အမြဲတမ်းမွမ်းမံဖြည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။
- အကောက်ခွန်ဌာနတွင် ဝန်ထမ်းအင်အားတိုးမြှင့်ရန်။ အလုပ်အနည်းဆုံးဌာနမှ အရာရှိများကို အလုပ်လုပ်ရသော ဌာနများ (ဥပမာ- တန်းဖိုးဖြတ်သည့်ဌာန) သို့ ပြန်လည်နေရာချထားရန်။

သွင်းကုန်နှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ရှည်လျားထွေပြားပြီး လုပ်ဆောင်မှုစနစ်သည် အလိုအလျောက်စနစ်သို့ အပြည့်အဝ မကူးပြောင်းသေးပါ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သောလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းများစွာပါဝင်ပြီး အများအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် မည်သည့်အဖွဲ့တွင် အာဏာရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမသိရပေ။ ထို့ပြင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများသည် မရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် မရနိုင်သည့်အတွက် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကုမ္ပဏီများအတွက် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်စေပါသည်။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင် အချိန်ကုန်သက်သာမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် လျော့ချနိုင်မှုများသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို အားကောင်းစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှု ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ရိုးသားသော ရုံးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအမှားများအတွက် မြင့်မားသောအကောက်ခွန်ဒဏ်ကြေးများ။

ကုန်ထုပ်ပိုးစာရင်းများ(packing list)၊ ကုန်သွယ်မှုကုန်ပို့လွှာများ၊ သင်္ဘောကုန်တင်တန်ဆာ(bills of landing)၊ ထုပ်ပိုးမှုသို့ မဟုတ် ပင်ရင်းသက်သေခံလက်မှတ် စသည်ဖြင့် တင်ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းတင်သွင်းရာတွင် အသေးအဖွဲ့ ရုံးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအမှားများသည်တွေ့ရများသောအမှားမျိုးဖြစ်ပြီးအခြားသောနိုင်ငံအချို့တွင်အသေးစား အမှားအယွင်းများအဖြစ်ရည်ညွှန်းကြပါသည်။ တရားစီရင်မှုအများအပြားတွင် သင်္ဘောဖြင့်ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့သူ သို့မဟုတ် ကုန်စည်လက်ခံသူများတွင် ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စများအတွက် “ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောအကြောင်းပြချက်” ရှိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဏ်ငွေများနှင့် ပြစ်ဒဏ်များမခံကြရပါ။ မတူသည်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုကဲ့သို့သော စာရွက်စာတမ်းများတွင် ပါသော အသေးအဖွဲ့ အမှားအယွင်းများအတွက် အချို့ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများက ချမှတ်သည်ထက်ပိုသည့် ဒဏ်ကြေးများ ပုံမှန် ပေးဆောင်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁)တဖက်တွင် သဘောသဘာဝအားဖြင့် မမှန်မကန်လုပ်လေ့ရှိသော ရည်ရွက်ချက်ရှိထိန်းချုပ်ခြင်းများ၊ မှားယွင်းသောကြေညာလွှာများ၊ သွင်းကုန်ကြေညာလွှာပါတန်ဖိုးနှင့် (၂) ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများကြောင့်ဖြစ်သော တမင်တကာလုပ်ခြင်းမဟုတ်သော အမှားအယွင်းများကို ခွဲခြားမှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။နံပါတ်(၂)အမျိုးအစားတွင် ဆိုးရွားသောမှားယွင်းမှု သို့မဟုတ် မေ့ကျန်ခဲ့မှု (ဥပမာ- နိုင်ငံ/မြို့ အမှား) နှင့် စာစီစာရိတ်အမှား၊ စာလုံးပေါင်းအမှား၊ လိပ်စာရိတ် လမ်းနံပါတ်အမှား ကဲ့သို့သော အသေးစားမှားယွင်းမှုများဟူ၍ ထပ်မံခွဲခြားသင့်ပါသည်။

^၃ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၄ ဇန်နဝါရီ ၂၃)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၁/၂၀၁၄- မြန်မာနိုင်ငံ အထူးစက်မှုဇုန်ဥပဒေ၊ <https://www.dica.gov.mm/sites/dica.gov.mm/files/document-files/myanmarsepecialeconomiczonelaw.pdf> မှယူပါသည်။

သွင်းကုန်စာရွက်စာတမ်းများတွင် အမှတ်တံဆိပ်အမည် အသေးစားအမှားများ၊ ပင်ရင်းသက်သေခံလက်မှတ်ရှိ မှားယွင်းမှုများ၊ ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ထုပ်ပိုးမှု ပင်ရင်းနိုင်ငံကို မရေးမိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ကုန်ပစ္စည်း၏ အမှန်တကယ်တန်ဖိုး၏ ၅၀% မှ ၁၀၀%အထိ ဒဏ်ကြေးနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ပေးဆောင်ရပါသည်။ ကုန်စည်အများစု ပေါ်တွင် ကောက်ခံသော ၃%မှ ၂၀%အထိရှိသော အခွန်နှုန်းထားများ၊ ကုန်သွယ်ခွန် ၅%၊ တန်ဖိုးပေါ်တွင် ပေးဆောင်ရသော ကြိုတင်ခွန် ၂% တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။ အခြားသော နိုင်ငံများတွင် သိပ်မပြင်းထန်သော ဒဏ်ကြေးများရှိပါသည်။ ယူကေတွင် ဥပမာအားဖြင့် ပြစ်မှု၏ ပြင်းထန်မှု နှင့် ကြိမ်ရေ အပေါ်မူတည်၍ ဒဏ်ငွေသည် ဗြိတိသျှပေါင် ၁,၀၀၀ မှ ၂,၅၀၀ ကြားတွင်ရှိပါသည်။ ဩစတေးလျတွင် ဒဏ်ကြေးသည် ဩစတေးလျဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀ ထိ သို့မဟုတ် သွင်းကုန်အခွန်၏ ၇၅% အထိ ရှိတတ်ပါသည်။

ဒဏ်ကြေးပေးဆောင်ခြင်းများနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် (ပို့ကုန်/သွင်းကုန်) အကောက်ခွန် ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ တစ်ဦးတည်းဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ၎င်းသည် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုထိကြာပြီးအကောက်ခွန်ဌာနမှ တရားဝင်အမိန့်ကြော်ငြာစာလည်းမရှိပါ။ ထို့ပြင် MACCS စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ လူတစ်ယောက်သည် သွင်းကုန်/ထုတ်ကုန် ကြေညာလွှာများကို စနစ်(system)တွင် ငြိမ်အထိ ပြင်ဆင်နိုင်သည်ဆိုသော်လည်း လက်တွေ့တွင် အကောက်ခွန်ဌာနသည် ပြင်ဆင်မှုများကို ခွင့်မပြုသည်သာမက မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို ဒဏ်ကြေးပေးဆောင်စေပါသည်။

အခြားသောနိုင်ငံများတွင် အကောက်ခွန် ဒဏ်ကြေးနှင့် ပြစ်ဒဏ်များအတွက် တရားဝင်အယူခံတင်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်အယူခံတင်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိခြင်း ၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာကောင်းကောင်း မွန်မွန်မရှိခြင်း သို့မဟုတ် အကောက်ခွန်ဌာနပြင်ပမှ အခြားသော သက်ဆိုင်ရာလူပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းများ မသိခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ယေဘုယျအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်များလျော့ချခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သော အချိန်ကို လျော့ချခြင်းသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုစွမ်းရည်ကို အားကောင်းစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ပိုမို၍ ဆွဲဆောင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ပို၍တိုတောင်းသော ကုန်ပစ္စည်း ထောက်ပံ့မှု ကွင်းဆက် (supply chain) များ၊ ပိုမိုမြန်ဆန်သော ရှင်းလင်းမှုများ၊ တရားဝင် နှင့် တရားမဝင် ကုန်ကျစရိတ်များ နှင့် ဆိပ်ကမ်းကျပ် သိပ်မှုလျော့ကျခြင်းတို့သည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို မြင့်မားစေပြီး စီးပွားရေးပြုလုပ်ရန်လွယ်ကူမှုကို တိုးတက်စေပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- အချိန်ကုန်သက်သာစေရန်နှင့် အရာရှိများနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ဆုံမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန် Myanmar Automated Cargo Clearance System(MACCS)၏ စာရွက်မလိုသော/အီလက်ထရောနစ်လုပ်ငန်းစဉ်များကို လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားရုံးစနစ်ပါဝင်သော တရားဝင်အယူခံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ပေးရန်။
- လက်ရှိ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိသော အကောက်ခွန် ဒဏ်ကြေးများနှင့် ပြစ်ဒဏ်များဆိုင်ရာစာရင်းဇယားများ အားလုံးကို အကောက်ခွန် ဝက်ဘ်ဆိုက်(website)သို့ (မြန်မာဘာသာဖြင့် စတင်၍ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) တင်ရန်။ ဝက်ဘ်ဆိုက်(website)ကို အမြဲ မွမ်းမံဖြည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFS

မဟာဗျူဟာကျသောနေရာများတွင် အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFSများကို ခွင့်ပြုထားခြင်းသည် ကြာရှည်စွာ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မကြာသေးခင်ကမှ အစိုးရသည် အာမခံ အကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံ/ CFSများ အမျိုးအစား ၅ မျိုးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ (၁) အများပိုင် အာမခံ အကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများတွင် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်မှုပေးသူများ ကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းပိုင်ရှင်၏ ကိုယ်စား ကုန်စည်များကို သိမ်းဆည်း သိုလှောင်နိုင်ပါသည်။ (၂) ကုန်စည်ပိုင်ရှင်များ အသုံးပြုရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိက အာမခံ

အကောက်ခွန် ကုန်သိုလှောင်ရုံများ။ (၃) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများ။ (၄) အန္တရာယ်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် အထူး အာမခံကုန်သိုလှောင်ရုံများ။ (၅) စီမံကိန်းကာလအတွင်း သိမ်းဆည်းရန် အသုံးပြုနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းလိုင်စင်ပေးသော ယာယီ စီမံကိန်းများအတွက် အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများ ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအနေအထားတွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိသော်လည်း အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများ သို့မဟုတ် CFSများအတွက် လိုင်စင်များထုတ်ပေးခြင်း မရှိသေးပါ။ လက်ရှိအချိန်၌ သီလဝါ SEZတွင် အာမခံ ဖြေရှင်းချက်များ ရှိနေသော်လည်း သီလဝါ SEZ ဥပဒေအရ လိုင်စင်ကို ထုတ်ပေးပြီး သီလဝါ SEZကော်မတီက စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အာမခံ နှင့် CFS လိုင်စင်များကို မထုတ်ပေးမီ အာမခံနှင့် CFSများအတွက် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ရှိနေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းများ များကို လည်းလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသင့်ပြီး အာမခံကုန်သိုလှောင်ရုံစနစ်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ၎င်းတို့အား လုံလောက်သောအရင်းအမြစ်များ ပေးသင့်ပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် (အကောက်ခွန်ဌာန) ပါဝင်လျက်နေသည်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိပါ။

ရရှိနိုင်သောအကျိုးကျေးဇူးများ

အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များကို အသုံးပြုခြင်းသည် အကျိုးကျေးဇူးအများအပြား ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ပါသည်။

- အသစ်ဖြစ်သော အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များရှိသော ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းများသည် မြို့တွင်းနှင့် အခြားသောဆိပ်ကမ်း၏ အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ပမာဏ ကို များစွာလျော့ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- အကောက်ခွန်နှင့် အခွန်များကို ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို မရောင်းရသေးမီအထိ ပေးဆောင်ခြင်းမပြုဘဲ နေနိုင်သည့်အတွက် ငွေကြေးလည်ပတ်မှုကို အဆင်ပြေစေပါသည်။
- ကွန်တိန်နာသေတ္တာများ ချရန်သာ လိုအပ်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိပ်ကမ်းများတွင် သင်္ဘောတင်ကုန်များဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- ပါဝင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးသည် အချိန်ပို နည်းနည်းသာ သုံးရန်လိုတော့မည်ဖြစ်သည်။
- အကောက်ခွန်အရာရှိများကို CFSကုန်စည်များ တင်ချသော နေရာအနီးတွင် နေရာချထားသောကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် လှုပ်ရှားမှုများအားလုံးကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်ခြင်း နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းကို ရလာမည်ဖြစ်သည်။
- ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှုကို မတူညီသောအချိန်များတွင် လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ကုန်တင်ယာဉ်တစ်စီးသည် တစ်ရက်လျှင် ကုန်တင်ကုန်ချကို အကြိမ်ရေများများ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

SEZများနှင့် ဆိပ်ကမ်းများအပြင်ဘက်ရှိ အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFSဖြေရှင်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုသည် ဤပြဿနာအတွက် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းချက်ဖြစ်ပြီး လွယ်လွယ်ကူကူ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ပို့ကုန်နှင့် သွင်းကုန်လုပ်ငန်းဆောင်တာများအနေဖြင့် ကြီးမားသော အကျိုးအမြတ်များ ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ တင်သွင်းကုန်ပမာဏအများအပြားကို အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံသို့ တိုက်ရိုက်ပို့ဆောင်နိုင်သည့်အတွက် ဆိပ်ကမ်းများတွင် ပိတ်မိနေခြင်းကို ရှောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တင်ပို့ကုန်များ ကို CFS အဆောက်အအုံများတွင် ရှင်းလင်းနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိပ်ကမ်းတွင် အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းများကို ကျော်လွှားနိုင်ပြီး အကျပ်အတည်းဖြစ်ခြင်းများကိုတားဆီးသွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရသည် အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFS လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖော်ဆောင်ရေး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြောင်း Logistics and Transportation Advocacy Group သည် သိရှိထားသည့်သာမက လုပ်ငန်းစဉ်တိုးတက်ရေးအတွက် အကူအညီများပေးနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ Advocacy Group သည် အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လျင်လျင်

မန်မြန်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရကို ကူညီရန် အသင့်ရှိပါသည်။ Advocacy Group သည် အစိုးရကို အကြံပြုသည်မှာ

- ပမာဏကြီးမားသော ကုန်ဝင် ကုန်ထွက်ပစ္စည်းများ ပမာဏများများလုပ်ဆောင်နေသော သင့်တော်သော အရည် အချင်းနှင့် ကိုက်ညီသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အာမခံနှင့် CFS လိုင်စင်များ လျင်လျင်မြန်မြန် ထုတ်ပေးရန် MIC/အကောက်ခွန်ဌာန ကို တိုက်တွန်းလိုပါသည်။
- CFSနှင့် အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများစတင်လည်ပတ်သည့်အခါတွင် ကွန်တိန်နာများကို တတ်နိုင်သမျှလျင်လျင် မြန်မြန် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ရန် ဆိပ်ကမ်းများတွင် "ကုန်စည်ချသော"ဖြေရှင်းချက်ကို ထားရှိရန်။
- (CFS/bonded) ကုန်ဝင် ကုန်ထွက် ပစ္စည်းများအတွက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချထားသော အကောက်ခွန် ရှင်းလင်းခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အကူအညီရှာဖွေရန်။
- အဆိုပါ CFS/အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံအသစ်များတွင် တာဝန်ချထားရန် အကောက်ခွန်အရာရှိများ လုံလုံလောက်လောက် ခေါ်ယူခန့်ထားလေ့ကျင့်ပေးရန်။
- ကုန်တင်ယာဉ်များ/ကုန်တွဲယာဉ်များကို လွှတ်ပေးရန်အတွက် ပို့ကုန် အကောက်ခွန် ရှင်းလင်းခြင်းများ မပြီးဆုံးမီ ပြည့်လျှံစွာတင်ဆောင်ထားသော ကွန်တိန်နာသေတ္တာများကို ကုန်ပို့သောဧရိယာမှ သယ်ထုတ်ခွင့်ပြုရန် (အကယ်၍ ကွန်တိန်နာသေတ္တာသည် Red channel တွင်ရှိနေပါက အကောက်ခွန်အရာရှိသည် ကွန်တိန်နာသေတ္တာများ အတွင်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းကို စစ်ဆေးရန် ပို့ကုန်နေရာသို့ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။)
- လိုင်စင်ကြေးများနှင့် အာမခံငွေကြေး၊ အခြားဝန်ဆောင်မှုစရိတ်များ သို့မဟုတ် ကုန်ကျစရိတ်များသည် အာမခံ/CFS လုပ်ဆောင်သူများ အတွက် ရှင်းလင်းမှုမရှိသေးသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို လွယ်လွယ်ကူကူ သိရှိနိုင်အောင် ပြုလုပ်ပေးရန်။
- အထူးသဖြင့် ထိုင်းနှင့် တရုတ်နယ်စပ်များတွင် ပို့ကုန် သွင်းကုန်အတွက် နောက်ဆုံးစာရွက်စာတမ်းများကို လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ရှိသည့် ဝါရင့်ဝန်ထမ်းများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ရန်။
- နိုင်ငံတကာတွင်သာမက ဒေသတွင်းအတွေ့အကြုံရှိသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်။

အာမခံအကောက်ခွန်ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFSဖြေရှင်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများအပေါ် အကျိုးကျေးဇူးအမြောက်အမြား ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်သည်။ တင်သွင်းထားသည့် မြောက်များစွာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို အာမခံသိုလှောင်ရုံဆီသို့ တိုက်ရိုက်ပို့ဆောင်သည့်အတွက် ဆိပ်ကမ်းများတွင် ပိတ်မိနေခြင်းကို တားဆီးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းများကို CFSအဆောက်အအုံများ၌ ရှင်းလင်းနိုင်မည် ဖြစ်သဖြင့် ဆိပ်ကမ်းများတွင် အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကျော်လွှားသွားနိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် အကြပ်အတည်း ကြုံခြင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အချုပ်အစားဖြင့် ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အဓိကဆိပ်ကမ်းများမှ အာမခံအကောက်ခွန် ကုန်သိုလှောင်ရုံများနှင့် CFS အဆောက်အအုံများ ဆီသို့ ကုန်ပစ္စည်းအဝင်/အထွက်လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ပြန်လည်ဖြန့်ကျက်သွား နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပိုမို၍ ထိရောက်မှုရှိသောစနစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar Logistics and Transportation Advocacy Group

ဝိုင်နှင့်အရက်ယမကာ

နိဒါန်း

၂၀၁၇ခုနှစ်စက်တင်ဘာလတွင် EuroCham Myanmar သည် ဥရောပရှိ ထိပ်တန်း ဝိုင်နှင့်ယမကာများထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးပေါင်း၍ Wine and Spirits Advocacy Group ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးမြှင့်တင်ရန်ကြိုးပမ်းနေသော မြန်မာအစိုးရကို အကူအညီနှင့် အကြံပြုချက်များပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးကို အထောက်အကူပြုသည့် ခေတ်မီ၍ တာဝန်ယူမှုရှိသော ဝိုင်နှင့် ယမကာလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဈေးကွက်ဖွင့်လှစ်လိုက်ခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အခွင့်အရေးများ

ဝိုင်နှင့် အရက်ယမကာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန (MOC) မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ် မေလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အမိန့်စာအမှတ် ၃၈/၂၀၂၀ နှင့် အမိန့်စာအမှတ် ၃၉/၂၀၂၀ များအရ နိုင်ငံခြား အရက်ယမကာများကို တရားဝင် တင်သွင်းခွင့် ပြုလိုက်ခြင်းအား ကြိုဆိုနေပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်လိုက်ခြင်းသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဆက်လက် အသွင်ပြောင်းနေခြင်းတွင် ကြီးမားသော ခြေတစ်လှမ်း တိုးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြား အရက်ယမကာများကို ယာယီဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့် ဈေးကွက်ဖွင့်လှစ်လိုက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအား ၎င်း၏ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်း (WTO) နှင့် ကတိကဝတ်များအပေါ် ဖြည့်ဆည်းပေးရာ ရောက်သည့်အပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် တသားတည်းဖြစ်စေရန်လည်း ထိရောက်စွာ ကူညီပေးရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အမိန့်စာ မထုတ်ပြန်ခင်က အခွန်လွတ်လမ်းကြောင်းများနှင့် အသင့်အတင့်သာကောက်ခံသည့် အခွန်ပေးရသောဖိမ်ခံဟိုတယ် များလမ်းကြောင်းမှလွဲ၍ နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်ယမကာများတင်သွင်းခြင်းကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် မှစတင်ကာ တရားဝင်ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ International Wine and Spirits Record (IWSR) ၏ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားအရက်ယမကာများ ဝယ်လိုအားသည် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ကိုးလီတာပုံး ၅၀၀,၀၀၀ ခန့်ရှိပါသည်။ ထိုဝယ်လိုအားအတွက် အခွန် မပေးဆောင်ရသော လမ်းကြောင်းများနှင့် တရားမဝင်သော ကုန်စည်များဖြင့် အများစု ပံ့ပိုးပေးနေပြီး တရားမဝင် ကုန်သွယ်ခြင်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အားပေးရာရောက်နေကာ များစွာလိုအပ်နေသော အခွန်ဝင်ငွေအတွက်လည်း ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် ဤတိုးတက်မှုအား ကြိုဆိုပြီး အသိအမှတ်ပြုနေစဉ်တွင် Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် ဈေးကွက်ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်း၏အကျိုးရလဒ်များကိုအကောင်းဆုံးအသုံးပြုနိုင်စေရန်အဆင့်မြှင့်တင်ပေးသည့်ဟု ယုံကြည်နေပါသည်။ လက်ရှိတွင် ကျသင့်သည့် သင်္ဘောခ၊ အာမခံနှင့် အခြားကုန်ကျစရိတ် (CIF) (ရောင်းသူဖက်မှ ကုန်ကျခံရမည်ဖြစ်ပြီး) တန်ဖိုး သတ်မှတ်ချက် ၈ ဒေါ်လာအား ယာယီချမှတ်ထားပါသည်။ Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် အရက်ယမကာ သွင်းကုန်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အလွန်တရာ မြင့်နေသော အခွန်ဝန်များအပြင် ဤကဲ့သို့ CIF သတ်မှတ်အဆင့် မြင့်နေခြင်းသည် အရည်အသွေးကောင်း နိုင်ငံခြားအရက်ယမကာများအနေဖြင့် ဈေးကွက်ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်း၏ ကောင်းကျိုးကို လျော့ပါးရရှိစေပြီး အခွန်ငွေ ကောက်ခံခြင်း၊ တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု လျော့ချခြင်း၊ အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး အန္တရာယ်များကို သက်သာစေခြင်းတို့တွင် အကောင်းဆုံး မဟုတ်တော့သော ရလဒ်များ ရလာမည်ကို စိတ်ပူနေပါသည်။ ထို့အပြင် စားသုံးသူများအား အရက်ယမကာအတု ရန်များမှ ကာကွယ်နိုင်စေရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အေဂျင်စီများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်နှင့် စားသုံးသူ သက်သာချောင်ချိရေးတို့ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေး လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ ဆက်လက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားခြင်းတို့မှ အကျိုးအမြတ်များ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ နိုင်ငံခြား အရက်ယမကာ သွင်းကုန်များအတွက် မြင့်မားနေသော CIF တန်ဖိုး သတ်မှတ်ချက်

ဈေးကွက် မဖွင့်ပေးလိုက်ခင်က မြန်မာနိုင်ငံသို့ လက်ရှိဝင်ရောက်နေသော နိုင်ငံခြားဖြစ်အရက်အမြောက်အမြားသည်တရားမဝင် လမ်းကြောင်းများ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက် မှောင်ခိုကူးခြင်း သို့မဟုတ် အခွန်လွတ်လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် စိမ့်ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝီစကီ တစ်မျိုးတည်းပင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၅ သန်းဖိုးတင်သွင်းခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေးဌာနမှ အချက်အလက်များအရ ၎င်းနှစ်တွင် ဝီစကီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈.၂၄ သန်းဖိုးသာ တင်သွင်းခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းသော ဝီစကီများ၏ ၉၀%ကို တရားမဝင် လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် တင်သွင်းခဲ့ကြောင်း ညွှန်းဆိုနေပေသည်။^၁

၁ နိုင်ငံတကာ ဝိုင်နှင့် အရက်ယမကာ မှတ်တမ်း (၂၀၁၈)၊ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ Database၊ <https://www.theiwsr.com/> မှ ရယူပါသည်။
၂ တင်ပို့သူများ ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် ပစ္စည်းလက်ခံသည့်နိုင်ငံ၏ ဆိပ်ကမ်းအရောက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။
၃ EuroCham Myanmar (2-19) မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကြောင့် အခွန်ဆုံးရှုံးမှု လေ့လာချက်၊ <https://eurocham-myanmar.org/uploads/5252b-eurochamweb->

မှောင်ခိုသွင်းလာသောကုန်များနှင့်ပတ်သက်သည့်လက်ရှိတင်းကျပ်မှုများအရသင့်လျော်သော အခွန်ကောက်ခံပုံစံနစ်တစ်ခုရှိရန် အလွန်ပင် အရေးကြီးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် Economist Intelligence Unit (EIU) မှ စုစည်းထားသော Global Illicit Trade Environment Index 2018 တွင် ၈၄ နိုင်ငံ ရှိသည့်အနက် ၈၂ အဆင့်၌သာ ရှိနေခဲ့ပါသည်။^{၁၀} ဤ ကမ္ဘာ့အဆင့် index တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင့်တက်လာစေရန်နှင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများကို ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သင့်လျော်သော အခွန်နှုန်းထားများနှင့် ပိုမိုပြင်းထန်သော ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာစေခြင်းများ ချမှတ် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

ထို့အပြင် Wine and Spirits Advocacy Group သည် ပြည်ထောင်စု အခွန်အကောက် ဥပဒေ (UTL) ၏ နောင်လာမည့် သုံးသပ်ချက်များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်မည့် အခွင့်အရေးများကို များစွာ လိုလားကြိုဆိုနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အလုံးစုံ သက်ရောက်မှုများ ရှိသည်နှင့်အညီ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးတက်လာရေးနှင့် ဒေသတွင်းရေး၊ နိုင်ငံတကာပါ လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သူ နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်လာရေးတို့သည် အထူးကုန်စည်ခွန်နှုန်းများ၊ အကောက်ခွန်များ ကဲ့သို့သော အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် လွန်စွာ အရေးပါလှပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အခွန်ကောက်ခံမှု ပုံစံတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အောက်ပါ အကျိုးကျေးဇူးပေါင်းများစွာကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

- အခွန်ပေးဆောင်ရသည့် ကုန်တင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်လီရောင်းချခြင်း လမ်းကြောင်းများကို အားပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရအခွန် ဘဏ္ဍာငွေကို တိုးစေခြင်း
- အခွန်ပေးဆောင်သော လမ်းကြောင်းများနှင့် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမရှိသော လမ်းကြောင်းများမှ ရရှိလာသော ကုန်ပစ္စည်းများ အကြားရှိ ဈေးနှုန်းကွာဟမှုကို လျော့ချပေးနိုင်သည့် ယူတုပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော အခွန်စနစ်ကိုတည်ထောင်ခြင်းအားဖြင့် မှောင်ခိုကုန်ကူးခြင်းနှင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို လျော့ချစေခြင်း
- ကုန်ပစ္စည်းအတုများအတွက် စီးပွားရေးမက်လုံးများကို လျော့ချခြင်းဖြင့်အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့်
- ထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်မြစ်ကို ခြေရာကောက်နိုင်ပြီး အရည်အသွေးပြည့်မီသော ကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးကွက်အတွင်းရောက် ရှိစေရန် နိုင်ငံတကာရှိ အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်များကို စံနမူနာယူ ပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

Wine and Spirits Advocacy Group သည် အစိုးရအား အရက်ယမကာ တင်သွင်းကုန်များအတွက် ပို၍ မသိသာသော ကွဲပြားချက်များသာ ပါရှိသည့် အခွန်ကောက်ခံသည့် ပုံစံတစ်ခုကို မိတ်ဆက်အသုံးပြုသင့်ကြောင်း အားပေးနေပါသည်။ လက်ရှိ CIF တန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် ၈ ဒေါ်လာဖြင့် တင်သွင်းလာသော နိုင်ငံခြားဖြစ် အရက်ယမကာ အားလုံးသည် အလွှာ ၁၆ (Tier 16) တွင် ပါဝင်နေပြီး သတ်မှတ်တန်ဖိုးအလိုက် အခွန် ၆၀% ကို ပေးဆောင်နေရပါသည်။ အလွှာစနစ် (Tier System) ဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း တန်ဖိုးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သည့် အရက်ယမကာများအတွက် ကျင့်သုံးသော အထူးကုန်စည်ခွန်ပုံစံသည် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကောင်းမွန်သော အခြေခံ ပုံစံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ လီတာအလိုက် တိကျသော ပမာဏ ပါဝင်သည့် သီးသန့်အခွန်စနစ်သည် အကောက်ခွန်၊ တင်သွင်းသူများနှင့် လက်လီရောင်းချသူများအကြားတွင် အငြင်းပွားမှုများကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တင်သွင်းကုန်များအပေါ် ၄၀% မှ ၅၀% သို့ အကောက်ခွန် တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းသည် ဈေးကွက် ဖွင့်လှစ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ကြိုးပမ်းချက်များကို အချည်းနှီး ဖြစ်စေပါသည်။ ကုန်တင်သွင်းသူများသည် အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်သွားခြင်းမှ အခွန်ဝန်များ တိုးလာခြင်းကြောင့် တရားဝင် လမ်းကြောင်းများကို ရှောင်ကွင်းရန် ကြိုးစားလာကြပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အကောက်ခွန်များသည် သင့်လျော်သော အဆင့်တစ်ခုတွင်သာ ရှိနေသေးသင့်ပြီး အစိုးရအနေဖြင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန် ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်း ယန္တရားများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အရက် ယမကာ လုပ်ငန်းများသည်လည်း ဆန်းသစ်သော ဖြေရှင်းနည်းများ၊ လုပ်နိုင်စွမ်းကို ပျိုးထောင်ပေးသော အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနအား ပံ့ပိုးသွားရန် အဆင်သင့် ရှိနေပါသည်။

၁၀ စီးပွားရေးစုံစမ်းမှုအဖွဲ့ (၂၀၁၈)။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုဝန်းကျင် အညွှန်းကိန်း၊ အလုံးစုံရလဒ်၊ [http://illicittradeindex.eiu.com/documents/EIU%20Global%20Illicit%20Trade%20Environment%20Index%202018%20-%20Overall%20Results%20Results%20White%20Paper%20June%202018%20FINAL.pdf](http://illicittradeindex.eiu.com/documents/EIU%20Global%20Illicit%20Trade%20Environment%20Index%202018%20-%20Overall%20Results%20White%20Paper%20June%202018%20FINAL.pdf) မှ ရယူပါသည်။

Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် တရားဝင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ စောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်မှုများ အသေအချာရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ကြမည့် ကဏ္ဍတွင်း လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသူများ အားလုံးနှင့် အာဏာပိုင်တို့၏ စုပေါင်းအားစိုက်ထုတ်မှုကို အားပေးနေပါသည်။ လုပ်ငန်းအတွင်း ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဒေသတွင်းဈေးကွက်အတွင်းမှ ရောင်းချရသော အရက်ယမကာများ အားလုံးမှ ကောက်ခံရရှိသော စည်းစနစ်တကျဖြစ်သည့် အခွန်ဝင်ငွေများမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးကို အကျိုးပြုစေမည့် ကောင်းမွန်စွာ လေးစားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိကြစေရန် သေချာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ တစ်ဦးတည်း ဖြန့်ဖြူးရေး/ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် လျှောက်လွှာတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ

စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသော နိုင်ငံခြားဖြစ် အရက်ယမကာများ တင်သွင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များအရ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုန်တင်သွင်းသူများသည် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူတစ်ဦးနှင့် သီးသန့် ဖြန့်ဖြူးရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုတစ်ခုကို ဦးစွာ ရယူထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သီးသန့် ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့် တစ်ဦးထက်ပို၍ ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိ/မရှိအား ကုန် တင်သွင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ တွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူတစ်ဦးနှင့် သီးသန့် ဖြန့်ဖြူးရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုများ မရယူနိုင်လိုက်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် တရားမဝင် လမ်းကြောင်းများမှ တင်သွင်းရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်လာကြသဖြင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအား မြန်မာနိုင်ငံရှိ သီးသန့် ဖြန့်ဖြူးသူ တစ်ဦးတည်းဖြင့်သာ ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်ရန် ကန့်သတ်ခြင်းသည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို ဖျောက်ဖျက်ရန် ကြိုးပမ်းနေမှုများအား အရာမရောက် ဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ ကန့်သတ်ခြင်းသည် ဈေးကွက် ဖွင့်လှစ်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား လျော့ပါးသွားစေနိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားသုံးသူများအတွက် အကျိုးမဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည့်အပြင် အခွန်ဝင်ငွေ တိုးပွားအောင် လုပ်ဆောင်မှုကိုလည်း အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် တင်သွင်းသူ တစ်ဦးတည်းသာ ထားရှိသော စနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ အရက်ယမကာ ဈေးကွက်၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုအား အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်သူများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းမှ ကုန်တင်သွင်းသူ တစ်ဦးတည်းအပေါ်သာ မှီခိုနေရမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့၏ တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ ကုန်ဖြန့်ဖြူးနိုင်စွမ်းအား အဟန့်အတား ဖြစ်နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ ကုန်ဖြန့်ဖြူးနိုင်စွမ်းရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် အနည်းငယ်သာ ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဈေးကွက်အတွင်း ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ပင်ရောက်လာသော ကုန်တံဆိပ်အသစ်များအနေဖြင့် ကုန်ဖြန့်ဖြူးသူ ရှာဖွေရာတွင် ရွေးချယ်စရာ အလွန် ရှားပါးနေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဦး တည်းကုန်သွယ်မှုများကိုသာခွင့်ပြုခဲ့သည်ဆိုပါက ပြည်တွင်းမှ ကုန်ဖြန့်ဖြူးသူ များသည် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူတစ် ဦးတည်းဖြင့်သာစီးပွားရေးလုပ်ဆောင်နိုင်သည်နှင့်အညီဈေးကွက်အတွင်းသို့နိုင်ငံတကာ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များသည်လည်း အလွန်အနည်းငယ်သာ ပင်ရောက်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ယမကာဈေးကွက်၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်စွမ်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအား လွန်စွာ အဟန့်အတား ဖြစ်စေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာ အရက်ယမကာများ တင်သွင်းသူများသည် သူတို့၏ အရက်ယမကာ တင်သွင်းခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း သတ်သေခံလက်မှတ်များအား နှစ်စဉ် အသစ်ပြန်လည် ပြုလုပ်ရန်လည်း လိုအပ်ပြီး ဤသက်သေခံလက်မှတ်များသည် တင်သွင်းခွင့် လိုင်စင် လျှောက်ခြင်းအတွက် မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါသည်။ အရက်ယမကာ တင်သွင်းခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းသတ်သေ ခံလက်မှတ်များ တရားဝင်ဖြစ်သည့်ကာလသည်တိုတောင်းသဖြင့်ကုန်တင်သွင်းသူများသည် သွင်းကုန်အသုတ်တိုင်းအတွက် တင်သွင်းခွင့် လိုင်စင်များကို လျှောက်ရသည့်အပြင် ၉ လတစ်ကြိမ် ပြန်လည်လျှောက်တင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လိုအပ်ချက်များသည် ကုန်တင်သွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပဋိပက္ခများ သိသိသာသာ ထပ်ပေါင်းထည့်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အထက်ဖော်ပြပါ ကန့်သတ်ချက်များအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုက်မည် ဆိုပါက
- နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် ဈေးကွက်ဝင်ရောက်ခွင့်အား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ဆွဲဆောင်နိုင်မည့်အပြင်

• အရက်ယမကာ တင်သွင်းခြင်း တရားဝင်လမ်းကြောင်းများအား ချဲ့ထွင်ပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအားအကျိုးပြုစေနိုင်ပြီးတရားဝင်စီးပွားဆောင်ရွက်နေသူများအတွက်လည်းအလုပ်နေရာများ ဖန်တီးပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

နိုင်ငံတကာ အရက်ယမကာ တင်သွင်းခြင်းအတွက် ဈေးကွက်ဝင်ရောက်ခွင့်များ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်နှင့်တရားဝင်လမ်းကြောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်ဖြန့်ဖြူးသူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်သူ တစ်ဦးထပ်ပို၍ ဆက်စပ် လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုသင့်သည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ခွင့်ပြုခြင်းသည် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် လွယ်ကူဖြောင့်ဖြူးစေသည်သာမက ကုန်တင်သွင်းသူများအား တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုပြုခြင်းမှလည်း ကာကွယ်တားဆီးနိုင်စေပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အရက်ယမကာ ဈေးကွက်၏ တရားဝင်ဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စအရပ်ရပ်သည်လည်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်ဖြန့်ဖြူးသူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်သူ တစ်ဦးတည်းဖြင့်သာ ဆက်စပ် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုနိုင်ချေ ရှိနေခြင်းသည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန် ဥပဒေအတိုင်း အခိုင်အမာ လိုက်နာစေမှုကို တိုးတက်စေရန် လျင်မြန်သော နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ဟန် ရှိနေသော်လည်း လက်တွေ့၌ ၎င်းတို့သည် ယမကာများ ကုန်သွယ်သည့် တရားဝင် လမ်းကြောင်းများအပေါ် ဖိစီးနေသော ကန့်သတ်ချက်များသာ ဖြစ်ပြီး ဒေသခံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ကုန်ပစ္စည်းများကို တရားမဝင်သော လမ်းကြောင်းများမှ တင်သွင်းရန် တွန်းအားပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အရက်ယမကာ တင်သွင်းခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း သက်သေခံလက်မှတ်များအား နှစ်စဉ် အသစ်ပြန်လည် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေခြင်း အစရှိသည့် တင်သွင်းကုန် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်းမှ အခြား သတ်မှတ်ချက်များအားလည်း ပြန်လည် စဉ်းစားပေးသင့်ပါသည်။ လိုင်စင်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လျှောက်လွှာတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များသည် ရိုးရှင်းလွယ်ကူနေသင့်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များ၏ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများအရ ဒေသခံ ကုန်တင်သွင်းသူများနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် လွယ်ကူစေရန်အတွက် လိုအပ်သော လိုင်စင်များ၊ သတ်သေခံလက်မှတ်များအတွက် တရားဝင်ဖြစ်သော ကာလသည် သုံးနှစ်မှ ငါးနှစ်အတွင်း ရှိသင့်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ မျှဝေတန်ဖိုးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် တာဝန်ယူမှု ဖန်တီးခြင်း

တာဝန်ယူတတ်သော နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ Wine and Spirits Advocacy Group ၏ အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည့် ကျွန်တော်တို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် တာဝန်ရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ညီညွတ်မျှတသော နေထိုင်မှုပုံစံရှိစေရန် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်လောက်သည့် အရက်သောက်ခြင်းကို လျော့ချခြင်းနှင့် စဉ်းစားချင်ချိန်နှင့် တော်သင့်ရုံသာ အရက်ယမကာ သောက်သုံးခြင်းကို အားပေးခြင်းတို့တွင် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ခံယူသတ်မှတ်ထားပါသည်။ နိုင်ငံအများအပြားတို့တွင် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင်အဖွဲ့များနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ ကုမ္ပဏီများသည် ထိရောက်စွာ ပြောင်းလဲပေးနိုင်သော အဖြေများကို ရှာဖွေခြင်းဖြင့် အရက်ယမကာ အန္တရာယ်ကို လျော့ချနိုင်ရေးအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် မည်သို့ပံ့ပိုးပေးနိုင်ကြောင်း သာဓကတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများ၊ အများနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့်အတူ အနီးကပ် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သွားရန် အဆင်သင့်ရှိနေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့်
- ဝယ်ယူသူများအတွက် ကောင်းကျိုး ပိုမိုရရှိစေနိုင်ပြီး
- မြန်မာနိုင်ငံအား နိုင်ငံတကာ အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်များနှင့် နီးစပ်စေနိုင်ကာ နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများ၏ လက်တွေ့အောင်မြင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများကို အသုံးပြုစေနိုင်ကြပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသူများအနေဖြင့် အရက်ယမကာကို အန္တရာယ်ရှိစွာ သောက်သုံးနေမှု ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စဉ်းစားချင်ချိန်ပြီး သောက်သုံးခြင်းတို့ကို အားပေးခြင်း အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်ရှိနေကြပါသည်။ ဈေးကွက်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်းသည်

၁၁ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၉)၊ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၉- စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေ ၁၂ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (၂၀၁၉)၊ မြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၃၅/၂၀၁၉- သွင်းကုန်စည်းကြပ်ဥပဒေ

သိသာထိရောက်သော ခြေလှမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ပို၍ လျော့ပေါ့ပေးပြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်သော ဈေးကွက်ဖွင့်ပေးခြင်းမျိုးသည် နိုင်ငံတကာ အရက်ယမကာ ကုမ္ပဏီများအား မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက်ပါ အကျိုးရှိစေမည့် ရေရှည်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ အပါအဝင် ၎င်းတို့အား ရေရှည်ရပ်တည်စေနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ စည်းမျဉ်းမူဘောင် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ကဏ္ဍအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း

အစိုးရသည် ယမကာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၏ စည်းမျဉ်း ပတ်ဝန်းကျင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အတော်ပင် အားစိုက်ထုတ် ပါဝင်နေပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် စားသုံးသူရေးရာ ဦးစီးဌာန (DoCA) သည် တံဆိပ်ကပ် လိုအပ်ချက်များကို တိတိကျကျ ဗမာဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည်များ ပါဝင်သော စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေ^{၁၁} အား ဥပဒေပြု ထုတ်ပြန်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင်^{၁၂} တင်သွင်းကုန်ဆိုင်ရာ ယာယီ အကာအကွယ် စီမံချက်များကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ဒေသခံ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများကို အကာအကွယ်ပေးရန် ရည်ရွယ်သော တင်သွင်းကုန် အကာအကွယ်ပေး ဥပဒေကို ဥပဒေပြု ထုတ်ပြန်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းအသစ်များကို ထုတ်ပြန်ပေးလိုက်ခြင်းသည် လတ်တလောတွင်မှ လျော့ပေါ့ပေးထားသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြား အရက်ယမကာ ဈေးကွက်အတွက် ခိုင်မာသော စည်းမျဉ်းပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး ကဏ္ဍအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများသည်လည်း အစိုးရနှင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများ၊ အကောင်းဆုံး လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များကို မျှဝေပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ကဏ္ဍအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းသည် အစိုးရအား အောက်ပါအတိုင်း အကူအညီ ဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။
- ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ အရက်ယမကာ ဈေးကွက်များ၏ ဥပဒေမူဘောင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတကာ အကောင်းဆုံး လုပ်ငန်းအလေ့အကျင့်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း

- ကဏ္ဍအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း၊ ဗဟုသုတ မျှဝေခြင်းတို့မှ တစ်ဆင့် စားသုံးသူများ သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် စီးပွားရေးစံနှုန်းများကို မြှင့်တင်နိုင်ခြင်း

- တင်သွင်းကုန်များအတွက် ခြေရာခံ ဆောင်ရွက်မှုများကို မြှင့်တင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းနှင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများကို ကိုင်တွယ်အရေးယူနိုင်ခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုန်အရက်များအတွက် ဥပဒေမူဘောင်အား ရှင်းလင်းစေပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အားစိုက်ထုတ်လုပ်ဆောင်နေမှုများကို ကြိုဆိုနေပါသည်။ ၎င်းသည် ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၊ တင်သွင်းသူများ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့် လက်လီရောင်းချသူများ အပါအဝင် ကဏ္ဍအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများအားလုံးအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် မျှတသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော၊ ထိရောက်သော မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခု ပုံဖော်ခြင်းတွင် ပါဝင်ကူညီနိုင်မည့် အခွင့်အရေးကိုလည်း လိုလားနေပါသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များဖြစ်သည့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရေး၊ စားသုံးသူ သက်သာချောင်ချိရေးတို့ကို ရည်ရွယ်သည့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများ အားလုံး ပါဝင်သည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့သည် ဘုံပန်းတိုင်များကို ရယူနိုင်ရန် အားစိုက်ထုတ်လုပ်ဆောင်နေမှုများကို ပိုမို အားဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် အခြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှု အဖွဲ့အစည်း (WTO) အဖွဲ့ဝင်တွင် လုပ်ဆောင်ပြီးခဲ့သကဲ့သို့ ဒေသတွင်း လုပ်ငန်းကဏ္ဍအား ကာကွယ်ပေးနိုင်ရေး ခြေလှမ်းတစ်ခုအဖြစ် တင်သွင်းကုန် အကာအကွယ်ပေး ဥပဒေအား ထုတ်ပြန်လိုက်ခြင်းကို အသိအမှတ်ပြု ကြိုဆိုနေပါသည်။ သို့သော်လည်း ဒေသခံ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများသည် ဈေးကွက်ဝေစုအား ကြီးစိုးပိုင်ဆိုင်နေပြီး နိုင်ငံခြား ယမကာသွင်းကုန်များကို ပိတ်ပင်ထားခြင်းသည် ဈေးကွက်အတွင်း တရားမဝင် ထုတ်ကုန်များ တိုးပွားလာခြင်းကို အားပေးခဲ့သည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက နိုင်ငံခြား ယမကာများအတွက် တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ မည်သည့် အကာအကွယ်ပေး ဆောင်ရွက်မှုမျိုးမဆိုသည် လျော့ပေါ့ပေးလိုက်ခြင်းမှ ရရှိသော အကျိုးအမြတ်များကို ဖယ်ဖျက်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် အကာအကွယ်ပေး ဆောင်ရွက်မှုများ

အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဒေသခံရော၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသူများနှင့်ပါ ပွင့်လင်းမြင်သာရှိပြီး စေ့စပ်သေချာသော ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို အားပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရက်ယမကာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ရှင်းလင်းပြီး အကျိုးထိရောက်သော ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခု ချမှတ်နိုင်ရန် Wine and Spirits Advocacy Group အနေဖြင့် လုပ်ငန်း ကဏ္ဍနှင့် အစိုးရတို့အား Codex Alimentarius တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာ အကောင်းဆုံး လုပ်ငန်း အလေ့အကျင့်များ၊ စံနှုန်းများနှင့် အညီ အရက်နှင့် ယမကာများအတွက် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ၊ တံဆိပ်ကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို တိုးတက်ပြောင်းလဲ အတည်ပြုနိုင်စေရန် အတူတကွ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်သွားကြရန် အားပေးနေပါသည်။ ဒေသတွင်း သောက်သုံးမှုနှင့် ပို့ကုန်များ (မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင်) အတွက်ပါ အရက်နှင့် ယမကာ ထုတ်လုပ်နေသော ဥရောပ၊ အမေရိကန်၊ ဩစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန် အစရှိသည့် ဈေးကွက်များအတွင်းရှိ ဥပဒေများကို စံနှုန်း သာဓကများအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ကြပြီး International Organisation of Vine and Wine (OIV) မူလဥပဒေအသုံးဝင်သော သင်ယူဖွယ်အချက်များကို ပို့ချပေးနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာန (MOHS) သည် အမျိုးသား အစားအစာ ဥပဒေကို ပြန်လည်စိစစ်နေပြီး အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေး ဦးစီးဌာနသည် တံဆိပ်ကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ စံနှုန်းများကို ချမှတ်နေကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားသုံးသူ အားလုံး၏ အကျိုးနှင့် လုံခြုံရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် နိုင်ငံတကာ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ထိရောက်သော ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခု ချမှတ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားမည်တို့ကို စောင့်စား မျှော်လင့်နေပါသည်။

စည်းမျဉ်းပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေနိုင်ပြီး တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု ပြဿနာအား ထိရောက်စွာ ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် ဆောင်ရွက်ချက် တစ်ရပ်မှာမူ ခြေရာခံနိုင်စွမ်းကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းတိုင်းတွင် ကုန်သွယ်မှုတိုက်ရိုက် တံဆိပ်တပ်ပေးခြင်း ကဲ့သို့သော နည်းလမ်း အမျိုးစုံတို့သည် ခြေရာခံနိုင်စွမ်းကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေနိုင်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် တင်သွင်းကုန်များအား ခြေရာခံနိုင်စွမ်းကို တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများကို လျော့ချနိုင်မည့် အထိရောက်ဆုံးသော နည်းလမ်းများအကြောင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာန၊ ကုန်သွယ်မှု ဦးစီးဌာန ကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာ အာဏာရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သွားရန် လက်ကမ်းနေပါသည်။

ဥရောပတွင် စားသောက်ကုန်များ ပျံ့နှံ့လည်ပတ်ရေးအတွက် အသုတ်လိုက် စုစည်းဖော်ပြခြင်းကို မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုကုန်များအား ကာလီကမာ လုပ်ခြင်းအားဖြစ်ပိတ်ပင်ထားပါသည်။ ဥရောပ ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာပြီး Codex Alimentarius လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားသော ဥရောပ ဝိုင်နှင့် အရက်ယမကာ ထုတ်လုပ်သူများသည် ကုန်ထုပ် တစ်ခုစီတိုင်းတွင် အသုတ်လိုက် စုစည်းဖော်ပြထားကာ ကုန်လည်ပတ်သည့် စက်ဝန်းတစ်လျှောက် ခြေရာခံလိုက်နိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ မှောင်ခိုကုန်ကူးသူများသည် ဥရောပ ထုတ်ကုန်များအတွက် ပေးချေရန် တာဝန်မှ ဖယ်ရှားရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ကုန်ထောက်ပံ့ရာ အရင်းမြစ်ကို ဖုံးကွယ်ထားရန် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၏ ထို ဥရောပ ထုတ်ကုန်များအပေါ်၌ သတ်မှတ်ထားသော အသုတ်လိုက် စုစည်းဖော်ပြခြင်းများအား ဖယ်ရှားခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ မှုန်ဝါးစေခြင်းတို့ကို ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၏ အရည်အသွေး ထိန်းသိမ်းသည့် စနစ်အောက်တွင် ရှိနေသော် စားသုံးသူ လုံခြုံရေးနှင့် အများပြည်သူ ကျန်းမာရေးတို့အပေါ် အရေးပါသော ခြိမ်းခြောက်မှုအား တွန်းအားပေးနေပြီး လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိသော ကုန်ပိုမိုဆိုင်ရာ၊ ကုန်ထုပ်ပိုးမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို မှီရုံလေးမျှအခြေအနေ၌သာ ရှိနေကြပါသည်။ တရားဝင် အော်ပရေတာများသည် ပုလင်းပေါ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ ကုန်သက်သေခံ သင်္ကေတတိုက်များ မပါရှိပါက အစားအသောက်ဆိုင်ရာ မတော်တဆ ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်နှင့်အညီ သင့်လျော်သော ကုန်အသုတ်လိုက် ပြန်လည်ခေါ်ယူခြင်းများကို မလုပ်ဆောင်နိုင်ပေ။ ခြေရာမပျက်ရှိသော ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ၏ ကုန် သက်သေခံ သင်္ကေတတိုက်များသည် စားသုံးသူများနှင့် တရားဝင် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများအား အကျိုးပြုနိုင်သည်သာမက အစိုးရ အာဏာပိုင်များ၏ တရားမဝင်သော ကုန်ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေနိုင်ရန်လည်း အထောက်အကူ ပြုပါသည်။

Wine and Spirits Advocacy Group သည် စားသောက်ကုန် တံဆိပ်ကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (ကုန် သင်္ကေတတိုက် အပါအဝင်) နှင့် ပတ်သက်သည့် လက်ရှိ စီမံခန့်ခွဲရေး ကာကွယ်မှုများအတိုင်း ကိုက်ညီပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် လိုအပ်ချက်များ ပိုမိုများပြားလာစေမည့် နိုင်ငံအလိုက် သီးသန့် သင်္ကေတတိုက် သတ်မှတ်ခြင်းကို အသစ်ထပ်မံ မပြုလုပ်ဘဲ ခြေရာခံနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ကာလီကမာလုပ်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ပစ်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း (လျှို့ဝှက်သင်္ကေတများကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ခြင်း) တို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအောက်၌ တရားဝင် တားမြစ်ခြင်းဖြင့် ဥရောပ ဝိုင်နှင့် အရက်ယမကာ ထုတ်လုပ်သူများ၏ ကုန်သင်္ကေတတိုက်များကို ပိုမိုရွှိတင်းကျပ်စွာ ကာကွယ်ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးပါရန် တောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

အတိုကောက် အသုံးအနှုန်းများ

AEOP	Accredited Economic Operator Program
AIGE	ASEAN Institute for Green Economy
AIPT	Ahlon International Port Terminal
APACMed	Asia Pacific Medical Technology Association
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
AWPT	Asia World Port Terminal
CBM	Central Bank of Myanmar
CBU	Completely-Built-Up
CC	Competition Commission
CCGT	Combined Cycle Gas Turbines
CE	Conformité Européenne
CFS	Container Freight Station
CIDB	Construction Industry Development Board
CIDBL	Construction Industry Development Board Law
CIF	Cost, Insurance and Freight
CL	Competition Law
CLM	Cambodia, Laos and Myanmar
CMP	Cut-Make-Pack
CSO	Central Statistical Organisation
CSR	Corporate Social Responsibility
CSV	Creating Shared Value
CT	Commercial Tax
DED	Digital Economy Development Committee
DICA	Directorate of Investment and Company Administration
DOA	Department of Agriculture
DOTS	Direction of Trade Statistics
E&P	Exploration and Production
EBA	Everything But Arms
ECC	Environmental Compliance Certificate
ECD	Environmental Conservation Department
ECE	Economic Commission for Europe
EEAG	EuroCham Myanmar Energy Advocacy Group
EEDC	Energy & Electricity Development Committee
EIA	Environment Impact Assessment
EIU	Economic Intelligence Unit
EMCIAG	EuroCham Myanmar Construction and Infrastructure Advocacy Group
EMRBI	EuroCham Myanmar Responsible Business Initiative
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment
EU	European Union
EUROPOL	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation

FDA	Food and Drug Administration	MIR	Myanmar Industrial Relations
FDI	Foreign Direct Investment	MITT	Myanmar International Terminal Thilawa
FOB	Free On Board	MMK	Myanmar Kyat
FTZ	Free Trade Zone	MOALI	Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
FY	Fiscal Year	MOC	Ministry of Commerce
GAP	Good Agricultural Practices	MOEE	Ministry of Energy and Electricity
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade	MOGE	Myanma Oil and Gas Entreprise
GDP	Gross Domestic Product	MOHS	Ministry of Health and Sports
GIP	Garment Industry Project	MOIFER	Ministry of Investment and Foreign Economic Relations
GIZ	Internationale Zusammenarbeit GmbH	MOLIP	Ministry of Labour, Immigration and Population
GMP	Good Manufacturing Practice	MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
GSP	Generalised Scheme of Preferences	MOPFI	Ministry of Planning, Finance and Industry
GST	Goods and Service Tax	MOTC	Ministry of Transport and Communication
HPT	Htee Tan Port Terminal	MPA	Myanmar Port Authority
HS	Harmonised System	MSDP	Myanmar Sustainable Development Plan
IBTT	International Bulk Terminal Thilawa	MyCO	Myanmar Companies Online
ICC	International Criminal Court	NLD	National League for Democracy
ICT	Information and Communications Technology	NOC	National Occupational Classification
ID	Identification	NOC	No Objection Certificate
IFPMA	International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Associations	OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
ILO	International Labour Organisation	OIV	Organisation of Vine and Wine
IMF	International Monetary Fund	OLAF	European Anti-Fraud Office
IRD	International Revenue Department	ORD	Office of Registration of Deeds
IWSR	International Wine & Spirits Record	PICS	Pharmaceutical Inspection Co-Operation Scheme
LNG	Liquified Natural Gas	PPA	Power Purchase Agreement
LPG	Liquified Petroleum Gas	PPP	Purchasing Power Parity
LRD	Land Registration Department	PSC	Production-Sharing Contracts
MAC	Myanmar Architect Council	PSDC	Private Sector Development Committee
MACCS	Myanmar Automated Cargo Clearance System	PTD	Department of Post and Telecommunications
MADB	Myanmar Agricultural Development Bank	PTT	Port of Thilawa Terminal
MCA	Myanmar Company Act	R&D	Research & Development
MCBL	Myanmar Credit Bureau Limited	ROLC	Myanmar Rule of Law Centres
MCEC	Myanmar-China Economic Corridor	RORO	Roll-On/Roll-Off
MCL	Myanmar Company Law	RTAD	Road & Transportatoin Administration Department
MCRB	Myanmar Centre for Responsible Business	SEZ	Special Economic Zone
MEngC	Myanmar Engineering Council	SKD	Semi-Knocked-Down
MGHRDC	Myanmar Garment Resource Development Centre	SOP	Standard Operating Procedures
MGMA	Myanmar Garment Manufacturers Association	SPW	Sule Pagoda Wharf
MIC	Myanmar Investment Commission	STEM	Science, Technology, Engineering and Maths
MIP	Myanmar Industrial Port	TCR	Rules of Telecommunications Law
MIPL	Myanmar Integrated Port Limited	TIPRL	Transfer of Immoveable Property Law
MIPP	Myanmar Investment Promotion Plan	TMIT	Thilawa Multipurpose International Terminal

TMT	The Myanmar Terminal
TOT	Training of Trainers
TRACIT	Transnational Alliance to Combat Illicit Trade
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chamber of Commerce and Industry
UN	United Nations
US	United States
USD	United States Dollar
USDP	Union Solidarity and Development Party
VAT	Value-Added Tax
VIN	Vehicle Identification Number
WCO	World Customs Organisation
WTO	World Trade Organisation
YHT	Yangon Heritage Trust
YSX	Yangon Stock Exchange
YVQC	Yangon Vehicle Quote Certificate

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အထူးသဖြင့် Advocacy Group တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌများအား စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေသော EuroCham Myanmar White Book တွင် ပါဝင် ကူညီပေးခြင်းအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ နည်းပညာပိုင်းတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် Giulio Caratelli နှင့် မေသန့်လွင် ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ ဥရောပ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ နိုင်ငံများမှ အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဥရောပသမဂ္ဂနိုင်ငံများမှ အဖွဲ့ဝင်အသင်းများနှင့် UMFCCI တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ အဆက်မပြတ် ကူညီပံ့ပိုးမှုများအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ နောက်ဆုံး အနေနှင့် EuroCham Myanmar အပေါ် ယုံကြည်သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

မသက်ဆိုင်ကြောင်းရှင်းလင်းချက်

ဤ EuroCham Myanmar White Book ၏ စတုတ္ထအကြိမ် ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်မြောက်စေရန် ပါဝင်ကူညီ ပံ့ပိုးပေးမှုအတွက် Advocacy Groups များမှ ပံ့ပိုးကူညီပေးသော ဝန်ထမ်းများအားလုံးအား မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်း EuroCham Myanmar မှ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ဤ White Book သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင် ရှုထောင့်များနှင့်ပတ်သက်၍ Advocacy Groups များမှ ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်သော EuroCham Myanmar အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမြင်များကို စုပေါင်း ဖော်ပြထားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက် ပိုသော သီးခြားကုမ္ပဏီတို့၏ အမြင်များ သို့မဟုတ် EuroCham Myanmar တည်ထောင်သော အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမြင် များကို အတိအလင်း ဖော်ပြခြင်းမဟုတ်ပါ။ White Book တွင် ထည့်သွင်းထားသော အချက်အလက်များ နှင့် အမြင်များကို အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုတစ်ရပ်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ပြီး ဥရောပ-မြန်မာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး တိုးတက်စေရေး အတွက်လည်း အကြံပြုချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် White Book သည် ကုမ္ပဏီတစ်ခု နှင့်/သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်အတွက် မဟုတ်ဘဲ EuroCham Myanmar ၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားစိတ်ပါဝင်စားသော အဖွဲ့များမှ အသုံးပြုခြင်း အတွက် သေချာကျနစွာ ရည်ရွယ်ထားရှိပါသည်။

EuroCham Myanmar ၏ စာဖြင့်ရေးသားထားသော ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဤစာအုပ်၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်း ကိုမျှ မိတ္တူကူးခြင်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ ကူးယူခြင်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ အပါအဝင် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်စေ ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် မျှဝေခြင်းကို ခွင့်မပြုပါ။ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံမှုများအတွက် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် လိပ်စာဖြင့် EuroCham Myanmar ထံသို့ စာရေးသား တောင်းခံနိုင်ပါသည်။ EuroCham Myanmar သည် မူကြမ်းရေးသည့် အချိန်ကတည်းက White Book တွင် ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များကို တတ်နိုင်သမျှ မှန်ကန်စေရန် အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဤ White Book တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များ၏ ပြည့်စုံမှု၊ တိကျမှု၊ စိတ်ချရမှု သို့မဟုတ် သင့်လျော်မှုအတွက် နှင့်/ သို့မဟုတ် ဤစာအုပ်ကို အခြေခံ၍ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်၏ ရလဒ်များအတွက် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် မည်သည့်အဖွဲ့ကိုမျှ တာဝန်ခံ နှင့်/သို့မဟုတ် တာဝန်ယူမည် မဟုတ်ဟု ကြေညာအပ်ပါသည်။ မည်သည့်အခြေအနေတွင်မဆို ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ အကြံဉာဏ် နှင့်/သို့မဟုတ် ကူညီပံ့ပိုးမှု မပါဝင်ဘဲ ဤ White Book တွင် ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း မလုပ်ဆောင်သင့်ပါ။

ထို့အပြင် မည်သည့်ဖြစ်ရပ်တွင်မဆို စာချုပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိခိုက်နစ်နာခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တင်းကျပ်သည့် တာဝန်ခံမှုကြောင့် ဖြစ်စေ အမှုမထားဘဲ ဤ White Book စာအုပ်ထုတ်ဝေခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော သို့မဟုတ် ဤစာအုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ တိုက်ရိုက်၊ သွယ်ဝိုက်၊ အထူး၊ အသေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ချက်ချင်းဖြစ်ပေါ်သော ထိခိုက်ပျက် စီးမှုများ (အကျိုးအမြတ် ဆုံးရှုံးမှုများ အပါအဝင်) အတွက်နှင့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဖြစ်နိုင်ချေများအား အကြံပြုခဲ့လျှင်ပင် ကြိုတင်သိမြင် နိုင်သော သို့မဟုတ် ကြိုတင်မသိမြင်နိုင်သော ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအတွက် EuroCham Myanmar ၊ ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကြီးကြပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ နှင့်/သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ဝင်များ အနေဖြင့် တာဝန်မရှိပါ။ ဤ White Book ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာပုံစံ ထုတ်ဝေမှုအကြား ကွာဟချက်များဖြစ်ပေါ်လျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပုံစံဖြင့် ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်ကိုသာ အတည်ယူရမည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် အကြောင်းအရာများကို အပြီးသတ်ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။
© ၂၀၂၀ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်း၊ မူပိုင်ခွင့်အားလုံးကို ထိန်းသိမ်း ထားသည်။

EuroCham Myanmar
တိုင်းမိစီးတီး ရုံးခန်းတာဝါ n°2၊ ၁၈ လွှာ၊ ယူနစ်အမှတ်(၁)၊
ဟံသာဝတီလမ်းနှင့် ကျွန်းတောလမ်းထောင့်
ကမာရွတ်မြို့နယ် (၁၁၀၄၁)၊ ရန်ကုန်
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ
ဖုန်း +95 9 45058 2335
အီးမေးလ် - info@eurocham-myanmar.org
ဝက်ဘ်ဆိုဒ် eurocham-myanmar.org

မြန်မာပြည်ရှိ ဥရောပ စီးပွားရေး၏ ပွဲတင်သံ

စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး စီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ပွဲအစီအစဉ်များ

တိုင်းမိစီးတီး ရုံးခန်းတာဝါ n°2၊ ၁၈ လွှာ၊ ယူနစ်အမှတ်(၁)၊
ဟံသာဝတီလမ်းနှင့် ကျွန်းတောလမ်းထောင့်
ကမာရွတ်မြို့နယ် (၁၁၀၄၁)

+၉၅ ၉ ၄၅၀၅၈ ၂၃၃၅

info@eurocham-myanmar.org

www.eurocham-myanmar.org

eurocham.myanmar

eurocham-myanmar

EuroChamMyanmar